

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

61. årgang

10. oktober 2018

Indhold

I Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser

UDTALELSER

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

EØSU's 536. plenarforsamling, 11.7.2018-12.7.2018

2018/C 367/01	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om virkningerne af en ny kulstoffri, decentraliseret og digitaliseret energiforsyningsstruktur på arbejdspladser og regionale økonomier (initiativudtalelse)	1
2018/C 367/02	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om transportens rolle i gennemførelsen af målene for bæredygtig udvikling og de deraf følgende virkninger for EU's politikudformning (initiativudtalelse)	9
2018/C 367/03	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om EU-modeller for forvaltning af omstillinger i et digitaliseret arbejdsunivers — vigtigt input til en hvidbog om fremtidens arbejde (Sonderende udtalelse på anmodning af det østrigske rådsformandskab)	15
2018/C 367/04	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om handicappede kvinders situation (sonderende udtalelse på anmodning af Europa-Parlamentet)	20

III Forberedende retsakter

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU's 536. plenarforsamling, 11.7.2018-12.7.2018

2018/C 367/05	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009 for så vidt angår gebyrer for grænseoverskridende betalinger i Unionen og vekselgebyrer (COM(2018) 163 final — 2018/0076 (COD))	28
---------------	---	----

2018/C 367/06	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013 for så vidt angår anvendelsen af Euro 5-trinnet ved typegodkendelse af to- eller trehjulede køretøjer samt quadricykler (COM(2018) 137 final — 2018/0065 (COD))	32
2018/C 367/07	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markedsføring og brug af udgangsstoffer til eksplosivstoffer, ændring af bilag XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 og ophævelse af forordning (EU) nr. 98/2013 om markedsføring og brug af udgangsstoffer til eksplosivstoffer (COM(2018) 209 final — 2018/0103 (COD))	35
2018/C 367/08	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 952/2013 om EU-toldkodeksen (COM(2018) 259 final — 2018/0123 (COD))	39
2018/C 367/09	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår krav til minimumsdækning af tab for misligholdte eksponeringer (COM(2018) 134 final — 2018/0060 (COD)) og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kredit servicevirksomheder, kreditkøbere og realisering af sikkerhedsstillelse (COM(2018) 135 final — 2018/0063 (COD))	43
2018/C 367/10	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om, hvilken lovgivning der finder anvendelse med hensyn til de formueretlige virkninger af værdipapirtransaktioner (COM(2018) 89 final), om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2009/65/EF og 2011/61/EU for så vidt angår distribution af kollektive investeringsfonde på tværs af grænserne (COM(2018) 92 final — 2018/0041 (COD)), om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lovgivning der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart af overdragelse af fordringer (COM(2018) 96 final — 2018/0044 (COD)) og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om lettere distribution af kollektive investeringsfonde på tværs af grænserne og om ændring af forordning (EU) nr. 345/2013 og (EU) nr. 346/2013 (COM(2018) 110 final — 2018/0045 (COD))	50
2018/C 367/11	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår eksponeringer i form af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer (COM(2018) 93 final — 2018/0042 (COD)) og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om udstedelse af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer, om offentligt tilsyn med særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer og om ændring af direktiv 2009/65/EF og direktiv 2014/59/EU (COM(2018) 94 final — 2018/0043 (COD))	56
2018/C 367/12	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Fintechhandlingsplan for en mere konkurrencedygtig og innovativ finanssektor i Europa (COM(2018) 109 final)	61
2018/C 367/13	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2014/65/EU om markeder for finansielle instrumenter (COM(2018) 99 final — 2018/0047 (COD)) og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske crowdfundingtjenesteudbydere for erhvervslivet (COM(2018) 113 final — 2018/0048 (COD))	65
2018/C 367/14	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets direktiv om regler vedrørende selskabsbeskatning af en væsentlig digital tilstedeværelse (COM(2018) 147 final — 2018/0072 (CNS)) og om forslag til Rådets direktiv om et fælles system for en skat på indtægter fra levering af visse digitale tjenester (COM(2018) 148 final — 2018/0073 (CNS))	73

2018/C 367/15	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om styrkelse af sikkerheden ved unionsborgers identitetskort og ved opholdsdokumenter, der udstedes til unionsborgere og deres familiemedlemmer, som udøver deres ret til fri bevægelighed (COM(2018) 212 <i>final</i> — 2018/0104 (COD))	78
2018/C 367/16	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om regler, der letter brugen af finansielle og andre oplysninger med henblik på forebyggelse, afsløring, efterforskning eller retsforfølgning af visse strafbare handlinger, og om ophævelse af Rådets afgørelse 2000/642/RIA (COM(2018) 213 <i>final</i> — 2018/0105 (COD))	84
2018/C 367/17	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager (COM(2018) 225 <i>final</i> — 2018/0108 (COD)) og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager (COM(2018) 226 <i>final</i> — 2018/0107 (COD))	88
2018/C 367/18	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om persistente organiske miljøgifte (omarbejdning) (COM(2018) 144 <i>final</i> — 2018/0070 (COD))	93
2018/C 367/19	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en overvågningsramme for den cirkulære økonomi (COM(2018) 29 <i>final</i>)	97
2018/C 367/20	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig plan for fiskeriet, der udnytter demersale bestande i det vestlige Middelhav (COM(2018) 115 <i>final</i> — 2018/0050 (COD))	103
2018/C 367/21	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kvaliteten af drikkevand (omarbejdet) (COM(2017) 753 <i>final</i> — 2017/0332 (COD))	107
2018/C 367/22	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om implementering af topdomænenavnet .eu og dets funktion og om ophævelse af forordning (EF) nr. 733/2002 og Kommissionens forordning (EF) nr. 874/2004 (COM(2018) 231 <i>final</i> — 2018/010 (COD))	112
2018/C 367/23	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 2006/112/EF og 2008/118/EF for så vidt angår medtagelse af den italienske kommune Campione d'Italia og den italienske del af Luganosøen i Unionens toldområde og i den territoriale anvendelse af direktiv 2008/118/EF (COM(2018) 261 <i>final</i> — 2018/0124 (CNS))	117
2018/C 367/24	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 2006/112/EF om det fælles merværdiafgiftssystem for så vidt angår anvendelsesperioden for den fakultative ordning for omvendt betalingspligt ved levering af bestemte varer og tjenesteydelser, som kan være udsat for svig, og for den hurtige reaktionsmekanisme til bekæmpelse af momssvig (COM(2018) 298 <i>final</i> — 2018/0150 (CNS))	118
2018/C 367/25	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 110/2008 for så vidt angår nominelle mængder til markedsføring i Unionen af destilleret shochu fremstillet ved pot still og aftappet i Japan (COM(2018) 199 <i>final</i> — 2018/0097 (COD))	119
2018/C 367/26	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af Rådets beslutning 2003/17/EF for så vidt angår ligestillingen af markinspektioner, der gennemføres i Brasilien af afgrøder til formering af frø af foderplanter og afgrøder til formering af sædekorn, og ligestillingen af frø af foderplanter og sædekorn, der er produceret i Brasilien, og for så vidt angår ligestillingen af markinspektioner, der gennemføres i Moldova af afgrøder til formering af sædekorn, afgrøder til formering af grøntsagsfrø og afgrøder til formering af frø af olie- og spindplanter, og ligestillingen af sædekorn, grøntsagsfrø og frø af olie- og spindplanter, der er produceret i Moldova (COM(2017) 643 <i>final</i> — 2017/0297 (COD))	120

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

UDTALELSER

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU'S 536. PLENARFORSAMLING, 11.7.2018-12.7.2018

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om virkningerne af en ny kulstoffri, decentraliseret og digitaliseret energiforsyningsstruktur på arbejdspladser og regionale økonomier**(initiativudtalelse)**

(2018/C 367/01)

Ordfører: **Lutz RIBBE**

Plenarforsamlingens beslutning	15.2.2018
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 29, stk. 2
	Initiativudtalelse
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	28.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	123/1/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Omstillingen af energisystemet til en kulstoffri, decentraliseret og digitaliseret forsyningsstruktur skaber store muligheder — navnlig for struktursvage regioner og landdistrikter i Europa. Udbygningen af vedvarende energi (herefter »VE«) kan have betydelige positive virkninger for beskæftigelsen og gennemføres på en måde, som giver helt nye impulser til den regionale økonomi.

1.2. Der er navnlig mulighed for, at EU's energi- og samhørighedspolitik kan styrke hinanden i deres positive effekter. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) beklager, at dette potentiale endnu ikke er blevet tilstrækkeligt erkendt, og da slet ikke aktiveret, hverken fra Kommissionens eller medlemsstaternes side.

1.3. Samhørighedspolitikken bidrager ganske vist, efter at den har fået et nyt fokus, til at fremme VE og energieffektivitet, og EØSU bifalder dette. EU's energipolitik har derimod kun støttet samhørighedspolitikken i meget beskedent omfang hidtil. Det overses, at VE kan yde et væsentligt bidrag til at styrke den økonomiske udvikling i navnlig dårligere stillede regioner. På den måde udnytter vi ikke et enormt politisk potentiale for regional vækst.

1.4. For at sætte dette potentiale i spil skal regionerne sættes i stand til og støttes i at benytte udbygningen af VE og den dertil knyttede specifikke netinfrastruktur til at skabe vækstimpulser for den regionale økonomi og sørge for, at brede dele af samfundet får gavn af denne vækst. En særlig vigtig form for deltagelse set i relation til den regionale værditilvækst er en styrkelse af forbrugernes rolle, idet de som prosumenter bl.a. takket være digitaliseringen får mulighed for at påtage sig et helt nyt ansvar på energiområdet, opnå økonomisk deltagelse og støtte overordnede politiske mål ved hjælp af en tilgang baseret på »bottom up«-klimabeskyttelse.

1.5. Det er vigtigt at følge en helhedsorienteret regionaløkonomisk strategi for udbygningen af VE. Dette indebærer, at produktion og udnyttelse af VE bliver afstemt efter hinanden lokalt og på tværs af sektorerne el, varme og mobilitet. I den forbindelse kan kunstig intelligens og »smart grids« yde et vigtigt bidrag.

1.6. Indikatoren for, om dette lykkes for regionerne, er forholdet mellem den mængde energi, der efterspørges regionalt, og den VE, der produceres eller kan produceres regionalt. EØSU anbefaler, at der inden for rammerne af »regionale cirkulære energiplaner« udarbejdes analyser, som gør det muligt at foretage en differentieret vurdering af VE's regionaløkonomiske potentiale for hver enkelt region. Planerne bør også afspejle de beskæftigelsesmæssige virkninger i den enkelte region. Selv om det generelt vil gælde, at energiomstillingen skaber flere arbejdspladser, end det var tilfældet i det hidtidige energisystem, vil der være regioner, som i højere grad vil nyde godt af denne effekt end andre.

1.7. De regionale cirkulære energiplaner kan danne basis for en struktureret og differentieret dialog med de lokale beboere, som er vigtig dels for at bevare eller opbygge den lokale accept af VE og dels for at styrke de regionale økonomiske centre. EØSU undrer sig over, at sådanne analyser og planer indtil videre er et meget sporadisk fænomen.

1.8. En helhedsorienteret regionaløkonomisk model for udbygningen af VE vil ikke blot kunne yde et vigtigt bidrag til den europæiske samhørighedspolitik. Også en række energipolitiske grunde taler for en sådan politik (reduktion af energiahængighed og energifattigdom, fremme af sektorsammenkobling, udnyttelse af digitaliseringens innovationspotentiale, aflastning af nettet).

1.9. På den baggrund opfordrer EØSU Kommissionen og medlemsstaterne til at tage de nødvendige skridt til at realisere en helhedsorienteret energiøkonomisk strategi i forbindelse med udbygningen af VE. Dette indebærer definition af energiregioner, hjælp til den empiriske registrering af forholdet mellem den energi, der efterspørges regionalt, og den VE, der produceres eller kan produceres regionalt, målrettet uddannelse og videreuddannelse, incitamenter til gennemførelsen, f. eks. i form af støtte til udbygningen af VE-infrastrukturen, åbning af nettene og en hensigtsmæssig prissætning af netomkostninger.

2. Baggrund

2.1. EU står over for dybtgående ændringer i energiforsyningen og -politikken. Disse ændringer vedrører ikke kun produktionen (skiftet fra kulstofholdige fossile energiformer i retning af en udbygning af vedvarende energiformer). De kommer også til at medføre enorme strukturelle forandringer, både hvad angår stedet for energiproduktionen (væk fra store, centrale kraftværker i retning af mere decentrale strukturer) og udbyder- og forbrugsstrukturen (nye stakeholders og forbrugs- og distributionsmodeller, bl.a. som følge af digitaliseringen).

2.2. EØSU har allerede i forskellige udtalelser behandlet konsekvenserne af energiomstillingen for de regioner, som bliver negativt påvirket, f.eks. kulregionerne⁽¹⁾. I disse regioner har en del mennesker allerede mistet deres arbejdsplads. Et yderligere tab af arbejdspladser kan næppe undgås. Desto vigtigere er det at forudsige strukturændringerne på et tidligt tidspunkt og træffe politiske foranstaltninger, så de økonomiske og sociale følger kan begrænses mest muligt og afbødes. EØSU glæder sig i den forbindelse over, at Kommissionen har taget de første initiativer i den retning⁽²⁾.

2.3. EØSU har imidlertid bemærket, at de positive ændringer, der f.eks. kan være for den regionale værdiskabelse og skabelse af arbejdspladser, hidtil kun er blevet diskuteret perifert. Det er korrekt, at Kommissionen i betragtningerne til det nuværende direktiv om vedvarende energi (2009/28/EF) forskellige steder kommer ind på den vedvarende energis betydning for den regionale økonomiske udvikling, men EØSU har i forbindelse med sine undersøgelser fastslået, at a) der

⁽¹⁾ EUT C 303 af 19.8.2016, s. 1.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/info/news/no-region-left-behind-launch-platform-coal-regions-transition-2017-dec-08_en.

næsten ikke findes undersøgelser af de eventuelle regionaløkonomiske konsekvenser af udbygningen af VE og b) der hverken hos Kommissionen eller i medlemsstaterne tilsyneladende findes nogen strategi for et mere effektivt samspil mellem energipolitik og regional udvikling. Der findes ikke en synlig politisk strategi for den fuldstændige udnyttelse af ovennævnte potentiale.

2.4. Alligevel findes der i Europa allerede et stort antal positive »bottom-up«-eksempler på udvikling af VE på lokalt og regionalt niveau. Således har man, for blot at nævne et tilfældigt eksempel, i den østfranske by Langres (10 000 indbyggere) oprettet et varmeværk baseret på træ, som via et nærvarmenet på 5 km forsyner 22 varmtvandsanlæg, herunder bl.a. et hotel, et vandland og et plejehjem. Det giver en årlig CO₂-besparelse på 3 400 ton. Det er påfaldende for mange af disse initiativer, at der kun sjældent foretages en systematisk vurdering af deres indvirkning på den regionale økonomi. På dette punkt må der konstateres et stort »lack of statistical knowledge«.

2.5. I Feldheim (ved Berlin) har man imidlertid i ca. 20 år konsekvent anvendt de lokale ressourcer til lokal energiproduktion og -forsyning, og man har derudover udførligt beskrevet de regionaløkonomiske konsekvenser heraf. I dag dækkes landsbyens elektricitetsbehov flere gange og varmebehovet fuldstændigt. Udover de direkte indtægter fra salget af energi er der tale om bemærkelsesværdige udgiftsbesparelser. Indbyggerne betaler en elpris på 16,6 cent/kWh, hvilket kun svarer til lidt over 50 % af den gennemsnitlige elpris i Tyskland. Den cirkulære energiøkonomi gennemføres på konsekvent vis, og lokalbefolkningen er »drivkraften« bag og deltager dermed intensivt ⁽³⁾.

For EØSU er det vigtigt, at der foretages en afvejning mellem disse mulige positive regionaløkonomiske virkninger og de nævnte negative virkninger af energiomstillingen, når det endelige regnskab skal gøres op.

2.6. Denne initiativudtalelse skal bidrage til at sætte gang i mere dybtgående drøftelser, hvor potentialer og gode eksempler beskrives, og manglerne kortlægges.

3. VE's betydning for Europas og dets regioners økonomiske og sociale udvikling

3.1. EU er verdens største energiimportør. 53 % af vores primære energi importeres hvert år for et samlet beløb på over 400 mia. EUR. EU's energiahængighed er et alvorligt samfundsøkonomisk og geopolitisk problem.

3.2. Målet med den europæiske energiunion er a) at øge Europas energiforsyningssikkerhed ved at reducere energiimporten, b) at fremme klimabeskyttelsen og c) at skabe nye arbejdspladser. EØSU er af den opfattelse, at denne europæiske makroøkonomiske målsætning også er hensigtsmæssig og bør anvendes på regionalt niveau

3.3. På den baggrund bør fremme af VE som »hjemlige« energikilder, der — til forskel fra fossile ressourcer — er til rådighed i alle EU's regioner, ikke kun diskuteres ud fra hensynet til at beskytte klimaet, men også ses som et vigtigt regionaløkonomisk mål, idet energiproduktion kan og bør stimulere de regionale økonomier.

3.4. Jo bedre det lykkes at give regionale aktører — borgere, regionale virksomheder eller kommunerne — mulighed for at deltage økonomisk, desto større vil den nødvendige accept af udbygningen af VE-infrastrukturen også være. Den regionale værdiskabelse som følge af VE stiger i takt med, at de regionale interessenter inddrages.

3.5. Et differentieret blik på værdiskabelseskæden i forbindelse med VE kan give en forklaring på, hvordan en sådan økonomisk deltagelse kan se ud.

⁽³⁾ For yderligere oplysninger se præsentationen af casestudiet i forbindelse med EØSU's høring »Energiomstillingen i Europas regioner — Vurdering af virkningerne af overgangen til en intelligent og kulstoffattig energiforsyning på den regionale økonomi« den 31. maj 2018 <https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/presentations/presentation-michael-knappe>.

- Som det første skal nævnes den egentlige **investering** i VE-anlæg. Selve anlæggene »importeres« som oftest fra andre regioner. Det samme gælder for **projekteringsprocessen**, som, især i forbindelse med større projekter, ofte udføres af ingeniør- eller udviklingsfirmaer, som ikke selv er hjemmehørende i regionen, og effekten på den regionale økonomi er derfor ret begrænset.
- Den direkte regionale værdiskabelse opstår derimod gennem **drift og vedligeholdelse** af anlæggene. Disse udgifter er imidlertid forholdsvis små i forbindelse med VE-anlæg. En positiv virkning f.eks. i forbindelse med vindkraft- eller solcelleanlæg udgår fra betaling af leje til de lokale grundejere, og hertil kommer eventuelle **skatteindtægter** for kommunerne.
- Den egentlige økonomiske gevinst fra VE-anlæg kommer fra udnyttelse eller **salg af den producerede energi**. For den regionale økonomi er det derfor afgørende, hvem der driver anlæggene, og hvem der kan generere overskud af driften af anlæggene.

3.6. En form for økonomisk deltagelse kommer til udtryk i regionale arbejdspladser, som kan opstå i energisektoren i takt med udbygningen af VE. Talrige undersøgelser har vist, at omstillingen af energisystemet har en klar positiv nettoeffekt på beskæftigelsen — senest f.eks. en undersøgelse fra Nederlandene ⁽⁴⁾. Det skal fremhæves, at alle nederlandske provinser ifølge denne undersøgelse vil få gavn af denne positive effekt.

For at opnå en sådan positiv udvikling i alle Europas regioner er det nødvendigt at investere i relevante kvalifikationer hos borgerne så tidligt som muligt.

3.7. Det er indlysende, at disse positive effekter ikke i alle tilfælde kan kompensere fuldt ud for de negative følger af strukturændringen, f.eks. i kulregioner. Omstillingen til VE indebærer imidlertid store chancer for en positiv udvikling i mange europæiske regioner, som hidtil har været rene energiimportører.

3.8. En anden form for regionalt økonomisk ejerskab sker via den direkte deltagelse i investeringerne i VE-anlæg og dermed via driften af disse. I forbindelse med VE-anlæg udgør kapitalomkostninger den største andel af de samlede omkostninger. Desto vigtigere er det for den regionale værdiskabelse, at regionale aktører har mulighed for at investere i VE-anlæg. Ifølge en undersøgelse fra den tyske delstat Hessen kan den regionale værdiskabelse være op til otte gange større, når en vindmøllepark drives af regionale kræfter ⁽⁵⁾.

3.9. I nogle europæiske regioner har de politisk ansvarlige allerede erkendt betydningen af dette og iværksat initiativer, som skal styrke den regionale deltagelse i VE, f.eks. Community Empowerment Bill (Skotland), lov om fremme af vedvarende energi (Danmark), Bürger- und Gemeindenbeteiligungsgesetz (i den tyske delstat Mecklenburg-Vorpommern) og Litauens »National Energy Independence Strategy«.

3.10. En tredje mulig form for ejerskab består i, at forbrugerne direkte kan købe den energi, der produceres på anlæg i deres region, f.eks. gennem såkaldte »power purchase agreements« (ppa) (elkøbsaftaler). Digitaliseringen vil også gøre ppa tilgængelig for mindre energiforbrugere, og tendensen i omkostningsudviklingen er, at omkostningerne til lokalt produceret vind- eller solelektricitet stadig oftere vil være lavere end engrosmarkedsprisen.

3.11. Der er også en anden mulig effekt, som er vigtig. Når en regional cirkulær energiøkonomi ved hjælp af besparelser eller indtægter på grund af VE sørger for ny værdiskabelse i en region eller mindsker udgifterne til import af energi, frigøres der kapital, som kan investeres i andre økonomiske sektorer, dvs. uden for energibranchen. Der skal altså ikke kun ses på de »direkte« arbejdspladseffekter (såsom jobs på VE-området), men også på de »indirekte«, der kan blive resultatet af nye regionale kapitalbevægelser.

⁽⁴⁾ Weterings, A. et al. (2018): Effecten van de energietransitie op de regionale arbeidsmarkt — een quickscan, PBL, Den Haag, s. 36.

⁽⁵⁾ Institut für dezentrale Energietechnologien (2016). Regionale Wertschöpfung in der Windindustrie am Beispiel Nordhessen.

4. VE som regionalpolitik — et »best case-scenarie« fra Polen (Podlaskie)

4.1. Den polske region Podlaskie er et særlig godt eksempel på, hvordan overvejelserne i kapitel 3 kan føres ud i livet på regionalt plan. Eksemplet viser, hvordan en struktursvag region ved hjælp af en satsning på vedvarende energi kan skabe gode resultater i regionalpolitikken — og dette på trods af nationale rammevilkår, der langt fra er optimale. Forudsætningen er imidlertid en systematisk tilgang, som beskrives nedenfor.

4.2. I 2012 vedtog det regionale parlament (Sejmik) en regional udviklingsplan, som dannede grundlaget for at gennemføre de operationelle programmer til udnyttelse af de europæiske strukturfonde.

4.3. Podlaskie, som er en af Europas mest struktur- og indkomstsvage regioner, importerer hvert år energi for ca. 5,2 mia. PLN (= 1,25 mia. EUR). Der findes ingen fossile energikilder i regionen.

4.4. Udviklingsstrategien taler om en planlagt »revolution« med fire mål: 1) uafhængighed af importeret elektricitet, 2) større andel af VE i energiforbruget, 3) reduktion af CO₂-emissionen og 4) en styrkelse af regionens økonomiske potentiale ved at erstatte importerede (kulstofbelastende) energiformer med regionale (rene) energiformer.

4.5. I Podlaskie har man erkendt, at en »regional energipolitik« kun kan lykkes, hvis man også ser på aktørstrukturen på energimarkedet. Man sigter således efter, »at indbyggere og virksomheder i Podlaskie bliver ejere af de decentrale energikilder«.

4.6. Fra udgangen af 2016 har kommunen Turośń Kościelna på borgernes vegne organiseret indkøb af 38 varmepumper, 77 solcelleanlæg og 270 solvarmeanlæg med EFRU-midler. Kommunen koordinerer beregningerne, bestillingerne og installationen og udfører dermed alt det juridiske og tekniske arbejde for indbyggerne. Investeringerne har fået op til 85 % støtte fra EU-strukturfondsmidler. Fremover vil ca. 25 % af alle huse være udstyret med moderne VE-teknik.

4.7. I forbindelse med den eksisterende »net metering« for små solcelleanlæg i Polen producerer borgerne deres egen »grønne« strøm (inklusiv alle dermed forbundne omkostninger) for ca. 0,18 PLN pr. kWh (ca. 4,3 cent/kWh). Til sammenligning skal man p.t. betale 0,65 PLN/kWh (= 15,5 cent/kWh) for strøm fra nettet (primært produceret på kul). Dette giver en reduktion af eludgifterne på ca. 75 %, og de sparede penge kommer den regionale økonomi til gode.

4.8. Myndighederne på højere niveau har taget denne model op og i 2017 åbnet mulighed for lignende projekter i 62 andre kommuner. Der er i alt søgt på støtte til ca. 4 700 solvarme-taganlæg og 2 250 solcelle-taganlæg med en samlet kapacitet på mere end 7 MWp, som skal realiseres i 2018.

4.9. Man er allerede i gang med at tænke videre, f.eks. med hensyn til elektromobilitet. Af de 5,2 mia. PLN, som Podlaskie årligt anvender til import af energi, går godt 1,5 mia. PLN alene til import af benzin og diesel til personbiler.

4.9.1. Man har gjort sig følgende overvejelser om dette: De indregistrerede biler i regionen kører årligt ca. 5,2 mia. km. Hvis alle biler kørte på strøm, ville det ved et forbrug på 15 kWh/100 km kræve ca. 800 000 MWh strøm. Med den nuværende pris ved køb fra nettet på 0,63 PLN/kWh ville dette give en udgift på ca. 500 mio. PLN i stedet for de 1,5 mia. PLN, der i dag anvendes til fossile brændstoffer. Godt 1 mia. PLN ville alene herved blive i regionen og kunne bidrage til at styrke økonomien!

4.9.2. Den nødvendige mængde strøm ville kunne produceres med godt 70 (regionalt installerede) vindmølle-anlæg. Et sådant anlæg producerer årligt nok strøm til at drive ca. 7 000 personbiler, en kWh koster ca. 6-7 cent. Hvis 7 000 bilister går sammen og driver et sådant anlæg på andelsbasis, ville deres udgifter til at drive elbilerne blive yderligere markant sænket. Dette skal der dog skabes juridisk og administrativ mulighed for, f.eks. ved at åbne nettene for peer to peer-distribution, hvilket digitaliseringen giver mulighed for. Det politiske niveau blokerer imidlertid for denne udvikling.

4.10. I Podlaskie overvejer man også at anvende regionalt produceret vindenergi til at erstatte kul i varmeværker. Strømmen fra vindmøllerne kan anvendes i industrielle varmepumper samt varmeakkumulatorer. Dette forekommer at være yderst rentabelt. Alligevel er overvejelserne ikke nået længere end til en foreløbig projekteringsfase. Der kan ikke engang findes midler til en gennemførlighedsundersøgelse.

5. Større regional værdiskabelse gennem regional udnyttelse af den regionalt producerede VE

5.1. Eksemplet fra Podlaskie viser, at en væsentlig effekt ved VE ligger i den potentielle styrkelse af den regionale købekraft. For at vurdere denne er det vigtigt, at man inden for rammerne af en »regional cirkulær energiøkonomi« som det første foretager et skøn over potentialerne inden for såvel elektricitet som varme og transport.

5.2. Solvarmeenergien er et godt eksempel på den regionaløkonomiske strategis potentiale. Den regionale værdiskabelse ved installation og drift er lille, især da den står over for negative effekter, f.eks. når et oliefyret anlæg erstattes, hvorved arbejdspladser hos fyringsolieforhandlere kommer under pres. Solvarmeenergien har imidlertid en yderst positiv effekt for forbrugerne. Jo større en andel solvarmen udgør af deres samlede energiforbrug, desto mere kan de undvære importen af energiråstoffer som kul, olie og gas, der medfører, at købekraft forlader regionen til fordel for kul, olie- og gaseksporterende lande eller multinationale olie- og gaskoncerner.

5.3. Alt i alt er det således nødvendigt at registrere i et regionalt energiregnskab, i hvilken grad det lykkes eller kunne lykkes at dække det regionale energiforbrug med regionalt produceret (og eventuelt mellemlagret) VE. Regnskabet skal omfatte fire aspekter:

1. Det skal fastslås, hvor stort et energibehov en region har inden for sektorerne elektricitet, varme og mobilitet. Det er vigtigt at tage hensyn til varme- og mobilitetssektoren af to grunde. For det første står disse to områder for 75 % af energiforbruget. For det andet giver varme- og mobilitetsanvendelser vigtige fleksibilitetsmuligheder, der som regel kun er til rådighed lokalt.
2. Det skal beregnes, hvor stort potentialet er for i stedet at dække dette behov ved hjælp af VE-energi fra regionen. Til dette formål skal det også fastslås, om dette faktisk medfører, at kapitalstrømmen omdirigeres til fordel for regionen. Når det gælder bioenergi, kommer det i den forbindelse an på biomassens oprindelse, og for alle VE-teknologier på anlæggenes oprindelse og de virksomheder, der får opgaven med at installere og vedligeholde dem. Desuden skal det ved hjælp af operatørstrukturen og evt. mængden af det intraregionale strømforbrug fastslås, om den omsætning, der opnås med driften, bliver i regionen og således medfører et økonomisk ejerskab for regionale aktører.
3. Forskellen mellem det regionale energibehov og den andel heraf, der kan dækkes gennem VE fra regionen viser, hvor meget energi, der må importeres fra andre regioner (udstrømning af kapital fra regionen). Også fremover vil mange regioner i EU ikke kunne klare sig uden importeret energi, fordi det enten er ineffektivt, urentabelt eller teknisk umuligt at dække hele det regionale energibehov gennem energiproduktion i regionen.
4. Såfremt der produceres mere energi i regionen, end der forbruges regionalt, skal det bestemmes, hvem der skal nyde godt af indtægterne fra salget af elektriciteten.

5.4. Regnskabet for den regionale energiproduktion og det regionale energiforbrug bør opstilles for hver enkelt europæisk region, uden at der bliver tale om en lovmæssig forpligtelse. Hver region bør have en egen interesse i at udarbejde sådanne regnskaber på frivillig basis. Det skal undersøges, om den etablerede kategori NUTS 3-regioner kan bruges til dette formål. I nogle tilfælde synes grænseoverskridende energiregioner at være attraktive, også i forbindelse med tanken om »regionernes Europa«. I den forbindelse kan energiinformationskontoret, som EØSU krævede oprettet i en tidligere udtalelse⁽⁶⁾, varetage en koordinerende funktion.

6. Det energi- og regionalpolitiske potentiale ved et afbalanceret eller positivt energiregnskab

6.1. Hvis det lykkes at forbedre den i kapitel 5 beskrevne balance mellem regionalt produceret og regionalt udnyttet VE, vil dette bidrage til at mindske Europas energiahængighed.

⁽⁶⁾ EUT C 262 af 25.7.2018, s. 86.

6.2. Hvis regionale aktører i øget omfang kan involveres økonomisk i VE, vil det styrke den regionale samhørighed. Dette skyldes, at struktursvage regioner ofte har det største arealmæssige potentiale for VE, og at VE's regionaløkonomiske effekt derfor er størst i disse områder.

6.3. Med udarbejdelsen af regionale energiregnskaber vil det blive muligt at registrere, hvilken betydning energiomstillingen har for de enkelte regioner. Debatten om strukturændringer i bestemte regioner ville kunne føres på et solidt grundlag. De tilsvarende regionalpolitiske indgreb ville kunne udvikles bedre end i dag, hvor der temmelig generelt tales om f.eks. »kulregioner« eller »energiøer«.

6.4. Det har konkrete konsekvenser for de mennesker, der bor i området, om en region er en energieksportregion eller en energiimportregion eller har et energiregnskab i balance. Der skal føres en dialog med de regionale interessenter om dette spørgsmål. Der findes ingen perfekt løsning, som passer til alle regioner over én kam. I stedet må der specifikt for de enkelte regioner aftales mere retfærdige løsninger, også med hensyn til en retfærdig fysisk planlægning (»spatial justice«), dvs. spørgsmålet om, hvilke arealer der skal benyttes til hvad. Repræsentanterne for de regionale politiske og administrative niveauer skal udstyres med de nødvendige kvalifikationer.

6.5. Jo bedre det lykkes at dække det regionale energibehov med regional VE, desto mere uafhængige bliver de forbrugere, der bor og arbejder i regionen, af udviklingen i priserne på verdensmarkedet, navnlig priserne på olie og gas. Dette er den bedste forudsætning for at mindske energifattigdom og de endelige forbrugeres sårbarhed. Eftersom energipriser udgør en stadig vigtigere faktor i investeringsbeslutningsprocessen kan den lokale økonomiske og industrielle struktur samtidig gøres mere attraktiv.

6.6. Den forestående integration af varme- og mobilitetssektoren i elsystemet kan styrkes målrettet gennem incitamenter til at anvende den regionalt producerede VE.

6.7. Digitaliseringen af energisektoren indebærer store muligheder. Også i den henseende kan incitamenter til at forbedre den regionale anvendelse af regionalt produceret VE bevirke, at digitaliseringens potentiale realiseres og virker fremmende på innovationen.

6.8. Det er et mål for den europæiske energiunion at styrke borgernes/energiforbrugernes rolle i forbindelse med energiomstillingen. På de tværregionale energimarkeder er det imidlertid vanskeligt at komme ind på markedet, og størrelsesfordele spiller en vigtig rolle ⁽⁷⁾. I sidste ende er dette en konsekvens af de monopolistiske markedsstrukturer, der historisk er opstået. I regional målestok er det betydeligt lettere for borgerne og forbrugerne at spille den nye og mere aktive rolle inden for rammerne af en regional cirkulær energiøkonomi.

6.9. Hvis regionalt produceret VE i øget omfang udnyttes regionalt, vil det aflaste nettet og eventuelt reducere behovet for en massiv udbygning af de europæiske eltransmissionsnet (jf. også betragtning nr. 52 i forslaget til direktiv om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder (COM(2016) 767 final)).

7. Krav til en regional cirkulær energiøkonomi

7.1. EØSU opfordrer EU's institutioner til at betragte regional udnyttelse af regionalt produceret VE som et mål for den europæiske energi- og samhørighedspolitik og anvende balancen mellem det regionale energibehov og den regionale VE-produktion som målestok. Hertil hører for det første, at der i den videre udformning af støtten til VE tages hensyn til de særlige karakteristika ved borgerenergi og andre regionale aktører, som ikke nyder godt af størrelsesfordele ⁽⁸⁾. Det skal især være målet at fjerne hindringer for markedsadgang, som begrænser mulighederne for mindre (regionale) aktører. Et europæisk program til opkvalificering af regionale aktører og forbedret udveksling af bedste praksis vil også være gavnligt.

7.2. Forudsætningen for dette er en strategisk beslutning om at føre energipolitikken i en decentral retning. I den henseende indeholder pakken »Ren energi til alle europæere« stadig alt for mange modsætningsforhold mellem en mere decentral og en klart centralistisk energipolitik. Det ville være hensigtsmæssigt, hvis de europæiske regioner og kommuner

⁽⁷⁾ EUT C 288 af 31.8.2017, s. 91.

⁽⁸⁾ EUT C 246 af 28.7.2017, s. 55.

fik en direkte kompetence til at regulere regionale aktørers deltagelse i udnyttelsen af regionale vedvarende energiformer. Dette vil også være i overensstemmelse med traditionen for kommunal forsyningspligt, som findes i mange europæiske medlemsstater.

7.3. EØSU opfordrer Kommissionen til at fremlægge et koncept, som beskriver tiltag inden for det energipolitiske miks på europæisk, nationalt og subnationalt niveau, der fremmer den regionale energi. Et element i dette kan være en relevant udbuds- og indkøbslovgivning. Desuden bør der udvikles en metode for, hvordan regionerne kan opstille deres specifikke energiregnskab. Det vil være hensigtsmæssigt med en online-applikation for regionale politikere og interessenter, som leverer i det mindste omtrentlige resultater.

7.4. En omstrukturering af netafgifterne og muligvis også af andre skatter og afgifter vil kunne bidrage til at nå de beskrevne regionaløkonomiske effekter ved udbygningen af VE. Eksporten og især importen af energi skal prissættes på en sådan måde, at der i det mindste tages hensyn til transportomkostningerne.

7.5. En differentieret opkrævning af netafgifterne — dvs. en prissætning af en strømhandelstransaktion efter hvor mange netniveauer, der anvendes til gennemførelse af transaktionen — vil i forbindelse med en stærkere dækning af det regionale energibehov med regionalt produceret VE også gøre det lettere at fastslå det faktiske behov for en udbygning af nettet i forhold til markedet. Det vil naturligvis være vigtigt at skabe et velfungerende net mellem Europas energiregioner. Dette betyder imidlertid ikke, at udbygningen af nettet ubetinget og altid skal prioriteres højest. Dette sker for ofte i dag, uden at det kan begrundes økonomisk⁽⁹⁾.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁹⁾ Jf. F. Peter, V. Grimm, & G. Zöttl, (2016). Dezentralität und zellulare Optimierung — Auswirkungen auf den Netzausbaubedarf. https://www.fau.de/files/2016/10/Energiestudie_Studie.pdf.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om transportens rolle i gennemførelsen af målene for bæredygtig udvikling og de deraf følgende virkninger for EU's politikudformning

(initiativudtalelse)

(2018/C 367/02)

Ordfører: **Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA**

Plenarforsamlingens beslutning	15.2.2018
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 29, stk. 2
	Initiativudtalelse
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	28.6.2018
Vedtaget på plenum	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	136/0/3
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Transportområdet spiller en vigtig rolle i forbindelse med gennemførelsen af flere af målene for bæredygtig udvikling. Det bidrager i høj grad til de mål for bæredygtig udvikling, der handler om økonomisk udvikling, industri og SMV'er samt handel og investeringer. Dermed hjælper transportsektoren også med at nå de mål for bæredygtig udvikling, som sigter mod øget beskæftigelse, større trivsel og mindre ulighed og eksklusion. Samtidig er der i forbindelse med målene for bæredygtig udvikling en lang række udfordringer, der er forbundet med transportområdet. Det gælder eksempelvis behovet for at reducere klima- og miljøpåvirkningen, forbedre transportsystemerne og øge trafiksikkerheden samt håndtere bekymringer om beskæftigelse og anstændigt arbejde.

1.2. EØSU opfordrer Kommissionen til at udarbejde en ny, integreret politisk ramme for den næste generation af transportpolitikker med henblik på at støbe fundamentet for bedre transport og mobilitet, samtidig med at de sociale og miljømæssige mål opfyldes.

1.3. Med dette for øje er EU's politikudformning nødt til at tilvejebringe favorable betingelser for, at transporten kan opfylde borgernes og virksomhedernes behov, når det gælder mobilitet. Dette kræver i lyset af målene for bæredygtig udvikling betydelige investeringer i nødvendig infrastruktur, innovation og velfungerende transportsystemer, også når det gælder offentlig transport.

1.4. Der skal også gøres en indsats for at nå de mål for bæredygtig udvikling, som har med de sociale aspekter af transporten at gøre, såsom fremme af fuld og produktiv beskæftigelse, anstændigt arbejde og kompetenceudvikling samt ligestilling mellem kønnene, og under særlig hensyntagen til behovene hos sårbare grupper som f.eks. børn, personer med handicap og ældre. Den sociale dialog bør spille en afgørende rolle for at sikre, at de strukturelle forandringer forvaltes på en hensigtsmæssig måde.

1.5. Det mål, som vedrører klimaforandringer, udgør en enorm udfordring for transportsektoren og kræver en intensiv udvikling af transportsystemer, indførelse af en bred vifte af dekarboniseringsforanstaltninger og nye og innovative mobilitetsstrategier.

1.6. Blandt de vigtige tendenser for udviklingen på transportområdet er digitalisering og robotisering, som kræver en hensigtsmæssig forvaltning af muligheder og udfordringer. Digitaliseringen bidrager til bæredygtig transport ved at effektivisere logistikken, forsyne passagererne med bedre transportinformation og forbedre trafiksikkerheden.

1.7. Da transport berører samfundet som helhed, er det afgørende at inddrage civilsamfundet i forberedelsen og gennemførelsen af transportpolitikken. Den offentlige sektor spiller selvstændigt en afgørende rolle, men en bundstyret indsats og partnerskaber bør også fremmes, så man kan finde frem til de bedst mulige løsninger på transportområdet.

1.8. EØSU opfordrer desuden Kommissionen til at se på indikatorerne for målene for bæredygtig udvikling ud fra et transportmæssigt synspunkt og fremme udviklingen af indikatorer, som er relevante, giver et realistisk og detaljeret billede af udviklingen og er i tråd med den integrerede tilgang.

2. Baggrund

2.1. Målene for bæredygtig udvikling på FN's 2030-dagsorden dækker bredt forskellige aspekter af de økonomiske, sociale og miljømæssige udfordringer, vi står over for på globalt plan. Ingen af målene for bæredygtig udvikling fokuserer specifikt på transport og mobilitet, men transport er implicit forbundet med flere af målene. Derudover er enkelte af de 169 delmål, som supplerer målene, direkte forbundet med transportområdet. Det gælder bl.a. de delmål, som har med infrastruktur, lokale transportsystemer og trafiksikkerhed at gøre. På samme måde har tre af de 232 indikatorer, som anvendes til at overvåge fremskridtene, med transport at gøre, idet de måler transportmængder, adgangen til offentlig transport og antallet af trafikdræbte.

2.2. Samspillet mellem transport og målene for bæredygtig udvikling har flere facetter. Målene for bæredygtig udvikling indebærer såvel muligheder som udfordringer for transportområdet, og transportsektoren skal både fremme og tilpasse sig disse mål. Begrebet »transport« anvendes her i betydningen transport af gods og passagerer og omfatter alle transportformer.

2.3. Formålet med initiativudtalelsen er:

- at kortlægge, hvordan transportsektoren bidrager til at nå målene for bæredygtig udvikling, og hvordan målene for bæredygtig udvikling kan gavne eller påvirke transportsektoren
- at analysere de mulige følgevirkninger af samspillet mellem transport og målene for bæredygtig udvikling for transportrelaterede EU-politikker både internt i EU og på globalt plan
- at give udtryk for EØSU's synspunkter og forslag til, hvordan der bør tages højde for dette samspil i EU's politikker og politikudformning med henblik på at udnytte mulighederne og tage hånd om risiciene.

Transportens rolle som drivkraft for at nå målene for bæredygtig udvikling analyseres i afsnit 3 og 4. Afsnit 5 ser på, hvordan målene for bæredygtig udvikling gavner transportområdet ved at styrke dets grundlag. I afsnit 6 og 7 analyseres det, hvilke udfordringer og forventninger, målene for bæredygtig udvikling indebærer for transportområdet. Med udgangspunkt i denne analyse opsummeres resultaterne i afsnit 8, og der fremsættes anbefalinger for formuleringen af politikker.

3. Transport og målene for bæredygtig udvikling: fremme af økonomisk udvikling og beskæftigelse

3.1. Transportområdet bidrager i høj grad til at skabe økonomisk udvikling både i EU og i en global sammenhæng og fortjener på den baggrund en central plads på EU's dagsorden. Transportsektoren er en vigtig bidragsyder, når det gælder opfyldelsen af mål nr. 8, som sigter mod fremme af vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle.

3.2. Selv om digitaliseringen påvirker alle områder af økonomien og samfundet, betyder det ikke enden på den materielle produktion og det materielle forbrug. Logistik kombinerer de forskellige dele af forsyningskæderne, som omfatter transporten af råmaterialer og halvfabrikata og af slutprodukter til forbrugerne. Transport er derfor en nødvendighed for industri-, landbrugs- og handelssektorerne.

3.3. Transport, der forvaltes ordentligt, kan også bidrage til mål nr. 8's specifikke delmål, som efterlyser politikker til fremme af bæredygtig turisme med henblik på at skabe arbejdspladser og fremme lokal kultur og lokale produkter.

3.4. Ud over at servicere andre sektorer er transportsektoren også i sig selv en betydningsfuld erhvervssektor, som leverer millioner af arbejdspladser og i vidt omfang bidrager til økonomien. Endvidere afføder transportsektoren en række fremstillingsindustrier såsom bilindustrien, jernbanesektoren, shippingindustrien og luftfartsindustrien.

3.5. Alt i alt bidrager transportsektoren til at opfylde mål nr. 9's delmål om en betydelig forøgelse af industriens andel af beskæftigelsen og BNP. Eftersom virksomhederne i transportsektoren omfatter mange små og mellemstore virksomheder, bidrager transport også til at integrere SMV'erne i værdikæder og markeder og fremme deres vækst, sådan som det efterlyses i mål nr. 8 og 9.

3.6. På samme måde bidrager transportsektoren til at skabe de arbejdspladser, der efterlyses i forbindelse med mål nr. 8, i de transportrelaterede sektorer. Transport giver også mulighed for et bedre geografisk match mellem job og arbejdskraft og dermed for øget beskæftigelse. Der findes imidlertid også en række udfordringer. Det gælder f.eks. omstillingen som følge af digitaliseringen og robotiseringen, som må forventes at føre til gennemgribende forandringer, når det gælder arbejdspladser og opgaver.

3.7. I en global sammenhæng bidrager transportsektoren til mål nr. 17, som er at styrke det globale partnerskab for bæredygtig udvikling. Dette mål efterlyser fremme af et universelt, regelbaseret, åbent, ikke-diskriminerende og retfærdigt multilateralt handelssystem under WTO. Eftersom transport danner rygraden i handel, ligger der i transportsektoren et væsentlig potentiale for at opfylde dette mål.

3.8. Mål nr. 9 efterlyser udvikling af bæredygtig og robust infrastruktur i udviklingslandene. Dette hænger sammen med mål nr. 10, som handler om at reducere uligheden i og mellem lande og efterlyser større udviklingsbistand og udenlandske direkte investeringer i de stater, hvor behovet er størst.

3.9. Ved at bidrage til at skabe økonomisk udvikling og anstændigt arbejde gennem produktion, handel og investeringer spiller transportsektoren også en rolle i forbindelse med bestræbelserne på at opfylde mål nr. 1, som sigter mod at afskaffe fattigdom i alle dens former overalt.

4. Transport og målene for bæredygtig udvikling: fremme af adgangen til varer og tjenesteydelser

4.1. Forbrugerne anvender transport for at få adgang til de varer, de har brug for, hvad enten der er tale om fødevarer, som indgår i mål nr. 2, eller andre daglige fornødenheder eller mere luksuriøse produkter. Dertil kommer, at folk har brug for transport til at nå tjenesteydelser. Det kan være tjenesteydelser forbundet med turisme, hobbyer eller sociale velfærdssystemer.

4.2. Transport er et af de centrale elementer, som forbinder markederne, både når det gælder det indre marked og den internationale handel. Forbundne markeder skaber effektivitet og stordriftsfordele og bidrager derigennem til forbrugsgoders tilgængelighed og prisoverkommelighed.

4.3. Transport spiller også en afgørende rolle for udbuddet og anvendelsen af sundhedsydelser, både i EU og globalt. Transport bidrager dermed til at opfylde mål nr. 3, som sigter mod at forebygge og behandle sygdomme samt sikre et sundt liv og fremme trivsel for alle.

4.4. Det samme gælder udbud af og efterspørgsel efter uddannelse. Transport bidrager dermed til mål nr. 4 om at sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring.

5. Transport og målene for bæredygtig udvikling: støbning af fundamentet for mobilitet

5.1. Transport skal være tilgængelig, prisoverkommelig, smidig og effektiv og samtidig sikker for at fremme personers og varers mobilitet. Det er derfor altafgørende for EU at få sat skub i investeringerne i nødvendig infrastruktur og passende teknologi samt at fremme velfungerende transportsystemer.

5.2. Mål nr. 9 har en direkte gavnlig effekt på transport, da det slår til lyd for at udvikle »god kvalitet, pålidelig, bæredygtig og robust infrastruktur« med henblik på at støtte den økonomiske udvikling og menneskelige trivsel.

5.3. Problemfri krydsning af grænser i det indre marked og i forbindelse med international transport og rejser har stor betydning for velfungerende markeder og strømme af varer og personer. Mål nr. 9 fremmer denne målsætning ved at understrege den rolle, som grænseoverskridende infrastruktur spiller.

5.4. Mål nr. 11 sigter mod at gøre byer og samfund inklusive, sikre, modstandsdygtige og bæredygtige. Det efterlyser adgang til sikre, prisoverkommelige, tilgængelige og bæredygtige transportsystemer for alle under særlig hensyntagen til behovene hos sårbare grupper som f.eks. kvinder, børn, personer med handicap og ældre. Dette forudsætter god planlægning af arealanvendelse og trafiksystemer samt tilstrækkelige offentlige investeringer i infrastruktur. Udviklingen af offentlig transport spiller en væsentlig rolle i den forbindelse, både i byområder og landdistrikter.

5.5. Ligesom for innovation, slår mål nr. 9 til lyd for at udvide den videnskabelige forskning og opgradere den teknologiske kapacitet i de industrielle sektorer. Dette er også vigtigt, når det gælder udviklingen af transportområdet og de transportrelaterede sektorer.

5.6. Endvidere efterlyser mål nr. 7 internationalt samarbejde med henblik på at lette adgangen til forskning i ren energi og til rene energiteknologier samt fremme investeringer i energiinfrastruktur og ren energiteknologi. Disse foranstaltninger, indbefattet infrastrukturer for alternative brændstoffer og ladestandere, kommer også dekarboniseringen af transportområdet til gavn.

5.7. Med den stadig mere omfattende digitalisering og robotisering af transportsektoren bør der lægges større vægt på behovet for digital infrastruktur, herunder automatiserede trafikstyrings- og -kontrolsystemer. I forbindelse med mål nr. 9 nævnes behovet for at øge adgangen til informations- og kommunikationsteknologier betydeligt og for at tilstræbe at tilbyde alle adgang til internettet til en overkommelig pris. I mål nr. 17 opfordres der til, at anvendelsen af støtteteknologier, især informations- og kommunikationsteknologier, øges. Digitaliseringen effektiviserer logistikken og bidrager eksempelvis til at forsyne passagererne med bedre transportinformation.

6. Transport og målene for bæredygtig udvikling: et svar på de sociale forventninger

6.1. Samtidig med at transportsektoren bidrager til sundhedspleje og trivsel, udgør den også en risiko for sundheden gennem forurening i form af f.eks. partikler i luften og trafikulykker. Mål nr. 3 siger mod at mindske disse risici væsentligt. Effektive trafikstyringssystemer, regulering og håndhævelse er allesammen nødvendige midler til at forbedre trafik-sikkerheden. Ved at mindske antallet af menneskelige fejl vil avanceret automatisering på sin side øge transportsikkerheden betydeligt, trods teknologiske betænkeligheder.

6.2. Den uddannelse, som efterlyses i forbindelse med mål nr. 4, er afgørende, hvis man vil sikre, at ansatte og arbejdsgivere i transportrelaterede sektorer har de nødvendige færdigheder. Ændringer i arbejdsopgaver, f.eks. som følge af digitalisering, medfører en betydelig ændring i efterspørgslen efter færdigheder. Mål nr. 4 er derfor en vigtig drivkraft for transportsektoren.

6.3. Mål nr. 5 efterlyser ligestilling mellem kønnene og styrkelse af alle kvinders og pigers rettigheder og muligheder. Transportsektoren kan øge ligestillingen ved at tiltrække flere kvinder til sektoren som enten arbejdsgivere eller ansatte og dermed frigøre potentialet hos personer af begge køn. Det skal også gøres sikkert for kvinder at anvende transport og ikke mindst den offentlige transport.

6.4. Mål nr. 8 efterlyser fuld og produktiv beskæftigelse, forebyggelse af eksklusion af unge, anstændigt arbejde til alle og beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder. Vilkårene er forskellige i forskellige lande. I udviklingslandene er det måske gennemførelsen af arbejdstagernes grundlæggende rettigheder, der er det mest relevante mål, mens man i EU især bekymrer sig om at fremme fuld beskæftigelse og anstændigt arbejde til alle.

6.5. Forvaltningen af de strukturelle ændringer, EU står over for som følge af digitaliseringen og omstillingen til en lavemissionsøkonomi, kræver vidtfavnende strategier for, hvordan man sikrer en retfærdig og smidig overgang, mindsker negative sociale konsekvenser og overvinder kvalifikationskløften.

6.6. Endvidere efterlyser mål nr. 10 fremme af social, økonomisk og politisk inddragelse af alle samt vedtagelse af politikker rettet mod opnåelse af større lighed. Disse politikker vil også bidrage til opfyldelsen af mål nr. 1 om at afskaffe fattigdom. For så vidt angår transport efterlyser mål nr. 9 lige adgang for alle til en overkommelig pris. Ved at gøre det muligt at komme på arbejde og få adgang til varer og tjenesteydelser spiller transport, og navnlig offentlig transport, en rolle med hensyn til forebyggelse af eksklusion.

6.7. Mål nr. 10 efterlyser også fremme af velordnet, sikker, regulær og ansvarlig migration og mobilitet for personer. Dette har med transportsektoren at gøre på to måder: transportsektoren spiller en rolle i forbindelse med at forebygge tab af liv og bidrage til sikker og lovlig transport af flygtning og migranter. Samtidig giver transportsektoren migranter mulighed for at blive integreret på arbejdsmarkedet.

7. Transport og målene for bæredygtig udvikling: opfyldelse af miljømålene

7.1. Ud over at opfylde borgeres og virksomheders mobilitetsbehov skal transportsektoren tage hensyn til klimaet og miljøet. Mål nr. 13 fremhæver behovet for at handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringerne og deres konsekvenser. Eftersom transport er en vigtig kilde til de globale drivhusgasemissioner og en sektor, hvor emissionerne stadig øges, er dette mål ekstremt udfordrende for transportsektoren. Det kræver, at der gøres en større indsats for at nå de mål, der er fastlagt i EU's politikker. Endvidere er der brug for globalt samarbejde om international luft- og søtransport.

7.2. Målet om at bryde forbindelsen mellem økonomisk vækst og miljøforringelse, som er et af delmålene under mål nr. 8, er også en enorm udfordring set fra transportsektorens side, da der er en tæt sammenhæng mellem transport og økonomisk vækst. At bryde denne forbindelse kræver derfor intensiv udvikling af bæredygtige transportsystemer med en minimal miljømæssig belastning og indførelse af avancerede teknologier såvel som nye og innovative strategier for mobilitet. Dette er i overensstemmelse med mål nr. 12, som handler om ansvarligt forbrug og ansvarlig produktion.

7.3. Infrastruktur spiller en væsentlig rolle for de miljømæssige konsekvenser af transport. Mål nr. 15 sigter mod at beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, som der skal tages hensyn til i forbindelse med den fysiske planlægning og opførelsen af infrastruktur. Det samme gælder mål nr. 11, som handler om nødvendigheden af at intensivere indsatsen for at beskytte og bevare verdens kultur- og naturarv.

7.4. Da energi er en forudsætning for transport, har også det energirelaterede mål nr. 7 direkte relevans for transportsektoren. Målet efterlyser en væsentlig forøgelse af andelen af vedvarende energi i det globale energimix samt en betragtelig forbedring af energieffektiviteten. Hvad angår mål nr. 12, indeholder det et delmål om udfasning af skadelige subsidier til fossile brændstoffer. I betragtning af den udbredte anvendelse af fossile brændstoffer i transportsektoren, har dette delmål selvsagt indflydelse på transportområdet og brugerne af transport.

7.5. Mål nr. 14 omhandler bevarelse og bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer. Ud over landbaserede aktiviteter ansporer det søtransporten til at forbedre affaldshåndteringen og reducere emissionerne.

7.6. Miljøbelastningen er ikke relateret til transport alene, men også til køretøjers, flys og skibes livscyklus, fra de fremstilles, til de kasseres. Belastningen kan reduceres ved at forbedre ressourceeffektiviteten og anvende rene teknologier i de industrielle processer, samtidig med at man genanvender og genbruger, som der opfordres til i mål nr. 9 og 12.

7.7. Foranstaltninger, der forbedrer afviklingen af trafikken, spiller også en rolle for udledningsreduktionen. I den forbindelse er infrastruktur af høj kvalitet og problemfri grænseovergange, arealudnyttelse og byplanlægning, effektiv offentlig transport og multimodale godstransportalternativer yderst vigtige elementer.

7.8. Udviklingen af selvkørende transportmidler kan føre til øget brug af privatbiler på grund af den øgede bekvemmelighed for passagerne. På den anden side er det meningen, at samkørsel — sammen med brugen af offentlig transport — skal reducere antallet af private biler. Alt i alt fører digitalisering og robotisering til mere effektiv transport og logistik, hvilket har en positiv indvirkning på transportsektorens klimarelaterede og miljømæssige konsekvenser.

7.9. Ud over at det er nødvendigt at reducere emissionerne fra transport, bidrager transportsektoren også til at løse klima- og miljøproblemer ved at udbrede lavemissions- og miljøtilpassede teknologier, produkter og løsninger, som der opfordres til i forbindelse med mål nr. 17.

8. Transport og målene for bæredygtig udvikling: konsekvenser for den politiske beslutningstagning

8.1. Analysen i de tidligere afsnit viser med al tydelighed, at mange af målene for bæredygtig udvikling har betydning for transportsektoren. Eftersom transportsektoren spiller en vigtig rolle som bidrager til gennemførelsen af flere af målene for bæredygtig udvikling, bør denne rolle anerkendes fuldt ud i forbindelse med gennemførelsen af målene på EU-medlemsstats- og lokalt niveau.

8.2. Samtidig bør man i forbindelse med EU's transportpolitik inddrage målene for bæredygtig udvikling med henblik på at støbe fundamentet for bedre transport og mobilitet, parallelt med at de sociale og miljømæssige mål opfyldes.

8.3. Hvis man griber transportområdet an med udgangspunkt i forskellige politikområder, »ét problem ad gangen«, vil det føre til suboptimale løsninger. Det er derfor afgørende, at transportpolitikken udvikles som et samlet hele. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at udarbejde en ny, integreret politisk ramme for den næste generation af transportpolitikker. Denne ramme bør dernæst danne grundlag for mere detaljerede transportrelaterede beslutninger.

8.4. Den politiske ramme bør også omfatte en global dimension, som sigter mod at integrere målene for bæredygtig udvikling i EU's transportrelaterede internationale samarbejde og indsats udadtil.

8.5. Da transport berører samfundet som helhed, er det vigtigt at inddrage civilsamfundet i udviklingen og gennemførelsen af transportpolitikken. Dette er i overensstemmelse med mål nr. 16, som efterlyser lydhøre, inkluderende, deltagerbaserede og repræsentative beslutningsprocesser på alle niveauer. For så vidt angår arbejdsmarkedsrelaterede problemer og omstillingsprocesser bør den sociale dialog spille en central rolle.

8.6. I forbindelse med mål nr. 17 opfordres der til, at man tilskynder og fremmer effektive offentlige partnerskaber, offentlig-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber, som bygger på partnerskabers erfaringer og finansieringsstrategier. Den offentlige sektor spiller selvstændigt en afgørende rolle, men EØSU opfordrer EU's politiske beslutningstagere til også fuldt ud at anerkende den afgørende rolle, som en bundstyret indsats og partnerskaber spiller, eftersom de bidrager til at finde de bedst mulige løsninger i forbindelse med udfordringer på transportområdet og metoder til at udnytte mulighederne, for eksempel gennem nye produktions- og forbrugsmodeller udviklet af virksomheder og borgere.

8.7. EØSU opfordrer desuden Kommissionen til at se på indikatorerne for målene for bæredygtig udvikling ud fra et transportmæssigt synspunkt og fremme udviklingen af indikatorer, som er relevante, giver et realistisk og detaljeret billede af udviklingen og er i tråd med den integrerede tilgang som beskrevet ovenfor.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om EU-modeller for forvaltning af omstillinger i et digitaliseret arbejdsunivers — vigtigt input til en hvidbog om fremtidens arbejde**(Sonderende udtalelse på anmodning af det østrigske rådsformandskab)**

(2018/C 367/03)

Ordfører: **Franca SALIS-MADINIER**Medordfører: **Ulrich SAMM**

Udtalelse på anmodning af det østrigske rådsformandskab	Brev af 12.2.2018
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde Forretningsordenens artikel 29, stk. 1 Sonderende udtalelse
Præsidiets beslutning	13.3.2018
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	6.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	152/1/4
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) støtter en retfærdig digital omstilling med udgangspunkt i de europæiske værdier, som omfatter fuld beskæftigelse, sociale fremskridt, et højt beskyttelsesniveau samt reduktion af fattigdom og ulighed.

1.2. EØSU slår til lyd for, at de enorme muligheder, der følger af de nye teknologier, kommer alle til gode — arbejdstagere, borgere og virksomheder. I dette forløb må der ikke være nogen tabere. Først og fremmest bør politikkerne sigte mod at styrke den individuelle udvikling, så alle borgere kan erhverve gode kompetencer, de kollektivt organiserede sociale sikringsordninger med henblik på at fremme adgangen til de sociale sikringsydelse som fastsat i chartret om grundlæggende rettigheder, de prioriteter, som EU-institutionerne fremlagde i Göteborg inden for rammerne af den europæiske søjle for sociale rettigheder, og ILO-konventionerne.

1.3. Beskæftigelsen vil sandsynligvis undergå en forandring på grund af virkningerne af automatisering, digitalisering og kunstig intelligens (AI). EØSU betragter opgraderingen af de europæiske arbejdstageres kompetencer som en prioritet, navnlig for personer, der på grund af deres kvalifikationsniveau og forældelse af kompetencer ikke har mulighed for at påtage sig nye job, eller job, der er forandrede på grund af teknologien. Udvalget fastholder, at det på EU-plan og i medlemsstaterne haster med at skabe en politik vedrørende omstilling af grunduddannelser og livslang læring med henblik på at fremme de relevante pædagogikker og være i stand til at udvikle kreative og digitale færdigheder, som i stigende grad er nødvendige i de nye job.

1.4. Kønsdiversitet bør være en topprioritet, idet situationen er alarmerende i brancher med et stærkt element af digitalisering, hvor kvinder kun er repræsenteret i mindre omfang⁽¹⁾. Det er vigtigt at overvåge og måle disse tendenser samt fremme kvinders adgang til sådanne sektorer.

⁽¹⁾ Kommissionen (2018). Women in Digital Age.

1.5. EØSU bemærker, at kun 0,3 % af EU's offentlige udgifter⁽²⁾ går til investeringer i socialpolitikker. Der bør stilles tilstrækkelige ressourcer til rådighed, særlig inden for rammerne af den næste flerårige budgetplan for EU efter 2020⁽³⁾, for at styrke disse politikker og ledsage den digitale omstilling i arbejdsuniverset, hvilket kan gavne arbejdstagerne, virksomhederne og samfundet som helhed.

1.6. Yderligere ressourcer kan ligge gemt i produktivitetsstigninger som følge af digitaliseringen. EØSU anbefaler, at den sociale dialog vedrørende fordeling af værditilvæksten tilrettelægges på branche- og virksomhedsniveau, så der kan nås til enighed om anvendelsen.

1.7. For at dække alle de fleksible former for beskæftigelse, som digitaliseringen skaber, og ikke lade nogen arbejdstagere blive hægtet af⁽⁴⁾ prioriterer EØSU bevarelsen af de sociale beskyttelsessystemers kvalitet og finansielle bæredygtighed højt. Udvalget opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at organisere en høring med arbejdsmarkedets parter med henblik på at vedtage sociale beskyttelsesordninger til gavn for især arbejdstagere, som på grund af deres status ikke er tilstrækkeligt dækket af sådanne ordninger.

1.8. I forbindelse med indførelsen af nye teknologier som f.eks. robotter og intelligente maskiner minder EØSU i sin undersøgelse om vigtigheden af at informere og høre arbejdstagerrepræsentanterne på et tidligt tidspunkt og om nødvendigheden af at forhandle kollektivt for at ledsage de forandringer⁽⁵⁾, som disse teknologier medfører. Udvalget minder også om, at en sådan høring er obligatorisk i henhold til direktivet om europæiske samarbejdsudvalg⁽⁶⁾.

1.9. Hvad angår kunstig intelligens understreger EØSU, at den manglende gennemsigtighed af, hvordan algoritmer fungerer, og den måde, hvorpå de foretager valg, som undslipper menneskelig kontrol, skaber enorme udfordringer for EU og grobund for grundlæggende spørgsmål om det samfund, vi ønsker at leve i. EØSU har allerede understreget, at det er altafgørende at have en definition af forholdet mellem menneske og maskine i det nye arbejdsunivers. En tilgang med fokus på den menneskelige overvågning af maskiner er af yderste vigtighed⁽⁷⁾.

1.10. EØSU støtter de universelle strategiske rammer for AI, som giver EU en konkurrencefordel⁽⁸⁾, og tilskynder til udviklingen af en AI, som er socialt ansvarlig og tjener til det fælles bedste. Udvalget understreger, at EU bør støtte det nye forskningsområde kognitiv ergonomi, som sigter mod indførelse af foranstaltninger, der fremmer anvendelsen af intelligente teknologier med mennesket i centrum.

2. Indledning

2.1. EØSU har allerede i tre sonderende udtalelser på anmodning af de estiske og bulgarske rådsformandskaber udtalt sig om de nye arbejdsformer og fremtidens arbejde⁽⁹⁾. Disse udtalelser er blevet suppleret med en bredere refleksion om en socialt bæredygtig model for den digitale tidsalder, som er udviklet inden for rammerne af en anden sonderende udtalelse på anmodning af det bulgarske formandskab⁽¹⁰⁾.

2.2. EØSU er ikke enig i påstanden om, at »digitaliseringen skaber vindere og tabere«. I denne udtalelse fremsætter EØSU forslag til, hvordan digitaliseringen kommer alle borgere til gode, og hvordan ingen bliver kørt ud på et sidespor.

2.3. For at undgå, at en del af arbejdstagerne og borgerne bliver hægtet af, bør udgifterne til investeringer i sociale politikker, som på nuværende tidspunkt kun udgør 0,3 % af EU's samlede offentlige udgifter⁽¹¹⁾, øges. Der bør stilles tilstrækkelige ressourcer til rådighed, særlig inden for rammerne af den næste flerårige budgetplan for EU efter 2020⁽¹²⁾, for at ledsage den digitale omstilling i arbejdsuniverset.

2.4. EØSU understreger, at det — hvis automatiseringen skal være til gavn for samfundet som helhed — er nødvendigt, at EU og dets medlemsstater kan støtte sig til et effektivt og kvalitetspræget system for livslang læring, en permanent social dialog mellem de berørte parter, permanente kollektive forhandlinger og et hensigtsmæssigt skattesystem.

⁽²⁾ COM(2017) 206 final, s. 28.

⁽³⁾ EUT C 262 af 25.7.2018, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT C 303 af 19.8.2016, s. 54, og EUT C 129 af 11.4.2018, s. 7.

⁽⁵⁾ EØSU (2017). Undersøgelse af digitaliseringens og on-demand-økonomiens indvirkning på arbejdsmarkedet og konsekvenserne for beskæftigelsen og arbejdsmarkedsrelationerne.

⁽⁶⁾ EUT L 122 af 16.5.2009, s. 28.

⁽⁷⁾ EUT C 288 af 31.8.2017, s. 1.

⁽⁸⁾ EUT C 288 du 31.8.2017, s. 1.

⁽⁹⁾ EUT C 434 af 15.12.2017, s. 30 og s. 36, og EUT C 237 af 6.7.2018, s. 8.

⁽¹⁰⁾ EUT C 237 af 6.7.2018, s. 1.

⁽¹¹⁾ Den Europæiske Union (2017). Oplæg om Europas sociale dimension, s. 24.

⁽¹²⁾ EUT C 262 af 25.7.2018, s. 1.

2.5. Der skal handles nu, så det kan sikres, at der i fremtiden er de rette kompetencer til, at EU og alle dets medlemsstater kan forblive konkurrencedygtige, skabe nye virksomheder og nye job, at folk kan finde deres plads på arbejdsmarkedet igennem hele deres arbejdsliv, og at der er velfærd til alle.

3. AI til gavn for mennesket og en retfærdig omstilling af høj kvalitet

3.1. EØSU noterer sig de udfordringer, som AI medfører for EU. Med AI menes de samlede IT-teknologier, der skal udføre kognitive opgaver, som traditionelt varetages af mennesker.

3.2. Hvis digitaliseringen og en stadig kraftigere AI skal komme arbejdstagerne, borgerne, virksomhederne, medlemsstaterne og EU til gode, må den styres og dens potentielt negative virkninger foregribes og reguleres.

3.3. EØSU betragter den nye generation af såkaldte »samarbejdende« robotter som en mulighed, der kan gavne samfundet som helhed. Denne type robotter kan blive reelle partnere for arbejdstagerne, idet de kan lette deres daglige arbejde, så det bliver mindre belastende. De kan også hjælpe personer, der lider af fysiske eller kognitive handicap, og i endnu højere grad personer med nedsat mobilitet.

3.4. EØSU fremhæver endnu engang⁽¹³⁾ vigtigheden af en tilgang, hvor mennesket bevarer kontrollen under hele digitaliseringsprocessen. I vores samfund hersker der frygt for, at AI-systemer en dag kan træffe beslutning om vigtige aspekter af vores liv uden menneskelig indgriben. Med den tilgang, hvor mennesket bevarer kontrollen, fastlægges et princip, der garanterer, at maskinernes rolle klart er at tjene menneskerne, og at mere komplekse menneskelige opgaver, f. eks. at påtage sig ansvar, træffe afgørelse om kontroversielle/etiske spørgsmål eller irrationel adfærd, fortsat vil være under menneskelig kontrol. Dette generelle princip kan anvendes som et vejledende princip for fremtidige regler.

3.5. Som EØSU mindede om i sin initiativudtalelse om kunstig intelligens⁽¹⁴⁾, udgør kontrollen med algoritmer og deres gennemsigtighed en stor udfordring for vores demokratier og grundlæggende frihedsrettigheder, også i arbejdsuniverset. En socialt og etisk ansvarlig digital omstilling bør være et mål for EU. EØSU støtter de universelle strategiske rammer for AI, som giver EU en konkurrencefordel. Udvalget understreger, at Unionen må støtte det nye forskningsområde kognitiv ergonomi, som sigter mod indførelse af foranstaltninger, der fremmer anvendelsen af intelligente teknologier med mennesket i centrum.

3.6. Hvis algoritmer manipuleres, kan de afgørelser og valg, der træffes, skabe større forskelsbehandling i virksomhederne, for eksempel ved ansættelse og i forbindelse med personaleforvaltning generelt⁽¹⁵⁾. En god programmering af data og algoritmer kan imidlertid også gøre ansættelser og personaleforvaltningspolitikker mere »intelligente« og retfærdige.

3.7. De europæiske forskere, ingeniører og iværksættere, der bidrager til udformningen, udviklingen og kommercialiseringen af AI-systemer, skal handle i overensstemmelse med kriterier for etisk og socialt ansvar. Af hensyn til denne pligt bør etik og humanistiske fag indgå i ingeniøruddannelsens studieplan⁽¹⁶⁾. Det kunne være hensigtsmæssigt at udarbejde en adfærdskodeks for AI.

3.8. EØSU vil gerne henlede opmærksomheden på den trussel, som AI udgør for cybersikkerhed og privatlivets fred. Med denne nye teknologi er det således blevet meget lettere at fremstille forfalskede billeder, videoer, taler og tekster af høj kvalitet. En håndtering af denne alvorlige trussel kræver, at den får absolut prioritet i EU's politikker.

⁽¹³⁾ EUT C 288 af 31.8.2017, s. 1.

⁽¹⁴⁾ EUT C 288 af 31.8.2017, s. 1.

⁽¹⁵⁾ ILO (2018). The impact of technology on the quality and quantity of jobs; jf. C. Villani (2018). Donner un sens à l'intelligence artificielle: Pour une stratégie nationale et européenne.

⁽¹⁶⁾ Se rapporten fra Cédric Villani om kunstig intelligens (marts 2018).

4. Generelle bemærkninger

4.1. Indvirkning på beskæftigelsen

4.1.1. Spørgsmålet om, hvilken indvirkning automatiseringen, digitaliseringen og AI vil få på beskæftigelsens omfang i de forskellige produktionsprocesser, er meget kontroversielt. Alt efter den anvendte metode — analyse af opgaver eller af job — varierer sådanne skøn om tab af arbejdspladser meget ⁽¹⁷⁾.

4.1.2. Uanset disse variationer står det klart, at hovedparten af alle job vil blive påvirket af digitaliseringen. Visse erhverv vil blive mere berørt end andre og risikerer at forsvinde på kort sigt ⁽¹⁸⁾. Andre vil forandres og kræve omskoling.

4.1.3. Der er tale om store forskelle med hensyn til automatiseringens indvirkning på beskæftigelsen i Den Europæiske Unions medlemsstater ⁽¹⁹⁾. Ifølge en undersøgelse fra OECD er job i UK, de nordiske lande og Nederlandene i mindre grad automatiserede end job i de østlige og sydlige EU-lande ⁽²⁰⁾. Flere faktorer kan forklare disse afvigelser: forskelle i tilrettelæggelsen af opgaver i de økonomiske sektorer og forskelle i sektorstruktur og i investeringer (opgavestrukturen i lande, som endnu ikke har vedtaget og investeret i teknologier, der kan erstatte arbejdskraften, egner sig bedre til automatisering). Der er også forskel på arbejdspladsorganisationen generelt og på arbejdstagernes uddannelsesniveau.

4.2. Sikring af nøglekompetencer hos alle borgere

4.2.1. På baggrund af ovenstående kan passende kompetencer hjælpe EU's medlemsstater med at integrere sig bedre i de globale markeder og specialisere sig i de mest avancerede teknologier, samtidig med at mere innovative virksomheder bevarer deres position i kapløbet. Med dette for øje har alle sektorer brug for arbejdstagere, som ikke blot har store kreative og kognitive kompetencer (med hensyn til læse- og skrivefærdigheder, digitalisering og løsning af komplekse problemer), men også ledelsesmæssige færdigheder og kommunikationskapacitet samt evnen til at tilegne sig lærdom.

4.2.2. De arbejdstagere der kræver prioriterede foranstaltninger og stærkere opbakning er dem, som er beskæftigede i job med beskedne kvalifikationskrav og et kraftigt potentiale med hensyn til automatisering, omstilling og udskiftning eller ligefrem nedlæggelse.

4.2.3. I EU bliver kløften mellem kompetencer og fremtidens job stadig større. I EU's medlemsstater risikerer 22 % af arbejdstagerne at mangle kompetencer i forhold til udviklingen af deres job ⁽²¹⁾. Siden 2008 er den gennemsnitlige varighed af arbejdsløshed og langtidsarbejdsløshed steget, især for arbejdstagere med et lavt kvalifikationsniveau.

4.2.4. Som anført i en nylig udtalelse fra EØSU er der i lyset af de arbejdsløses vanskeligheder med at få adgang til job et presserende behov for på sektorniveau, på regionalt og lokalt niveau, på nationalt niveau og på EU-niveau ⁽²²⁾ via social dialog at tage fat på spørgsmålet om uddannelse og kompetencer, så alle arbejdstagere kan få adgang til job af god kvalitet og udvikle sig i deres karriereforløb.

4.3. Omstilling af grunduddannelsen og fremme af livslang læring

4.3.1. På baggrund af disse udfordringer fastholder EØSU, at det på EU-plan og i medlemsstaterne haster med at skabe en målrettet politik for omstilling af grunduddannelsen og af livslang læring med henblik på at fremme de relevante pædagogikker og være i stand til at udvikle kreative færdigheder, som i stigende grad bliver afgørende.

4.3.2. En enkelt fælles politik på europæisk plan risikerer at være ineffektiv, idet medlemsstaterne står over for forskellige problemer, men en politik, der har til formål at mindske kløften mellem de færdigheder, der findes, og fremtidens job, er nødvendig overalt ⁽²³⁾.

⁽¹⁷⁾ L. Nedelkoska og G. Quintini (2018). »Automation, skills use and training«. OECD-arbejdsdokumenter om sociale forhold, beskæftigelse og migration, nr. 202, OECD Publishing, Paris.

⁽¹⁸⁾ France Stratégie (2018). Intelligence artificielle et travail: rapport à la ministre du travail et au secrétaire d'État auprès du premier ministre, chargé du numérique.

⁽¹⁹⁾ Cedefop (2018). Insights into skill shortages and skill mismatch: learning from Cedefop's European skills and job survey.

⁽²⁰⁾ L. Nedelkoska og G. Quintini (2018). »Automation, skills use and training«. OECD-arbejdsdokumenter om sociale forhold, beskæftigelse og migration, nr. 202, OECD Publishing, Paris.

⁽²¹⁾ Cedefop (2018). Insights into skill shortages and skill mismatch: learning from Cedefop's European skills and job survey.

⁽²²⁾ EUT C 237 af 6.7.2018, s. 8.

⁽²³⁾ Cedefop (2018). Insights into skill shortages and skill mismatch: learning from Cedefop's European skills and job survey.

4.4. Punkter, man bør være opmærksom på med hensyn til risikoen for forskelsbehandling på arbejdspladsen og i samfundet

4.4.1. *Ligestilling mellem kønnene:* Fremtidens job og de job, som bliver mest anerkendt og bedst lønnede fremover, vil være inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvæsen og matematik, og især i sektoren for informationsteknologi (IT). Kønsdiversitet bør være en topprioritet, idet situationen er alarmerende i brancher med et stærkt element af digitalisering, hvor kvinder kun er repræsenteret i mindre omfang ⁽²⁴⁾. Det er vigtigt at overvåge og måle disse tendenser samt fremme kvinders adgang til disse sektorer for at undgå yderligere uligheder på fremtidens arbejdsmarked ⁽²⁵⁾.

4.4.2. *Uligheder med hensyn til alder:* Arbejdsuniversets forandringer har indvirkning på arbejdstagernes vilkår uanset deres alder. Omstillingerne kan have indvirkning på varige job gennem hele arbejdslivet. For eksempel kan anvendelsen af tidsbegrænsede kontrakter, som for øjeblikket og med en vis grad af urimelighed primært forbeholdes unge arbejdstagere ⁽²⁶⁾, udvides til også at omfatte ældre arbejdstagere, hvilket muligvis vil få konsekvenser. Samtidig kan den teknologiske udvikling, som er forbundet med digitaliseringen, rumme muligheder for ældre arbejdstagere. Gennem undersøgelser af arbejdet bør man følge denne udvikling.

5. En innovativ og foregribende social og civil dialog

5.1. Den sociale dialog bør på alle niveauer — europæisk og nationalt, sektorniveau, regionalt og lokalt niveau samt virksomhedsniveau — fuldt ud omfatte udfordringerne i forbindelse med digitalisering og munde ud i velunderbyggede foregribende politikker på baggrund af relevante data vedrørende de erhverv, som er berørt af forandringerne, de nye job, der skabes, og de færdigheder, der skal erhverves for at påtage sig disse.

5.2. Mere generelt bør den sociale dialog omfatte arbejdsvilkårene i forbindelse med automatisering, så der tages hensyn til de nye risici og muligheder. Kommissionen bør analysere aftaler, der på baggrund af den sociale dialog indgås i EU's forskellige medlemsstater og sektorer, med henblik på at realisere dem (ret til at logge ud ⁽²⁷⁾), aftaler om telearbejde, overførbare rettigheder, der knytter sig til personer, kollektive aftaler indgået med platforme ⁽²⁸⁾ osv.) ⁽²⁹⁾.

5.3. For at dække alle de fleksible former for beskæftigelse, som digitaliseringen skaber, og ikke lade nogen arbejdstagere blive hægtet af ⁽³⁰⁾ prioriterer EØSU i overensstemmelse med den europæiske søjle for sociale rettigheder bevarelsen af de sociale beskyttelsessystemers kvalitet og finansielle bæredygtighed højt. Udvalget opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at organisere en høring med arbejdsmarkedets parter med henblik på at vedtage sociale beskyttelsesordninger til de nye arbejdsformer.

5.4. Yderligere ressourcer kan ligge gemt i produktivitetsstigninger som følge af digitaliseringen. Den sociale dialog vedrørende fordeling af værditilvæksten og dennes omfordeling bør organiseres på branche- og virksomhedsniveau.

5.5. Med hensyn til reformer af skattesystemerne må disse undersøges grundigt for at sikre ens beskatningsniveauer for alle indkomstformer, uanset om disse stammer fra traditionelt organiserede sektorer eller deleøkonomien.

5.6. Civilsamfundets berørte parter bør inddrages aktivt i denne udvikling. Uddannelsespolitikker for grupper, der er sårbare i lyset af de hurtige teknologiske forandringer, samt politikker for udvikling af AI og digitalisering, hvis virkninger berører alle borgere, legitimerer civilsamfundsorganisationernes vigtige rolle.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²⁴⁾ Kommissionen (2018). Women in Digital Age.

⁽²⁵⁾ Kommissionen (2015). Monitoring the digital economy & society 2016-2021.

⁽²⁶⁾ Eurofound (2017), »Non-standard forms of employment: Recent trends and future prospects«, s. 7, og Eurofound (2017) »Working conditions of workers at different ages«.

⁽²⁷⁾ EUT C 237 af 6.7.2018, s. 8.

⁽²⁸⁾ Se overenskomsttalen, der er indgået i Danmark.

⁽²⁹⁾ EUT C 434 af 15.12.2017, s. 30.

⁽³⁰⁾ EUT C 303 af 19.8.2016, s. 54, og EUT C 129 af 11.4.2018, s. 7.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om handicappede kvinders situation*(sonderende udtalelse på anmodning af Europa-Parlamentet)*

(2018/C 367/04)

Ordfører: **Gunta ANČA**

Høring	Europa-Parlamentet, 3.4.2018
Retsgrundlag	Artikel 29 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Plenarforsamlingens beslutning	13.3.2018
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	6.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	187/2/0
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Kvinder og piger med handicap udsættes fortsat for mangesidet og intersektionel forskelsbehandling på grund af både deres køn og deres handicap. Kvinder med handicap har ikke de samme muligheder for at deltage på lige fod med andre på alle samfundslivets områder. De udelukkes alt for ofte fra bl.a. inklusiv almen og faglig uddannelse, beskæftigelse, adgang til fattigdomsbekæmpelsesordninger, værdige boliger og deltagelse i det politiske og offentlige liv, og en række lovgivningsmæssige retsakter forhindrer dem i at træffe beslutninger om deres eget liv, herunder deres seksuelle og reproduktive rettigheder. De støder på hindringer for udnyttelsen af deres rettigheder som EU-borgere ⁽¹⁾.

1.2. I denne udtalelse opfordres EU til sammen med alle medlemsstaterne at gennemføre FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD) ⁽²⁾, de anbefalinger, som EU modtog i 2015 fra FN's CRPD-komité med hensyn til kvinder og piger med handicap samt FN's komités generelle bemærkning nr. 3 om artikel 6 i CRPD.

1.3. Vi opfordrer EU og dets medlemsstater til at indføje et handicapperspektiv i den kommende strategi for ligestilling mellem kønnene, kommende ligestillingspolitikker og -programmer samt et kønsperspektiv i handicapstrategierne, herunder den fremtidige europæiske handicapstrategi 2020-2030 og den europæiske søjle for sociale rettigheder ⁽³⁾. Efterfølgeren til Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst bør også tage hensyn til handicappede kvinder, da deres økonomiske og sociale deltagelse er afgørende for en vellykket gennemførelse af EU's overordnede økonomiske og sociale strategi ⁽⁴⁾.

1.4. Både på EU-plan og nationalt plan bør der træffes de nødvendige foranstaltninger til at etablere en struktureret dialog med en selvstændig budgetpost, der er tilstrækkelig til at sikre meningsfuld høring og deltagelse af personer med handicap, herunder kvinder, piger og drenge med handicap, gennem deres repræsentative organisationer i gennemførelsen og overvågningen af CRPD ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ UNCRPD, General comment N° 3 (CRPD/C/GC/3), s. 1. EDF Alternative report to the UNCRPD, S. 57.

⁽²⁾ FN's konvention om handicappedes rettigheder.

⁽³⁾ UNCRPD, Concluding observations on the initial report of the EU, United Nations (Article 6 CRPD/C/EU/CO/1).

⁽⁴⁾ Betænkning om kvinder med handicap, Europa-Parlamentet, 14.10.2013, s. 6.

⁽⁵⁾ Se fodnote 3, artikel 4.3; Se fodnote 1, s. 17.

1.5. EU's nuværende og fremtidige finansieringsinstrumenter, navnlig strukturfondene og Den Europæiske Socialfond bør anvendes som vigtige redskaber til at hjælpe medlemsstaterne med at fremme tilgængelighed og ikke-forskelsbehandling af kvinder og piger med handicap ⁽⁶⁾.

1.6. EU og dets medlemsstater bør hurtigt tiltræde Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbul-konventionen) som endnu et skridt til at bekæmpe vold mod handicappede kvinder og piger ⁽⁷⁾. Disse foranstaltninger bør omfatte kriminalisering af seksuel vold og andre former for vold mod kvinder og piger med handicap, herunder tvungen sterilisation ⁽⁸⁾.

1.7. EU og medlemsstaterne bør træffe enhver foranstaltning til at sikre, at handicappede kvinder og piger har lige adgang til sundhedspleje for handicappede samt til gængse tjenesteydelser. Alle kvinder og piger med handicap skal være i stand til at udøve deres retsevne ved at træffe deres egne beslutninger med støtte, hvis dette ønskes, med hensyn til medicinsk og/eller terapeutisk behandling, også ved at træffe deres egne beslutninger om bevarelse af deres fertilitet og reproduktive selvbestemmelse ⁽⁹⁾.

2. Baggrund

2.1. Kvinder med handicap er stadig en marginaliseret gruppe i samfundet. Kvinder med handicap er ikke blot værre stillet end kvinder uden handicap. De er også er værre stillet end mænd i samme situation ⁽¹⁰⁾.

2.2. Kvinder med handicap udgør 16 % af den samlede kvindelige befolkning i Europa. Dette tal er baseret på den nuværende kvindelige befolkning på knap 250 mio., så i EU findes der ca. 40 mio. kvinder og piger med handicap ⁽¹¹⁾.

2.3. Antallet af ældre er voksende i Europa og resten af verden, hvilket betyder, at antallet af mennesker med handicap vil vokse tilsvarende. Antallet af handicappede kvinder vil stige uforholdsmæssigt meget som følge af kvinders længere forventet levetid ⁽¹²⁾.

2.4. I denne udtalelse opfordres EU til sammen med alle medlemsstaterne at gennemføre UNCRPD ⁽¹³⁾, de anbefalinger, som EU modtog i 2015 fra FN's CRPD-komité med hensyn til kvinder og piger med handicap samt FN's komités generelle bemærkning nr. 3 om artikel 6 i CRPD. EU og dets medlemsstater bør straks indføre en handlingsplan og tidsplan samt afsætte ressourcer til gennemførelse af handicapkonventionen.

3. Generelle bemærkninger

Den retlige ramme på internationalt og EU-plan

3.1. EU har som deltagerstat underskrevet UNCRPD sammen med EU's 28 medlemsstater. De er nu forpligtet af CRPD i medfør af folkeretten, hvilket betyder, at de i fællesskab skal fremme, beskytte og sikre rettighederne for personer med handicap, som fastlagt i CRPD, herunder for kvinder og piger med handicap. EU og medlemsstaterne bør vise vejen, da EU er den eneste organisation for regional integration på verdensplan, som er deltagerstat i CRPD, og er i en unik position med hensyn til at sikre harmoniseret og lige beskyttelse af kvinder og piger med handicap i Europa.

3.2. I artikel 6 i CRPD anerkendes det, at »kvinder og piger med handicap udsættes for multidiskrimination, og [deltagerstaterne] træffer i den forbindelse foranstaltninger for at sikre, at de fuldt ud og på lige fod med andre kan udøve alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Deltagerstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre kvinders fulde udvikling og fremgang og styrke deres selvstændighed, således at de får sikkerhed for at kunne udøve og nyde godt af de menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der er fastlagt i denne konvention.«

⁽⁶⁾ Se fodnote 4, s. 9.

⁽⁷⁾ Se fodnote 3, artikel 16.

⁽⁸⁾ Report on ending forced sterilisation against women and girls with disabilities, European Disability Forum, 2018, s. 49 (Rapport om tvangssterilisering af handicappede kvinder og piger).

⁽⁹⁾ 2nd Manifesto on the Rights of Women and Girls with Disabilities in the EU, European Disability Forum, 2011, s. 18 og 34.

⁽¹⁰⁾ Se fodnote 9, s. 4.

⁽¹¹⁾ Ad hoc-modul i EU's arbejdsstyrkeundersøgelsen (LFS) om personer med handicap og langsigtede helbredsproblemer, 2002.

⁽¹²⁾ Se fodnote 4, s. 24.

⁽¹³⁾ FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap.

3.3. I 2015 modtog EU vigtige henstillinger fra FN's komité for rettigheder for personer med handicap, om hvordan man kan forbedre situationen for personer herunder kvinder og piger med handicap i EU.

3.4. I 2016 vedtog FN's CRPD-komité sin generelle bemærkning nr. 3 om artikel 6 i CRPD, hvori det fremhæves, at deltagerstater i CRPD, herunder EU, bør træffe ovennævnte foranstaltninger for at fremme rettigheder for kvinder og piger med handicap.

3.5. Samtlige EU-medlemsstater er også deltagerstater i FN's konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW), som er det mest omfattende internationale juridiske instrument til at fremme lige anerkendelse, udnyttelse og udøvelse af alle kvinders menneskerettigheder på det politiske, økonomiske, sociale, kulturelle og civile område samt i hjemmet. Kvinder og piger med handicap bør også fuldt ud nyde godt af og være omfattet af de nationale bestræbelser på at gennemføre CEDAW.

3.6. I henhold til artikel 10 og 19 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal EU ved udformningen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter bekæmpe enhver form for forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering og træffe hensigtsmæssige foranstaltninger i denne henseende. Af artikel 8 i TEUF fremgår det, at: »I alle sine aktiviteter tilstræber Unionen at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder.«

3.7. Artikel 20 og 26 i EU's charter om grundlæggende rettigheder forbyder forskelsbehandling på grund af handicap og anerkender retten for mennesker med handicap til at nyde godt af foranstaltninger, der skal sikre deres autonomi, deres sociale og erhvervsmæssige integration og deres deltagelse i samfundslivet. Chartret henviser også til ligestilling mellem mænd og kvinder og udryddelse af alle former for diskrimination bl.a. på grund af køn.

4. Generelle anbefalinger

4.1. Trods henvisningerne i CRPD, CEDAW, TEUF og chartret har Den Europæiske Union hverken integreret et handicapaspekt i alle sine køns politikker, -programmer og -strategier eller anlagt et køns perspektiv i sine handicapstrategier. EU og medlemsstaterne mangler i øjeblikket en stærk retlig ramme til at beskytte, fremme og sikre alle menneskerettigheder for alle kvinder og piger med handicap. EØSU opfordrer EU og medlemsstaterne til at indarbejde handicapaspektet i den kommende ligestillingsstrategi og i ligestillingspolitikker og -programmer fremover og kønsaspektet i deres handicapstrategier, herunder den fremtidige europæiske handicapstrategi 2020-2030 og den europæiske søjle for sociale rettigheder. Efterfølgeren til Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst bør også tage hensyn til handicappede kvinder, da deres økonomiske og sociale deltagelse er afgørende for en vellykket gennemførelse af EU's overordnede økonomiske og sociale strategi ⁽¹⁴⁾.

4.2. EU og medlemsstaterne hører og finansierer ikke i tilstrækkelig grad organisationer, der repræsenterer kvinder og piger med handicap. Både på EU-plan og nationalt plan bør der træffes de nødvendige foranstaltninger til at etablere en struktureret dialog med en selvstændig budgetpost, der er tilstrækkelig til at sikre meningsfuld høring og deltagelse af personer med handicap, herunder kvinder, piger og drenge med handicap, gennem deres repræsentative organisationer i gennemførelsen og overvågningen af CRPD ⁽¹⁵⁾.

4.3. Kvinder og piger med handicap befinder sig stadig i udkanten af alle menneskerettighedsorganisationer. I periodiske rapporter, der udarbejdes af de relevante menneskerettighedsorganer i EU og medlemsstaterne, skal der automatisk medtages oplysninger om kvinder med handicap. Denne praksis bør udvides til alle institutioner, der beskæftiger sig med menneskerettigheder på både EU-plan og nationalt plan, herunder de organisationer, der repræsenterer personer med handicap og deres familier, kvinder generelt og kvinder med handicap ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ Se fodnote 3, artikel 6. Se fodnote 4, s. 6.

⁽¹⁵⁾ Se fodnote 3, artikel 4.3. Se fodnote 1, s. 17.

⁽¹⁶⁾ Se fodnote 9, s. 47.

4.4. EU og dets medlemsstater mangler sammenhængende og sammenlignelige data samt menneskerettighedsindikatorer om kvinder og piger med handicap, såvel som forskning i handicappede kvinders og pigers vilkår i EU⁽¹⁷⁾. EØSU anbefaler, at de europæiske agenturer, navnlig Eurofound, Cedefop, FRA og EIGE, anlægger en mere systematisk tilgang til deres arbejde i forbindelse med handicappede og disses situation på arbejdsmarkedet og i samfundet. En sådan tilgang bør navnlig tage hensyn til kvindernes situation og til det forhold, at intersektionalitet kan føre til mange former for forskelsbehandling. EØSU anbefaler endvidere, at dette spørgsmål medtages eksplicit i agenturernes arbejdsprogrammer. Spørgsmålet om kvinder og piger med handicap bør indarbejdes på både EU-plan og nationalt plan i indsamlingen af data og statistik om køn og alder samt i eksisterende statistiske serier og undersøgelser i overensstemmelse med UNCRPD's principper. Der bør indføres en mekanisme til at overvåge fremskridtet og finansiere indsamling af data, undersøgelser og forskning om kvinder og piger med handicap og den intersektionelle forskelsbehandling, de udsættes for, bl.a. fra de mest marginaliserede grupper i samfundet, som f.eks. etniske og religiøse mindretal, med henblik på at styre den politiske planlægning. Kønsaspektet bør medtages i alle undersøgelser vedrørende rettigheder for personer med handicap og handicapaspektet i undersøgelser, der vedrører kvinder og piger.

4.5. EU's nuværende og fremtidige finansieringsinstrumenter, navnlig strukturfondene og Den Europæiske Socialfond bør anvendes som vigtige redskaber til at hjælpe medlemsstaterne med at fremme tilgængelighed og ikke-forskelsbehandling af kvinder og piger med handicap⁽¹⁸⁾ og at øge kendskabet til og synligheden af finansieringsmuligheder for denne slags tiltag i perioden efter 2020. Organisationer for personer med handicap bør modtage tilgængelig information og støtte i forbindelse med adgang til finansieringsmuligheder.

4.6. Kvinder og piger med handicap har en øget risiko for at blive udsat for multidiskrimination og intersektionel diskrimination i Europa. Skæringspunktet mellem race, etnisk oprindelse, social klasse, alder, seksuel orientering, nationalitet, religion, køn, handicap, status som flygtning eller migrant osv. har en multiplikatoreffekt, der øger den diskrimination, kvinder og piger med handicap oplever⁽¹⁹⁾. Denne forskelsbehandling skyldes den måde, hvorpå mennesker opbygger deres identitet, hvor man ikke formår at anerkende den mangfoldighed, der findes blandt handicappede kvinder, men har tendens til at homogenisere kvinder med handicap i alle sociale rum og betragte deres virkelighed fra et snævert perspektiv⁽²⁰⁾. EU og dets medlemsstater bør ophæve alle diskriminerende love, politikker og praksisser og forbyde enhver forskelsbehandling baseret på køn og handicap og dens intersektionelle former, bl.a. ved at vedtage stærk og omfattende EU-lovgivning, der beskytter handicappede kvinder mod intersektionel forskelsbehandling på alle livets områder⁽²¹⁾.

4.7. Igennem tiderne og på grund af holdninger og fordomme i samfundet, blandt andet inden for familien, er kvinder og piger med handicap blevet stempet som en negativ stereotyp, hvilket har bidraget til at isolere og udelukke dem socialt. De er nærmest ikke tilstede i medierne, og når de dukker op, er tilgangen at behandle kvinder med handicap ud fra et asekstelt medicinsk perspektiv og se bort fra deres evner og bidrag til omgivelserne⁽²²⁾. Kvinder og piger med handicap er ikke tilstrækkeligt opmærksomme på deres rettigheder i henhold til CRPD, CEDAW og EU-retten. EU og dets medlemsstater bør udvikle en omfattende kampagne for at udbrede kendskabet til CRPD og CEDAW, skabe større opmærksomhed om situationen for kvinder med handicap og bekæmpe fordomme mod handicappede kvinder og piger⁽²³⁾. Medierne bør tilskyndes til at høre og inddrage kvinder med handicap, fortrinsvis udpeget af deres organisationer, som også bør deltage i præsentationer og overvåge programmer. Organisationer for personer med handicap bør modtage den nødvendige økonomiske støtte til at informere og uddanne handicappede kvinder og piger samt deres familier om deres rettigheder i henhold til CRPD.

4.8. EU har som en offentlig myndighed pligt til at gennemføre CRPD internt i institutionerne. EU bør sørge for, at spørgsmål, som berører kvinder og piger med handicap, fuldt ud integreres i og respekteres i forbindelse med arrangementer og møder og indsatsen vedrørende kommunikation, information og høringer samt i politikker om social sikring og beskæftigelse, og EU bør bestræbe sig på at sikre, at dets budgetter tager højde for kønsrelaterede spørgsmål. Der bør træffes positive foranstaltninger for at sikre, at kvinder med handicap kan deltage på lige fod med andre i EU-institutionernes arbejde og funktion.

⁽¹⁷⁾ Se fodnote 4, s. 16.

⁽¹⁸⁾ Se fodnote 4, s. 9.

⁽¹⁹⁾ Se fodnote 1, s. 2.

⁽²⁰⁾ Se fodnote 9, s. 52.

⁽²¹⁾ Se fodnote 1, s. 15.

⁽²²⁾ Se fodnote 9, s. 11.

⁽²³⁾ Se fodnote 3, artikel 8.

5. Særlige bemærkninger

5.1. Vold

5.1.1. Kvinder med handicap risikerer i højere grad end andre kvinder at blive udsat for vold og overgreb og for at blive udnyttet. Volden kan være interpersonel, institutionel og/eller strukturel. Institutionel og/eller strukturel vold er enhver form for strukturel ulighed eller institutionel forskelsbehandling, der fastholder kvinden i en underordnet position, enten fysisk eller ideologisk, sammenlignet med andre personer i husstanden, hendes familie eller i lokalsamfundet⁽²⁴⁾. Ifølge en undersøgelse fra Det Europæiske Agentur for Grundlæggende Rettigheder, der blev fremlagt i 2014, har kvinder og piger med handicap 3-5 gange større risiko for at blive ofre for vold, navnlig vold i hjemmet⁽²⁵⁾.

5.1.2. I EU-lovgivningen og den nationale lovgivning om forebyggelse af udnyttelse, vold og overgreb er der sjældent fokus på kvinder og piger med handicap. EU bør træffe de nødvendige foranstaltninger for at integrere handicap i al lovgivning, alle politikker og alle strategier for at bekæmpe vold, misbrug og udnyttelse⁽²⁶⁾. Vold mod kvinder bør være strafbart. EU bør træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige foranstaltninger til at beskytte kvinder og piger med handicap mod alle former for udnyttelse, vold og misbrug, både i og uden for hjemmet, og til at lette deres adgang til domstolene ved at yde passende lokalsamfundsaseret bistand og støtte under hensyn til deres specifikke behov, herunder i form af hjælpeordninger, for at undgå isolation og indespærring i hjemmet⁽²⁷⁾.

5.1.3. EU og dets medlemsstater bør hurtigt tiltræde Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbul-konventionen) som endnu et skridt til at bekæmpe vold mod handicappede kvinder og piger. Disse foranstaltninger bør omfatte kriminalisering af seksuel vold og andre former for vold mod kvinder og piger med handicap herunder tvungen sterilisation⁽²⁸⁾.

5.2. Seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder, herunder respekt for hjemmet og familien

5.2.1. Urimelige stereotyper på grund af handicap og køn er en form for diskrimination, som har en særlig alvorlig indvirkning på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder og retten til at stifte familie. Skadelige stereotyper af kvinder med handicap omfatter en overbevisning om, at de er asexuelle, udelige, irrationelle og/eller hyperseksuelle⁽²⁹⁾.

5.2.2. De valg, kvinder med handicap træffer, navnlig kvinder med et psykosocialt eller intellektuelt handicap, bliver ofte ignoreret, og deres beslutninger må ofte vige til fordel for beslutninger truffet af tredjepart, herunder retlige repræsentanter, tjenesteydere, værger og familiemedlemmer, hvilket er en krænkelse af deres rettigheder i henhold til artikel 12 i CRPD⁽³⁰⁾. Alt for ofte underkastes handicappede kvinder og piger tvangssterilisation og abort eller andre former for kontrol af deres fertilitet. EU og medlemsstaterne bør træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at alle kvinder med handicap kan udøve deres retsevne og træffe egne beslutninger, eventuelt med støtte i det ønskede omfang, med hensyn til lægebehandling eller terapeutisk behandling, herunder beslutninger om bevarelse af fertilitet og reproduktiv selvbestemmelse, deres ret til at vælge antal børn og den tid, der skal være mellem børnene, spørgsmål vedrørende deres seksualitet og ret til at indgå i et forhold. Dette bør ske uden tvang, diskrimination og vold. Tvangssterilisation og tvungen abort er en form for vold mod kvinder og bør gøres strafbart som defineret i artikel 39 i Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet⁽³¹⁾.

⁽²⁴⁾ Se fodnote 1, s. 8.

⁽²⁵⁾ Undersøgelse om vold mod kvinder, Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder, 2014, s. 186.

⁽²⁶⁾ Se fodnote 3, artikel 16.

⁽²⁷⁾ Se fodnote 9, s. 21.

⁽²⁸⁾ Se fodnote 3, artikel 16. Se fodnote 8, s. 49.

⁽²⁹⁾ Se fodnote 1, s. 10.

⁽³⁰⁾ Se fodnote 1, s. 11.

⁽³¹⁾ Report on ending forced sterilisation against women and girls with disabilities, European Disability Forum, (Rapport om afslutningen på tvangssterilisering af kvinder og piger med handicap, Det Europæiske Handicapforum) 2018, s. 49-50.

5.2.3. Kvinder med handicap risikerer også at blive nægtet adgang til information, kommunikation og uddannelse om deres seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder baseret på skadelige stereotyper, der går ud fra, at de er aseksuelle og derfor ikke har behov for sådanne oplysninger på lige fod med andre. Oplysningerne findes heller ikke altid i tilgængelige formater. Sundhedsfaciliteter og -udstyr, herunder mammografimaskiner og gynækologiske undersøgelsesbrikke er ofte fysisk utilgængelige for handicappede kvinder⁽³²⁾. EU og medlemsstaterne bør træffe enhver foranstaltning for at sikre, at kvinder og piger med handicap har lige adgang til handicapspecifikke sundhedstjenester og til almindelige tjenester som tand- og øjenlæge, seksuelle og reproduktive sundheds- og forebyggelsestjenester, herunder gynækologiske undersøgelser, lægeundersøgelser, familieplanlægning og tilpasset støtte under graviditet.

5.2.4. Der bør træffes nødvendige foranstaltninger med hensyn til uddannelse først og fremmest af fagfolk i sundhedsvæsenet, og dem, der er involveret i det juridiske område, for at sikre, at de lytter til handicappede piger og kvinder i forbindelse med juridiske undersøgelser og procedurer. Disse foranstaltninger bør træffes i tæt samarbejde med de organisationer, der repræsenterer handicappede.

5.3. *Almen og faglig uddannelse*

5.3.1. Skadelige stereotyper om køn og handicap giver næring til diskriminerende holdninger, politikker og praksisser såsom at anvende undervisningsmateriale til at opretholde fejlagtige stereotyper om køn og handicap, udføre kønsbaserede familieaktiviteter, tildele kvinder og piger omsorgsopgaver og på visse områder tillægge uddannelse af drenge større værdi end uddannelse af piger, fremme børneægteskaber med handicappede piger og ikke tilvejebringe tilgængelige sanitære faciliteter på skoler til at sikre menstruationshygiejne. Det fører igen til højere grad af analfabetisme, skolenederlag, uregelmæssigt daglig fremmøde, fravær og fuldstændigt skolefravald⁽³³⁾.

5.3.2. En komparativ analyse i EU viste, at i 2011 havde blot 27 % af handicappede mellem 30 og 34 år fuldført en videregående eller tilsvarende uddannelse i EU⁽³⁴⁾. Der findes ingen særskilte data om kvinder og piger med handicap. I skoler i Europa og i forskellige EU-medlemsstater har mange piger og kvinder med handicap ikke adgang til inklusiv uddannelse af høj kvalitet i overensstemmelse med CRPD. Det er blevet påvist, at finanskrisen har haft en negativ indvirkning på indsatsen over for inklusiv uddannelse.

5.3.3. Inklusiv almen uddannelse for piger og kvinder med handicap må ses gennem paradigmet for uddannelse af høj kvalitet, lige muligheder, støtte og rimelige tilpasninger⁽³⁵⁾ samt universel adgang igennem hele livscyklussen, hvor man sikrer, at kvinder med handicap har adgang til videreuddannelse som et middel til at styrke deres personlige uafhængighed, en fri udvikling af deres personlighed og deres sociale integration, samtidig med at de hele tiden udøver retten til selv at træffe beslutninger og vælge deres levevis. Forældre til skoleøgende børn med handicap bør modtage den nødvendige information om fordelene ved en inklusiv almen uddannelse.

5.3.4. EU og medlemsstaterne bør evaluere den nuværende situation og træffe foranstaltninger, der skaber bedre adgang til og bedre betingelser for inklusiv uddannelse af høj kvalitet for alle studerende med handicap i overensstemmelse med CRPD, ved at fremme brugen af europæiske finansieringsinstrumenter og medtage handicapspecifikke indikatorer i Europa 2020-strategien i forbindelse med forfølgelsen af uddannelsesmålet.

5.3.5. Relevante EU-forordninger og udvekslingsprogrammer for studerende (såsom Erasmus+) er de senere år blevet forbedret med økonomisk støtte til mobilitet for studerende med handicap. Imidlertid står handicappede studerende over for mange forhindringer, når de forsøger at få adgang til uddannelses tjenester på nationalt plan i bestemmelseslandet (holdninger, fysiske, kommunikationsmæssige og informationsmæssige barrierer samt manglende fleksibilitet i læseplanerne)⁽³⁶⁾. EU-programmer om videregående uddannelse, erhvervsuddannelse og livslang læring bør også omfatte støtte til kvinder med handicap. Det europæiske udvekslingsprogram for iværksættere bør omfatte finansiel støtte til unge med handicap, hvilket i øjeblikket ikke er tilfældet. Man bør udveksle eksempler på bedste praksis og udfordringer inden for

⁽³²⁾ Se fodnote 1, s. 11. Se fodnote 9, s. 34.

⁽³³⁾ Se fodnote 1, s. 14.

⁽³⁴⁾ EU — SILC 2011

⁽³⁵⁾ Se fodnote 9, s. 32.

⁽³⁶⁾ Alternative report to the UNCRPD, s. 43.

programmer for udveksling af studerende og unge iværksættere, og undervisere, arbejdsmarkedets parter og medierne bør tilbydes uddannelse.

5.3.6. Lige adgang til de forskellige dele af IKT-faciliteterne og informationssamfundet bør sikres for kvinder og piger med handicap. I forbindelse med udviklingen af informations- og kommunikationsteknologier bør man tage højde for økonomiske faktorer, behovet for uddannelse og lige muligheder uanset alder for at give adgang for kvinder og piger med handicap, der risikerer social udstødelse eller fattigdom.

5.4. *Beskæftigelse*

5.4.1. Kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet er generelt meget lavere end mænds (46,6 % i forhold til 61,9 %). I alle medlemsstater er der en vedvarende og betydelig kønsopdeling af arbejdsmarkedet. Kvinder med handicap er dog i langt højere grad udelukket fra arbejdsmarkedet. Kun 18,8 % af kvinder med handicap var beskæftiget i EU ifølge det europæiske ligestillingsinstituts ligestillingsindeks for 2015. 28,1 % af mænd med handicap var i beskæftigelse. Den høje arbejdsløshed blandt kvinder med handicap er fortsat uacceptabel og øger risikoen for fattigdom og social udstødelse. Det er vanskeligere for kvinder og piger med handicap at få adgang til arbejdsmarkedet, hvilket gør det sværere for dem at føre en uafhængig tilværelse. Kvinder og piger med handicap underbetales ofte. Hindringer for mobilitet og større afhængighed af familiemedlemmer og omsorgspersoner skaber hindringer for deres aktive deltagelse i uddannelse, på arbejdsmarkedet og i samfundets sociale og økonomiske liv⁽³⁷⁾.

5.4.2. I betragtning af den høje arbejdsløshed og inaktivitet på arbejdsmarkedet blandt kvinder med handicap er EU og dets medlemsstater nødt til at udvikle både generelle og positive tiltag rettet mod kvinder med handicap for at fremme uddannelse, jobformidling, adgang til beskæftigelse, bevarelse af arbejdspladser, lige løn for lige arbejde, lige karriereforløb, tilpasninger på arbejdspladsen og balancen mellem arbejde og privatliv. Kvinder med handicap skal på lige fod med andre have ret til retfærdige og gunstige arbejdsvilkår herunder lige muligheder og lige løn for arbejde af samme værdi⁽³⁸⁾.

5.4.3. I betragtning af EU's instrument for mikrofinansiering og Den Europæiske Socialfond med henblik på at øge beskæftigelsen og fremme social inklusion bør man fremme muligheder for selvstændig virksomhed og iværksætteri blandt handicappede kvinder, ligelig repræsentation i virksomheders bestyrelser samt udvikling af sociale virksomheder eller opstart af egen virksomhed. Kvinder med handicap bør have samme rettigheder til økonomisk støtte i hele virksomhedens livscyklus og bør betragtes som kompetente iværksættere. Der bør tilvejebringes positive foranstaltninger for kvinder med handicap, der er iværksættere, gennem lavtforrentede lån, mikrokreditter og tilskud, der ikke skal betales tilbage, også til kvinder, der lever i landdistrikterne.

5.4.4. Stigningen i antallet af handicappede vil øge byrden på omsorgspersoner, navnlig omsorgspersoner, der passer et familiemedlem, som hovedsageligt er kvinder, og som ser sig nødsaget til at gå ned i arbejdstid eller endda forlade arbejdsmarkedet for at tage sig af omsorgskrævende familiemedlemmer⁽³⁹⁾.

5.4.5. EU og medlemsstaterne bør fremme en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv for kvinder med handicap og omsorgspersoner, der passer personer med handicap, ved hjælp af effektive foranstaltninger baseret på deres specifikke behov. Mulige foranstaltninger, der kan bidrage til at nå dette mål, omfatter løngennemsigtighed, ansættelsesprocedurer og udbetaling af sociale ydelser, fleksible arbejdstider eller telearbejde på deltid, balance mellem udgifter i forbindelse med handicap under barsel og pleje af andre personer med stort støttebehov, fremme af universel adgang til økonomisk overkommelige støttetjenester af høj kvalitet på forskellige tidspunkter af dagen, som f.eks. vuggestuer eller pasningsordninger for ældre og andre personer med stort støttebehov, kunne være nogle muligheder for at nå dette mål⁽⁴⁰⁾.

5.4.6. EU og medlemsstaterne bør inddrage kvinder med handicap og pårørende til personer med handicap i sit forslag til direktiv om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner samt i andre politiske foranstaltninger til at forbedre balancen mellem arbejds- og privatliv for arbejdstagere og omsorgspersoner⁽⁴¹⁾.

⁽³⁷⁾ Se fodnote 4, s. 7.

⁽³⁸⁾ Se fodnote 9, s. 41.

⁽³⁹⁾ Se fodnote 9, s. 45. Se fodnote 4, s. 6.

⁽⁴⁰⁾ Se fodnote 4, s. 14. Se fodnote 9, s. 43.

⁽⁴¹⁾ Se fodnote 3, artikel 23.

5.4.7. Kvinder med handicap oplever også helt særlige hindringer for deres lige deltagelse på arbejdspladsen, herunder sexchikane, ulige løn og manglende adgang til retsmidler, da diskriminerende holdninger fører til, at deres klager afvises. EU og medlemsstaterne bør også sørge for sikre og sunde arbejdsforhold for kvinder med handicap og for handicappedes omsorgspersoner inklusiv beskyttelse mod chikane samt klageadgang. Chikane på arbejdspladsen bør forebygges gennem vedtagelse af effektive chikaneprotokoller i overensstemmelse med anvendelsen af direktiv 2000/78/EF⁽⁴²⁾.

5.5. Deltagelse i det politiske og offentlige liv

5.5.1. Der er tradition for, at kvinder og piger med handicap ikke bliver hørt, og de er derfor stærkt underrepræsenterede i den offentlige beslutningsproces. Personer med handicap, der er frataget deres retsevne, har i de fleste EU-medlemsstater, også mistet retten til at stemme. Hindringer for retten til at stemme kan også skyldes utilgængelige afstemningsprocedurer herunder adgang til valgstederne⁽⁴³⁾. EU bør sikre, at kvinder med handicap fuldt ud kan deltage i det offentlige og politiske liv og navnlig i valget til Europa-Parlamentet i 2019.

5.5.2. På grund af magtubalancer og flere former for forskelsbehandling, har de haft færre muligheder for at etablere eller tilslutte sig organisationer, der kan repræsentere deres behov som kvinder, børn og personer med handicap. EU bør træffe foranstaltninger til at tilskynde kvinder med handicap til at påtage sig en ledende rolle i offentlige beslutningsorganer på alle niveauer og sætte dem i stand til at oprette og tilslutte sig organisationer og netværk af kvinder med handicap⁽⁴⁴⁾. Der bør tilrettelægges uddannelses- og mentorprogrammer for kvinder med handicap for at sætte dem i stand til at deltage i det politiske og offentlige liv.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁴²⁾ Se fodnote 4, s. 25.

⁽⁴³⁾ Alternative report to the UNCRPD.

⁽⁴⁴⁾ Se fodnote 1, s. 16.

III

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU'S 536. PLENARFORSAMLING, 11.7.2018-12.7.2018

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009 for så vidt angår gebyrer for grænseoverskridende betalinger i Unionen og vekselgebyrer

(COM(2018) 163 final — 2018/0076 (COD))

(2018/C 367/05)

Ordfører: **Daniel MAREELS**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 19.4.2018 Det Europæiske Råd, 3.5.2018
Retsgrundlag	Artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	7.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	116/0/0
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU bifalder Kommissionens forslag, som har til formål at mindske omkostningerne ved grænseoverskridende betalinger i euro i medlemsstater uden for euroområdet og sikre større gennemsigtighed i forbindelse med vekselgebyrer. EØSU opfordrer til hurtig gennemførelse af forslaget.

1.2. Den direkte effekt af forslaget vil i første omgang kunne mærkes i de medlemsstater, der ligger uden for euroområdet. De høje gebyrer, der gælder i disse lande for grænseoverskridende betalinger i euro inden for EU, forsvinder, da de vil skulle bringes på linje med de lavere gebyrer, der gælder for indenlandske transaktioner i den nationale valuta. Udvalget bifalder disse lavere omkostninger, som først og fremmest vil komme forbrugerne og virksomhederne, især SMV'er, til gode.

1.3. Denne reduktion af omkostningerne vil utvivlsomt føre til en højere grad af fri bevægelighed og fri handel over grænserne i EU som helhed med deraf følgende fordele for alle EU's medlemsstater. EØSU anser denne uddybning af det indre marked og dens positive økonomiske virkninger for vigtige.

1.4. Udvalget glæder sig over, at det oprindelige mål med det fælleseuropæiske betalingsområde (SEPA) dermed også er nået, nemlig at alle betalinger i euro inden for EU skal betragtes som indenlandske betalinger. Samtidig virkeliggøres også det indre marked for finansielle detailtjenesteydelser ved at fjerne den eksisterende opsplitning af markedet mellem brugere inden for og uden for euroområdet. De lavere gebyrer, som brugere i euroområdet betaler, bliver således også tilgængelige for brugere uden for euroområdet.

1.5. I forbindelse med sine gentagne opfordringer til at sikre biodiversitet i banklandskabet som garanti for et stabilt og effektivt system og for at tage hensyn til de forskellige fremadrettede udviklingstendenser og kommende udfordringer slår udvalget til lyd for, at der rettes øget opmærksomhed mod de omkostninger, som Kommissionens forslag medfører for bankerne.

1.6. Markedsaktørerne vil blive pålagt at forelægge de fulde omkostninger ved en valutaomregning i udlandet for de berørte parter, inden de gennemfører deres transaktioner. EØSU mener, at disse yderligere forpligtelser til at sikre gennemsigtighed er hensigtsmæssige, eftersom de gør det muligt for forbrugerne at træffe det rigtige valg til den rigtige pris i forbindelse med disse transaktioner, men også her er det vigtigt at tage hensyn til sagens teknisk meget indviklede karakter og de dermed forbundne omkostninger for leverandørerne.

1.7. Endelig peger udvalget på, at dette på trods af sagens meget tekniske karakter utvivlsomt er en enestående lejlighed til effektiv og klar kommunikation med alle EU's borgere. De ændringer, der her foretages, kan anvendes til at forklare, hvordan EU tilvejebringer positive forandringer for alle og bringer løsninger på hverdagens problemer.

2. Baggrund

2.1. Siden begyndelsen af nullerne har man arbejdet på at harmonisere den måde, kontantløse betalinger foregår på i Europa. Der har lige siden indførelsen af euroen været arbejdet på at indføre et europæisk indre marked for betalinger, det såkaldte fælles eurobetalingsområde (Single Euro Payments Area — SEPA) ⁽¹⁾. I den forbindelse har der været en gradvis overgang fra nationale til europæiske betalingsystemer. Den proces blev afsluttet i 2014.

2.2. På grundlag heraf kan myndigheder, erhvervsdrivende og virksomheder gennemføre betalinger overalt i euroområdet og i Den Europæiske Union ⁽²⁾ takket være brugen af identiske betalingsmidler: kort, overførsler og direkte debitering. Uanset hvilket land man bor i, skelnes der ikke længere: alle betalinger er »interne betalinger« inden for Europa.

2.3. Der er også iværksat en række andre initiativer med henblik på ikke blot at gøre omkostningerne ved betalingerne mere gennemsigtige, men også at reducere dem. På det grundlag er bl.a. gebyrerne for grænseoverskridende betalinger i euro inden for EU nu de samme som for indenlandske betalinger i euro. Dette blev opnået i kraft af forordning (EF) nr. 2560/2001, senere erstattet af forordning (EF) nr. 924/2009.

2.4. Reelt har dette kun fundet anvendelse i medlemsstaterne inden for euroområdet ⁽³⁾ og i Sverige, som har udnyttet den mulighed ⁽⁴⁾, andre medlemsstater også har haft for at udvide ordningen til den nationale valuta.

2.5. Inden for rammerne af »Handlingsplan for finansielle tjenesteydelser til forbrugerne: bedre produkter, større udvalg« fra marts 2017 påtog Kommissionen sig at foreslå foranstaltninger til at nedbringe omkostningerne ved grænseoverskridende transaktioner i alle medlemsstater og vurdere metoderne for dynamisk valutaomregning ⁽⁵⁾.

2.6. Det forslag, der nu foreligger ⁽⁶⁾ om ændring af ovennævnte forordning (EF) nr. 924/2009, udvider ovennævnte ordning for transaktioner i euro inden for EU, så personer og virksomheder i medlemsstater uden for euroområdet også kan drage fordel af den. Omkostningerne ved grænseoverskridende betalinger inden for EU reduceres dermed ved at bringe dem på linje med gebyrerne for indenlandske transaktioner i en medlemsstats nationale valuta.

2.7. Samtidig ⁽⁷⁾ fastlægges ekstra gennemsigtighedskrav for valutaomregningstransaktioner. Herved vil omkostningerne ved en grænseoverskridende transaktion i fremtiden være offentlige.

⁽¹⁾ Yderligere oplysninger om SEPA findes på Det Europæiske Betalingsråds hjemmeside, se <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/>.

⁽²⁾ Det geografiske anvendelsesområde for SEPA-systemet omfatter i dag 34 lande og regioner: de 28 EU-lande samt Island, Norge, Liechtenstein, Schweiz, Monaco og San Marino. Se det websted, som der henvises til i fodnote 1.

⁽³⁾ Og dermed for betalinger i euro.

⁽⁴⁾ Mulighed, som er åben for alle medlemsstater i henhold til forordning (EF) nr. 2560/2001 og den efterfølgende forordning (EF) nr. 924/2009 om grænseoverskridende betalinger.

⁽⁵⁾ Jf. COM(2017) 139 final; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52017DC0139>, især foranstaltning 1 og 2.

⁽⁶⁾ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009 for så vidt angår gebyrer for grænseoverskridende betalinger i Unionen og vekselgebyrer. Se <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1524213305690&uri=CELEX:52018PC0163>.

⁽⁷⁾ I samme forslag til forordning.

2.8. EØSU hilser det velkommen, at markedsaktørerne pålægges en række ekstra gennemsigtighedsforpligtelser ved valutaomregning. De berørte parter vil herved være bekendt med de fulde omkostninger ved en grænseoverskridende transaktion, inden de gennemfører deres transaktion.

3. Bemærkninger

3.1. EØSU bifalder forslagene om at udvide fordelene ved SEPA til også at omfatte personer og virksomheder i medlemsstater uden for euroområdet. Herved reduceres omkostningerne ved grænseoverskridende betalinger i euro i EU generelt, især i sidstnævnte medlemsstater. Samtidig øges gennemsigtighedskravene i forbindelse med valutaomregningsgebyrer.

3.2. Disse forslag bidrager således til realisering af et indre marked for finansielle tjenesteydelser i detailledet ved at fjerne den eksisterende opsplitning af markedet for grænseoverskridende betalinger i euro inden for EU. Brugere inden for euroområdet kan høste de fulde fordele ved SEPA for denne type betalinger, mens dette ikke i øjeblikket er tilfældet for brugere i medlemsstater, som ikke har euroen som valuta.

3.3. De fleste brugere i euroområdet kan udføre bestemte betalinger til et lavt eller ubetydeligt gebyr, mens dette ikke er tilfældet for brugere uden for euroområdet. De pådrager sig i reglen høje omkostninger herved. Det er godt og meget vigtigt, at denne situation nu bringes til ophør. Udbydere af betalingstjenester i disse medlemsstater vil skulle bringe deres gebyrer for grænseoverskridende transaktioner i euro på linje med de — gennemgående lavere — gebyrer for indenlandske transaktioner i den nationale valuta.

3.4. Denne nedsættelse af udgifter skulle have gunstige virkninger for den frie bevægelighed på tværs af grænserne og for den frie handel i EU, hvilket skulle kunne mærkes i alle medlemsstater. Forbrugere fra lande uden for euroområdet vil således få nemmere adgang til markederne i euroområdet, som vil kunne drage fordel heraf. Denne nemmere adgang gælder også for virksomheder, især SMV'er, som herved vil kunne nyde gavn af en bedre markedsposition og forbedret konkurrenceevne.

3.5. EØSU støtter beslutningen om at begrænse den foreslåede ordning til transaktioner i euro. I sin udtalelse om »Handlingsplan for finansielle tjenesteydelser til forbrugerne« glædede udvalget sig over, »at Kommissionen for indeværende vil afholde sig fra lovgivningsmæssige tiltag⁽⁸⁾«. Samtidig er det et stort fremskridt for de medlemsstater, som i nogen tid har haft denne mulighed, men ikke har udnyttet den⁽⁹⁾.

3.6. Ud over en række andre fordele⁽¹⁰⁾ opnås der med den valgte tilgang en balance mellem de mere eksplicitte krav fra både udbydere af betalingstjenester⁽¹¹⁾ og brugerne af disse tjenester⁽¹²⁾. Endvidere falder den foreslåede løsning bedre i tråd med idéen om en »skræddersyet løsning«. Den gør det muligt at tage hensyn til de særlige forhold og den konkrete situation i de berørte medlemsstater, bl.a. med hensyn til betalingssystemer og udbydere af betalingstjenester.

3.7. For at give forbrugerne mulighed for at træffe det rigtige valg i forbindelse med valutaomregning i udlandet, hvilket i øjeblikket er vanskeligt, da de ikke altid råder over pålidelige, ajourførte oplysninger, vil markedsaktørerne blive pålagt en række yderligere gennemsigtighedsforpligtelser. De berørte parter vil herved være gjort bekendt med de fulde omkostninger ved en grænseoverskridende transaktion, inden de gennemfører deres transaktion.

3.8. EØSU anser denne gennemsigtighedsforpligtelse til fordel for brugerne og forbrugerne for at være meget vigtig — lige som sikkerheden i forbindelse med transaktionerne. Det samme gælder fastsættelsen af en øvre grænse for omkostninger ved sådanne tjenester i afventning af udarbejdelsen af de endelige konkrete gennemførelsesforanstaltninger⁽¹³⁾. For udbydere af betalingstjenester er dette et meget komplekst og vanskeligt spørgsmål, og derfor ville det også være på sin plads at rette opmærksomheden mod de dermed forbundne omkostninger.

⁽⁸⁾ Se EUT C 434 af 15.12.2017, s. 51, punkt 1.1.

⁽⁹⁾ Se den mulighed, der nævnes i punkt 2.4.

⁽¹⁰⁾ En række af disse er sammenfattet i »FAQ: Cross border payments«, som offentliggøres sammen med pressemeddelelsen om de nuværende forslag. Se http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-2424_en.htm.

⁽¹¹⁾ Som generelt gik ind for status quo.

⁽¹²⁾ Som generelt gik ind for at indføre bestemmelser om endnu flere transaktioner.

⁽¹³⁾ Da der her er tale om et miljø i hastig udvikling og på grund af spørgsmålets tekniske karakter, opereres der med en periode på op til 36 måneder efter forordningens ikrafttræden.

3.9. De udgifter og indtægtstab, som udbydere af betalingstjenester må påregne som følge af disse forslag, er ikke ubetydelige ⁽¹⁴⁾. Selv om den nuværende situation måske ikke er helt tilfredsstillende, og selv om tabene med tiden kan mindskes lidt, forekommer det nødvendigt at rette tilstrækkelig opmærksomhed mod dette omkostningsaspekt.

3.10. For at sikre et stabilt og effektivt system ⁽¹⁵⁾ er det nødvendigt at tage hensyn til omkostningsaspektet, som udvalget også pegede på for nylig ⁽¹⁶⁾ i forbindelse med sin opfordring til biodiversitet i bankverdenen. Endvidere bør det ikke glemmes, at bankerne for tiden står over for en hel del større udfordringer, bl.a. lovgivnings- og tilsynsmæssige spørgsmål, et antal fremadrettede udviklingstendenser ⁽¹⁷⁾, en lang periode med lav rente og en række andre situationer ⁽¹⁸⁾.

3.11. Endelig peger udvalget på, at dette på trods af sagens meget tekniske karakter utvivlsomt er en enestående lejlighed til effektiv og klar kommunikation med alle EU's borgere. Faktisk kan de ændringer, der her foretages, anvendes til at forklare, hvordan EU tilvejebringer positive forandringer i iværksætteres, borgeres og forbrugeres liv og bringer løsninger på hverdagens problemer, f.eks. under rejser.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁴⁾ I begrundelsen til forslaget nævnes et beløb på 900 mio. EUR om året i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner i euro.

⁽¹⁵⁾ Se EUT C 251 af 31.7.2015, s. 7, punkt 1.1. og EUT C 451 af 16.12.2014, s. 45, punkt 1.11.

⁽¹⁶⁾ Se EUT C 434 af 15.12.2017, s. 51; udtalelse INT/822, punkt 3.6.

⁽¹⁷⁾ F.eks. fintech og blockchain og finansiering af en bæredygtig økonomi. Kommissionens handlingsplan for finansiering af bæredygtig vækst, se (https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_da) COM(2018) 97 final.

⁽¹⁸⁾ Bl.a. EU's tilgang til misligholdte lån (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/managing-risks-banks-and-financial-institutions/non-performing-loans-npls_en).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013 for så vidt angår anvendelsen af Euro 5-trinnet ved typegodkendelse af to- eller trehjulede køretøjer samt quadricykler

(COM(2018) 137 final — 2018/0065 (COD))

(2018/C 367/06)

Ordfører: **Gerardo LARGHI**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 16.4.2018 Rådet, 4.4.2018
Retsgrundlag	Artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	7.6.2018
Vedtagelse på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	125/0/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) tager positivt imod forslaget til forordning COM(2018) 137 final, som indeholder punktuelle ændringer til forordning (EU) nr. 168/2013 for at skabe en balance mellem behovet for udvikling af teknologier med en lav miljøpåvirkning (typegodkendelse med anvendelse af Euro 5-trinnet) og virksomhedernes reelle evne til at indføre dem til den fastsatte tid (*teknologisk gennemførlighed*). Med fritagelserne skulle man således kunne undgå at påvirke markedet og beskæftigelsen i negativ retning og samtidig sikre, at der hurtigt opnås bedre emissionsstandarder.

1.2. EØSU understreger, at de ændringer, Kommissionen foreslår, ligger på linje med anbefalingerne i EØSU's tidligere udtalelse om emnet⁽¹⁾. Blandt disse anbefalinger kan nævnes: gradvis og fleksibel anvendelse af forordningen under hensyntagen til kravenes teknologiske gennemførlighed, rimelige priser for virksomheder og forbrugere samt fritagelse af køretøjer i klasse L1 og L2 for anvendelsen af egendiagnosesystemet (OBD)⁽²⁾. Udvalget konstaterer også, at der er bred støtte til forslaget fra medlemsstaterne og alle berørte parter.

1.3. EØSU mener, at bestemmelserne vil kunne holde virksomhedernes omkostninger nede og dermed også forbrugerpriserne. Det skal i denne forbindelse understreges, at køretøjerne i klasse L spiller en social rolle på landet, hvor de ofte er et alternativ til manglende adgang til offentlig transport, og i byerne, hvor de bidrager til at mindske trafikbelastningen.

1.4. EØSU går ind for at forlænge Kommissionens beføjelsesperiode med endnu fem år. Udvalget mener, at dette er en afgørende forudsætning for i tide at kunne tilpasse de gældende bestemmelser til den løbende teknologiske udvikling og markedsudviklingen inden for denne sektor.

1.5. EØSU mener, at Kommissionens undersøgelse⁽³⁾ ikke tager hensyn til omkostningerne ved eller den tekniske gennemførlighed og reproducerbarhed af testningen af energiforbruget (prøvningstype VII) for typegodkendte elektrisk drevne cykler (klasse L1e-A) og typegodkendte pedalcykler med elektrisk hjælpemotor (klasse L1e-B). Den nævnte undersøgelse drejer sig kun om en analyse af køretøjer med forbrændingsmotor. Derfor opfordrer udvalget Kommissionen til hurtigst muligt at iværksætte en supplerende undersøgelse af energiforbruget for køretøjer i klasse L1e-A og L1e-B for at give virksomhederne i denne sektor sikre lovrammer.

⁽¹⁾ EUT C 84 af 17.3.2011, s. 30.

⁽²⁾ EUT C 84 af 17.3.2011, s. 30, punkt 4.1, 4.3, 5.3.

⁽³⁾ Rapporten om undersøgelsen: »Effect study of the environmental step Euro 5 for L-category vehicles«, EU-Books, ET-04-17-619-EN-N.

1.6. EØSU er enig i Kommissionens forslag om at udsætte ikrafttrædelsen af Euro 5-emissionsgrænserne for lette firehjulede køretøjer (minibil — L6e-B), trehjulede knallerter (L2e-U), trialmotorcykler (L3e-AxT) og motorcykelunderklasserne enduro (L3e-AxE). Dog foreslår EØSU at lade denne fritagelse gælde frem til 2024 som oprindeligt antaget i konsekvensanalysen, eftersom der er tale om en nicheproduktion⁽⁴⁾, som foregår i små og mellemstore virksomheder. En sådan foranstaltning skulle kunne give virksomhederne i sektoren mulighed for en mindre traumatisk overgang til gavn for opretholdelsen af beskæftigelsen.

2. Indledning

2.1. Sektoren for »køretøjer i klasse L« er kendetegnet ved en lang række forskellige lette køretøjstyper med to, tre eller fire hjul. Denne klasse omfatter syv køretøjskategorier: pedalcykler med elektrisk hjælpemotor, tohjulede (L1e) og trehjulede (L2e) knallerter, tohjulede (L3e) og trehjulede (L4e — sidevogn) motorcykler, trehjulede motorcykler (L5e) samt lette (L6e) og tunge (L7e — quads) quadricykler. Hver klasse er opdelt yderligere, så der i alt er 25 underklasser.

2.2. Med de mange forskellige fremdriftssystemer og anvendelser er klasse L en af de mest brogede og alsidige køretøjsklasser i sektoren. Det skønnes, at der er over 35 millioner køretøjer i klasse L i brug i EU.

2.3. Siden den 1. januar 2016 har kravene til typegodkendelse af »køretøjer i klasse L«⁽⁵⁾ været fastlagt i forordning (EU) nr. 168/2013 og dennes fire delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter⁽⁶⁾.

2.4. På baggrund af de problemer, der blev påpeget i undersøgelsen af de miljømæssige konsekvenser af Euro 5-trinnet for køretøjer i klasse L (»Effect study of the environmental step Euro 5 for L-category vehicles«), foreslår Kommissionen, at visse artikler i forordning (EU) nr. 168/2013 ændres eller suppleres for at præcisere principperne og lette anvendelsen.

2.5. Dette forslag, som virksomhederne i sektoren selv har ønsket⁽⁷⁾, er udarbejdet efter den formelle høring af alle berørte parter (fabrikanter, typegodkendende myndigheder, arbejdsmarkedets parter).

3. Resumé af Kommissionens forslag

3.1. Egendiagnosesystem (OBD)

3.1.1. OBD⁽⁸⁾ overvåger køretøjets generelle funktionsmåde og advarer navnlig om fejl og funktionssvigt, som kan indvirke på emissionen af skadelige stoffer. Systemet fandtes allerede på Euro 4-trinnet, men vil blive yderligere udviklet med indførelsen af Euro 5. I henhold til bestemmelserne for Euro 5 er OBD forbundet med køretøjernes sensorer og aktuatorer, således at ikke alene motorens funktion, men også efterbehandlingen af udstødningen og katalysatorens funktion overvåges.

3.1.2. Kommissionen foreslår, at visse aspekter af den obligatoriske montering af OBD II-systemet, navnlig overvågningen af katalysatoren, udsættes til 2025. Denne foranstaltning er kun møntet på bestemte typer motorkøretøjer, eftersom det pågældende udstyr af tekniske grunde først vil være tilgængeligt i 2020. Ændringen af denne bestemmelse skulle kunne give virksomhederne mere tid til at opfylde kravet.

3.1.3. Kommissionen gør det også klart, at knallerter (klasse L1e og L2e) og lette quadricykler (klasse L6e) samt motorcykelunderklasserne enduro (L3e-AxE) og trial (L3e-AxT) er fritaget for OBD II-systemet.

⁽⁴⁾ Køretøjerne i disse underklasser udgør under 1 % af den samlede produktion af køretøjer i klasse L.

⁽⁵⁾ EUT L 60 af 2.3.2013, s. 52 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 168/2013 af 15. januar 2013 om godkendelse og markedsovervågning af to- og trehjulede køretøjer samt quadricykler.

EUT L 53 af 21.2.2014, s. 1 — Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 134/2014 af 16. december 2013 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 168/2013 for så vidt angår krav til miljøpræstationer og fremdriftsydelse og ændring af bilag V hertil.

EUT L 25 af 28.1.2014, s. 1 — Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 44/2014 af 21. november 2013 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 168/2013 for så vidt angår køretøjskonstruktion og generelle krav for godkendelse af to- eller trehjulede køretøjer samt quadricykler.

EUT L 7 af 10.1.2014, s. 1 — Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 3/2014 af 24. oktober 2013 om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 168/2013 om krav vedrørende køretøjers funktionelle sikkerhed med henblik på typegodkendelse af to- og trehjulede køretøjer samt quadricykler.

⁽⁶⁾ Se fodnote 3.

⁽⁷⁾ <https://www.acem.eu/newsroom/press-releases/329-stefan-pierer-acem-president-we-urgently-need-clarity-from-the-ec-regarding-the-implementation-of-euro-5>.

⁽⁸⁾ On board technology. Forordning (EU) nr. 168/2013, artikel 21 og bilag IV 1.8.1, 1.8.2, 1.8.3.

3.2. Emissionskontrolmetoden (proceduren for matematisk varighed)

3.2.1. Undersøgelsen af de miljømæssige konsekvenser af Euro 5 viser, at proceduren, hvor køretøjerne prøves efter 100 km's kørsel, ikke gør det muligt at vurdere den reelle forringelse af det emissionsbegrænsende system i et køretøj i løbet af dets levetid ⁽⁹⁾.

3.2.2. Kommissionen foreslår, at metoden udfases senest i 2025. I mellemtiden foreslås det at forhøje det krævede antal kørte kilometer for køretøjet, inden det prøves, for at sikre, at prøvningsresultaterne er pålidelige. Derfor indeholder forslaget bestemmelser om, at køretøjer, der indregistreres mellem den 1. januar 2020 og den 31. december 2024 skal miljøprøves efter 2 500 km (for køretøjer med en maksimal hastighed på < 130 km/h) og efter 3 500 km (for køretøjer med en maksimal hastighed på ≥ 130 km/h).

3.3. Ikrafttrædelsen af Euro 5-emissionsgrænserne

3.3.1. Undersøgelsen af Euro 5-trinnets konsekvenser har bekræftet, at den teknologi, der er nødvendig for at opfylde de nye miljøgrænseværdier, allerede er tilgængelig omend ikke for visse køretøjer i klasse L (L6e-B, L2e-U, L3e-AxT og L3e-AxE).

3.3.2. Kommissionen foreslår derfor at udsætte ikrafttrædelsen af disse grænseværdier for de nævnte underklasser fra 2020 til 2022. Denne foranstaltning vil gøre det muligt for fabrikkerne af disse køretøjer, som hovedsagelig er SMV'er, at overholde fristerne for overgangen hen imod emissionsfrie drivaggregater, hvilket også vil holde omkostningerne nede til gavn for forbrugerne.

3.3.3. Kommissionen finder endvidere, at grænseværdierne for støjniveau for Euro 5 bør præciseres nærmere. Den foreslår derfor, at de eksisterende grænser (Euro 4) forbliver gældende, indtil de nye grænseværdier for Euro 5 kan etableres.

3.4. Delegerede retsakter

3.4.1. Forordning (EU) nr. 168/2013 tillagde Kommissionen beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i en periode på fem år, som udløb den 21. marts 2018. Da der løbende er behov for at tilpasse bestemmelserne til den tekniske udvikling, anmoder Kommissionen om, at beføjelsesperioden forlænges med endnu fem år med mulighed for stiltiende forlængelse.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁹⁾ Artikel 23, stk. 3, litra c).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markedsføring og brug af udgangsstoffer til eksplosivstoffer, ændring af bilag XVII til forordning (EF) nr. 1907/2006 og ophævelse af forordning (EU) nr. 98/2013 om markedsføring og brug af udgangsstoffer til eksplosivstoffer

(COM(2018) 209 final — 2018/0103 (COD))

(2018/C 367/07)

Ordfører: **David SEARS**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 28.5.2018 Rådet, 31.5.2018
Retsgrundlag	EUF-traktatens artikel 114
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	7.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	128/0/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusion og anbefalinger

1.1. EØSU hilser forslaget til forordning velkommen. Det bygger på og erstatter den eksisterende forordning, som EØSU udtalte sig om i januar 2011 ⁽¹⁾, og det forsøger at lære af de erfaringer, der er høstet på nationalt og EU-plan siden forordningens ikrafttræden i 2013 og (efter planen) fulde virkning senest fra september 2014.

1.2. EØSU noterer sig, at den tid, der var afsat til udarbejdelsen af den nye forordning, har været begrænset af proceduremæssige faktorer, bl.a. den korte tid der nu er til rådighed før udløbet af både Kommissionens og Europa-Parlamentets nuværende mandatperiode. I betragtning af den nuværende forordnings ret korte levetid, dens langsommelige gennemførelse og behovet for betydelig støtte og opbakning fra medlemsstaterne og forsyningskædens aktører bag en ny forordning må dette beklages. Der må ses nærmere på årsagerne til den langsomme gennemførelse, især i større lande, der oplever terrorhandlinger mod deres egen befolkning.

1.3. EØSU konstaterer, at der er en række områder, hvor det bør overvejes at sikre større klarhed om omfanget og gennemførelsen af forordningen. Disse områder må også drøftes mere indgående med medlemsstaterne i de kommende måneder. Der må arbejdes mere på bestemmelserne om salg via internettet, hvis de skal have nogen reel virkning. Det er vanskeligt at se, hvordan der alene på nationalt plan kan sikres effektivitet.

1.4. Endelig, og endnu en gang, sætter EØSU spørgsmålstegn ved det hensigtsmæssige i at gruppere så vidt forskellige stoffer under ét enkelt regelsæt. Det gør det vanskeligt at udforme lovgivningen og endnu vanskeligere at gennemføre eller forstå for den professionelle bruger eller almindelige borger. Det anbefales derfor at anlægge en stofs specifik strategi. I denne henseende er EU-lovgivningen om narkotikaprækursorer en nyttig model ⁽²⁾.

2. Baggrund

2.1. Improviserede eksplosive anordninger (IED'er), der bl.a. består af en række forskellige hjemmelavede sprængstoffer, anvendes af terrorister og andre ikkestatslige aktører til at udføre statiske angreb, bilbombeangreb eller personbårne angreb på militære og økonomiske mål, først og fremmest for at skabe frygt i civilbefolkningen, som led i forfølgelsen af politiske eller religiøse idealer.

⁽¹⁾ EUT C 84 af 17.3.2011, s. 25.

⁽²⁾ EUT C 76 af 14.3.2013, s. 54.

2.2. Den viden, der kræves for at bygge, opbevare og aktivere sådanne anordninger, er let tilgængelig på internettet. De fornødne råmaterialer kan være almindeligt brugte materialer (mel, sukker, dieselolie, gødningsstoffer). Kraftigere sprængstoffer og detonatorer (TATP, PETN, HMTD) kræver en kemisk syntese med andre stoffer, der er tilgængelige på detailmarkedet til legitime formål. Kommercielle sprængstoffer (herunder dynamit, sortkrudt og TNT) er allerede underlagt streng kontrol og anvendes nu sjældent, i hvert fald i de udviklede lande.

2.3. De fleste terrorangreb finder sted i den mindre udviklede del af verden, ofte dagligt, og hændelserne registreres ikke altid fuldt ud. Disse angreb tegner sig for 99 % af alle terrorrelaterede dødsfald. De rigere — mere stabile og bedre beskyttede — lande udgør imidlertid også terrormål, og når angrebene lykkes, kan deres virkninger være katastrofale, hvilket borgerne i en række større byer i EU (og USA) nu kan vidne om.

2.4. På trods heraf er den egentlige daglige risiko fortsat lav (i det mindste sammenlignet med naturbetingede eller generelt accepterede risici) — og de forskellige regerings reaktioner varierer alt efter den lokale ekspertise og nationale praksis. Naturligt autoritære regimer betragtes måske (endnu) ikke som mål. Lande med mere liberale forfatninger angribes måske oftere, men de er samtidig opmærksomme på det nødvendige i at beskytte menneskerettighederne. Som det så ofte er tilfældet, er der ingen lette løsninger.

2.5. Disse spørgsmål har været taget op i tidligere udtalelser fra EØSU. I 2008 ⁽³⁾ handlede det om markedsføring og anvendelse af »visse farlige stoffer«, herunder ammoniumnitrat, der anvendes i meget store mængder i nitrogenbaseret gødning samt som en effektiv og billig komponent i kommercielle og hjemmelavede sprængstoffer, og i 2011 ⁽⁴⁾ udtalte EØSU sig om den første forordning om kontrol af udgangsstoffer til eksplosivstoffer, som nu er ophævet og erstattet i lyset af indhøstede erfaringer. Udvalget har også udtalt sig om narkotikaprækursorer og den ulovlige anvendelse af disse stoffer, og lovgivningen herom kunne være en hensigtsmæssig model for det her behandlede forslag til forordning.

3. Kommissionens forslag

3.1. Forslaget til ny forordning om kontrol med udgangsstoffer til eksplosivstoffer (15 s.) er ledsaget af en indledning (17 s.), 3 bilag (på hver 1 s.) og en konsekvensanalyse (188 s.). Det er baseret på artikel 114 i EUF-traktaten om det indre markeds funktion. Det pålægger medlemsstaterne og enhver, som er involveret i handel med de stoffer, der er opført i bilag I (udgangsstoffer »underlagt begrænsninger«) og II (udgangsstoffer, »som skal indberettes«), nye forpligtelser, og fastlægger i bilag III udformningen af licenser til erhvervsmæssige brugere. Det er hensigten, at forordningen skal træde i kraft 20 dage efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende og være gældende et år efter den dato.

3.2. Den overordnede strategi er derfor den samme som før. Der er opstillet en liste over stoffer (ni), som er *underlagt begrænsninger* med hensyn til deres koncentration (og dermed deres værdi og anvendelighed i fremstillingen af hjemmelavede sprængstoffer), når det gælder salg til offentligheden. Et yderligere antal stoffer (også ni) kan sælges frit, men »mistænkelige« transaktioner skal *indberettes* til nationalt udpegede kontaktpunkter.

3.3. Ammoniumnitrat er flyttet fra den anden til den første liste (med en tilsvarende ændring i bilag XVII til REACH-forordningen om registrering af kemiske stoffer), og tre nye stoffer eller grupper, som var blevet tilføjet ved delegerede retsakter fra Kommissionen i november 2016, er medtaget i den anden liste (aluminiumpulver, magnesiumpulver og magnesiumnitrat hexahydrat). Der er ikke ændret ved de øvrige 14 stoffer på listerne. Konsekvensanalysen angiver begrundelsen for ændringerne (de 3 tilføjelser behandles imidlertid ikke i detaljer, og der gives ingen oplysninger her eller i de delegerede retsakter om de berørte forsyningskæder, den potentielle indvirkning på markedet, eller om hvor store mængder der forventes indkøbt af professionelle brugere eller almindelige borgere).

3.4. Forordningen skaber også klarhed om de forskellige aktørers roller i forsyningskæderne, hvilket er hårdt tiltrængt. Der gives især klare definitioner af »økonomiske operatører«, »professionelle brugere«, »landbrugere« og »almindelige borgere«.

3.5. Da den nuværende forordning falder inden for rammerne af Kommissionens Refitprogram, gøres der med det nye forslag et forsøg på at bringe omkostningerne ned og sikre højere produktivitet (og forhåbentlig øget effektivitet) ved at reducere antallet af muligheder, der er tilgængelige for medlemsstaterne. Almindelige borgere (ikke professionelle brugere) vil være forpligtede til at anskaffe sig en *licens til at anvende udgangsstoffer underlagt begrænsninger* i visse koncentrationer over de grænseværdier, der er fastlagt i bilag 1, og den nuværende mindre strenge selvregistreringsprocedure vil ikke længere være tilstrækkelig. Eksisterende licenser kan kun fornyes, hvis de anses for at opfylde kravene i den nye forordning.

⁽³⁾ EUT C 204 af 9.8.2008, s. 13.

⁽⁴⁾ EUT C 84 af 17.3.2011, s. 25.

3.6. Udvalget anerkender, at det er nødvendigt at holde alle i de relevante fysiske og onlineforsyningskæder orienteret om de nye bestemmelser, men det er ikke klart, hvordan dette rent praktisk kommer til at foregå. Hensigten med sikkerhedsdatablade er f.eks. at sørge for arbejdstagernes og forbrugernes sikkerhed i forbindelse med håndteringen af stoffer, og ikke at forebygge ulovlig brug. De afgørende grænseværdier, som er fastsat i bilag I, er vanskelige at fortolke for nogle af stoffernes vedkommende, og det vil måske være nødvendigt at revidere dem, især da de hver især refererer til forskellige forsyningskæder og forskellige grupper af økonomiske aktører. Der bør sikres bredest mulig udveksling af eventuel bedste praksis på medlemsstatsniveau inden for området.

3.7. Medlemsstaterne kan foreslå strengere kontrol (herunder lavere koncentrationsgrader eller totalforbud), og Kommissionen kan tilføje nye stoffer til bilagene, hvis det viser sig nødvendigt for at bekæmpe terrorisme.

3.8. Medlemsstaterne skal hvert år forsyne Kommissionen med en oversigt over mistænkelige transaktioner, licensansøgninger og grunde til afvisning heraf, oplysningsforanstaltninger og gennemførte inspektioner, der vedrører on- og offlineaktiviteter.

3.9. Endelig fremlægger Kommissionen *tidligst* seks år efter forordningens ikrafttrædelsesdato en evaluering og en rapport for Europa-Parlamentet, Rådet og EØSU om forordningens vigtigste resultater.

4. Generelle og særlige bemærkninger

4.1. EØSU hilser forslaget til en ny forordning velkommen og støtter kraftigt forordningens mål. De stoffer, der er underlagt kontrol, svarer stort set til prioritetslisterne i andre dele af den industrialiserede verden. De nye definitioner skulle sikre klarhed for dem, der forsøger at følge bestemmelserne. Regeringerne vil skulle påregne nogle ekstra omkostninger, som dog forekommer at stå i rimeligt forhold til fordelene ved at reducere terroraktiviteterne yderligere. Et fælles regelsæt for alle medlemsstater skulle være en fordel for leverandører og andre økonomiske aktører. Der forekommer at være en rimelig balance mellem behovet for at nedbringe risiciene for medlemmer af den brede befolkning (og for andre, herunder fremtrædende personer samt politi- og militærfolk) og nødvendigheden af at sikre fri bevægelighed for varer til legitime formål.

4.2. EØSU er også enig i, at det haster med en koordineret indsats fra medlemsstaternes side, og deler Kommissionens bekymringer over den langsomme og uensartede reaktion på den eksisterende forordning.

4.3. Dette fører imidlertid på sin side til betænkeligheder ved de procedurer, der er fulgt i udarbejdelsen af forslaget til ny forordning, især hvad angår indholdet og kvaliteten af de ledsagende dokumenter. Kommissionens konsekvensanalyse, som er baseret på en undersøgelse foretaget af Ernst & Young, bygger i høj grad på offentligt tilgængelig statistik på EU-niveau, som kan være mere eller mindre fyldestgørende eller komplet. Formatet, som følger interne retningslinjer, er ikke særlig læservenligt eller klart. Den åbne offentlige høring affødte kun 83 svar, som ikke alle var lige anvendelige. Begge dokumenter blev udarbejdet i løbet af en kort periode hen over julen og nytåret 2017-2018, og der var ingen eller kun ringe tid til at udfylde huller i den forelagte dokumentation. Tilgængeligheden på internettet af de forskellige produkter blev undersøgt via søgninger på Amazon, mens der ikke nævnes noget om mere obskure kilder på det mørke net.

4.4. EØSU forstår, at det centrale spørgsmål om forordningens anvendelsesområde, dvs. hvilke produkter der bør underlægges kontrol, blev lagt fast af Kommissionen på et tidligt stadium, men dette fremgår ikke af konsekvensanalysen. Som allerede nævnt synes der ikke at være nogen markedsanalyse af de 3 stoffer, der blev tilføjet i 2016 ved delegerede retsakter. Mangel på kontrol af saltsyre, som var medtaget i den konsekvensanalyse, der blev udarbejdet for den eksisterende forordning, men som i sidste øjeblik udgik af den eksisterende liste, forklares ikke. Andre mellemprioriterede udgangsstoffer, herunder kaliumpermanganat, natriumnitrit, urea og zinkpulver, som figurerer i andre lister over produkter med dobbelt anvendelse, bør i det mindste diskuteres. Fremskridt mod en globalt anerkendt liste, i det mindste for den udviklede verden, ville være et hensigtsmæssigt mål.

4.5. EØSU går ind for listen over mulige kontrolforanstaltninger, som blev opgivet på et tidligt stadium. Det begrænsede omfang af kontroller, der nu foreslås, må imidlertid give anledning til bekymring, især i lyset af at der er tale om meget forskelligartede produkter. Emballagestørrelser, stregkoder og krav om betaling med sporbare kort eller via bankoverførsler fra personlige konti eller forretningskonti kan alt sammen bidrage til at begrænse eller spore salg. Det er meget muligt, at den nuværende praksis varierer fra den ene medlemsstat til den anden, men dette er ikke noget overbevisende argument i kampen mod terror.

4.6. Forskelle i anvendelsen af den eksisterende forordning vil imidlertid påvirke udgifterne for nogle medlemsstater og for dem, der er involveret i den lovlige distribution og anvendelse af produkter, der er underlagt begrænsninger. I betragtning af at det var nødvendigt med en række overtrædelsesprocedurer for at sikre foranstaltninger under den nuværende ordning, vil der måske være en vis tilbageholdenhed med hensyn til at acceptere licenspligten, uanset fordelene på længere sigt. Kontrol af salg via internettet nævnes, men anses som et nationalt anliggende og analyseres ikke nærmere.

4.7. I forslaget indgår en længere analyse af, om kontrollen er forenelig med og lovlig i henhold til EU-lovgivningen, herunder den generelle forordning om databeskyttelse, som netop nu træder i kraft i fuldt omfang. Forslaget kommer også ind på begrænsningerne i det nuværende system af KN-koder til identificering af grænseoverskridende bevægelser af stoffer og blandinger — ligesom de også blev kommenteret for otte år siden, da den tidligere udtalelse blev udarbejdet. Eftersom den nuværende liste kun omfatter 18 stoffer — og der sandsynligvis højst vil kunne tilføjes yderligere 12 — bør det være muligt at udvikle passende toldkoder, som specifikt anvendes i henhold til denne forordning, og sikre, at anden EU-lovgivning, som er udviklet i andet øjemed, ikke kommer i konflikt med de grundlæggende mål om tryghed og sikkerhed for EU's borgere.

4.8. EØSU noterer sig endvidere, at produkterne på listen adskiller sig betydeligt fra hinanden mht. produktionsmængde, forsyningskæder og lovlig slutanvendelse for både den professionelle bruger og den almindelige borger. Det eneste, de har til fælles, er deres potentielle værdi for terrorister — og lovgivningens formål er derfor at bryde disse uønskede forsyningskæder med alle til rådighed stående midler.

4.9. Foranstaltningerne vil ikke være de samme for alle produkter. At presse dem ind i et enkelt kontrolsystem vil næppe få den ønskede virkning. En bedre tilgang ville være et enkelt rammedirektiv, som fastsætter de brede mål og omfatter særlige høringer, analyser og konsekvensanalyser, og forordninger om de enkelte stoffer på listen. Overordnet set ville dette spare tid og menneskeliv — og ville helt sikkert opfylde kravene i Refitprogrammet bedre.

4.10. Det ville også muliggøre langsigtet samarbejde og informationsudveksling med producenterne og andre berørte parter, som alle støtter foranstaltninger til at mindske misbrugen af deres produkter. De mængder, der omdirigeres til ulovlig brug, er ubetydelige sammenlignet med en eventuel skade på omdømme eller risikoen for mere omfattende begrænsninger. Den globale indsats for at kontrollere de meget små mængder eddikesyreanhydrid, der kræves til fremstilling af narkotika, er et nyttigt eksempel på, hvad der kan opnås i denne henseende. EØSU offentliggjorde sin udtalelse om dette forslag om narkotikaprækursorer i januar 2013 ⁽⁵⁾. Mange af de idéer, der overvejedes i den forbindelse, er også relevante for udgangsstoffer til eksplosivstoffer, der er underlagt begrænsning eller indberetningspligt i henhold til dette forslag til forordning.

4.11. Endelig bifalder EØSU, at det fortsat inddrages i udviklingen og gennemførelsen af denne forordning, men mener, især i lyset af den stramme tidsplan, der gælder under udarbejdelsen af forslaget, at Kommissionen bør foretage en efterfølgende revision *senest* snarere end *tidligst* seks år efter forordningens ikrafttrædelsesdato.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁵⁾ EUT C 76 af 14.3.2013, s. 54.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 952/2013 om EU-toldkodeksen

(COM(2018) 259 final — 2018/0123 (COD))

(2018/C 367/08)

Ordfører: **Antonello PEZZINI**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 28.5.2018 Rådet, 29.5.2018
Retsgrundlag	Artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget på plenarforsamlingen	12.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	147/0/2
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) har hele tiden været af den opfattelse, at en effektiv toldunion er en forudsætning for den europæiske integrationsproces for at sikre effektiv, sikker og gennemsigtig fri bevægelighed for varer med maksimal beskyttelse af forbrugerne og miljøet og den bedst mulige beskæftigelse og for effektivt at bekæmpe svig og forfalskning.

1.2. EØSU understreger vigtigheden af, at der er en klar, gennemsigtig og entydig lovgivningsramme for alle offentlige og private operatører og aktører, der handler på Unionens toldområde med anvendelse af sikre definitioner, procedurer og begreber for varer, der føres ind i og ud af EU's toldområde, således at toldunionen kan fungere effektivt og i overensstemmelse med gennemførelsen af den fælles handelspolitik.

1.3. EØSU støtter derfor den foreslåede lovgivningsramme, nemlig:

- ændringer i bestemmelser og tekniske regler i EU-toldkodeksen
- rettelser af tekniske fejl og udeladelser, således at kodeksen bringes i overensstemmelse med den internationale aftale mellem EU og Canada (CETA)
- imødekommelse af en medlemsstats anmodning om medtagelse af kommunen Campione i Unionens toldområde og den pågældende medlemsstats territorialfarvande i Luganosøen.

1.4. Udvalget finder, at det for Unionen og for de lande, som den har indgået frihandelsaftaler med, er vigtigt at støtte disse fælles anstrengelser for at fremme fri og fair handel i et dynamisk og fremadskuende samfund med det formål at stimulere den økonomiske aktivitet og fremme de fælles værdier og idéer, som blev udtrykkeligt formuleret i den europæiske fælles akt af 1986 og toldkodeksen af 1992 og videreudviklet med EUT af 2013, og som alle er medtaget som forslag i det langsigtede budget for 2021-2027 for at understøtte et mere effektivt told- og skattesamarbejde i EU.

1.5. Udvalget anbefaler, at man er særlig opmærksom på, at de ændringer, der følger af medtagelsen af »territoriale enklaver«, foretages samtidig i direktiv 2008/118/EF (punktafgiftsdirektiv) og direktiv 2006/112/EF (momsdirektiv).

1.6. EØSU anmoder Kommissionen om i 2021 at få tilsendt den planlagte rapport om midtvejsevaluering af lovgivningsrammen for EU-toldkodeksen, så det kan vurdere, hvorvidt de ændringer, der er blevet foretaget med denne forordning, har været hensigtsmæssige, og om de fælles digitale systemer, som bør være taget i brug inden da, er effektive.

2. Indledning

2.1. I henhold til artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) henhører toldunionen (TU) under Den Europæiske Unions enekompetence, og EU-toldkodeksen har muliggjort:

- harmonisering af bestemmelser, der tidligere var forskellige
- anvendelse af ligebehandling
- indførelse af legitime sanktioner.

2.2. Fra 1. maj 2016 er nye toldbestemmelser trådt i kraft med det formål at gøre livet lettere for virksomheder i Europa og forbedre forbrugerbeskyttelsen. Med den nye EU-toldkodeks er der gennemført en større fornyelse af EU's toldlovgivning, som trådte i kraft i 1992.

2.3. Med den europæiske fælles akt af 1986, der trådte i kraft i juli 1987, blev der indledt et forløb, som gennem tre faser (1990 for kapital, 1993 for varer og 1999 med den fælles valuta) har ført til den situation, der er beskrevet i artikel 28 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, nemlig: »forbud mod told ved indførsel fra og ved udførsel til andre medlemsstater, såvel som mod alle afgifter med tilsvarende virkning«.

2.4. Efter kodeksen fra 1992 og forordningen fra 2008 nåede man i 2013 frem til den nuværende EU-toldkodeks, der suppleret med forskellige delegerede forordninger og gennemførelsesforordninger udgør en milepæl i den europæiske toldunion. EU-toldkodeksen er den ramme, som sikrer, at varer for mere end 3 000 mia. EUR kan føres ind i og ud af EU hvert år.

2.5. Efter ikrafttrædelsen af de nye materielle bestemmelser i forordning (EU) nr. 952/2013 om fastlæggelse af EU-toldkodeksen har høringer af medlemsstaterne og virksomheder gjort det muligt at identificere tekniske fejl og uregelmæssigheder, som bør korrigeres for at garantere retssikkerheden og sammenhængen i lovgivningen.

2.6. EU's toldområde svarer ikke nøjagtigt til summen af de områder, der udgør EU's geografiske territorium. Således er nogle områder, der ligger inden for nationale grænser, udelukket fra EU's toldområde, mens andre områder, der ikke er en del af EU's geografiske område, de facto betragtes som en del af toldområdet.

2.7. Så selv om de østrigske territorier Jungholz og Mittelberg, Fyrstendømmet Monaco, Republikken San Marino, de franske oversøiske departementer (DOM — Martinique, Guadeloupe, Fransk Guyana og Reunion), Isle of Man og De Kanariske Øer er en del af EU's toldområde, er andre områder, der er en del af EU's geografiske område, udelukket fra det, såsom Færøerne, Helgoland og områderne Busingen, Ceuta og Melilla, de franske oversøiske territorier (TOM — Fransk Polynesien, Wallis og Futuna, Ny Kaledonien, De Franske Besiddelser i Det Sydlige Indiske Ocean og Antarktis, De Oversøiske Områder Mayotte, St. Pierre og Miquelon) samt Livigno. Campione d'Italia og den italienske del af Luganosøen mellem Ponte Tresa og Porto Ceresio har indtil nu været udelukket fra toldområdet, men Italien har anmodet om, at de medtages.

2.8. Forhandlingerne om en samlet økonomi- og handelsaftale mellem EU og Canada (CETA) blev afsluttet i september 2014 ved Rådets afgørelse (EU) 2017/37 af 28. oktober 2016. Med aftalen, der trådte i kraft den 21. september 2017, blev 99 % af toldafgifterne og mange andre hindringer, som indtil da havde været en belastning for erhvervsdrivende, afskaffet.

2.9. CETA-aftalen, som EØSU har udtalt sig om flere gange⁽¹⁾, indeholder adskillige aspekter af stor toldmæssig betydning, da der i henhold til aftalens artikel 1.4 oprettes et frihandelsområde mellem Canada og EU i overensstemmelse med artikel XXIV i GATT (1994)⁽²⁾ og artikel V i GATS⁽³⁾. Under alle omstændigheder påvirker aftalen ikke de allerede eksisterende yderligere rettigheder og forpligtelser mellem de kontraherende parter i henhold til WTO-aftalen og heller ikke de øvrige aftaler, som de er part i⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ EUT C 48 af 15.2.2011, s. 87; EUT C 332 af 8.10.2015, s. 45; EUT C 227 af 28.6.2018, s. 27.

⁽²⁾ General Agreement on Tariffs and Trade.

⁽³⁾ General Agreement on Trade in Services.

⁽⁴⁾ Jf. artikel 1.5 i CETA.

2.10. Frihandelsområdet omfatter følgende, medmindre andet er angivet ⁽⁵⁾:

- for så vidt angår Canada: dets landområde, luftrum, indre farvande og territorialfarvande såvel som dets eksklusive økonomiske zone som defineret i canadisk national lovgivning i overensstemmelse med del V i De Forenede Nationers havretskonvention, der blev indgået i Montego Bay den 10. december 1982 (»UNCLOS-konventionen ⁽⁶⁾«), samt dets kontinentalsokkel som defineret i canadisk national lovgivning i overensstemmelse med del VI i UNCLOS-konventionen
- for så vidt angår Den Europæiske Union: de områder, hvor TEU og TEUF finder anvendelse, på de betingelser, der er fastsat i disse traktater og, hvad angår bestemmelserne vedrørende toldbehandling af varer, tillige de dele af EU's toldområde, der ikke er omfattet af ovennævnte områder.

2.10.1. EU og Canada har sammen med CETA underskrevet et fælles fortolkende instrument ⁽⁷⁾, som vil have retskraft, og som klart og utvetydigt beskriver indholdet af det, der er aftalt mellem Canada og EU i en række artikler i CETA, bl.a. artiklerne om det nye investeringsdomstolssystem, retten til at lovgive, offentlige tjenester samt miljø- og arbejdstagerbeskyttelse.

2.10.2. Den regelmæssige høring af medlemsstaterne og virksomheder har gjort det muligt at identificere nogle tekniske fejl og uregelmæssigheder, som bør korrigeres for at garantere retssikkerheden og sammenhængen. Det er baggrunden for Kommissionens forslag om bl.a. at bringe toldkoden i overensstemmelse med en international aftale, der ikke var trådt i kraft, da kodeksen blev vedtaget, og Italiens anmodning om at medtage en del af sit territorium.

3. Kommissionens forslag

3.1. Kommissionen foreslår at ændre EU-toldkodeksen for at:

- korrigere tekniske fejl og udeladelser, herunder bringe toldkodeksen i overensstemmelse med bestemmelserne i internationale aftaler, der ikke var trådt i kraft, da kodeksen blev vedtaget, såsom den samlede økonomi- og handelsaftalen (CETA) mellem EU og Canada
- ændre definitionen af EU's toldområde for at medtage den italienske kommune Campione d'Italia og den italienske del af Luganosøen
- fastsætte specifikationer og tilføjelser til afgørelser og procedurefrister vedrørende bindende tarifieringsoplysninger (BTO), summariske indpassageangivelser, angivelser til midlertidig opbevaring, summariske angivelser eller reeksportmeddelelse og undtagelser fra importtold under proceduren for passiv forædling.

4. Generelle bemærkninger

4.1. EØSU støtter fuldt ud Kommissionens mål om tekniske ændringer af EU-toldkodeksen for at sikre, at kodeksen opfylder målsætningerne om forbedring af europæiske virksomheders konkurrenceevne, men også for at sikre bedre beskyttelse af EU's finansielle og økonomiske interesser, den bedst mulige beskæftigelse og forbedre forbrugersikkerheden i EU.

4.2. EØSU understreger den betydning, som CETA tillægger bæredygtig handel og bæredygtig udvikling og de kontraherende parters relevante tilsagn inden for rammerne af det fælles fortolkende instrument for at styrke bestemmelserne herom, såvel som den positive tilgang til den nye, vedtagne model til løsning af investeringstvister.

4.3. Udvalget finder det derfor positivt, at intentionen er at bringe Unionens lovbestemmelser i overensstemmelse med de aftaler, der er indgået med Canada, hvad angår:

- bindende tarifieringsoplysninger
- midlertidig opbevaring
- summarisk indgangsangivelse og angivelser, der skal indgives ved manglende fremsendelse af oplysninger om ikke-EU-varer inden ankomst,

⁽⁵⁾ Jf. artikel 1.3 i CETA.

⁽⁶⁾ De Forenede Nationers havretskonvention.

⁽⁷⁾ Vedtaget af Rådet ved undertegnelsen den 28. oktober 2016, og hvori fastlægges en bindende fortolkning af CETA i henhold til artikel 31 i Wienerkonventionen om traktatretten <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13541-2016-INIT/da/pdf>.

- ugyldiggørelse af angivelse til midlertidig opbevaring
- fuldstændig fritagelse for importafgifter i visse tilfælde
- nøjagtige ugyldiggørelsesvilkår i forbindelse med angivelse til midlertidig opbevaring, summarisk udpassageangivelse eller reeksportmeddelelse.

4.4. Udvalget støtter imødekommelsen af den italienske regerings anmodning om at medtage den italienske kommune Campione d'Italia og de italienske nationale farvande i Luganosøen i EU's toldområde fra 1. januar 2019.

4.5. Udvalget anbefaler, at der parallelt hermed foretages de nødvendige ændringer af direktiv 2008/118/EF (punktafgiftsdirektivet) og direktiv 2006/112/EF (momsdirektivet), og at de træder i kraft på samme dato, nemlig 1. januar 2019.

4.6. Udvalget anmoder om, at Kommissionen i 2021 forelægger EØSU den forventede evalueringsrapport om effektiviteten, sammenhængen og rigtigheden af de nye retlige rammer for EU-toldkodeksen som ændret ved de foreliggende lovgivningsmæssige forslag.

Bruxelles, den 12. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår krav til minimumsdækning af tab for misligholdte eksponeringer

(COM(2018) 134 final — 2018/0060 (COD))

og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kreditservicevirksomheder, kreditkøbere og realisering af sikkerhedsstillelse

(COM(2018) 135 final — 2018/0063 (COD))

(2018/C 367/09)

Ordfører: **Juan MENDOZA CASTRO**

Høring	Rådet for Den Europæiske Union, 24.4.2018 Europa-Parlamentet, 19.4.2018
Retsgrundlag	Artikel 114 og 53, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget i sektionen	27.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	145/0/2
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

Pakken om misligholdte lån

1.1. EØSU bifalder Kommissionens pakke, der er en hjørnesten i EU's indsats for at håndtere det vedvarende problem med misligholdte lån og et afgørende skridt på vejen mod en bankunion.

1.2. EU's finansielle institutioner har gjort fremskridt med hensyn til såvel kvaliteten af låneporteføljer som den samlede mængde af misligholdte lån. Det vil ikke desto mindre kræve yderligere tiltag på EU-niveau at forhindre en fremtidig ophobning af misligholdte lån.

1.3. Sammenligninger på EU-plan af niveauet af misligholdte lån bør tage hensyn til det forhold, at banker i nogle lande modtog store beløb i statsstøtte i starten af finanskrisen (2010-2012), mens andre ikke havde samme mulighed som følge af ændringer i statsstøttereglerne.

1.4. EØSU gør opmærksom på de sociale følger af finanskrisen, for så vidt angår eksklusion, social retfærdighed og hindringer for fuldførelsen af det indre marked.

1.5. Det er afgørende at fjerne værdiforringede lån fra de finansielle institutioners regnskaber, så man undgår følgevirkningerne af overdreven gældsætning i fremtiden. EØSU opfordrer endvidere kreditinstitutterne til ansvarlig långivning.

Lovbestemte tilsynsmæssige bagstopperordninger

1.6. EØSU er tilhænger af, at man anvender lovbestemte tilsynsmæssige bagstopperordninger som en forebyggende foranstaltning, der skal sikre, at tab på fremtidige misligholdte lån er tilstrækkeligt dækkede.

1.7. EØSU noterer sig Kommissionens begrundelse for forslaget og tilføjer, at bagstopperordninger vil være begrundet i de forskellige målsætninger, der forfølges med regnskabsreglerne for tilsynsmæssig regulering.

1.8. EØSU er imidlertid nødt til at påpege følgende:

- En »universalløsning« tager ikke højde for de forskelle, der stadig findes mellem de nationale civilretter og de civile domstoles sagsbehandlingstid.
- Tidsrammen for hensættelser for nye misligholdte lån kan tvinge bankerne til at sælge dem hurtigt i stedet for at vente på, at den pågældende virksomhed i økonomiske problemer igen bliver mere rentabel.

1.9. Kommissionen bør om muligt overveje den særlige situation, der gælder for mindre og specialiserede virksomheder med en mindre kompleks aktivstruktur.

1.10. EØSU mener, at IFRS 9 bør være obligatorisk for alle banker.

1.11. EØSU foreslår, at der iværksættes en specifik konsekvensanalyse med henblik på at vurdere de mulige følger af den foreslåede forordning for banker, kreditgivning til husholdninger, SMV'er og væksten i BNP.

1.12. EØSU noterer sig, at ECB allerede har udstedt sit addendum uden at tage højde for søjle 1-reglerne, som Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen skal udstede, og uden at vente på Den Europæiske Banktilsynsmyndigheds (EBA) retningslinjer.

Udvikling af sekundære markeder

1.13. EØSU anerkender, at Kommissionen giver et svar på mange af problemerne med opsplittede sekundære markeder for misligholdte lån i EU, og fremhæver de specifikke forslag i den sammenhæng. Udvalget mener imidlertid, at tilsynsmyndighederne ikke bør tilskynde til salg af misligholdte lån.

1.14. EØSU's forslag vedrørende konsekvenserne af kreditoverførsler er som følger:

- Forbrugerbeskyttelse: Kommissionens forslag hilses i det store hele velkommen. Myndighederne skal være opmærksomme på specifikke foranstaltninger og anbefalinger for at beskytte debitorernes rettigheder.
- Beskyttelse af arbejdstagere: de relevante myndigheder skal tage hensyn til mobiliteten og beskyttelsen af arbejdstagerne i de virksomheder, der berøres af virksomhedsoverførsler i overensstemmelse med EU- og national lovgivning.

Fremskyndet udenretslig fyldestgørelse af sikkerhedsstillelse

1.15. EØSU lovpriser retten til en retfærdig rettergang ved en national domstol, hvis det findes nødvendigt, og hvis anvendelsen af denne procedure som foreslået i direktivet er begrænset.

1.16. I mange medlemsstater er fyldestgørelsesproceduren allerede effektiv. Problemet med misligholdte lån vil hovedsagelig kunne løses ved at styrke de retslige procedurer i hele EU.

2. Kommissionens forslag

2.1. Den 14. marts fremlagde Kommissionen et forslag til forordning⁽¹⁾ om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår krav til minimumsdækning af tab for misligholdte eksponeringer sammen med et forslag til direktiv⁽²⁾ om kreditservicevirksomheder, kreditkøbere og realisering af sikkerhedsstillelse.

⁽¹⁾ COM(2018) 134 final — Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår krav til minimumsdækning af tab for misligholdte eksponeringer.

⁽²⁾ COM(2018) 135 final — Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kreditservicevirksomheder, kreditkøbere og realisering af sikkerhedsstillelse.

2.2. Begge forslag blev ledsaget af arbejdsdokumenter fra Kommissionen og konsekvensanalyser. Kommissionen offentliggjorde samtidig sin anden statusrapport ⁽³⁾ om nedbringelsen af misligholdte lån i Europa og en plan ⁽⁴⁾ for levering af teknisk vejledning i, hvordan man opretter nationale porteføljeadministrationsselskaber.

2.3. Disse forslag er vigtige skridt i Kommissionens bestræbelser på at styrke EU's Økonomiske og Monetære Union (ØMU) og har afgørende betydning for fuldførelsen af bankunionen. Håndteringen af den store mængde af misligholdte lån og misligholdte eksponeringer og deres mulige fremtidige ophobning er en integreret del af EU's indsats for yderligere at reducere risici i banksystemet og gøre det muligt for bankerne at fokusere på udlån til virksomheder og borgere.

2.4. Kommissionen sigter i sit forordningsforslag mod at oprette en lovbestemt tilsynsmæssig bagstopperordning ved at fastsætte fælles minimumsniveauer for dækning af nyudstedte lån, som senere misligholdes, med det formål at forebygge en fremtidig overdreven ophobning af misligholdte lån uden tilstrækkelig dækning af tab på bankernes balancer og at lette deres afvikling.

2.5. Med sit direktivforslag forsøger Kommissionen at øge effektiviteten af procedurerne for gældsinddrivelse gennem en særskilt fælles procedure for fremskyndet udenretslig fyldestgørelse af sikkerhedsstillelse (Accelerated Extrajudicial Collateral Enforcement (AECE)). I forslaget tilskyndes der ligeledes til udvikling af sekundære markeder for misligholdte lån ved at harmonisere krav og skabe et indre marked for kreditydelser og overførsel af banklån til tredjemand i hele EU.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU bifalder Kommissionens pakke, der er en hjørnesten i EU's indsats for at håndtere det vedvarende problem med misligholdte lån ⁽⁵⁾ og et afgørende skridt på vejen mod en bankunion.

3.2. Eftersom solvens og stabilitet i finanssystemet har afgørende betydning for EU, er de store mængder af misligholdte lån, som banker i visse medlemsstater har ophobet under krisen og den efterfølgende recession, dårligt for finanssystemet som helhed, de skader økonomien og har i nogle tilfælde kostet skatteyderne mange penge.

3.3. EU's finansielle institutioner har i de seneste år gjort fremskridt med hensyn til såvel kvaliteten af låneporteføljer som den samlede mængde af misligholdte lån, der dog stadig ligger på et højt niveau, nemlig 813 mia. EUR ⁽⁶⁾. Bankerne og tilsynsmyndighederne har de nødvendige redskaber til at nedbringe antallet af misligholdte eller værdiforringede lån. Det vil dog kræve yderligere tiltag på EU-niveau at forhindre dem i at ophobe sig i fremtiden.

3.4. EØSU gør opmærksom på, at banker i nogle lande modtog store beløb i statsstøtte i starten af finanskrisen (2018-2012), mens andre ikke havde samme mulighed som følge af ændringer i statsstøttereglerne for finanssektoren. Netop derfor bør enhver sammenligning af mængden af misligholdte lån tage hensyn til disse forskelle.

3.5. EØSU gør opmærksom på de sociale følger af finanskrisen, for så vidt angår eksklusion, social retfærdighed og hindringer for fuldførelsen af det indre marked. I nogle medlemsstater vidner de misligholdte lån om, hvor hårdt familier og SMV-iværksættere er blevet ramt, ikke mindst af risikoen for at miste deres hjem eller tvangsauktion.

3.6. Det er afgørende at fjerne værdiforringede lån fra de finansielle institutioners regnskaber, så man undgår følgevirkningerne af overdreven gældsætning i fremtiden — et mål, som Økofinplanen skal bidrage til at nå. EØSU slår ligeledes til lyd for en ansvarlig långivning, hvilket forudsætter, at kreditinstitutterne i højere grad tager de enkelte låntageres behov og situation med i betragtning og tilbyder det finansielle instrument, der egner sig bedst til den individuelle kundes situation ⁽⁷⁾.

⁽³⁾ COM(2018) 133 final — Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet og Den Europæiske Centralbank — Anden statusrapport om nedbringelsen af misligholdte lån i Europa.

⁽⁴⁾ SWD(2018) 72 final — AMC Blueprint — Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene — accompanying the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council and the European Central Bank — Second Progress Report on the Reduction of Non-Performing Loans in Europe (foreligger ikke på dansk).

⁽⁵⁾ Rådets konklusioner om »Handlingsplan for behandling af misligholdte lån i Europa«, 11. juli 2017.

⁽⁶⁾ EBA's risikotavle, tal for fjerde kvartal 2017.

⁽⁷⁾ EØSU's udtalelse om Gældsætning og social udstødelse i overflodssamfundet (EUT C 44 af 16.2.2008, s. 74).

4. Særlige bemærkninger

4.1. Lovbestemte tilsynsmæssige bagstopperordninger

4.1.1. EØSU er tilhænger af, at man anvender lovbestemte tilsynsmæssige bagstopperordninger som en forebyggende foranstaltning, der skal sikre, at tab på fremtidige misligholdte lån er tilstrækkeligt dækkede.

4.1.2. For at reducere misligholdte lån og misligholdte eksponeringer⁽⁸⁾ omfatter den foreslåede ændring af kapitalkravsforordningen (CRR) en progressiv tidsplan for lån med sikkerhed (op til otte år) og lån uden sikkerhed (to år).

4.1.3. Kommissionens begrundelse for forslaget er⁽⁹⁾:

- At arbejde med tab på lån er ikke altid hensigtsmæssigt ud fra et tilsynsmæssigt perspektiv, idet anvendelsesområde, mål og formål med tilsyn varierer.
- Det forventes, at IFRS 9⁽¹⁰⁾ vil skabe langt større overensstemmelse med tilsynsstandarden, end det har været tilfældet med IAS 39⁽¹¹⁾, og medvirke til at afhjælpe problemet med udsatte og utilstrækkelige hensættelser, da den metode, der anvendes, er »forventet tab«. Dog vil der med den nye standard stadig være en skønsmargen ved vurderingen af misligholdte lån og den underliggende sikkerhedsstillelse og dermed også ved beslutningen om hensættelser.
- Tilsynsreglerne giver banktilsynsmyndigheden mulighed for at påvirke en banks hensættelsesniveau (herunder hvad angår misligholdte lån) inden for rammerne af de gældende regnskabsregler og for at stille krav om specifikke justeringer af den pågældende banks beregninger af kapitalgrundlaget. Tilsynsmyndigheden kan dog kun anvende bindende foranstaltninger og krav efter en konkret vurdering afhængigt af bankens individuelle forhold (kaldet søjle 2-foranstaltninger).
- Individuelt skræddersyede tilsynsforanstaltninger, der iværksættes af den kompetente tilsynsmyndighed efter en konkret vurdering, er hensigtsmæssige til håndteringen af individuelle bankers specifikke risici relateret til misligholdte lån.

4.1.4. EØSU tilføjer, at bagstopperordninger er berettigede i kraft af de forskellige målsætninger for regnskabsreglerne vedrørende tilsynsmæssig regulering.

4.1.5. EØSU ønsker dog samtidig at påpege:

- Forslaget til forordning, der lægger op til en »universalløsning«, tager ikke højde for de forskelle, der stadig findes mellem de nationale civilretlige regler og de civile domstoles sagsbehandlingstid.
- Tidsrammen for hensættelser for nye misligholdte lån kan tvinge bankerne til at sælge dem hurtigt i stedet for at vente på, at den pågældende virksomhed i økonomiske problemer igen bliver mere rentabel. Dette kan begrænse muligheden for gældsomlægning og for at give erhvervsdrivende en ny chance og kan potentielt have store negative sociale konsekvenser og negativ indvirkning på beskæftigelsesfrekvensen.
- Ifølge én analyse⁽¹²⁾ vil de mindre og specialiserede virksomheder med en mindre kompleks aktivstruktur sandsynligvis blive ramt hårdere af den samtidige indførelse af IFRS 9 og tilsynsmæssige bagstopperordninger for misligholdte eksponeringer. Kommissionen bør se på, om der er behov for at finjustere forslaget for at afhjælpe dette problem.

⁽⁸⁾ Den Europæiske Banktilsynsmyndigheds (EBA's) definition: Misligholdte eksponeringer er enhver eksponering, som har været forfalden i over 90 dage, eller som næppe vil blive tilbagebetalt uden realisering af sikkerhedsstillelsen, selv om den ikke er anerkendt som misligholdt eller værdiforringet. Misligholdte og værdiforringede eksponeringer betragtes altid som nødlidende i henhold til artikel 178 i CRR. Derudover skal enhver eksponering for en skyldner betragtes som misligholdelse, når den balanceførte eksponering, der har været forfalden i over 90 dage, svarer til 20 % af den samlede balanceførte eksponering for den pågældende skyldner (»pulleffekt«). Den samlede misligholdte eksponering er summen af misligholdte lån, misligholdte gældsforpligtelser og misligholdte ikkebalanceførte poster.

⁽⁹⁾ Høringsdokument om lovbestemte bagstopperordninger.

⁽¹⁰⁾ Internationale regnskabsstandarde. Gældende fra 1.1.2018.

⁽¹¹⁾ Internationale regnskabsstandarde.

⁽¹²⁾ Eurofinas: svar under Kommissionens høring om lovbestemte tilsynsmæssige bagstopperordninger.

4.1.6. Selv om de foreslåede bagstopperordninger vil kunne mindske forskelle i hensættelser, der skyldes anvendelse af forskellige regnskabsregler (IFRS 9 i stedet for nationale almindeligt anerkendte regnskabsprincipper — GAAP⁽¹³⁾), mener EØSU, at IFRS 9 bør være obligatorisk for alle banker i EU.

4.1.7. EØSU foreslår, at der iværksættes en specifik analyse, der skal vurdere den potentielle virkning af den foreslåede forordning på banker, kreditgivningen til husholdninger, SMV'er og væksten i BNP.

4.1.8. Andre risici kan give anledning til problemer lig dem med misligholdte lån, navnlig de risici, der knytter sig til stærkt komplekse derivater og overtagne niveau 2- og niveau 3-aktiver. EØSU mener derfor, at disse risici bør medtages på listen over prioriteter for risikoreduktion.

4.1.9. EØSU noterer sig, at ECB allerede har udstedt sit addendum uden at tage højde for søjle 1-reglerne, som Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen skal udstede, og uden at vente på EBA's retningslinjer (som stadig er under behandling). Dette kan udgøre en krænkelse af principperne om bedre regulering. ECB's addendum vedrørende misligholdte lån bør derfor tilpasses de fremtidige søjle 1-regler for misligholdte lån, så der fortsat er overensstemmelse mellem de europæiske regler.

4.2. *Foranstaltninger for at videreudvikle sekundære markeder for misligholdte lån*

4.2.1. I EU er transaktioner på de sekundære markeder relativt begrænsede⁽¹⁴⁾. Årsagerne er fragmenteret lovgivning; lovgivningsmæssige begrænsninger for indehavere af visse aktivklasser, for mulighederne for at inddrage servicevirksomheder og for investortyper (i nogle tilfælde er det kun andre banker, der kan servicere eller købe misligholdte lån); og forskellige syn på de økonomiske udsigter fra lokale bankers og udenlandske investorers side. EØSU mener, at Kommissionen giver svar på mange af disse spørgsmål.

4.2.2. En af de store udfordringer for markedet for misligholdte lån er, at der mangler data af høj kvalitet om misligholdte lån, hvilket fører til informationsasymmetri. EØSU bifalder dataformularerne, som skal sikre ensartede og standardiserede data over misligholdte kreditaftaler.

4.2.3. Dog mener EØSU, at tilsynsmyndighederne ikke må tilskynde til salg af misligholdte lån, da forvaltning af nødlidende lån i banker kan betyde en højere værdi ved realisering end prisen opnået ved salg.

4.2.4. EØSU ønsker at fremhæve og støtter følgende aspekter i Kommissionens forslag:

- **Kreditservicevirksomheder.** EU-reglerne fastlægger specifikke krav og procedurer for meddelelse, nægtelse og inddragelse af tilladelse (artikel 5-7), bl.a. »et tilstrækkeligt godt omdømme«, »en ren straffeattest« og »ikke på nuværende tidspunkt [være] omfattet af insolvensbehandling«. De vedrører tillige: registeret (artikel 8), aftaleforholdet med kreditor (artikel 9), outsourcing (artikel 10) og kreditservicering på tværs af grænser (artikel 11 og 12).
- **Kreditkøbere.** Kreditor skal fremlægge alle de nødvendige oplysninger vedrørende kreditaftalen (artikel 13) i overensstemmelse med de tekniske standarder, som EBA skal udarbejde (artikel 14), og kreditkøber kan ikke underlægges andre supplerende krav end dem, der følger af de bestemmelser i national ret, der gennemfører direktivet (artikel 15). Kreditkøbere kan håndhæve kreditaftalen direkte (artikel 18) eller overføre den (artikel 19).
- **Kreditservicevirksomheder, kreditinstitutter eller datterselskaber af kreditinstitutter,** som spiller en aktiv rolle i forbindelse med misligholdte lån, er omfattet af artikel 16.
- **Tilsyn.** Et vigtigt aspekt, da der lægges op til anvendelse af samme regler i hele EU, en tilsynsfunktion for de kompetente nationale myndigheder og administrative sanktioner (artikel 20-22).

⁽¹³⁾ Generally Accepted Accounting Principles.

⁽¹⁴⁾ KPMG: 100 mia. EUR, mindre end 10 % af udestående gæld.

- **Databeskyttelse.** En betingelse for overførsel af et lån er »sikring af, at låntagerrettigheder og regler om beskyttelse af personoplysninger som fastsat i lovgivningen om kreditaftalen overholdes« (artikel 5, stk. 1, litra c)).

4.2.5. Forbrugerbeskyttelse

- EØSU finder det vigtigt, at der er sikkerhed for et højt forbrugerbeskyttelsesniveau inden for finansielle tjenesteydelser.
- I den henseende sætter det pris på de generelle principper i forslaget, som er at »sikre det samme beskyttelsesniveau, uanset hvem der ejer eller servicerer kreditten, og uanset hvilke retsregler der er gældende i kreditkøbers og kreditervicevirksomhedens medlemsstat«. Især skal realkreditdirektivet ⁽¹⁵⁾, forbrugerkreditdirektivet ⁽¹⁶⁾ og direktivet om urimelige kontraktvilkår ⁽¹⁷⁾ overholdes.
- EØSU fremhæver også kreditors forpligtelser over for forbrugeren i tilfælde af ændringer af kreditaftalen (artikel 34).
- EØSU konstaterer, at overførsel af lån betyder, at låntager vil skulle beskæftige sig med en ikkefinansiel aktør, som har et andet personale, andre arbejdsmetoder og et andet formål. De nationale myndigheder bør derfor have fokus på foranstaltninger og anbefalinger med henblik på at beskytte låntagers rettigheder, sådan som det er tilfældet med det amerikanske agentur for finansiel forbrugerbeskyttelse (Consumer Financial Protection Bureau) ⁽¹⁸⁾.

4.2.6. Arbejdstagerbeskyttelse

Ved alle kreditoverførsler til eksterne virksomheder skal de kompetente myndigheder tage hensyn til mobiliteten og beskyttelsen af arbejdstagerne i de virksomheder, der berøres af disse overførsler i overensstemmelse med EU- og national lovgivning.

4.3. Fremskyndet udenretslig fyldestgørelse af sikkerhedsstillelse

4.3.1. EØSU fremhæver, at det er positivt, at medlemsstaterne forpligtes til at sikre, at den erhvervsdrivende låntager har ret til at prøve anvendelsen af denne mekanisme ved en national domstol (artikel 28). Dette bør sikre en passende beskyttelse af borgeres og virksomheders grundlæggende ret til en retfærdig rettergang ⁽¹⁹⁾, især i tilfælde, hvor der er tale om urimelige kontraktvilkår eller kontraktvilkår, der udgør misbrug.

4.3.2. EØSU noterer sig dog visse medlemsstatsers tvivl med hensyn til, hvorvidt et sådant instrument vil kunne fremskynde fyldestgørelsesproceduren betydeligt i de medlemsstater, hvor domstolsprocedurerne allerede går hurtigt. Mens udenretlige procedurer kan være en fordel for kreditorerne, skal løsningen på problemet med misligholdte lån først og fremmest findes i styrkede retslige procedurer i hele EU.

4.3.3. Under alle omstændigheder er EØSU positiv over for, at der i forslaget fastlægges begrænsninger for anvendelsen af fremskyndet udenretslig fyldestgørelse af sikkerhedsstillelse. For det første gælder det kun aftaler mellem kreditorer og erhvervsdrivende låntagere. Dernæst er følgende udtrykkeligt undtaget:

- forbrugere, der ikke handler som led i en erhvervsmæssig aktivitet ⁽²⁰⁾
- selskaber, som ikke arbejder med gevinst for øje
- aftaler om finansiel sikkerhedsstillelse ⁽²¹⁾
- fast ejendom til beboelse, som udgør den primære bopæl for en erhvervsdrivende låntager ⁽²²⁾.

⁽¹⁵⁾ Direktiv 2014/17/EU (EUT L 60 af 28.2.2014, s. 34).

⁽¹⁶⁾ Direktiv 2011/83/EU (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).

⁽¹⁷⁾ Direktiv 93/13/EU (EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29).

⁽¹⁸⁾ <https://www.consumerfinance.gov/about-us/newsroom/consumer-financial-protection-bureau-reminds-mortgage-servicers-of-legal-protections-for-consumers-when-transferring-loans>.

⁽¹⁹⁾ Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, artikel 47.

⁽²⁰⁾ Direktiv 2008/48/EF om forbrugerkreditaftaler, artikel 3 a).

⁽²¹⁾ Direktiv 2002/47/EF om forbrugerkreditaftaler, artikel 2, stk. 1, litra a).

⁽²²⁾ »Finanskrisen, der har medført at mange huskøbere er blevet insolvente og har været nødt til at sælge deres faste ejendom til en lav pris«. EØSU's udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse (EUT C 318 af 29.10.2011, s. 133).

4.4. *Blueprintet for porteføljeadministrationsselskaber*

Statsstøttere

4.4.1. EØSU er enig med Kommissionen i, at porteføljeadministrationsselskaber har været en vigtig del af de løsninger, der har fået rensset bankernes balancer i nogle medlemsstater, især i kølvandet på den finansielle krise. Det er dog også enigt i, at de — i forbindelse med offentligt finansierede eller garanterede instrumenter — også kan bidrage til risiciene for den finansielle stabilitet, herunder potentielt forstærke det negative kredsløb mellem stater og banker (det såkaldte »sovereign feedback loop«).

4.4.2. EØSU er derfor tilhænger af overensstemmelse med EU's retlige rammer, især direktivet om genopretning og afvikling af banker (BRRD) ⁽²³⁾ og forordningen om den fælles afviklingsmekanisme ⁽²⁴⁾.

4.4.3. I praksis har næsten alle nationale porteføljeadministrationsselskaber modtaget statsstøtte i en eller anden form, herunder garantier til dækning af tab eller som sikkerhed for finansieringen af selskaberne (det kan resultere i, at porteføljeadministrationsselskaber kreditvurderes som »stat«, så deres værdipapirer f.eks. kan anvendes som sikkerhed for repoer); porteføljeadministrationsselskaber køber aktiver, der overstiger markedsværdien (den pris, som en investor vil betale), da de vurderer den økonomiske værdi i et langsigtet perspektiv, hvilket betyder, at den økonomiske værdi over markedsværdien udgør statsstøtte, og på bankniveau skal godkendes af Kommissionen; og staten rekapitaliserer banker, som deltager i ordninger for porteføljeadministrationsselskaber ⁽²⁵⁾.

4.4.4. Selv i de tilfælde, hvor en form for statsstøtte har været tilladt, kræver de seneste EU-regler som minimum, at en banks efterstillede gæld medtages (afskrives eller konverteres til egenkapital), så omkostningerne ved en eventuel rekapitalisering i det mindste deles mellem den offentlige og private sektor.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²³⁾ Direktiv 2014/59/EU.

⁽²⁴⁾ Forordning (EU) nr. 806/2014 (EUT L 225 af 30.7.2014, s. 1).

⁽²⁵⁾ KPMG.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om

meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om, hvilken lovgivning der finder anvendelse med hensyn til de formueretlige virkninger af værdipapirtransaktioner

(COM(2018) 89 final)

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2009/65/EF og 2011/61/EU for så vidt angår distribution af kollektive investeringsfonde på tværs af grænserne

(COM(2018) 92 final — 2018/0041 (COD))

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lovgivning der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart af overdragelse af fordringer

(COM(2018) 96 final — 2018/0044 (COD))

og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om lettere distribution af kollektive investeringsfonde på tværs af grænserne og om ændring af forordning (EU) nr. 345/2013 og (EU) nr. 346/2013

(COM(2018) 110 final — 2018/0045 (COD))

(2018/C 367/10)

Ordfører: **Petr ZAHRADNÍK**

Høring	Rådet for Den Europæiske Union, 12.4.2018 Europa-Parlamentet, 16.4.2018
Retsgrundlag	Artikel 53, stk. 1, 114 og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget i sektionen	27.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	152/0/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusion og anbefalinger

1.1. EØSU støtter de systematiske bestræbelser på at lancere alle de essentielle dele af kapitalmarkedsunionen senest i 2019 og forventer, at eventuelle fordele kommer til at omfatte flere investeringsmuligheder, en mere ensrettet finansiel formidlingsproces, spredning af investeringerne og en bedre risikohåndtering.

1.2. Når det handler om at skabe nye muligheder for distribution af investeringsfonde på tværs af grænserne, mener EØSU, at det er vigtigt at finde den rette balance mellem kravene om investorbeskyttelse, som her er meget vigtig, og tilstrækkeligt kreativt råderum for udviklere og distributører af investeringsprodukter.

1.3. Ligesom Kommissionen mener EØSU, at de vigtigste lovgivningsmæssige hindringer for distribution af investeringsfonde på tværs af grænserne på nuværende tidspunkt består af markedsføringskrav, lovbestemte gebyrer, underretningsprocedurer og administrative krav på nationalt plan. Samtidig er EØSU opmærksom på en række andre forhindringer, som ikke er genstand for de foreslåede foranstaltninger — f.eks. harmoniseringen af skatteregler, som realistisk set er mere gennemførlig på lang sigt.

1.4. EØSU mener dog også, at de vigtigste årsager til de nuværende hindringer for distribution af investeringsfonde på tværs af grænserne ikke først og fremmest skal findes i de nuværende forordninger og direktiver, men snarere hentes i manglen på detaljerede vejledninger og instruktioner fra Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA), hvilket betyder, at de nationale jurisdiktioner har forskellige bestemmelser. De fleste af forslagene bør derfor ledsages af detaljerede og forklarende instruktioner fra ESMA, og forslaget til en ny forordning bør blot tjene som den generelle ramme, der skal sikre en ensartet tilgang til regulering.

1.5. EØSU mener, at for at opnå stordriftsfordele bør man undgå alle former for »kreative« opkrævningsstrukturer på nationalt plan og i stedet følge klart definerede og utvetydige nationale bestemmelser, der finder konsekvent anvendelse i hele EU.

1.6. EØSU glæder sig over og støtter intentionen om at gøre de lovbestemte gebyrer mere gennemsigtige, da dette kan bidrage til at fremskynde procedurerne for distribution af investeringsfonde på tværs af grænserne. Her spiller ESMA en afgørende rolle.

1.7. EØSU opfordrer til, at der indføres bestemmelser om systematisk indberetning af markedsføringsmateriale. Disse bestemmelser bør være strenge nok til at forebygge, at enhver praksis, der kan føre til fragmentering af EU-markedet, får lov til at fortsætte.

1.8. EØSU glæder sig over oprettelsen af ESMA-databasen, men bemærker, at dette ikke bør medføre yderligere underretningskrav for kapitalforvaltere, og at sådanne krav udelukkende bør gælde for de kompetente nationale myndigheder.

1.9. Med hensyn til de foreslåede bestemmelser om ophør med fremme og markedsføring af investeringsfonde er EØSU tilbøjelig til at mene, at en sådan beslutning bør være frivillig og op til kapitalforvalteren.

1.10. EØSU anbefaler, at der fastsættes nærmere bestemmelser for at sikre, at kvalifikationer og kompetencer hos de personer, der yder investeringstjenester, kontrolleres.

2. Baggrund og bredere sammenhæng: indførelse af alle elementer af kapitalmarkedsunionen senest i 2019

2.1. Kapitalmarkedsunionen er et langsigtet EU-projekt, der skal gøre den finansielle formidling mere effektiv og virkningsfuld. Virkningen bør kunne ses efter 2019 — når alle de i øjeblikket påtænkte byggesten forventes lagt — idet der på lang sigt skabes et gunstigt investeringsklima, der vil bidrage til en kraftig økonomisk vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse.

2.2. I tæt samspil med bankunionen vil en velfungerende kapitalmarkedsunion kunne støtte driften det indre marked og styrke Den Økonomiske og Monetære Union. Den vil også bidrage til at gøre EU mere attraktivt for investeringer på verdensplan. Det er afgørende at styrke diversificeringsaspektet som et middel til privat risikodeling på tværs af grænserne. For at dette skal kunne fungere, skal spredningen af aktiver af dårlig kvalitet forhindres, da risikoen ellers øges yderligere.

2.3. Kommissionens forslag skal ses i forlængelse af det arbejde, der allerede er udført i forbindelse med kapitalmarkedsunionen, siden den blev lanceret i 2015 med det formål at rejse kapital effektivt og placere den — afhængig af rentabilitet — på en sådan måde, at den er tilgængelig for alle typer af virksomheder, herunder SMV'er.

2.4. Kommissionens nuværende forslag er specifikt målrettet støtte til det grænseoverskridende marked for investeringsfonde og fokuserer på markedet for dækkede obligationer i EU som en kilde til langfristet finansiering samt på at give større retssikkerhed for grænseoverskridende transaktioner i værdipapirer og fordringer. Forslagene skal ses som forbundne. Samtidig er det også vigtigt at overholde FinTech-handlingsplanen og handlingsplanen for bæredygtig finansiering, da disse også er meget vigtige for at opnå en fuldt operationel kapitalmarkedsunion.

2.5. Målet er at gøre fremskridt med kapitalmarkedsunionen senest i 2019 på mindst tre fronter: styrkelse af rollen af de europæiske mærker og pas til finansielle produkter, harmonisering og forenkling af bestemmelserne om at uddybe kapitalmarkederne og gøre dem mere ensartede på tværs af grænserne samt sikring af mere konsekvent og effektivt tilsyn hermed.

2.6. Det tilsigtede formål med de foreslåede foranstaltninger er at opnå en højere grad af integration og ensartethed på markedet for investeringsfonde, reducere omkostningerne på tværs af grænserne, væsentligt øge udbuddet for investorerne og opnå bedre investorbeskyttelse med udgangspunkt i fælles bestemmelser. I forlængelse heraf er åbningen af markederne for distribution af investeringsfonde på tværs af grænserne en mulighed — om end en mulighed, der kræver, at nationale lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige hindringer fjernes.

3. Formålet med lettere distribution af kollektive investeringsfonde på tværs af grænserne

3.1. Kollektive investeringsfonde er et vigtigt redskab i den finansielle formidlingsproces og gør det muligt at placere og investere både private og offentlige finansielle aktiver i reelle virksomhedsprojekter og produktive offentlige investeringsprojekter. EU's marked for investeringsfonde tegner sig for i alt 14,3 billioner EUR, hvilket er meget tæt på EU's BNP.

3.2. Potentialet er imidlertid endnu ikke fuldt realiseret i grænseoverskridende sammenhæng, hvor omkring 37 % af alle virksomheder, der foretager kollektive investeringer i omsættelige værdipapirer, og omkring 3 % af alle alternative investeringsfonde er registreret til salg i mere end tre medlemsstater.

3.3. Ud over de vedvarende naturlige hindringer skyldes dette også de lovgivningsmæssige restriktioner, som hindrer distribution af investeringsfonde på tværs af grænserne i større målestok. Hensigten med Kommissionens forslag er at mindske antallet af disse restriktioner for alle typer investeringsfonde og lette distributionen på tværs af grænserne, hvilket kan fremskynde processen og gøre de distribuerede produkter billigere takket være stordriftsfordele. Lovgivningsmæssige restriktioner ses primært inden for markedsføringskrav, lovbestemte gebyrer, underretningsprocedurer og administrative krav på nationalt plan. Ved at sikre gennemsigtighed og harmonisering kan man fjerne disse hindringer. De foreslåede foranstaltninger er primært af teknisk karakter.

4. Generelle bemærkninger

4.1. EØSU mener, at de vigtigste årsager til de nuværende hindringer for distribution af investeringsfonde på tværs af grænserne ikke primært er de relevante forordninger og direktiver, som de er udformet i dag, men snarere manglen på detaljerede vejledninger eller instruktioner fra ESMA og dermed de forskellige bestemmelser i de forskellige europæiske jurisdiktioner. Den nye forordning bør derfor vedtages for et minimum af tilfælde, mens de fleste af forslagene bør fokusere på detaljerede og forklarende ESMA-instruktioner, som skal sikre, at de eksisterende bestemmelser forklares tydeligt, snarere end på nye standarder. De bør således bygge videre på de positive bidrag, ESMA har leveret til harmoniseringen af bestemmelserne indtil videre.

4.2. EØSU konstaterer, at de foranstaltninger, der foreslås i denne udtalelse, uden tvivl er væsentlige, men mange af dem er overvejende støttefunktioner af teknisk karakter. De bidrager dog overordnet set i høj grad til, at ØMU'en fungerer. EØSU anbefaler samtidig at indarbejde indholdet af de fire dokumenter i ét nyt omfattende forslag til forordning.

4.3. Når man laver nye spilleregler, bør man efter EØSU's opfattelse respektere det afbalancerede samspil mellem kravene om investorbeskyttelse og sikring af tilstrækkeligt kreativt råderum for udviklere og distributører af investeringsprodukter. Systematisk finansiel uddannelse øger virkningen af investorbeskyttelse.

4.4. EU-lovgivning af høj kvalitet, såsom bestemmelserne om institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) og direktivet om forvaltere af alternative investeringsfonde, bør prioriteres højere end de generelle bestemmelser i f.eks. direktivet om markeder for finansielle instrumenter (MiFID). Erfaringen viser nemlig, at investeringsinstitutter og forvaltere af alternative investeringsfonde danner en særdeles forsvarlig ramme for investeringsfonde, mens EØSU mener, at MiFID ud over en række fordele indebærer en række usikkerheder, og at det som følge deraf på paradoksals vis har medført yderligere fragmentering af det indre marked og forskelle landene i EU imellem.

4.5. EØSU erkender, at distribution af investeringsfonde på tværs af grænserne kræver et stabilt skattesystem, der kan skabe de grundlæggende forudsætninger for et bæredygtigt virksomhedsmiljø. Fuld harmonisering af skattereglerne, herunder afgifter, er ikke aktuelt på nuværende tidspunkt. Det må dog forventes, at bestræbelserne på at harmonisere skattereglerne i fremtiden kunne være med til at skabe ensartede skatteforhold på dette område i hele EU. Under den nuværende indsats for at ensrette skatteparametrene fokuseres der på andre skatteinstrumenter.

4.6. EØSU er af den opfattelse, at de ønskede stordriftsfordele opnås ved at undgå kreative opkrævningsstrukturer på nationalt plan (der i mange tilfælde går længere end EU-lovgivningen for at få dækket væsentlige omkostninger) og ved at have klart definerede, utvetydige og konsekvente nationale bestemmelser.

4.7. *Meddelelse fra Kommissionen om den lovgivning, der finder anvendelse på de formueretlige virkninger af transaktioner i forbindelse med værdipapirer*

4.7.1. EØSU støtter hensigten om at træffe foranstaltninger til at mindske retsusikkerheden i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner i værdipapirer og fordringer. Udvalget mener, at det er vigtigt at sikre, at det er klart og forudsigeligt, hvilket lands lovbestemmelser der finder anvendelse, når det skal afgøres, hvem der ejer de underliggende aktiver, da retlige risici hidrørende fra manglende juridisk sikkerhed kan resultere i yderligere tab. Det er derfor afgørende og nødvendigt at forklare den juridiske terminologi for angivelse af ejerskab og kontraktmæssige elementer.

4.8. *Forordning om, hvilken lovgivning der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart af overdragelse af fordringer*

4.8.1. I forlængelse af ovennævnte meddelelse bifalder EØSU tanken om at fjerne den retsusikkerhed, der er beskrevet tidligere, ved at foreslå ensartede bestemmelser for afgørelse af, hvilken national lovgivning der fastlægger ejerskabet af en fordring i grænseoverskridende sammenhæng. Grænseoverskridende overdragelse af fordringer er en proces, der anvendes af virksomheder til at skaffe likviditet og få adgang til kredit gennem specialiserede virksomheder. EØSU anerkender, at retssikkerhed på dette område vil bidrage til at styrke grænseoverskridende investeringer, bl.a. ved at involvere små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Det indebærer brugen af factoring, sikkerhedsstillelse og securitisering.

4.9. *Direktivet om distribution af investeringsfonde på tværs af grænserne*

4.9.1. EØSU er enig i, at der skal skabes et miljø, hvor potentialet for distribution af investeringsfonde udnyttes ved at gøre de nationale markedsføringskrav mere gennemsigtige på nationalt og europæisk plan og gøre udformningen af lovbestemte gebyrer mere gennemsigtig på europæisk plan samt sikre, at disse gebyrer fastsættes i overensstemmelse med visse fælles principper.

4.9.2. EØSU foretrækker, at valget af faciliteter til støtte for lokale investorer overlades til forvalterne af investeringsfonde.

4.9.3. EØSU bifalder harmoniseringen af procedurerne for brugen af »pas« til distribution af investeringsfonde i grænseoverskridende situationer.

4.9.4. EØSU støtter fastlæggelsen af harmoniserede bestemmelser om markedsføringsmateriale.

4.9.5. EØSU bakker op om et system, hvor medlemsstaterne sikrer let adgang til lovgivningen vedrørende grænseoverskridende markedsføring af investeringsfonde på deres område (ad elektronisk vej og på et sprog, der er gængs i internationale finanskredse).

4.10. *Forordning om lettere distribution af kollektive investeringsfonde på tværs af grænserne*

4.10.1. EØSU bifalder det grundlæggende formål med denne forordning om at nå frem til en fælles forståelse af de nærmere bestemmelser om kravene til markedsføringsmateriale og foranstaltninger til sikring af, at de nationale bestemmelser om kravene til markedsføring af fonde er gennemsigtige.

4.10.2. EØSU støtter forslaget om, at gebyrer skal stå i rimeligt forhold til de gennemførte tilsynsopgaver. EØSU forventer, at det vil medføre reelle fordele at føre en onlinedatabase over gebyrer og relevante beregningsmetoder og betragter det som en opfordring. Det anbefaler dog, at disse fordele vurderes i forhold til de afholdte udgifter, og at mulige risici i forbindelse med driften af databasen kortlægges. EØSU forventer, at der udarbejdes tekniske gennemførelsesstandarder for oplysninger om gebyrer, og at ESMA offentliggør og fører en onlinedatabase over gebyrer.

4.10.3. EØSU bifalder præciseringen af kravene til informationsstrømme, standardiseringen og forenklingen heraf samt reguleringen af pre-marketingprocessen, hvor investorernes interesse for kommende investeringsmuligheder eller -strategier afprøves.

5. Særlige bemærkninger

5.1. Med hensyn til de gebyrer og afgifter, som de nationale kompetente myndigheder opkræver, og deres gennemsigtighed, støtter EØSU hensigten med forslaget om at gøre lovbestemte gebyrer mere gennemsigtige og bl.a. specificere ESMA's rolle i indsamling af nødvendige oplysninger. EØSU mener, at denne foranstaltning potentielt kan lette distributionen af investeringsfonde på tværs af grænserne yderligere.

5.2. Det foreslås at indføre bestemmelser på nationalt niveau for systematisk indberetning af markedsføringsmateriale for at gøre det muligt at foretage forudgående kontrol af sådant materiale. EØSU mener imidlertid, at de nationale kompetente myndigheders forskellige bestemmelser kan medføre fragmentering af EU-markedet, eftersom der ikke burde være nogen forskelle på det indre marked. EØSU anbefaler, at det ikke bør være muligt for de forskellige kompetente nationale myndigheder at benytte forskellige tilgange på området.

5.3. Selv om EØSU glæder sig over oprettelsen af en ESMA-database over forvaltere af alternative investeringsfonde, forvaltningsselskaber for investeringsinstitutter, alternative investeringsfonde og investeringsinstitutter, vil udvalget alligevel tilføje, at det ikke er ønskeligt at pålægge kapitalforvalterne yderligere underretningskrav. EØSU mener derfor, at det klart bør fremgå, at underretningskravene i artikel 10 og 11 i forslaget til forordning bør være underretningskrav for de kompetente nationale myndigheder, som således ikke bør pålægge markedsdeltagerne yderligere krav af denne type.

5.4. EØSU påpeger, at den foreslåede definition af pre-marketing ikke bør baseres på definitionen i direktivet om forvaltere af alternative investeringsfonde. Der er behov for yderligere juridisk klarhed og konsekvens, og praktisk erfaring tyder på, at ikkelovgivningsmæssige tiltag og instrumenter kan være en bedre — eller den eneste — måde at opnå dette på. EØSU frygter, at forslaget kan føre til yderligere fragmentering af det indre marked ved at tilskynde til nationale fortolkninger.

5.5. Med hensyn til bestemmelserne om ophør med fremme og markedsføring af investeringsfonde mener EØSU, at de foreslåede bestemmelser kan være med til at fordreje det indre marked på området. Beslutningen om at ophøre med at markedsføre andele/aktier i investeringsforeninger i en hvilken som helst jurisdiktion bør være en rent forretningsmæssig beslutning truffet af det selskab, som forvalter aktiverne. Når det gælder investorbeskyttelse, anses følgende foranstaltninger (dokumenteret ved praktisk erfaring) for tilstrækkelige:

- offentliggørelse af beslutninger
- underretning af investorerne
- mulighed for investorerne for at trække sig ud af fonden inden for en bestemt periode.

5.6. Andre hindringer for investeringsfondens distribution på tværs af grænserne

5.6.1. En anden hindring for distribution på tværs af grænserne er bestemmelserne om kontrol af kvalifikationer for personer, der yder investeringstjenester. EØSU mener, at der bør vedtages nærmere bestemmelser som f.eks.:

- hvilke tjenesteydelser de eksisterende bestemmelser bør finde anvendelse på
- hvilken type aktiviteter bestemmelserne finder anvendelse på, når det gælder leveringen af disse tjenesteydelser
- hvordan kontrollen af kvalifikationer bør udføres, når nationale reguleringsmyndigheder ikke kan indføre nationale procedurer
- anerkendelse af forskellige kontrolmetoder, når det gælder kvalifikationer på EU-plan, ved hjælp procedurer, der gælder i hele Europa eller verden, såsom CFA-test.

5.6.2. EØSU støtter fastlæggelsen af detaljerede og utvetydige bestemmelser om, hvilken lovgivning der finder anvendelse på distribution af investeringsfonde. Det er på nuværende tidspunkt ikke klart, hvilke bestemmelser (MiFID eller investeringsinstitutter/direktivet om forvaltere af alternative investeringsfonde) der finder anvendelse på distribution af fonde. En af de største hindringer for distribution på tværs af grænserne er efter EØSU's mening, når de enkelte regulerende myndigheder anlægger forskellige tilgange. Det bør klart fremgå, at distribution af fonde udelukkende henhører under anvendelsesområdet for investeringsinstitutter/direktivet om forvaltere af alternative investeringsfonde (for egne fonde, forvaltede fonde og fonde fra tredjeparter), hvor administrationsselskabet hverken har brug for en MiFID-licens eller licenser til tjenester under MiFID.

5.6.3. EØSU mener fuldt og fast, at der ikke bør stilles krav om lokal (national) underretning. Reguleringsmyndigheder bør ikke have mulighed for at indføre rapportering om lokale (nationale) fonde, hverken i form af lovpligtige rapporter til reguleringsmyndighederne eller i form af en forpligtelse til at offentliggøre data — f.eks. i pressen.

5.6.4. EØSU mener, at ESMA's interaktive database over gebyrer og afgifter i fremtiden bør udvides til også at omfatte:

- krav om tidsoplysninger om alle former for licens/registrering
- krav om detaljerede oplysninger til brug for lokal (national) rapportering
- krav om lokale (nationale) distributionsbestemmelser.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om

forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår eksponeringer i form af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer

(COM(2018) 93 final — 2018/0042 (COD))

og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om udstedelse af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer, om offentligt tilsyn med særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer og om ændring af direktiv 2009/65/EF og direktiv 2014/59/EU

(COM(2018) 94 final — 2018/0043 (COD))

(2018/C 367/11)

Ordfører: **Daniel MAREELS**

Anmodning om udtalelse Rådet,	28.3.2018
	Europa-Parlamentet, 16.4.2018
Retsgrundlag	Artikel 53, 114 og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget i sektionen	27.6.2018
Vedtaget på plenum	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	165/0/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Af de her nævnte grunde bifalder EØSU i høj grad forslagene vedrørende særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer (jf. punkt 1.2 ff.). Udvalget opfordrer til, at der gøres en ihærdig indsats for at sikre en hurtig gennemførelse og skabe resultater. I den forbindelse fremsætter EØSU en række forslag (jf. punkt 1.7 ff.).

1.2. For det første indgår disse forslag i en større sammenhæng, og de bidrager til virkeliggørelsen af mål, som ligger udvalget meget på sinde, såsom en hurtig opbygning af en kapitalmarkedsunion samt fuldførelse af ØMU'en. Desuden fremmer særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer grænseoverskridende finansieringstransaktioner og dermed større privat risikodeling.

1.3. En række af EU's medlemsstater har derudover traditionelt set haft en meget stærk position på de internationale og globale markeder. Den europæiske tilgang til den tilsynsmæssige behandling af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer gælder som rettesnor i hele verden. De aktuelle forslag bør ikke alene anvendes til at konsolidere denne førerposition, men også til at styrke den, hvor det er muligt. Især set i lyset af en række forskydninger i magtfordelingen mellem øst og vest er det vigtigt, at EU optræder handlekraftigt og positionerer sig selv.

1.4. Mulighederne i forslagene bør udnyttes til at fremme en bredere anvendelse af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer og udvikle markeder for disse i hele EU. Der bør gøres alt for, at dette tiltag bliver en succes, navnlig i de medlemsstater, hvor sådanne instrumenter og markeder er ukendte på nuværende tidspunkt.

1.5. Udvalget glæder sig også i vid udstrækning over den valgte tilgang med en minimal harmonisering baseret på nationale ordninger og indholdet af forslagene, som Europa-Parlamentet, tilsynsmyndighederne og de øvrige interessenter har skabt et solidt grundlag for. Dette har gjort det muligt at opnå et godt resultat, uden at der gribes forstyrrende ind i de eksisterende markeder, og til en rimelig pris.

1.6. Det er af største betydning, at særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer giver bankerne mulighed for at skabe supplerende midler til den langsigtede finansiering af økonomien. Disse nye midler skal anvendes til at sikre yderligere finansiering til offentlige myndigheder, virksomheder og private husholdninger. Hvis dette er tilfældet, kan forslaget yde et bidrag til at genskabe tilliden til bank- og finanssektoren.

1.7. Udvalget er især tilfreds med, at forslaget også fokuserer på at bringe særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer inden for mindre bankers rækkevidde. Ikke desto mindre opfordrer udvalget til, at det undersøges, hvordan denne mulighed kan udnyttes fuldt ud. Uden at dette berører de generelt gældende bestemmelser kan det f.eks. overvejes, hvordan administrative og andre forpligtelser kan tilpasses mindre banker.

1.8. EØSU er desuden i høj grad fortalende for, at brugen af »European Covered Bond«-mærket for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer bliver obligatorisk og ikke frivillig, som det på nuværende tidspunkt er planen. Det er vigtigt at betragte dette spørgsmål i en overordnet og fremsynet sammenhæng. En generel obligatorisk brug af »European Covered Bond«-mærket kan kun gavne den europæiske førerposition på verdensplan og skabe muligheder for (især mindre) medlemsstater, der ønsker at udnytte mulighederne i det nye system fuldt ud. Deres produkter vil dermed få en garanti for, at de kan distribueres på markedet, og denne obligatoriske brug af mærket kan også øge tilliden blandt investorerne.

1.9. Under hensyntagen til den alment accepterede sikkerhed og likviditet forbundet med særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer samt den yderligere beskyttelse, som de leverer, fordi de ikke er omfattet af bail-in, opfordrer udvalget til, at det overvejes, hvilke foranstaltninger der er nødvendige og hensigtsmæssige, for at også private sparere og forbrugere bliver interesserede i denne form for obligationer. Som langsigtede instrumenter kan særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer især være nyttige i forbindelse med pensionsopsparinger, og der kan i den forbindelse henvises til forslagene vedrørende det paneuropæiske personlige pensionsprodukt.

1.10. Udvalget bifalder den planlagte evaluering af den nye ordning, men forslaget om, at den skal finde sted efter tre år, forekommer at være for kort en periode. Idet der nu er tale om et markedsanliggende, og der nu er brug for tilstrækkelig tid til at indsamle nyttige erfaringer med de nye regler, opfordrer udvalget til, at denne periode udvides, f.eks. til fem år. Medlemsstaterne kan selvfølgelig følge udviklingen nøje på nationalt plan.

2. Baggrund

2.1. Da den tiltrådte i 2014 udarbejdede Juncker-Kommissionen en »investeringsplan for Europa« for at opfylde sine vigtigste prioriteter: vækst, beskæftigelse og investeringer⁽¹⁾. Et af de vigtigste mål i den forbindelse er den gradvise gennemførelse af en kapitalmarkedsunion parallelt med et digitalt indre marked og en energiunion. Målet er en velfungerende og integreret kapitalmarkedsunion, der omfatter alle medlemsstater.

2.2. Med »Handlingsplanen for etablering af en kapitalmarkedsunion«⁽²⁾ forpligtede Kommissionen sig til at have alle byggesten på plads senest i 2019. Planen omfattede mere end 33 initiativer og foranstaltninger.

2.3. Efter opfordringer til at sikre hurtige fremskridt⁽³⁾,⁽⁴⁾ blev der allerede i 2017 foretaget en midtvejsevaluering af handlingsplanen. Dette resulterede i vedtagelsen af en række nye prioriterede foranstaltninger for at tage hensyn til de skiftende udfordringer og ændrede rammevilkår, herunder »brexit«.

2.4. Som Kommissionen endvidere fastslog ved den lejlighed »er det nødvendigt, at vi hæver ambitionsniveauet for at fjerne alle hindringer, men endnu vigtigere for at udnytte disse nye muligheder«⁽⁵⁾. Det er på den baggrund, at Kommissionen den 8. marts 2018 offentliggjorde meddelelsen »Fuldførelse af kapitalmarkedsunionen senest i 2019 — nu skal gennemførelsen fremskyndes« og bebudede en pakke af foranstaltninger.

⁽¹⁾ Jf. websiden hos Kommissionen.

⁽²⁾ Handlingsplan fra september 2015. »Handlingsplan for etablering af en kapitalmarkedsunion« — Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Jf. COM(2015) 468 final.

⁽³⁾ Det Europæiske Råd opfordrede til »hurtige og målrettede fremskridt« med planen »med henblik på at sikre lettere adgang til finansiering for virksomheder og støtte investeringer i realøkonomien«.

⁽⁴⁾ Kommissionen vedtog ligeledes en meddelelse, hvori den slog til lyd for en intensivering af reformarbejdet. Jf. COM(2016) 601 final.

⁽⁵⁾ Jf. Kommissionens meddelelse »Fuldførelse af kapitalmarkedsunionen senest i 2019 — nu skal gennemførelsen fremskyndes«. Jf. COM(2018) 114 final.

2.5. De aktuelle forslag om særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer, som er en del af denne pakke⁽⁶⁾, omfatter to tekster, herunder:

2.5.1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om udstedelse af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer, om offentligt tilsyn med særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer og om ændring af direktiv 2009/65/EF og direktiv 2014/59/EU⁽⁷⁾.

2.5.2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår eksponeringer i form af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer⁽⁸⁾.

2.6. Disse forslag har til formål at skabe en befordrende ramme for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer på EU-niveau. Dette omfatter bl.a. en definition af sådanne obligationer, anvendelse af et »European Covered Bond«-mærke på markedet, betingelserne for at opnå kapitalrelateret særbehandling og kravene til kompetente myndigheder.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU glæder sig meget over disse forslag, der indgår i opbygningen af en kapitalmarkedsunion, og opfordrer til, at der gøres en ihærdig indsats for at sikre en hurtig gennemførelse og skabe resultater.

3.2. For det første bidrager disse forslag til en række vigtige målsætninger, som EØSU i høj grad støtter, og som det længe har været fortalere for⁽⁹⁾. Der kan nævnes:

3.2.1. Opbygningen af en kapitalmarkedsunion skal gå hånd i hånd med større økonomisk og social konvergens og med finansiell og økonomisk integration. Den skal ved at udvide og diversificere finansieringskilderne i økonomien resultere i øget sikkerhed, stabilitet og modstandskraft i det finansielle og økonomiske system. En hurtig gennemførelse skal fortsat være en prioritet.

3.2.2. Den foreslåede ordning for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer fremmer grænseoverskridende finansieringstransaktioner og dermed større privat risikodeling. For medlemsstaterne har dette stor betydning i bestræbelserne på at forebygge asymmetriske chok i tilfælde af en krise eller ved begrænsning af en krises virkninger. I øvrigt yder kapitalmarkedsunionen et vigtigt bidrag til konvergent vækst mellem Unionens medlemsstater, hvilket skal sætte svagere økonomier i stand til hurtigere at udligne deres efterslæb set i forhold til stærkere økonomier.

3.2.3. Kapitalmarkedsunionen spiller desuden en afgørende rolle for den yderligere fuldførelse af ØMU'en, der ikke kan realiseres uden førstnævnte. Sammen med en fuldt udbygget bankunion skal kapitalmarkedsunionen føre til en reel finansiell union, en af de fire grundpiller i ØMU'en.

3.2.4. Europa indtager traditionelt en stærk position i særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer⁽¹⁰⁾. Disse forslag bør ses som en mulighed for yderligere at styrke Europas førende position på verdensmarkedet. Mere generelt og set i et internationalt perspektiv, er det vigtigt, at EU optræder handlekraftigt og positionerer sig selv. Dette er så meget desto vigtigere, eftersom der på globalt plan sker forskydninger i magtfordelingen mellem øst og vest.

3.3. Disse forslag bidrager til at skabe supplerende midler til den langsigtede finansiering af økonomien. Udstedelse af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer giver bankerne mulighed for at finde omkostningseffektiv og langsigtet »finansiering«. Samlet set kan potentialet for yderligere emissioner af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer nå op på 342 mia. EUR med dertil knyttede samlede årlige besparelser for de europæiske låntagere på mellem 1,5 og 1,9 mia. EUR⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ Udover ovennævnte forslag omfatter pakken et forslag om at lette distribution af investeringsfonde på tværs af grænser, et forslag om en befordrende ramme for europæiske crowdfundingtjenesteudbydere for erhvervslivet, et forslag om den lovgivning, der finder anvendelse på virkninger for tredjemand af overdragelse af fordringer, og en meddelelse om den lovgivning, der finder anvendelse på de ejendomsretlige virkninger af transaktioner i værdipapirer.

⁽⁷⁾ Jf. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om udstedelse af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer, om offentligt tilsyn med særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer og om ændring af direktiv 2009/65/EF og direktiv 2014/59/EU.

⁽⁸⁾ Jf. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår eksponeringer i form af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer.

⁽⁹⁾ Jf. bl.a. ECO/437 — »Kapitalmarkedsunionen: midtvejsevaluering« (EUT C 81 af 2.3.2018, s. 117).

⁽¹⁰⁾ Ca. 90 % af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer verden over udstedes i 9 europæiske lande. Jf. Tal fra European Covered Bond Council (ECBC) i European Covered Bond Fact Book, 12. udgave (2017). Globalt set beløber de udstående særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer sig til 2,5 billioner EUR, hvoraf 2,1 billioner EUR er udstedt af institutioner med hjemsted i Europa (jf. »Commission Staff Working Document — Impact Assessment« (SWD 2018) 50 final)).

⁽¹¹⁾ Jf. »Commission Staff Working Document — Impact Assessment« (SWD(2018) 50 final) i forbindelse med de aktuelle forslag.

3.4. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at de nye ressourcer gavner økonomien. Bankerne bør anvende de supplerende midler til yderligere långivning til myndigheder, husholdninger og virksomheder. Hvis dette er tilfældet, kan forslaget yde et bidrag til at genskabe tilliden til bank- og finanssektoren.

3.5. Af hensyn til stabiliteten og sikkerheden i det finansielle system er det vigtigt, at den nye finansiering fremskaffes ved hjælp af instrumenter, som under alle omstændigheder er sikre og likvide. Derfor omfatter de aktuelle forslag en række garantier i den henseende. Et robust system for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer bør også komme investorerne til gavn gennem flere og bedre valgmuligheder på markederne. For investorerne har det dobbelte krav ⁽¹²⁾ (dual recourse) stor betydning, og det er derfor vigtigt, at myndighederne insisterer på, at de underliggende aktiver værdiansættes korrekt af udstederne.

3.6. I tråd hermed fortjener forslaget om at opstille en befordrende ramme for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer, der støtter udviklingen af markeder for disse instrumenter over alt i EU, udvalgets fulde støtte. Der bør gøres alt for, at dette tiltag bliver en succes, navnlig i de medlemsstater ⁽¹³⁾, hvor sådanne instrumenter og markeder er ukendte på nuværende tidspunkt. Det handler om at fjerne de sidste huller på landkortet og sikre, at der findes en ordning for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer i alle medlemsstater.

3.7. Med sin støtte ønsker udvalget at anerkende og bakke op om den indsats, som bl.a. Kommissionen, Europa-Parlamentet, Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) og andre gennem flere år har gjort for at udforme en ordning for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer på europæisk niveau. De fleste medlemsstater og andre interessenter såsom brancheorganisationen European Covered Bond Council har givet udtryk for, at de er positivt indstillede over for en sådan ordning ⁽¹⁴⁾.

3.8. Det politiske valg af en minimal harmonisering på europæisk plan baseret på nationale ordninger støttes også fuldt ud af udvalget, idet der dermed kan opfyldes flere målsætninger til en rimelig pris. Samtidig undgås forvridninger på de eksisterende markeder, og der vil være færre overgangsomkostninger. Det er imidlertid afgørende, at de eksisterende nationale ordninger bakker op om formålet med det europæiske forslag for at styrke markedet for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer. Eventuelle nationale hindringer eller begrænsninger, der er i strid med ovennævnte, er derfor ikke ønskelige.

3.9. Som nævnt ovenfor står en række medlemsstater meget stærkt på dette marked, men samtidig viser den seneste udvikling også, at der andre steder i verden bliver stadig større interesse for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer. I lyset heraf finder EØSU det vigtigt at sikre, at den nuværende europæiske førerposition på dette område konsolideres i international sammenhæng, og der må gøres en indsats for at fremme den europæiske tilgang som det globale benchmark.

3.10. Udvalget glæder sig over, at der er planlagt en evaluering af resultaterne og effektiviteten af den nye ordning. Idet der er tale om et markedsanliggende, og der må afsættes tilstrækkelig tid til at indsamle nyttige erfaringer, navnlig i medlemsstater, hvor dette er nyt, mener udvalget, at den foreslåede periode på 3 år er for kort. Udvalget foreslår en forlængelse af perioden til f.eks. 5 år. Det står naturligvis medlemsstaterne frit for at følge udviklingen nøje.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Overordnet set kan Kommissionens tilgang, der omfatter klare og omfattende regler, herunder en definition, en beskrivelse af de strukturelle karakteristika, det offentlige tilsyn og indførelsen af »European Covered Bond«-mærket for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer samt den tilsynsmæssige behandling af dette instrument, støttes.

4.2. Det er vigtigt, at denne ordning er tilgængelig og reelt kan anvendes effektivt af alle banker. I den forbindelse er udvalget tilfreds med, at der vises særlig opmærksomhed til de vanskeligheder og problemer, som mindre banker kan støde på, når de ønsker at udstede særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer. Udvalget mener, at det er vigtigt, at denne mulighed kan udnyttes fuldt ud. Uden at dette berører de generelt gældende bestemmelser kan der f.eks. ses nærmere på, hvordan administrative og andre forpligtelser kan tilpasses mindre banker.

⁽¹²⁾ Indehaveren af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer har et dobbelt krav mod henholdsvis sikkerhedspuljen og udstederen (»dual recourse«-mekanismen).

⁽¹³⁾ På nuværende tidspunkt findes der stadig omkring et dusin EU-medlemsstater, som ikke har nogen lovgivningsmæssig ramme for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer.

⁽¹⁴⁾ For et overblik se forslaget til henholdsvis direktiv og forordning, kapitel 3.

4.3. Anvendelsen af »European Covered Bond«-mærket bliver valgfri, således at medlemsstaterne får mulighed for fortsat at anvende deres eksisterende nationale betegnelser og ramme for mærkning⁽¹⁵⁾. EØSU er ikke enig heri og opfordrer tværtimod kraftigt til, at det gøres obligatorisk at anvende »European Covered Bond«-mærket. Det er vigtigt at betragte dette spørgsmål i en overordnet og fremsynet sammenhæng. Obligatorisk brug af »European Covered Bond«-mærket kan kun gavne den europæiske førerposition på verdensplan og skabe muligheder for (især mindre) medlemsstater, der ønsker at udnytte mulighederne i det nye system fuldt ud. For dem vil »European Covered Bond«-mærket være en garanti for, at deres særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer vil kunne distribueres på markedet. Denne obligatoriske brug af mærket kan også øge tilliden blandt investorerne.

4.4. Markedet for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer domineres for øjeblikket af professionelle og institutionelle investorer⁽¹⁶⁾. Udvalget opfordrer til, at det overvejes, hvilke foranstaltninger der er nødvendige og hensigtsmæssige, for at også private sparere og forbrugere bliver mere aktivt interesserede i denne form for obligationer. Flere faktorer taler herfor. Særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer er traditionelt og endda i krisetider blevet betragtet som sikre og likvide aktiver. Der kan i den henseende også henvises til bidraget fra de aktuelle forslag. Derudover er de heller ikke genstand for bail-in, hvilket er et vigtigt aspekt i beskyttelsen af private sparere. Dermed synes de også at være mere hensigtsmæssige end andre produkter⁽¹⁷⁾. Som langsigtede instrumenter kan særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer være nyttige i forbindelse med pensionsopsparinger, og der kan i den forbindelse henvises til forslagene vedrørende det paneuropæiske personlige pensionsprodukt.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁵⁾ Jf. forslaget til direktiv, betragtning 33.

⁽¹⁶⁾ Ifølge mundtlige forklaringer fra Kommissionens repræsentanter er der tale om en fordeling på 1/3 banker, 1/3 ECB og 1/3 andre parter såsom investeringsfonde og pensionsfonde.

⁽¹⁷⁾ Der kan også henvises til forslagene vedrørende crowdfunding og peer-to-peer-långivning. De finansielle instrumenter, der udbydes inden for denne ramme, er hovedsageligt omsættelige finansielle instrumenter i form af egenkapital (f.eks. aktier) eller fremmedkapital (f.eks. obligationer). Beskyttelsen af sparere og investorer inden for denne ramme kan betragtes som meget begrænset.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Fintechhandlingsplan for en mere konkurrencedygtig og innovativ finanssektor i Europa

(COM(2018) 109 final)

(2018/C 367/12)

Ordfører: **Petru Sorin DANDEA**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 10.4.2018
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget i sektionen	27.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	12.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	126/1/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU støtter Kommissionens plan og mener, at udviklingen af fintech (teknologibaseret innovation inden for finansielle tjenesteydelser) i den europæiske finanssektor kan byde på en række fordele for europæiske virksomheder og deres kunder.

1.2. Efter EØSU's opfattelse er det rimeligt at antage, at den plan, Kommissionen har fremlagt, vil kunne stimulere udviklingen af kapitalmarkederne såvel som de SMV'er, der er aktive i finanssektoren.

1.3. EØSU mener, at selv om handlingsplanens foranstaltninger med henblik på at forbedre finanssektorens cybersikkerhed og robusthed har stor betydning, bør de ikke desto mindre suppleres med yderligere regulering, som sikrer en ensartet udvikling af fintech i EU. Desuden mener udvalget, at aktører inden for fintech bør være underlagt de samme regler som finanssektoren, især hvad angår modstandsdygtighed, cybersikkerhed og tilsyn.

1.4. EØSU er af den opfattelse, at hvis man vil skabe lige konkurrencevilkår med hensyn til adgang til kundedata inden for rammerne af betalingstjenestedirektivet og forordningen om beskyttelse af personoplysninger, er det vigtigt at sikre retten til dataportabilitet på en måde, der er forenelig med nævnte direktiv.

1.5. I lyset af udviklingen i kryptovalutaer og deres høje volatilitet anbefaler EØSU, at Kommissionen nøje og løbende følger situationen på dette område i samarbejde med de europæiske tilsynsmyndigheder. Om nødvendigt bør der på EU plan træffes alle nødvendige foranstaltninger til at garantere sikkerheden og stabiliteten i det finansielle og økonomiske system, således at denne ikke på noget tidspunkt eller på nogen måde bringes i fare.

1.6. Flere undersøgelser har i den seneste tid vist, at et stort antal arbejdspladser i finanssektorens virksomheder vil forsvinde med indførelsen af fintech. EØSU anbefaler medlemsstaterne at udforme og gennemføre programmer med aktive foranstaltninger på arbejdsmarkedet for at sikre, at arbejdstagere, som bliver berørt af udbredelsen af teknologisk innovation i finanssektoren, hurtigst muligt kan finde ny beskæftigelse.

1.7. EØSU råder Kommissionen til at overveje at fastsætte regler for virksomheder, der tilbyder tjenesteydelser inden for cloudcomputing, og som handler om deres ansvar for at sikre de data, de opbevarer. Der bør gælde samme regler for dem om beskyttelse af personoplysninger som for virksomheder, der outsourcer visse typer tjenesteydelser.

2. Kommissionens forslag

2.1. For at gøre det finansielle marked mere konkurrencedygtigt og innovativt fremlagde Kommissionen den 8. marts 2018 en handlingsplan for, hvordan de muligheder, som åbnes med teknologibaseret innovation inden for finansielle tjenesteydelser eller »fintech«, kan udnyttes.

2.2. Kommissionens handlingsplan sigter mod at sikre, at finanssektoren integrerer og udnytter de hurtige teknologiske fremskridt såsom blockchain⁽¹⁾, kunstig intelligens og cloudcomputing. Kommissionen mener, at Europa bør blive et globalt fintechknudepunkt med virksomheder og investorer, som kan drage fordel af det indre markeds muligheder på dette dynamiske område.

2.3. På grundlag af konklusionerne fra de offentlige høringer, der fandt sted i marts-juni 2017, mener Kommissionen, at der for øjeblikket kun er begrænsede behov for lovgivnings- eller reguleringsmæssige reformer på EU-plan. En række specifikke initiativer, der sætter EU i stand til at favne finanssektorens digitalisering, er dog påkrævede.

2.4. Fintechhandlingsplanen omfatter bl.a. fastlæggelse af de nødvendige foranstaltninger, som gør det muligt for innovative forretningsmodeller at opnå en EU-dimension, støtte til indførelse af teknologisk innovation i finanssektoren og forbedring af dens sikkerhed og robusthed.

2.5. Som led i handlingsplanen fremlagde Kommissionen sammen med den aktuelle meddelelse desuden et forslag til en EU-forordning om europæiske udbydere af investeringsbaserede og lånebaserede crowdfundingtjenester for erhvervslivet.

2.6. Hvad angår licens til fintechvirksomheder opfordrede Kommissionen de europæiske tilsynsmyndigheder til at evaluere de nuværende procedurer og i givet fald anbefale Kommissionen at tilpasse EU's lovgivning om finansielle tjenesteydelser. I løbet af 2018 vil Kommissionen også fortsat overvåge udviklingen i kryptoaktiver sammen med de europæiske tilsynsmyndigheder, Den Europæiske Centralbank og Rådet for Finansiell Stabilitet. Kommissionen vil på grundlag af en evaluering af risiciene vurdere, om der eventuelt er behov for lovgivningsmæssige tiltag på EU-plan.

2.7. Med hensyn til fælles standarder og interoperable løsninger for fintech vil Kommissionen samarbejde med Den Europæiske Standardiseringsorganisation og Den Internationale Standardiseringsorganisation, bl.a. på blockchainområdet. For at gøre det muligt for innovative forretningsmodeller at udvikle sig i hele EU vil Kommissionen opfordre medlemsstaternes kompetente myndigheder til at tage initiativer til fremme af innovation. Kommissionen vil ligeledes opfordre de europæiske tilsynsmyndigheder til at fremme det tilsynsmæssige samarbejde, ikke mindst når det gælder koordinering og formidling af oplysninger om innovative teknologier og etablering af innovationsknudepunkter og »reguleringsmæssige sandkasser«.

2.8. For at støtte udbredelsen af teknologisk innovation i finanssektoren vil Kommissionen nedsætte en ekspertgruppe, der skal vurdere, om der foreligger lovgivningsmæssige hindringer for finansiell innovation. Kommissionen opfordrer de europæiske tilsynsmyndigheder til at undersøge behovet for retningslinjer for outsourcing til udbydere af cloudtjenester. Kommissionen vil tilskynde til og fremme udarbejdelsen af standardkontraktbestemmelser for finansielle institutioners outsourcing af cloudtjenester.

2.9. Ifølge Kommissionen bør EU's regulerings- og tilsynsmæssige rammer give virksomheder, der opererer på EU's indre marked, mulighed for at drage fordel af finansiell innovation og dermed levere produkter af høj kvalitet til deres kunder.

2.10. Kommissionen vil gennemføre en offentlig høring om yderligere digitalisering af regulerede oplysninger om selskaber, der er noteret på et reguleret marked i EU, herunder den mulige oprettelse af en europæisk portal for finansiell gennemsigtighed baseret på »distributed ledger«-teknologien (RegTech).

⁽¹⁾ En blockchain (blok-kæde) er en kontinuerligt voksende liste af blokke, som er forbundet med kryptografi. Blockchains er designet til at gøre det meget vanskeligt at ændre tidligere transaktioner. Funktionelt kan en blockchain ses som en åben distribueret journal, som kan registrere transaktioner mellem to parter på en effektiv og verificerbar måde. Når en transaktion først er registreret i en blok, kan ændringer kun gennemføres ved også at ændre alle efterfølgende blokke i samarbejde med hovedparten af det netværk, som driver den givne blockchain (kilde: Dansk Wikipedia).

2.11. Kommissionen lancerede i februar 2018 EU's observationscenter og forum for blockchainteknologi samt en undersøgelse af gennemførligheden af en offentlig EU-blockchaininfrastruktur med henblik på udvikling af grænseoverskridende tjenesteydelser. Den ønsker at vurdere, om blockchainteknologien kan anvendes som en infrastruktur for digitale tjenester under Connecting Europe-faciliteten. Kommissionen vil desuden være vært for et EU-laboratorium for fintech.

2.12. For at styrke finanssektorens sikkerhed og modstandskraft vil Kommissionen afholde en offentlig-privat workshop med henblik på at vurdere barrierer, som hæmmer udvekslingen af oplysninger om cybertrusler mellem finansielle markedsdeltagere, og for at finde mulige løsninger. Kommissionen opfordrer desuden de europæiske tilsynsmyndigheder til at vurdere omkostningerne og fordelene ved at udvikle en sammenhængende ramme for test af cyberrobustheden, som henvender sig til betydelige interessenter og infrastrukturer i hele EU's finanssektor.

3. Generelle og særlige bemærkninger

3.1. EØSU støtter Kommissionens plan, fordi udviklingen af fintech i den europæiske finanssektor efter udvalgets opfattelse byder på en række betydelige fordele for virksomheder og forbrugere.

3.2. Efter EØSU's opfattelse spiller fintechhandlingsplanen en afgørende rolle for uddybelse og udvidelse af kapitalmarkederne ved at integrere digitaliseringen heri, og dermed også for kapitalmarkedsunionen, som er en vigtig prioritet for EU. Endvidere mener udvalget, at handlingsplanen kan fungere som en vigtig løftestang for SMV'er, som udgør 99 % af alle virksomheder på EU-niveau, da den øger deres finansieringsmuligheder og dermed giver dem mulighed for at vælge de enkleste og mest lettilgængelige løsninger.

3.3. EØSU mener, at selv om handlingsplanens foranstaltninger med henblik på at forbedre finanssektorens cybersikkerhed og robusthed har stor betydning, bør de ikke desto mindre suppleres med yderligere regulering, som sikrer en ensartet udvikling af fintech i EU.

3.4. EØSU er enig med Kommissionen i, at EU's regulerings- og tilsynsmæssige rammer bør give virksomheder, der opererer på EU's indre marked, mulighed for at drage fordel af finansiell innovation og dermed levere produkter af høj kvalitet til deres kunder. Udvalget påpeger imidlertid, at dette ikke må ske på bekostning af sikkerheden. Det er nødvendigt at give samme muligheder til alle operatører uanset arten af deres aktiviteter ⁽²⁾.

3.5. Både på europæisk og nationalt niveau er lovgivningen om finansielle institutioner blevet skærpet som følge af den seneste finansielle krise. Den omhandler også cybersikkerhed og fastsætter obligatoriske sikkerhedsbestemmelser og -standards for finanssektorens institutioner. EØSU mener, at cybersikkerhedsstandarderne også bør gennemføres på EU-plan, når det gælder selskaber, der tilbyder fintechtjenester. For at sikre at de anvendes ensartet, bør de fastsættes på EU-plan og tilmed udvides til at gælde i hele verden.

3.6. EØSU minder om, at cyberangreb som oftest sker på tværs af grænser. Udvekslingen af oplysninger medlemsstaterne imellem vedrørende cybertrusler og cyberangreb er på nuværende tidspunkt temmelig begrænset på grund af de nationale lovgivninger. Det er vigtigt at intensivere indsatsen med hensyn til koordinering, regulering og overvågning på EU-niveau.

3.7. Hvad angår kryptoaktiver og navnlig kryptovalutaer har man i Europa på det seneste kunnet konstatere store kursstigninger og høj volatilitet. I lyset af denne udvikling, den manglende gennemsigtighed og de høje risici, som de kan medføre, anbefaler EØSU, at Kommissionen nøje og løbende følger situationen på dette område i samarbejde med de europæiske tilsynsmyndigheder. Det vil være nødvendigt at træffe foranstaltninger, hvis det finansielle systems sikkerhed og stabilitet på noget tidspunkt eller på nogen måde bringes i fare. Sådanne foranstaltninger bør først og fremmest gælde for EU som helhed og bør derfor træffes på europæisk niveau.

3.8. Hvad angår kryptoaktiver, har det vist sig, at teknologibaserede innovationer kan smutte gennem reguleringsnettets masker, selv om disse valutaer opererer på et stærkt reguleret marked. I betragtning af denne sektors høje volatilitet og mangel på gennemsigtighed og de alvorlige risici for investorerne, der er forbundet med disse aktiver, anbefaler EØSU Kommissionen og medlemsstaterne at undersøge, hvilke metoder der bør indføres for at overvåge transaktioner i disse valutaer.

⁽²⁾ EUT C 227 af 28.6.2018, s. 63.

3.9. Kommissionen har foreslået at oprette et observationscenter for blockchainteknologi. EØSU mener, at denne instans' beføjelser bør udvides til at dække hele fintechsektoren i lyset af den stærke dynamik, der kendetegner udviklingen af tilknyttede applikationer. I øvrigt rejser blockchainbaserede applikationer spørgsmål omkring kompetence og ansvar i forhold til den gældende lovgivning. EØSU tilslutter sig Kommissionens idé om at iværksætte et EU-initiativ om blockchain med henblik på at forklare, hvordan blockchain-teknologien anvendes, og bekæmpe den nuværende fragmentering.

3.10. Det er påvist, at et stort antal arbejdspladser i finanssektorens virksomheder vil forsvinde med indførelsen af fintech. EØSU anbefaler medlemsstaterne at udforme og gennemføre programmer med aktive foranstaltninger på arbejdsmarkedet for at sikre, at arbejdstagere, som bliver berørt af udbredelsen af teknologisk innovation i finanssektoren, hurtigst muligt kan finde ny beskæftigelse.

3.11. Kommissionen frygter, at når finansielle institutioner outsourcer tjenesteydelser til udbydere af cloudcomputing-tjenester, vil informations- og dataoverførsler i alt for høj grad blive koncentreret på nogle få selskaber, som er til stede på dette marked og som oftest ikke er europæiske virksomheder. EØSU anbefaler Kommissionen at overveje at fastlægge regler for virksomheder, der tilbyder tjenesteydelser inden for cloudcomputing, vedrørende deres ansvar for at sikre de data, de opbevarer.

Bruxelles, den 12. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2014/65/EU om markeder for finansielle instrumenter

(COM(2018) 99 final — 2018/0047 (COD))

og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske crowdfundingtjenesteydbydere for erhvervslivet

(COM(2018) 113 final — 2018/0048 (COD))

(2018/C 367/13)

Ordfører: **Daniel MAREELS**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 16.4.2018 Rådet, 27.3.2018
Retsgrundlag	Artikel 114 og artikel 53, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget i sektionen	27.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	146/0/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU bifalder i høj grad forslagene til en ramme, der skal styrke crowdfundingtransaktioner i form af en 29. ordning. Udvalget slår derfor til lyd for, at der hurtigt arbejdes videre med henblik på at sikre et godt resultat, især da der er tale om tiltag, der indgår i en bredere ramme, som ligger udvalget meget på sinde ⁽¹⁾.

1.2. Det er glædeligt, at der fokuseres på finansieringen af små, nystartede og innovative virksomheder. Som en del af deres finansieringsstrappe er crowdfunding særlig relevant for dem, navnlig på det tidspunkt hvor de går fra en opstartsfasen til en ekspansionsfase, og det ikke altid er indlysende at finde traditionel finansiering. Samtidig skabes der flere og bedre investeringsmuligheder for investorer.

1.3. Det er meget positivt, at der i den forbindelse gøres brug af innovative produkter og løsninger, som bygger på moderne teknologi, således at dette fremtidsorienterede forslag også indgår i realiseringen af et digitalt indre marked. Der tilføjes også en grænseoverskridende dimension, der bidrager til en effektiv integration og uddybning af kapitalmarkederne. Gennemførelsen af ét fælles marked i EU med de samme regler for såvel iværksættere som investorer bør være et centralt element.

1.4. I betragtning af, at den innovative ramme ikke må bremses af kunstige hindringer, og på grundlag af en global og holistisk tilgang, efterlyser udvalget mere gennemslagskraftige forslag og supplerende foranstaltninger på visse punkter, i det mindste i opstartsfasen (se punkt 1.5 ff. nedenfor). Udvalget tager i den henseende navnlig udgangspunkt i principperne om »troværdighed«, »klarhed« og »tillid«. Dette omfatter også sikkerhed og beskyttelse for alle de involverede aktører.

1.5. For det første bifalder EØSU det fokus, der er på risiciene ved crowdfundingtransaktioner og -markeder, men samtidig mener udvalget, at der — i det mindste i den første tid — bør være et endnu skarpere fokus på disse risikoaspekter for at kunne foretage en kortlægning heraf og begrænse risiciene, når det er muligt. Dette omfatter bl.a. følgende aspekter:

⁽¹⁾ Se punkterne 3.1 og 3.4.

1.5.1. Gennemsigtighed og beskyttelse af investorer. Udvalget mener, at risikovurderingen af specifikke projekter på crowdfundingplatforme i for høj grad overlades til markeder og investorer. Udvalget efterlyser passende foranstaltninger til en bedre kortlægning eller begrænsning af alle risici, finansielle og ikke-finansielle. I sidste ende handler det om en bedre beskyttelse af investorerne. MiFID-strategien kan være et udgangspunkt her. Desuden opstår der en risiko for, at der skabes ulige konkurrencevilkår set i forhold til de traditionelle udbydere, såsom finansielle institutioner, der er underlagt langt strengere beskyttelsesregler i forbindelserne med deres kunder.

1.5.2. Mulige spændingsfelter i statuten for tjenesteudbydere og de tjenester de udbyder. Muligheden, for at crowdfundingtjenesteudbydere kan indgå kontrakter med investorer, hvor de kan »udøve skøn på deres kunders vegne« for at opnå det bedst mulige resultat, kan give anledning til følsomme situationer for udbyderne, der først og fremmest skal optræde som »neutrale formidlere«.

1.5.3. Tilsyn. ESMA's kompetenceområde synes klart, men det er i mindre grad tilfældet, når det drejer sig om de nationale tilsynsmyndigheders rolle. Udvalget er af den opfattelse, at der er brug for mere klarhed her. I øvrigt rejser EØSU spørgsmålet om, hvorvidt de nationale tilsynsmyndigheder bør tildeles en fremtrædende rolle, idet de befinder sig tættere på de nationale markeder og har bedre muligheder for at vurdere de lokale forhold. Udvalget mener under alle omstændigheder også, at det er vigtigt, at myndigheder og tilsynsførende på nationalt og europæisk niveau løbende og på konsekvent vis rådfører sig med hinanden og samarbejder, både med henblik på yderligere harmonisering og integration i Unionen og på en vellykket gennemførelse af de aktuelle forslag.

1.6. Som følge af beslutningen, om at den 29. ordning og de nationale ordninger skal fungere side om side, kan de interesserede parter på samme tidspunkt og på samme marked stå over for forskellige lovgivninger, forskellige betingelser og en ulige beskyttelse, hvilket kan give anledning til forvirring og uklarhed. Der er brug for yderligere foranstaltninger for at skabe større klarhed:

1.6.1. Udvalget mener, at myndigheder og tilsynsførende bør pålægges yderligere forpligtelser til at stille nøjagtige, let tilgængelige og pålidelige oplysninger til rådighed for brugerne på deres eget sprog.

1.6.2. Der kan stilles krav til crowdfundingplatformene om, at de på klar og tydelig vis skal informere om, at de er i besiddelse af EU-mærket i alle tilfælde, hvor de henvender sig til offentligheden og i deres eksterne kommunikation.

1.7. Udvalget mener endvidere, at de foreslåede regler om bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme er relativt begrænsede og stort set indirekte. Bestemmelserne om, at crowdfundingplatforme er omfattet af disse regler bør udvides og styrkes. EØSU mener ikke, at det er tilstrækkeligt, at denne mulighed kun foreligger en gang, og at det kun er Kommissionen, som er beføjet til at foreslå, at crowdfundingtjenesteudbydere omfattes af ovennævnte regler. Endvidere er der behov for at opstille klare kriterier og betingelser for, at der kan træffes en sådan afgørelse.

1.8. Det er ligeledes værd at bemærke, at den skattemæssige behandling af indtægterne fra crowdfunding og låntagernes forpligtelser på dette område ikke tages op, på trods af at det må antages, at spørgsmålet om beskatning i høj grad vil være afgørende for, om initiativet bliver vellykket eller ej. Udvalget anbefaler derfor, at disse aspekter tages med i overvejelserne. Om nødvendigt må der etableres en skræddersyet ordning på et passende niveau.

1.9. Da der er tale om et markedsrelateret spørgsmål, mener EØSU, at det er af største betydning, at alle involverede parter samarbejder på koordineret vis, så man sikrer en vellykket gennemførelse af forslagene. Det har afgørende betydning, at virksomheder og investorer reelt og i bredt omfang gør brug af den 29. ordning. Set ud fra et markedsperspektiv er det relevant at overveje, hvorvidt begrænsningen pr. projekt til 1 mio. EUR vil udgøre en hindring.

1.10. Endelig mener udvalget, at det for at sikre fremtiden og vedvarende gode resultater for crowdfundingplatformene vil være nødvendigt med en regelmæssig opfølgning, evaluering og resultatmåling af den 29. ordning. Høring af og dialog med alle interessenter og berørte parter er lige så vigtigt.

2. Baggrund

2.1. Ved sin tiltrædelse i 2014 udarbejdede Juncker-Kommissionen en »investeringsplan for Europa« for at opfylde sine absolutte prioriteter: vækst, beskæftigelse og investeringer⁽²⁾. Et af de vigtigste mål i den forbindelse er den gradvise gennemførelse af en kapitalmarkedsunion parallelt med et digitalt indre marked og en energiunion. Målet er en velfungerende og integreret kapitalmarkedsunion, som omfatter alle medlemsstater.

⁽²⁾ Jf. Kommissionens websted https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-juncker-plan_da.

2.2. Med sin »Handlingsplan for etablering af en kapitalmarkedsunion«⁽³⁾ forpligtede Kommissionen sig til at have alle byggesten klar senest i 2019. Alt i alt er der tale om mere end 33 initiativer og foranstaltninger.

2.3. Efter opfordringer til at realisere hurtige fremskridt⁽⁴⁾,⁽⁵⁾ blev der i 2017 foretaget en midtvejsevaluering af handlingsplanen. Dette resulterede i en række nye prioriterede foranstaltninger for at tage hensyn til de skiftende udfordringer og de ændrede vilkår, herunder »brexit«. Det er vigtigt at gøre effektive fremskridt med fuldførelsen af både bankunionen og kapitalmarkedsunionen. Der bør i den forbindelse lægges stor vægt på sammenhæng og konsekvens.

2.4. Kommissionen bemærkede ved den lejlighed, at »det (er) nødvendigt, at vi hæver ambitionsniveauet for at fjerne alle hindringer, men endnu vigtigere for at udnytte disse nye muligheder⁽⁶⁾«. Det er på den baggrund, at Kommissionen den 8. marts 2018 offentliggjorde en meddelelse med to handlingsplaner⁽⁷⁾.

2.5. Handlingsplanen for finansiel teknologi (Fintech) er udtryk for ambitionen om at gøre Europa til et globalt Fintech-knudepunkt, hvorved virksomheder og investorer i EU kan drage maksimal nytte af fordelene ved det indre marked i denne sektor, som er i hastig udvikling⁽⁸⁾.

2.6. Fremme af crowdfunding og peer-to-peer-långivning er en af de vigtigste foranstaltninger i handlingsplanen. Der fokuseres i den forbindelse både på udviklingen af nye tjenester og »mærker« og på integration af kapitalmarkederne.

2.7. Helt konkret giver Kommissionens idéer sig udslag i:

2.7.1. »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske crowdfundingtjenesteudbydere for erhvervslivet«⁽⁹⁾ og

2.7.2. »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2014/65/EU om markeder for finansielle instrumenter«⁽¹⁰⁾.

2.8. Disse forslag har til formål at etablere et **europæisk mærke for crowdfundingplatforme**, som giver mulighed for grænseoverskridende aktiviteter. Dette bør give crowdfundingtjenester mulighed for at opskalere deres aktiviteter og engagere sig på EU-niveau og samtidig give iværksættere, og navnlig små, nystartede og innovative virksomheder, bedre adgang til finansiering. Forslagene gælder kun i forbindelse med værdipapirer for investeringsbaserede crowdfunding-tjenester.

2.9. Det handler også om, at disse platforme bliver omfattet af en **skræddersyet og tilpasset lovgivning, hvilket også gælder for tilsynet** med disse. Dette bør ikke kun gøre det muligt at opretholde den økonomiske og finansielle stabilitet i Unionen, men bør samtidig og i endnu højere grad styrke investorernes tillid, navnlig i grænseoverskridende sammenhæng.

⁽³⁾ Handlingsplan fra september 2015. »Handlingsplan for etablering af en kapitalmarkedsunion« — Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — COM(2015) 468 final. Se <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1447000363413&uri=CELEX:52015DC0468>.

⁽⁴⁾ Således opfordrede Det Europæiske Råd til »hurtige og målrettede fremskridt« med planen »med henblik på at sikre lettere adgang til finansiering for virksomheder og støtte investeringer i realøkonomien ved at gå videre med dagsordenen for kapitalmarkedsunionen«. Se <http://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2016/06/28/euco-conclusions/>.

⁽⁵⁾ Kommissionen vedtog ligeledes en meddelelse, hvori den slog til lyd for en intensivering af reformarbejdet. Se COM(2016) 601 final.

⁽⁶⁾ Jf. Kommissionens meddelelse »Gennemførelse af kapitalmarkedsunionen senest i 2019 — nu skal fuldførelsen fremskyndes«. Se <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/DA/COM-2018-114-F1-DA-MAIN-PART-1.PDF>.

⁽⁷⁾ Ud over den i punkt 2.5 nævnte handlingsplan er der tale om »handlingsplanen for bæredygtig finansiering«.

⁽⁸⁾ Pressemøde af 8. marts 2018 »Fintech: Kommissionen træffer foranstaltninger med henblik på et mere konkurrencedygtigt og innovativt finansielt marked«. Se http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-1403_da.htm.

⁽⁹⁾ Jf. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1521456325451&uri=CELEX:52018PC0113>.

⁽¹⁰⁾ Jf. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1521456325451&uri=CELEX:52018PC0099>.

3. Synspunkter og bemærkninger

Generelt — et kærkoment initiativ

3.1. EØSU glæder sig meget over disse forslag om etablering af en 29. ordning for crowdfunding og opfordrer til, at der sættes alt ind på at opnå et godt resultat så hurtigt som muligt.

3.2. For det første bidrager disse forslag til en række større målsætninger, som i høj grad optager EØSU, og som udvalget tidligere har gjort sig til talsmand for ⁽¹¹⁾. I den forbindelse kan nævnes:

3.2.1. Opbygningen af kapitalmarkedsunionen, som skal gå hånd i hånd med en større økonomisk og social konvergens og med finansiell og økonomisk integration, skal ved hjælp af en udvidelse og diversifikation af finansieringskilderne i økonomien føre til en forbedring af sikkerheden, stabiliteten og modstandsdygtigheden i det finansielle og økonomiske system. En hurtig gennemførelse heraf skal fortsat prioriteres højt.

3.2.2. Et fælles EU-mærke for crowdfundingplatforme fremmer grænseoverskridende finansieringstransaktioner og dermed en øget privat risikodeling. Dette er særlig vigtigt i forbindelse med forebyggelsen af asymmetriske chok i tilfælde af en krise eller indsatsen for at begrænse konsekvenserne heraf. Endvidere ydes der dermed et stort bidrag til konvergent vækst mellem EU's medlemsstater. Svagere økonomier sættes dermed i stand til hurtigere at udligne deres efterslæb set i forhold til stærkere økonomier.

3.2.3. Kapitalmarkedsunionen spiller desuden en afgørende rolle for den yderligere uddybning og fuldførelse af ØMU'en, der ikke kan realiseres uden førstnævnte. Sammen med en fuldt udbygget bankunion skal kapitalmarkedsunionen føre til en reel finansiell union, en af de fire grundpiller i ØMU'en.

3.2.4. Idet crowdfunding i EU er mindre udviklet sammenlignet med andre store økonomier kan spørgsmålet om EU's position set i forhold til resten af verden også tages op. EU må positionere sig og være handlekraftig, især nu hvor der på globalt plan sker forskydninger i magtfordelingen mellem Øst og Vest.

3.3. I tidligere udtalelser ⁽¹²⁾ har udvalget givet udtryk for sin bekymring og stillet spørgsmålstejn ved kapitalmarkedsunionens relevans og effektivitet for SMV'er. Udvalget er tilfreds med, at der tages fat på udformningen af en strategi. Crowdfunding henvender sig især til en bestemt gruppe af SMV'er og til en bestemt kategori på finansieringstrappen. EØSU bifalder de foreliggende forslag, som forbedrer finansieringsmulighederne for små, nystartede og innovative selskaber, og som samtidig skaber flere og bedre investeringsmuligheder for investorerne.

3.4. Det kan endvidere konstateres, at forslagene er fremtidsorienterede og indgår i handlingsplanen for finansiell teknologi (Fintech), hvormed der gives udtryk for en ambition om at gøre Europa til et globalt Fintech-knudepunkt. Ved at udnytte innovative produkter og løsninger, som bygger på moderne teknologi, indgår dette forslag også på en integreret måde i realiseringen af et digitalt indre marked.

Forslagene — et godt grundlag, men yderligere beskyttende foranstaltninger vil være hensigtsmæssige

3.5. Udvalget er af den opfattelse, at der skal gøres alt for at sikre en vellykket gennemførelse af disse forslag. EØSU lægger stor vægt på, at den nye ordning bliver kendetegnet ved »troværdighed«, »klarhed« og »tillid«. Crowdfunding bør udbydes inden for en ramme, der giver retssikkerhed og beskyttelse for alle involverede aktører.

3.6. Udvalget glæder sig meget over valget af en »29. ordning«, som ved at anvende nye og fremtidsorienterede teknologier skaber fundamentet for virkeliggørelsen af et indre marked med harmoniserede regler, både for unge iværksættere, der efterspørger grænseoverskridende finansiering og for investorer, der søger nye investeringsmuligheder.

⁽¹¹⁾ Jf. EØSU's udtalelse *Kapitalmarkedsunionen: midtvejsevaluering* (EUT C 81 af 2.3.2018, s. 117).

⁽¹²⁾ Jf. især EØSU's udtalelse *Handlingsplan for etablering af en kapitalmarkedsunion* (EUT C 133 af 14.4.2016, s. 17), og EØSU's udtalelse *Kapitalmarkedsunionen: midtvejsevaluering* (EUT C 81 af 2.3.2018, s. 117).

3.7. Valget af en »forordning« til at opfylde dette mål er derfor helt på sin plads. Forslaget kan tjene som et eksempel på en effektiv integration og uddybning af kapitalmarkederne.

3.8. Med forbehold af de efterfølgende bemærkninger glæder udvalget sig ligeledes over, at Kommissionen fra starten er opmærksom på de risici, der er forbundet med crowdfundingtransaktioner og -markeder. Udvalget bakker op om de betingelser, der skal opfyldes af crowdfundingplatforme og de tjenesteydelser, de leverer⁽¹³⁾, samt det planlagte tilsyn. Investorer opfordres også til at begrænse deres risici⁽¹⁴⁾.

3.9. Samtidig og set i et helhedsorienteret perspektiv mener udvalget, at der i det mindste i den første tid bør være et endnu skarpere fokus på disse risikoaspekter. Udvalget mener, at alle risici, både de finansielle og ikke-finansielle, i endnu højere grad bør kortlægges og begrænses, hvor det er muligt. Der bør også lægges mere vægt på en række andre betingelser, der er vigtige for en vellykket gennemførelse af disse forslag.

3.10. Det politiske valg til fordel for en supplerende tjenestebaseret løsning⁽¹⁵⁾ medfører, at nationale regler og EU-regler vil blive anvendt parallelt med hinanden. Interesserede parter vil på samme tidspunkt og på samme marked stå over for markedsoperatører, der ikke har samme statut, herunder tjenesteudbydere med EU-mærke, som arbejder på tværs af grænserne, samme tjenesteudbydere, som arbejder lokalt, og tjenesteudbydere der falder ind under (eksisterende) nationale regler eller eksisterende tilladelser⁽¹⁶⁾. Forskellige lovgivninger, forskellige betingelser og en ulige beskyttelse⁽¹⁷⁾ kan være konsekvensen. Udvalget efterlyser større opmærksomhed om denne situation, som kan give anledning til uklarhed og forvirring⁽¹⁸⁾. En række konkrete forslag følger senere i udtalelsen.

For så vidt angår crowdfundingtjenesteudbydere

3.11. Crowdfundingtjenesteudbydere skal med én enkelt tilladelse kunne udøve deres aktiviteter på hele Den Europæiske Unions område, hvilket giver dem mulighed for at opskalere deres aktiviteter. Dette er en vigtig nyskabelse og et stort skridt fremad sammenlignet med den nuværende situation, hvor grænseoverskridende aktiviteter stort set ikke er mulige.

3.12. Med forbehold af ovenstående⁽¹⁹⁾, opfordrer EØSU til, at der lægges mere vægt på eventuelle spændinger i statuten for tjenesteudbydere og de tjenesteydelser, de tilbyder. Således giver muligheden for, at crowdfundingtjenesteudbydere kan indgå kontrakter med investorer, hvor de kan »udøve skøn på deres kunders vegne« anledning til følsomme situationer. Som mellemlid skal de fungere som »neutrale formidlere«, mens de er kontraktligt forpligtet til »at opnå det bedst mulige resultat for deres kunder«⁽²⁰⁾. Ifølge udvalget må forpligtelsen til neutralitet under ingen omstændigheder bringes i fare. Der er brug for yderligere foranstaltninger i den henseende. Platformene bør tilbyde tjenester af høj kvalitet.

3.13. For alle potentielle brugere, både iværksættere og investorer, er det absolut nødvendigt og presserende, at de til enhver tid er klar over, hvilken platform de gennemfører transaktioner med. Dette er så meget desto vigtigere, eftersom der som anført ovenfor, vil være tale om nationale og europæiske regler, der anvendes parallelt med hinanden⁽²¹⁾. I den forbindelse anses de fortegnelser over platforme i EU, der skal føres af ESMA, for at være utilstrækkelige som et instrument til offentliggørelse. Udvalget mener, at myndigheder og tilsynsførende bør pålægges yderligere forpligtelser til at stille nøjagtige, let tilgængelige og pålidelige oplysninger til rådighed for brugerne på deres eget sprog.

⁽¹³⁾ Jf. begrundelsen i forslaget til forordning og artikel 1 til 9.

⁽¹⁴⁾ Jf. artikel 16 i forslaget til forordning. Det dokument med central investorinformation, som skal stilles til rådighed for interessenter omfatter bl.a. følgende anbefaling: »...De bør ikke investere mere end 10 % af Deres nettoformue i crowdfundingprojekter.«

⁽¹⁵⁾ Konsekvensanalysen indeholdt 4 politiske valgmuligheder. Jf. forslaget til forordning, kapitel 3, »Konsekvensanalyser«.

⁽¹⁶⁾ Herunder forpligtelser i henhold til direktivet om markeder for finansielle instrumenter (MiFID II), betalingsdienstedirektivet (PSD) og direktivet om forvaltere af alternative investeringsfonde (AIF-direktivet).

⁽¹⁷⁾ Alt efter om den interesserede part er iværksætter eller investor.

⁽¹⁸⁾ Dette er én af de »betingelser«, der anmodes om fokus på i punkt 3.9.

⁽¹⁹⁾ Jf. punkt 3.8.

⁽²⁰⁾ Jf. betragtning 16 i forslaget til forordning.

⁽²¹⁾ Jf. punkt 3.10.

3.14. Udvalget mener, at platformene også skal pålægges offentliggørelsesforpligtelser. Helt konkret kan det fastslås, at platformene på klar og tydelig vis bør informere om, at de er i besiddelse af EU-mærket i alle tilfælde, hvor de henvender sig til offentligheden eller interessenter⁽²²⁾ og i deres eksterne kommunikation⁽²³⁾.

3.15. ESMA's rolle og ansvar på tilsynsområdet synes klar, men der kan stilles spørgsmål til, hvorvidt de nationale tilsynsmyndigheder bør tildeles en rolle, idet de befinder sig tættere på de nationale markeder og har bedre kendskab til lokale forhold. Under alle omstændigheder bør der skabes klarhed. Dette er også vigtigt for de øvrige parter, herunder de iværksættere, der ønsker at gøre brug af crowdfunding.

3.16. Mere generelt, idet national og EU-lovgivning vil eksistere og blive anvendt parallelt med hinanden, mener udvalget — som nævnt ovenfor — under alle omstændigheder⁽²⁴⁾, at de forskellige myndigheder og tilsynsførende på nationalt og europæisk niveau løbende og på konsekvent vis bør rådføre sig med hinanden og samarbejde, også med henblik på yderligere harmonisering og integration i Unionen. Desuden har de også en vigtig rolle at spille med hensyn til at skabe den »tillid« som er en uomgængelig forudsætning for gode resultater med crowdfunding.

3.17. Når ESMA inden for rammerne af sin tilsynsrolle pålægger sanktioner, skal en eventuel klage indbringes for Den Europæiske Unions Domstol. Dette er ikke blot en tung procedure, men der kan også stilles spørgsmålstejn ved, hvorvidt dette bør høre ind under Domstolens kompetenceområde.

For så vidt angår de virksomheder, der gør brug af crowdfunding

3.18. Crowdfunding er først og fremmest rettet til iværksætter- og nystartede virksomheder, der ikke har så let adgang til bankfinansiering, eller som er i gang med mere risikobetonede og innovative projekter, i den indledende fase af deres aktiviteter, navnlig når de går fra opstarts- til ekspansionsfasen. Udvalget glæder sig over, at de nye forslag vedrørende denne type af SMV'er og aktiviteter skaber supplerende finansieringsmuligheder, som er mere fleksible og lettere tilgængelige, og som derudover har en grænseoverskridende dimension.

3.19. Derudover er udvalget enig i⁽²⁵⁾, at der ud over de allerede nævnte fordele også er tale om andre fordele som f.eks. validering af koncept og idegrundlag for initiativtageren, adgang til en bred kreds af personer, der kan give iværksætteren indsigt og informationer samt muligheden for at en vellykket crowdfundingkampagne kan fungere som markedsføringsinstrument.

3.20. Virksomhederne får mulighed for at finansiere deres projekter op til et maksimumsbeløb på 1 mio. EUR pr. 12 måneder. Spørgsmålet er, om denne tærskel ikke er sat for lavt, navnlig når crowdfunding vedrører »investeringsbaseret crowdfunding«⁽²⁶⁾. Under sådanne omstændigheder udgør et værdipapirs obligatoriske omsættelighed en vigtig sikkerhed for investorer, som ønsker at forlade projektet⁽²⁷⁾. Spørgsmålet er, om den planlagte tærskel på 1 mio. ikke er en hindring for oprettelsen af et velfungerende marked for denne type værdipapirer. Endvidere giver nationale ordninger mulighed for højere tærskler⁽²⁸⁾.

For så vidt angår (potentielle) investorer

3.21. EØSU glæder sig over, at der åbnes en ny kanal for investorer, som tilmed er grænseoverskridende. Deres muligheder udvides dermed, og udbuddet bliver større.

⁽²²⁾ F.eks. på deres websted.

⁽²³⁾ F.eks. i alle dokumenter henvendt til interessenter.

⁽²⁴⁾ Uanset tilsynsreglerne og det spørgsmål, der henvises til i punkt 3.15.

⁽²⁵⁾ Betragtning 4 i forslaget til forordning.

⁽²⁶⁾ F.eks. aktier eller lignende værdipapirer.

⁽²⁷⁾ Jf. betragtning 11 i forslaget til forordning.

⁽²⁸⁾ Prospektforordningen, der træder i kraft i juli 2018, indeholder ikke nogen særlig undtagelse for crowdfunding. Mange medlemsstater, herunder Belgien, har deres egne undtagelsesordninger. Dette er tilladt for transaktioner på under 8 mio. EUR, som ikke er harmoniserede (for beløb derover kræves der altid et prospekt). Resultatet er, at hver enkelt medlemsstat nu er i gang med at udforme sin egen ordning for prospektfritagelse, når der er tale om crowdfundingtransaktioner, hvilket resulterer i en fragmentering af markedet. Platforme, som ønsker at drive virksomhed i flere medlemsstater, er derfor nødsaget til at sætte sig ind i og efterleve de forskellige nationale ordninger. Forslaget er nu begrænset til transaktioner på mindre end 1 mio. EUR og bidrager derfor kun i meget beskedent omfang til crowdfundingmarkedet for transaktioner på mere end 1 mio. EUR.

3.22. Det er uden tvivl positivt, at der kan foretages en foreløbig vurdering af en potentiel investors egnethed gennem en indledende videntest og en mulighed for at simulere evnen til at bære tab ⁽²⁹⁾, men det samme kan ikke siges om det faktum, at risikoen (og vurderingen heraf) udelukkende overlades til markedet og de potentielle investorer.

3.23. Den omstændighed, at der ikke kræves en forudgående godkendelse ⁽³⁰⁾ af »dokumentet med central investorinformation« ved de kompetente myndigheder og ikke engang et underretningskrav ⁽³¹⁾ styrker ikke beskyttelsen af de potentielle investorer. De begrænsede forpligtelser til oversættelse af vigtige dokumenter ⁽³²⁾ bidrager heller ikke hertil. Denne situation synes at være utilfredsstillende. Udvalget mener, at der i det mindste i opstartsperioden for denne ordning af hensyn til investorerne bør være passende foranstaltninger til bedre kortlægning af risikoen eller begrænsning af denne om muligt. Det samme gælder de oplysninger, de modtager.

3.24. Hvis der derudover også tages højde for den mere traditionelle form for udbud af værdipapirer, navnlig gennem banker og børsrådgivere, risikerer den begrænsede beskyttelse af investorerne i de aktuelle forslag at skabe ulige vilkår mellem de forskellige udbydere ⁽³³⁾. Udvalget mener, at alt for store forskelle på dette område bør undgås, idet sådanne kan undergrave tilliden til visse markedsdeltagere og resultere i usikkerhed og regelarbitrage. Dette kan i sidste ende påvirke den finansielle stabilitet i EU.

Øvrige bemærkninger

3.25. Hvad angår kampen mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme forekommer de foreslåede regler ikke strenge nok, især nu hvor ESMA har fremhævet særlige risici og farer på dette område ⁽³⁴⁾. Der er blevet sat spørgsmålstegn ved de foreslåede reglers begrænsninger i den henseende ⁽³⁵⁾, og den beføjelse som Kommissionen har fået til at pålægge crowdfundingudbydere at overholde de pågældende regler ⁽³⁶⁾. Spørgsmålet er, om det er op til Kommissionen at træffe en sådan beslutning. Hvis svaret er ja, hvilke kriterier gælder så ⁽³⁷⁾? Hvorfor gives denne mulighed, for at pålægge crowdfundingudbydere disse regler, i øvrigt kun én gang ⁽³⁸⁾? Udvalget mener, at denne mulighed altid bør foreligge, og at denne beføjelse ikke kun bør tilfalde Kommissionen. Endvidere bør betingelser og kriterier for anvendelsen præciseres.

⁽²⁹⁾ Artikel 15 i forslaget til forordning.

⁽³⁰⁾ Jf. artikel 16 i forslaget til forordning.

⁽³¹⁾ Navnlig de nationale kompetente myndigheder. Jf. artikel 16, stk. 8, i forslaget til forordning.

⁽³²⁾ Det foreslås, at »dokumentet med central investorinformation udfærdiges på mindst ét af den pågældende medlemsstats officielle sprog eller på et sprog, som er almindeligt i internationale finansskredse«. En investor kan »anmode en crowdfundingtjenesteudbyder om at få dokumentet med central investorinformation oversat til et sprog efter investorens valg«, men udbyderen synes ikke at være forpligtet til at levere et sådant dokument. Jf. artikel 16 i forslaget til forordning.

⁽³³⁾ Banker og børsrådgivere er omfattet af MiFID-reglerne, mens crowdfundingplatforme er fritaget (jf. forslaget til direktiv). Sidstnævnte er underlagt en særlig ordning, som er fastlagt i forslaget til forordning.

⁽³⁴⁾ ESMA fastslog i sin rapport ESMA, *Questions and Answers Investment-based crowdfunding: money laundering/terrorist financing*, at »investeringsbaseret crowdfunding indebærer en risiko for, at finansiering misbruges til terrorformål, navnlig når platformene kun udfører en begrænset eller slet ingen »due diligence« på projektere og deres projekter. På den måde kan sidstnævnte bruge crowdfunding til at skaffe midler til terrorfinansiering, enten åbenlyst eller i hemmelighed«. Se https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/esma_2015_1005_qa_crowdfunding_money_laundering_and_terrorist_financing.pdf

⁽³⁵⁾ Jf. forslaget til forordning. Navnlig fastsættes det i artikel 9, at betalinger for crowdfundingtransaktioner skal udføres via enheder, der har tilladelse i henhold til betalingstjenestedirektivet og derfor er underlagt det fjerde direktiv om bekæmpelse af hvidvaskning af penge, uanset om betalingen udføres via selve platformen eller af en tredjepart. Det fastsættes ligeledes i artikel 9, at crowdfundingtjenesteudbydere skal sikre, at projektere kun modtager finansiering af crowdfundingudbud eller andre betalinger via en enhed, der har tilladelse i henhold til betalingstjenestedirektivet. I artikel 10 indføres der krav til ledelsens »gode omdømme«, hvilket omfatter krav om at være ustraffet for overtrædelser af lovgivningen om bekæmpelse af hvidvaskning af penge. Artikel 13 indeholder krav om, at de nationale kompetente myndigheder, heriblandt de myndigheder, der er udpeget i henhold til bestemmelserne i direktiv (EU) 2015/849, skal underrette ESMA om eventuelle spørgsmål, der er relevante i henhold til direktivet om bekæmpelse af hvidvaskning af penge, og som omfatter en crowdfundingplatform. ESMA kan efterfølgende inddrage tilladelsen på grundlag af disse oplysninger.

⁽³⁶⁾ Artikel 38 i forslaget til forordning.

⁽³⁷⁾ Jf. artikel 38 i forslaget til forordning. Her fastslås det, at Kommissionen inden for en nærmere bestemt tidsfrist (to år) skal forelægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af denne forordning. Rapporten skal vurdere »nødvendigheden af og proportionaliteten ved at pålægge crowdfundingtjenesteudbydere forpligtelsen til at overholde de nationale bestemmelser« (med hensyn til hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme). Om nødvendigt skal rapporten ledsages af et lovgivningsforslag.

⁽³⁸⁾ Jf. fodnoten ovenfor. På grundlag af artikel 38 forekommer dette derfor at være det eneste tidspunkt, hvor der kan træffes en beslutning om, hvorvidt crowdfundingplatforme skal underkastes disse regler.

3.26. Navnlig set i lyset af de mål, der forfølges, er det slående, at den skattemæssige behandling af indtægterne fra crowdfunding og låntagernes⁽³⁹⁾ forpligtelser på dette område ikke tages op og dermed ikke behandles i de aktuelle forslag⁽⁴⁰⁾. Dette på trods af, at det må antages, at spørgsmålet om beskatning i høj grad vil være afgørende for, om initiativet bliver vellykket eller ej. Udvalget anbefaler derfor, at disse aspekter tages med i overvejelserne. Om nødvendigt må der etableres en skræddersyet ordning på et passende niveau.

Forsigtig start, opbygning af troværdighed og blik for fremtiden

3.27. For at gøre dette marksrelaterede forslag til en reel succes er det af største betydning, at alle involverede parter samarbejder på koordineret vis. Dette kan kun lade sig gøre, hvis virksomheder og investorer reelt og i bredt omfang gør brug af den befordrende ramme, der er opstillet med de aktuelle forslag. Kun på den måde vil der opstå et ægte marked, hvor låntagere og långivere kan mødes. EØSU mener, at det er vigtigt, at der opbygges troværdighed i opstartsfasen, samt at der lægges forsigtigt ud med et større fokus på risikostyring og rammevilkår.

3.28. Efter EØSU's opfattelse vil det være yderst hensigtsmæssigt at sikre en regelmæssig opfølgning, evaluering og resultatmåling af den 29. ordning, så dens fremtid sikres. Også de øvrige crowdfundingordninger i medlemsstaterne skal involveres i dette arbejde. Det er vigtigt at lære af bedste praksis på markedet og integrere denne i den europæiske ordning. Høring af og dialog med alle interessenter og berørte parter er lige så vigtigt.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽³⁹⁾ Der tænkes her især på låntagernes forpligtelser vedrørende bl.a. renter og udbytte som følge af kravene om gennemsigtighed, f.eks. tilbageholdelses- og indberetningspligter.

⁽⁴⁰⁾ Dette er én af de »betingelser«, der anmodes om fokus på i punkt 3.9.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets direktiv om regler vedrørende selskabsbeskatning af en væsentlig digital tilstedeværelse

(COM(2018) 147 final — 2018/0072 (CNS))

og om forslag til Rådets direktiv om et fælles system for en skat på indtægter fra levering af visse digitale tjenester

(COM(2018) 148 final — 2018/0073 (CNS))

(2018/C 367/14)

Ordfører: **Krister ANDERSSON**

Medordfører: **Petru Sorin DANDEA**

Høring	Rådet for Den Europæiske Union, 11.4.2018
Retsgrundlag	Artikel 113 og 115 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget i sektionen	27.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	12.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	175/6/3
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU glæder sig over, at Kommissionen tager digitale skatteinitiativer og dermed sætter yderligere skub i de internationale drøftelser ved at give et klart eksempel på, hvordan de nuværende skatteprincipper kan ændres.

1.2. EØSU mener, at hele økonomien bør digitaliseres, og er ligesom Kommissionen af den faste overbevisning, at der i sidste ende bør være tale om en global løsning, med en god global styring og globale regler, så man bedre kan udnytte globaliseringens fordele. EØSU bifalder derfor det tætte samarbejde mellem Kommissionen, medlemsstaterne og OECD for at støtte udviklingen af en international løsning.

1.3. EØSU er af den opfattelse, at det er meget vigtigt at formulere nye principper for, hvordan virksomheders overskud henføres til et EU-land og beskattes, hvilket skal ske i dialog med handelspartnerne, for at undgå enhver eskalering af de handels- og skattemæssige spændinger mellem verdens store globale økonomiske aktører. EØSU understreger nødvendigheden af fair og konsensusbaserede løsninger.

1.4. EØSU mener, at konsekvensanalysen bør suppleres med en undersøgelse af, hvilke konsekvenser den midlertidige foranstaltning vil få for investeringer, nystartede virksomheder, beskæftigelse og vækst. Den bør også give en ide om, hvordan forslagene vil påvirke SMV'erne.

1.5. Med den midlertidige foranstaltning, som Kommissionen foreslår til beskatning af visse digitale tjenester, er det ikke virksomhedernes overskud, der beskattes, men deres omsætning. Denne tilgang afviger fra det globale selskabsskattesystem, der er baseret på beskatning af overskud. Dog erkender EØSU, at salgslandet ikke vil modtage skat af virksomheders overskud, når der er tale om digitale virksomheder uden fysisk tilstedeværelse.

1.6. EØSU finder det bekymrende, at en sådan ændring i beskatningen vil være til gavn for større økonomier med mange forbrugere på bekostning af mindre eksportøkonomier. EØSU understreger, at enhver løsning — uanset om den er kortsigtet eller langsigtet — på beskatningen af digitale forretningsmodeller skal resultere i et retfærdigt og ligeligt økonomisk resultat for alle EU's økonomier.

1.7. EØSU understreger nødvendigheden af, at man ved vurderingen af det reelle beskatningsniveau i den digitale sektor tager højde for de kommende ændringer i skattelovgivningerne som følge af den igangværende gennemførelse af BEPS-reglerne, og at man navnlig tager højde for det væsentligt forhøjede skatteniveau i USA for amerikanske digitale virksomheder, der opererer i EU, på grund af ændringer i den amerikanske skattelovgivning.

1.8. EØSU bemærker, at der ikke er nogen udløbsklausul eller anden mekanisme, som sikrer, at den midlertidige skatteforanstaltning ophæves, når der findes en løsning på længere sigt. EØSU opfordrer kraftigt Rådet til at udarbejde sådanne bestemmelser, såfremt den midlertidige foranstaltning indføres.

1.9. EØSU understreger, at forslaget om at indføre en omsætningsskat har givet anledning til en heftig international debat, hvilket var et af formålene med initiativet. Europa har nu brug for at nå frem til en fælles holdning i forbindelse med de igangværende drøftelser i Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD).

2. Indledning og baggrund

2.1. Med sin meddelelse med titlen *Nødvendigheden af at fastsætte en moderne, retfærdig og effektiv beskatningsstandard for den digitale økonomi*, der blev offentliggjort den 21. marts 2018, præsenterede Kommissionen sin lovgivningspakke med henblik på en harmoniseret reform af EU's selskabsskatteregler for digitale aktiviteter. Pakken indeholder to forslag til Rådets direktiver, som ledsages af en »blød« henstilling vedrørende selskabsbeskatning af en væsentlig digital tilstedeværelse.

2.2. Kommissionen har således foreslået to nye direktiver: i) et langsigtet forslag, hvor der fastlægges regler og bestemmelser for »digital tilstedeværelse«⁽¹⁾, og som sigter mod en reform af selskabsskattereglerne, således at overskuddet registreres og beskattes dér, hvor virksomhederne har en betydelig interaktion med brugerne gennem de digitale kanaler, og ikke dér, hvor de skaber deres overskud; ii) et kortsigtet forslag, som vedrører en midlertidig omsætningsskat på levering af visse typer digitale tjenester⁽²⁾. EU's indre marked har brug for en stabil beskatningsramme, der er tilpasset de digitale forretningsmodeller. Hensigten er at stimulere innovation ved at skabe et stabilt miljø for virksomhederne at investere i og give dem mulighed for at vokse. Virksomheder, som leverer digitale tjenester, skal ligesom alle andre virksomheder bidrage til de offentlige finanser og betale deres andel af den skattebyrde, der er nødvendig for at finansiere de offentlige tjenester⁽³⁾.

2.3. Nærmere bestemt etableres der i dette forslag regler for at fastslå en beskatningsmæssig tilknytning for digitale virksomheder med aktiviteter på tværs af grænserne for det tilfælde, at de ikke har en fysisk handelsmæssig tilstedeværelse, og der opstilles nogle principper for henførelse af overskud til en digital virksomhed, som bedre afspejler de digitale virksomheders værdiskabelse. Disse foranstaltninger skal gælde for virksomheder, der opfylder et af følgende kriterier: i) årlige indtægter på over 7 mio. EUR i en medlemsstat, ii) mere end 100 000 brugere i en medlemsstat i løbet af et skatteår eller iii) over 3 000 indgåede erhvervskontrakter vedrørende digitale tjenester mellem virksomheden og erhvervsbrugere i løbet af et skatteår.

2.4. Det kortsigtede forslag, nemlig den midlertidige omsætningsskat, vil være en indirekte skat på aktiviteter, hvor indtægterne skabes: i) fra salg af reklameplads online, ii) fra digitale formidlingstjenester, som gør det muligt for brugerne at interagere med andre brugere, og som kan lette handelen med varer og tjenester mellem dem, og iii) fra salg af data, der genereres ud fra oplysninger leveret af brugerne. Denne skat vil kun gælde for virksomheder med årlige indtægter på verdensplan på mindst 750 mio. EUR og en indtægt i EU på mindst 50 mio. EUR per år. Hvis den anvendes med en sats på 3 %, skønnes det, at medlemsstaterne vil kunne generere 5 mia. EUR i indtægter hvert år.

2.5. Kommissionen foreslår at kombinere de nye direktiver med ændringer af det fælles konsoliderede selskabsskattegrundlag (FKSSG), så det sikres, at medlemsstaternes selskabsskattesystemer og det foreslåede FKSSG indeholder regler, der tager hånd om udfordringerne ved beskatning af den digitale økonomi⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2018) 147 final.

⁽²⁾ COM(2018) 148 final.

⁽³⁾ COM(2018) 146 final.

⁽⁴⁾ COM(2018) 146 final. For mere information, se EUT C 434 af 15.12.2017, s. 58.

<https://www.eesc.europa.eu/da/our-work/opinions-information-reports/opinions/common-consolidated-corporate-tax-base>

2.6. Med hensyn til fremtidsperspektiverne er Kommissionen af den faste overbevisning, at løsningen skal være global, og den samarbejder tæt med OECD for at støtte udviklingen af en international løsning, der er i tråd med OECD's midtvejsrapport om beskatning af den digitale økonomi, som blev offentliggjort den 16. marts 2018.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU mener, at hele økonomien bør digitaliseres. I betragtning af den hurtige udvikling af forretningsmodellerne, navnlig på området for digitale tjenester, er det yderst vigtigt, at vores skattesystemer også udvikles. Den digitale økonomi er grænseoverskridende, og det bliver stadig mere nødvendigt med en beskatningsramme, der er up to date med de digitale forretningsmodeller.

3.2. Ligesom Kommissionen er EØSU af den faste overbevisning, at der i sidste ende bør være tale om en global løsning, med en god global styring og globale regler, så man bedre kan udnytte globaliseringens fordele. EØSU bifalder derfor det tætte samarbejde mellem Kommissionen, medlemsstaterne og OECD om at støtte udviklingen af en international løsning.

3.3. Sideløbende med de internationale drøftelser og efter den meddelelse⁽⁵⁾, der blev offentliggjort i september 2017, foreslår Kommissionen nu løsninger på EU-plan. Sådan som Kommissionen anfører⁽⁶⁾, vil dette skabe yderligere fremdrift for de internationale drøftelser, idet det giver et klart eksempel på, hvordan de principper, der drøftes på internationalt plan, kan omdannes til en moderne, retfærdig og effektiv selskabsbeskatningsramme, der er tilpasset den digitale økonomi.

3.4. EØSU mener, at lige vilkår på selskabsbeskatningsområdet er meget vigtigt. I de senere år har vi set, at enkelte virksomheder har været i stand til at udnytte specifikke skatteregler i nogle medlemsstater til at reducere deres reelle skatteprocent til næsten nul. Manglen på gennemsigtighed har bidraget hertil. Nogle af sagerne involverede multinationale selskaber, der leverer digitale tjenester. Udvalget deler således Kommissionens ambition om at fortsætte indsatsen mod aggressiv skatteplanlægning og uigennemsigtighed i medlemsstaterne for at sikre ligebehandling af virksomhederne og fremme den europæiske konkurrenceevne.

3.5. EØSU glæder sig over, at Kommissionen tager digitale skatteinitiativer og dermed sætter yderligere skub i de internationale drøftelser ved at give et klart eksempel på, hvordan de nuværende skatteprincipper kan ændres. Forslaget om at indføre en omsætningsskat har givet anledning til en heftig international debat, hvilket var et af formålene med initiativet. Europa har nu brug for at nå frem til en fælles holdning i forbindelse med de igangværende drøftelser i OECD.

3.6. EØSU er enig med Kommissionen i, at løsninger, der foreslås på EU-plan, også bør tage højde for den globale dimension, og anerkender ligesom Kommissionen, at forslagene således er »Kommissionens bidrag til udformningen af den konsensusbaserede løsning, som OECD har til hensigt at nå frem til inden 2020. De giver et eksempel på, hvordan de principper, der drøftes på internationalt plan, kan gennemføres i praksis«⁽⁷⁾.

3.7. Det er meget vigtigt at formulere nye principper for, hvordan virksomheders overskud henføres til et EU-land og beskattes, hvilket skal ske i dialog med handelspartnerne, for at undgå enhver eskalering af de handels- og skattemæssige spændinger mellem verdens store globale økonomiske aktører. EØSU understreger nødvendigheden af retfærdige og konsensusbaserede løsninger.

3.8. Verdens nuværende selskabsskattesystemer er baseret på en vurdering af det virksomhedsoverskud, der kan henføres til hver enkelt relevant jurisdiktion. Beskatningen bør ske dér, hvor værdien skabes. Da det er vanskeligt at sige noget om, hvor i værdikæden overskuddet opstår, er det nødvendigt at fastlægge universelle principper for vurderingen af, hvor værdien skabes. OECD har udviklet sådanne regler som led i sit omfattende arbejde med at formulere skatteprincipper og definitioner af, hvordan varer og tjenesteydelser prissættes (interne afregningspriser) for virksomheder i en koncern.

⁽⁵⁾ COM(2017) 547 final.

⁽⁶⁾ COM(2018) 146 final, s. 5.

⁽⁷⁾ COM(2018) 146 final, s. 6.

3.9. EØSU mener, at de internationale skatteregler skal revideres fra tid til anden, efterhånden som forretningsmodellerne udvikler sig. De nuværende regler blev for ganske nyligt revideret i forbindelse med aftalen om udhuling af skattegrundlaget og overførsel af overskud (BEPS) ⁽⁸⁾. De nye regler og definitioner er nu ved at blive implementeret. Det forventes, at de i væsentlig grad vil reducere muligheden for aggressiv skatteplanlægning og udhuling af skattegrundlaget ⁽⁹⁾.

3.10. Det er vigtigt, at andre udviklinger på selskabsbeskatningsområdet er på linje med de resultater, der allerede er opnået med BEPS. Et af principperne i BEPS er at henføre overskuddet til de lande, hvor værdien skabes.

3.11. EØSU vil gerne understrege nødvendigheden af korrekte konsekvensanalyser. Efter EØSU's mening er konsekvensanalysen ikke tilstrækkeligt omfattende. Kommissionen har ikke analyseret, hvilke konsekvenser den midlertidige foranstaltning vil få for investeringer, nystartede virksomheder, beskæftigelse og vækst. Konsekvensanalysen siger heller ikke noget om, hvordan forslagene vil påvirke SMV'erne.

3.12. Konsekvenserne for mindre og større økonomiers indtægter bør også analyseres, og det samme gælder effekten af foranstaltninger, der gennemføres sideløbende med BEPS i forskellige lande, samt USA's skattereform.

3.13. EØSU er bekymret over, at en beskatning af omsætningen og den deraf følgende negative dominoeffekt, som udtrykkeligt anerkendes af Kommissionen, kan gå ud over udviklingen af digitale tjenester og navnlig nystartede virksomheder. Dominoeffekten opstår, når tjenester sælges flere gange og beskattes hver gang.

3.14. EØSU mener, at tærsklen på 7 mio. EUR for etablering af et fast driftssted, over hvilken den nye ordning vil være gældende, bør sættes op. Man må håbe, at forhandlingerne i Rådet munder ud i et resultat, der ikke risikerer at hæmme digitaliseringen, men i stedet styrker det indre markeds funktion. EØSU understreger nødvendigheden af, at man ved vurderingen af det reelle beskatningsniveau i den digitale sektor tager højde for de kommende ændringer i skattelovgivningerne som følge af den igangværende gennemførelse af BEPS-reglerne, og at man navnlig tager højde for det væsentligt forhøjede skatteniveau i USA for amerikanske digitale virksomheder, der opererer i EU, på grund af ændringer i den amerikanske skattelovgivning ⁽¹⁰⁾.

3.15. At beskatte omsætningen i stedet for overskuddet og at opkræve skatten dér, hvor salget finder sted, i stedet for dér, hvor værdien skabes, udgør en grundlæggende ændring i forhold til de nuværende beskatningsprincipper. EØSU frygter, at en sådan ændring i beskatningen vil være til gavn for større økonomier med mange forbrugere på bekostning af mindre eksportøkonomier. EØSU understreger, at enhver løsning — uanset om den er kortsigtet eller langsigtet — på beskatningen af digitale forretningsmodeller skal resultere i et retfærdigt og ligeligt økonomisk resultat for alle EU's økonomier.

3.16. Den foreslåede midlertidige foranstaltning vil indebære, at selv urentable virksomheder beskattes. EØSU understreger, at det nuværende globale selskabsskattesystem er baseret på beskatning af overskud, men erkender, at salgslandet ikke vil modtage skat af virksomheders overskud, når der er tale om digitale virksomheder uden fysisk tilstedeværelse.

3.17. EØSU bemærker, at der ikke er nogen udløbsklausul eller anden mekanisme, som sikrer, at den midlertidige skatteforanstaltning ophæves, når der findes en løsning på længere sigt. EØSU opfordrer kraftigt Rådet til at udarbejde sådanne bestemmelser, såfremt den midlertidige foranstaltning indføres.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Den faste sats på 3 % — et af de elementer, Kommissionen har fastsat — kan kun anses som vejledende. Der er brug for en evaluering i denne henseende. Dertil kommer, at man kunne overveje en vis progressivitet for at tage hensyn til den enkeltes bidragskapacitet.

4.2. De manglende lempelser på tværs af grænserne baseret på driftsresultatet og det store antal tvister om interne afregningspriser og tilstedeværelse inden for EU resulterer ofte i en international dobbeltbeskatning og udgør dermed en væsentlig hindring for det indre marked. Indførelsen af en omsætningsskat på digitale tjenester, som ikke modregnes i indkomstskatten i andre lande, vil øge dobbeltbeskatningen yderligere og dermed føje endnu en hindring til det indre marked. EØSU anser det for vigtigt at undgå at indføre foranstaltninger, som kan føre til dobbeltbeskatning i en eller anden form.

⁽⁸⁾ OECD, 2015.

⁽⁹⁾ Kommissionen har beregnet, at virksomheders flytning af overskud og udhulingen af skattegrundlaget i EU beløber sig til 50-70 mia. EUR, hvilket svarer til 4 promille af BNP (COM(2018) 81 final).

⁽¹⁰⁾ »Tax Cuts and Jobs Act«, 22. december 2017.

4.3. OECD-metoden for udvikling af definitionen af digital tilstedeværelse er en dynamisk procedure, hvor ændringerne af princippet har opnået global accept. Hvis man afviger fra denne procedure ved at foreslå en unilateral definition, bliver kompleksiteten i det internationale skattesystem større, og det samme gør usikkerheden for investorerne. Selv i det usandsynlige tilfælde, at OECD vedtager den samme definition i sin ventede endelige rapport om den digitale økonomi i 2020, vil det ikke vare længe, inden de to systemer igen afviger fra hinanden ⁽¹¹⁾.

4.4. EØSU er bekymret over, at antallet af brugere af digitale tjenester anvendes som et kriterium for beskatningsmæssig tilknytning. Der kan let manipuleres med antallet af klik på et websted, og virksomhederne risikerer at miste kontrollen med, hvilken jurisdiktion de anses for at operere i.

Bruxelles, den 12. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹¹⁾ Årsagen til dette er, at den definition af digital tilstedeværelse, som indføres af EU gennem et direktiv, vil udvikle sig gennem domme fra EU-Domstolen, mens OECD-definitionen, der anvendes i resten af verden, vil udvikle sig gennem international konsensus, som vil komme til udtryk i OECD's løbende revisioner.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om styrkelse af sikkerheden ved unionsborgernes identitetskort og ved opholdsdokumenter, der udstedes til unionsborgere og deres familiemedlemmer, som udøver deres ret til fri bevægelighed

(COM(2018) 212 final — 2018/0104 (COD))

(2018/C 367/15)

Hovedordfører: **Jorge PEGADO LIZ**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 28.5.2018 Rådet, 18.6.2018
Retsgrundlag	Artikel 21, stk. 2, og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Præsidiets beslutning	22.5.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	155/8/5
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU glæder sig meget over dette initiativ, som det finder nødvendigt og presserende. Udvalget er enig i retsgrundlaget, som det finder passende i forhold til forslaget begrænsning, og i valget af retsakt og bekræfter, at forslaget overholder nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet samt de grundlæggende rettigheder, og opfordrer til, at det vedtages hurtigst muligt.

1.2. Udvalget er også enig i, at der skal medtages et ansigtsbillede og to interoperable fingeraftryk af indehaveren, og at der skal være krav om adskillelse af de biometriske identifikatorer fra alle de øvrige oplysninger, som findes på disse kort.

1.3. EØSU mener imidlertid, at Kommissionen ikke begrundet sit valg af retsakt fuldt ud, og at den undlader at oplyse, hvorfor man ikke har fremlagt et forslag med henblik på en bredere harmonisering af lovgivningen for at skabe et ægte fælles system for identifikationsdokumenter, som indeholder klare fordele for så vidt angår sikkerhed, enkle og hurtige kontroller og omfatter ensartede procedurer til stor fordel for borgerne. Udvalget forstår ikke, hvorfor man ikke — ligesom ved opholdsdokumenter for EU-borgere — slår fast, hvad der skal stå på kortet, nemlig hvad der fremgår af bilaget til konsekvensanalysen af dette forslag, nemlig dokumentets titel, navn, køn, nationalitet, fødselsdato, fødselssted og udstedelsessted, underskrift og dokumentets udløbsdato.

1.4. Udvalget mener i øvrigt, at forslaget ligger fjernt fra REFIT-platformens konklusioner og fra borgerhøringerne, som tydeligt påviste situationer, der hindrer den frie bevægelighed i EU, når medlemsstaterne frit kan vælge, om de selv vil indføre identitetskort på deres nationale område og endda selv må fastsætte gyldighedsområde, minimumsoplysninger samt hvilken form for identitetskort, der skal være tale om.

1.5. EØSU så gerne, at Kommissionen havde undersøgt muligheden for at udarbejde et europæisk identitetskort, som ville give de europæiske borgere ret til at afgive deres stemme med anvendelse af dette kort, også selv om det ville kræve, at man benyttede et andet retsgrundlag.

1.6. EØSU frygter, at efterlevelsensomkostningerne ved de nye kort lægges over på borgerne i form af et ikke fastsat, ikke tilpasset og ikke proportionelt beløb, eftersom beslutningerne helt og aldeles overlades til medlemsstaternes myndigheder.

1.7. EØSU mener desuden, at ethvert yderligere element, som medlemsstaterne anfører på de nævnte kort, også kan behandles og om nødvendigt standardiseres både for så vidt angår deres indførsel og de implicerede parter og tredjeparts brug af dem.

1.8. For EØSU er det afgørende, at gennemførelsen af dette forslag ledsages og overvåges af Kommissionen for at sikre en klar anerkendelse af de dokumenter, der er genstand for forslaget, ikke kun som et middel til identifikation, men som et instrument, der giver indehaveren mulighed for at udøve en række handlinger i et hvilket som helst medlemsland, især det at kunne bevæge sig frit rundt i Schengenområdet, erhverve sig goder og tjenesteydelser, særligt finansielle tjenesteydelser samt adgang til offentlige og private ydelser.

1.9. På grund af det presserende behov for denne forordning anbefaler EØSU, at de fastsatte tidsfrister for dens ikrafttræden og fremtidige opfølgning afkortes.

1.10. Udvalget opfordrer Kommissionen, Europa-Parlamentet og medlemsstaterne til at overveje dets forslag, navnlig om elementer, det anser for afgørende, samt om regler for tredjeparts anvendelse af disse opholdsdokumenter, som har vist sig at være yderst vigtige i visse medlemsstater.

2. Kort sammenfatning af forslagens indhold og begrundelse

2.1. I meddelelsen fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd og Rådet — Fjortende statusrapport om en effektiv og ægte sikkerhedsunion⁽¹⁾, der beskriver udviklingen i to hovedsøjler for det europæiske forsvar: bekæmpelse af terrorisme, organiseret kriminalitet og de midler, der støtter dette, samt styrkelse af vores forsvar og vores modstandsdygtighed overfor disse trusler — refererer Kommissionen blandt andre tiltag⁽²⁾ til et lovgivningsforslag, der vil gøre nationale identitetskort og opholdsdokumenter mere sikre, og som vil »gøre det vanskeligere for terrorister og andre kriminelle at misbruge eller forfalske disse dokumenter for at komme ind i eller bevæge sig videre inden for EU«.

2.2. Som det fremgår af Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtnings statistiske oplysninger om falske dokumenter, »er nationale identitetskort med svage sikkerhedsfunktioner de rejsedokumenter, der oftest anvendes i bedragerisk øjemed inden for EU«. Som led i EU's indsats mod svindel med rejsedokumenter, der er anført i handlingsplanen fra december 2016, vedtog Kommissionen sammen med denne statusrapport et forslag til en forordning for at styrke sikkerheden af identitetskort, der udstedes til EU-borgere, og opholdsdokumenter, som udstedes til EU-borgere og deres familie-medlemmer. »En styrkelse af sikkerhedselementerne i identitetskort og opholdsdokumenter vil gøre det sværere for de kriminelle at misbruge eller forfalske disse dokumenter for at bevæge sig inden for EU eller passere de ydre grænser i EU. Mere sikre identitetsdokumenter vil bidrage til at styrke EU's forvaltning af de ydre grænser (herunder udfordringen med hjemvendte fremmedkrigere og deres familiemedlemmer), mens en mere sikker og pålidelig dokumentation samtidig vil gøre det lettere for EU-borgerne at udøve deres ret til fri bevægelighed«. — fremgår det af forslaget.

2.3. Kommissionens forslag, der er baseret på en konsekvensanalyse og offentlig høring, fastsætter minimumsstandarder for nationale identitetskort. Der skal således være et biometrisk ansigtsbillede og fingeraftryk, der lagres i en chip på identitetskortet. Forslaget indeholder desuden mindstekrav til oplysninger om opholdsdokumenter udstedt til mobile EU-borgere, samt en fuldstændig harmonisering af opholdskort for familiemedlemmer fra lande uden for EU. Kommissionen opfordrer medlovgiverne til straks at behandle lovforslaget med henblik på at nå frem til en hurtig aftale.

2.4. Det er i denne omfattende sammenhæng, at man må vurdere og behandle det nærværende forslag til forordning, hvis vigtigste mål er:

a) forbedre og styrke forvaltningen af de ydre grænser,

⁽¹⁾ COM(2018) 211 final af 17.4.2018.

⁽²⁾ Herunder nye redskaber til indsamling af elektronisk bevismateriale i straffesager, lette anvendelsen af finansielle oplysninger med henblik på forebyggelse, afsløring, efterforskning eller retsforfølgning af alvorlige straffelovsovertrædelser, skærpede regler for udgangsstoffer til eksplosivstoffer, der anvendes til fremstilling af hjemmelavede eksplosivstoffer, bedre kontrol med ind- og udførsel af skydevåben for at forhindre ulovlig handel med skydevåben, bekæmpelse af terrorrelateret onlineindhold, interoperabilitet mellem informationssystemer og bedre udveksling af oplysninger, beskyttelse mod kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare risici og beskyttelse af det offentlige rum, bekæmpelse af internetkriminalitet og styrkelse af internetsikkerhed.

- b) bekæmpe terrorisme og organiseret kriminalitet og opbygge en ægte sikkerhedsunion,
- c) lette EU-borgeres mobilitet ved udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed, og når de skal bevise deres identitet over for offentlige og private enheder ved udøvelsen af deres ret til at opholde sig i et andet EU-land,
- d) styrke Europas bekæmpelse af svindel med rejsedokumenter og formindske risikoen for forfalskninger og svindel med dokumenter,
- e) forebygge misbrug og interne sikkerhedsrisici stammende fra fejl inden for dokumentsikkerhed,
- f) forebygge rejser til tredjelande med terror for øje og efterfølgende ustraffet tilbagevenden til EU.

2.5. For at opnå disse mål har Kommissionen fremsat nærværende forslag til forordning, som den anser som et passende juridisk instrument baseret på artikel 21, stk. 2, i TEUF, og som opfylder nærhedsprincippet og befinder sig inden for proportionalitetsprincipets grænser.

2.6. Blandt de tre muligheder, som er undersøgt — at fastholde *status quo*, imødegå en bred harmonisering eller vedtage et system til fastlæggelse af minimumssikkerhedsstandarder for identitetskort og fælles minimumskrav for opholdsdokumenter, der udstedes til EU-borgere og, ved udstedelse af opholdstilladelser for EU-borgeres familiemedlemmer, der er tredjelandsstatsborgere og at anvende den fælles, ensartede udformning af opholdstilladelser til tredjelandsstatsborgere — faldt valget på denne sidste mulighed, da den respekterer de grundlæggende rettigheder, navnlig rettighederne om databeskyttelse og beskyttelse af privatlivets fred.

2.7. Forslaget, som er under behandling, vil også ledsages af »bløde« foranstaltninger (som f.eks. oplysnings- og uddannelsesaktiviteter), for at sikre en gnidningsløs gennemførelse, der er tilpasset den enkelte medlemsstats specifikke situation og behov, hvor de vigtigste er:

- a) et program til overvågning af udbyttet, resultaterne og virkningerne af denne forordning,
- b) en årlig indberetning foretaget af medlemsstaterne til Kommissionen et år efter, at de har påbegyndt anvendelsen af en række primære oplysninger med henblik på en effektiv overvågning af, hvordan forordningen fungerer,
- c) Kommissionens vurdering af effektivitet, virkning, relevans, sammenhæng og europæisk-merværdi af den deraf følgende retlige ramme senest seks år efter anvendelsesdatoen for at sikre, at der foreligger tilstrækkelige data og interessenthøringer med henblik på at indsamle feedback om virkningen af de lovgivningsmæssige og de »bløde« foranstaltninger, der gennemføres.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU glæder sig over det foreliggende forslag, som er under behandling, idet det allerede har gjort opmærksom på behovet herfor i andre udtalelser. Udvalget er enig i retsgrundlaget, som det finder passende i forhold til forslagens begrænsning, og i valget af retsakt og bekræfter, at forslaget overholder nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet samt de grundlæggende rettigheder og opfordrer til, at det vedtages hurtigst muligt.

3.2. Udvalget er også enig i, at der skal inkluderes et ansigtsbillede af indehaveren og to fingeraftryk i interoperabelt format og tilslutter sig de fastsatte undtagelser og kravet om adskillelse af de biometriske identifikatorer fra alle de øvrige oplysninger, som findes på disse kort i henhold til medlemsstaternes afgørelse.

3.3. EØSU minder om REFIT-konklusionerne og borgerhøringerne, som klart afslørede situationer, som hindrer den frie bevægelighed i EU navnlig på grund af identitetskort, som myndighederne ikke anerkender som gyldige rejsedokumenter, har forskellige gyldighedsperioder, som vanskeliggør, at de anerkendes af medlemsstaterne, samt borgernes problemer med at få adgang til varer og tjenesteydelser.

3.4. Udvalget mener, at forslaget ligger fjernt fra disse konklusioner, når medlemslandene fastholder, at det skal være frivilligt at indføre identitetskort på deres nationale territorier, fastsætte deres anvendelsesområde samt minimumsoplysninger og typen af identitetskortene.

3.5. EØSU minder om, at identitetskortene normalt udstedes som det vigtigste bevis på indehaverens identitet, og at de giver borgerne adgang til finansielle tjenesteydelser — såsom åbning af en bankkonto — udbetaling af sociale ydelser, sundhedspleje, uddannelse og udøvelse af lovmæssige og politiske rettigheder.

3.6. Ligesom i Europa-Parlamentets undersøgelse, *The Legal and Political Context for setting up a European Identity Document* (Den retlige og politiske ramme for oprettelsen af et europæisk identitetsdokument), så EØSU gerne, at Kommissionen også havde undersøgt muligheden for at udarbejde et europæisk identitetskort, som giver de europæiske borgere ret til at afgive deres stemme med dette kort, selv om der så skulle anvendes et andet retsgrundlag.

3.7. EØSU er bekymret over, at overholdelsesomkostningerne ved de nye kort lægges over på borgerne som et ikke fastsat beløb, der fuldt ud vil afhænge af den enkelte medlemsstats myndigheder. EØSU mener derfor, at omkostningerne, der opstår som følge af forslaget, bør vurderes først, så de kan tilpasses og fremstå proportionelle.

3.8. EØSU kan ikke undlade at påpege, at ifølge konsekvensanalysen af nærværende forslag, er der fortsat mange medlemslande, som udsteder identitetskort, der stadig ikke tillader indhentning af biometriske data (Italien, Frankrig, Rumænien, Kroatien, Den Tjekkiske Republik, Finland, Malta, Slovakiet og Slovenien), og det er derfor vigtigt at konkretisere og sikre de finansielle og teknologiske følger, som disse foranstaltninger vil have for borgerne og de respektive offentlige myndigheder.

3.9. EØSU understreger ligeledes behovet for, at forslaget præciserer, hvorvidt identitetskortet er lovligt som et instrument, der giver indehaveren mulighed for at gennemføre en række handlinger i en hvilken som helst medlemsstat, navnlig fri bevægelighed i Schengen-området, køb af varer og tjenesteydelser, herunder især finansielle tjenesteydelser.

3.10. Udvalget vil også gerne understrege de problemer, der er konstateret i forbindelse med opholdsdokumenter, navnlig det store antal dokumenter, medlemslandenes afvisning af indrejse samt adgang til basale goder og tjenesteydelser, og er bekymret for, at forslaget ikke er tilstrækkeligt for at løse op for disse situationer.

3.11. Udvalget understreger behovet for, at princippet om dataminimering overholdes for at sikre, at formålene med indsamlingen af biometriske data er klare, gennemsigtige og har lovlige, afgrænsede og gennemsigtige formål.

3.12. EØSU mener, at Kommissionen ikke begrundet sit valg af retsakt fuldt ud, og at den ikke fremlægger begrundelsen for, at den ikke har fremsat et forslag baseret på en bredere lovgivningsmæssig harmonisering for at skabe et ægte fælles system til identifikationsdokumenter med klare fordele hvad angår sikkerhed og enkelhed, som er hurtigt at kontrollere og sikrer ensartede procedurer til fordel for borgerne. Udvalget mener, at Kommissionen i det mindste burde have peget på et sådant mål som værende ønskeligt på mellemlangt sigt. Som det udtrykkeligt fremgår af Kommissionens arbejdsrapport (SWD (2018) 111 final ⁽³⁾), blev denne mulighed foretrukket af »Et flertal af de hørte EU-borgere, som støtter den mere vidtgående EU-harmonisering af nationale identitetskort (ID 2) og går ind for generel harmonisering af opholdsdokumenter (RES 3)«.

3.13. Udvalget forstår ikke, hvorfor man ikke — ligesom ved opholdsdokumenter for EU-borgere — slår fast, hvad der skal stå på kortet, nemlig hvad der fremgår af bilaget til konsekvensanalysen af dette forslag, dvs. dokumentets titel, navn, køn, nationalitet, fødselsdato, fødselssted og udstedelsessted, underskrift og dokumentets udløbsdato.

3.14. EØSU understreger, at det er nødvendigt med strengere kontrol med svindel, hvor der er særligt fokus på transport, især i luften, på landjorden og til vands, og at grænsemyndighederne skal være udrustet med tilstrækkelige menneskelige, logistiske og tekniske kompetencer for at kunne sikre, at unionsborgeres rejsedokumenter ikke blot genkendes, men også at kontrollen af dem styrkes.

3.15. Det er vigtigt, at forslaget ledsages og overvåges af Kommissionen for at sikre, at de dokumenter, der her er tale om, genkendes som rejsedokumenter og som dokumenter, der giver adgang til offentlige og private tjenester.

3.16. EØSU mener desuden, at ethvert yderligere element, som medlemsstaterne anfører på de nævnte kort, også kan behandles og om nødvendigt standardiseres både for så vidt angår deres indførsel og de implicerede parter og tredjeparts brug af dem.

⁽³⁾ Resumé af konsekvensanalysen, som ledsager Europa-Parlamentets og Rådets forordning om styrkelse af sikkerheden ved unionsborgernes identitetskort og ved opholdsdokumenter, der udstedes til unionsborgere og deres familiemedlemmer, som udøver deres ret til fri bevægelighed.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Artikel 1. — I lyset af forslaget omfang mener EØSU, at dets genstand burde henvise til minimumsoplysningskravene.

EØSU understreger vigtigheden af tydeligt at fastslå, at denne forordning overholder legalitetsprincippet samt principperne om ægthed, korrekthed, entydighed og sikkerhed for borgernes identitetsdata.

4.2. Artikel 2. — Ud over anvendelsesområdet og med forbehold af direktiv 2004/38/EF, ønsker EØSU at henlede opmærksomheden på, at det er nødvendigt, at forslaget definerer begrebet »nationalt identitetskort« for at sikre, at det drejer sig om et harmoniseret dokument i alle medlemslande.

4.3. Artikel 3, stk. 2. — EØSU sætter spørgsmålstegn ved kravet om for dokumenttitlen at anføre »ét andet af EU-institutionernes officielle sprog«, da dette hverken er nødvendigt eller hensigtsmæssigt for lettere at genkende kortet ved grænserne.

4.4. Artikel 3, stk. 10. — EØSU mener, at gyldighedsperioden for disse dokumenter bør fastsættes i forordningen på ensartet vis for de respektive aldersgrupper.

4.5. Artikel 5. — Kortenes udfasningsperiode bør være tre år i stedet for fem år.

4.6. Artikel 6.

4.6.1. Opholdsdokumenter bør indeholde følgende oplysninger:

— forældrenes navne

— nationalitet

— fødselssted

— køn

— højde

— øjenfarve

— underskrift

4.6.2. For at sikre den enkelte borgers identitet, bør vedkommendes fulde navn fremgå (både fornavnet og efternavnet) i overensstemmelse med fødselsattesten og i henhold til den officielle stavemåde.

4.7. Artikel 8, stk. 2 — kortenes udløbsperiode bør være tre år i stedet for fem år.

4.8. Artikel 10. — Med forbehold af anvendelsen af direktiv (EU) 2016/679, mener EØSU, at forslaget bør omfatte særlige regler for databasens formål, hvordan indsamling af data og opdatering, kommunikation, rådgivning og adgang til data skal foregå, samt hvordan personlige data skal opbevares.

4.9. Artikel 12, stk. 1 — frist for aflæggelse af gennemførelsesrapporten bør være tre år i stedet for fire år, som det fremgår af betragtning 21.

4.10. Artikel 12, stk. 2. — Fristen for evalueringsrapporten bør være fem år og ikke seks år.

4.11. EØSU mener, at det er tilrådeligt, at man i forordningen fastsætter en frist efter fødslen, inden for hvilken man skal have sørget for et identitetskort (f.eks. 30 dage).

4.12. Af forordningen bør det endvidere fremgå, at en offentlig eller privat instans, der fastslår en persons identitet gennem dennes identitetskort, hverken må inddrage eller beholde kortet. Identitetskortet må heller ikke fotokopieres eller på anden vis reproduceres uden indehaverens udtrykkelige samtykke, medmindre en juridisk myndighed har truffet afgørelse herom ud fra indlysende sikkerhedsmæssige årsager, for at forebygge svindel eller misbrug eller med henblik på at beskytte personoplysninger og privatlivets fred.

4.13. I tilfælde af tab, tyveri, røveri eller udskiftning af kortene bør de dertil knyttede data øjeblikkeligt slettes for at undgå svigagtig brug af officielle dokumenter.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om regler, der letter brugen af finansielle og andre oplysninger med henblik på forebyggelse, afsløring, efterforskning eller retsforfølgning af visse strafbare handlinger, og om ophævelse af Rådets afgørelse 2000/642/RIA

(COM(2018) 213 final — 2018/0105 (COD))

(2018/C 367/16)

Hovedordfører: **Victor ALISTAR**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 28.5.2017
Retsgrundlag	Artikel 87, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Præsidiets beslutning	22.5.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	12.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	176/0/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU konstaterer, at Unionens indsats sigter mod at skabe merværdi ved at etablere en harmoniseret tilgang, der kan styrke det nationale og grænseoverskridende samarbejde i forbindelse med finansiel efterforskning af alvorlig kriminalitet og terrorisme. Derudover vil en indsats på europæisk plan kunne føre til harmoniserede bestemmelser, navnlig om databeskyttelse, for at sikre effektiviteten af et fælles område med sikkerhed og retfærdighed.

1.2. For at nå dette mål er det nødvendigt at supplere den lovgivningsmæssige ramme for finansielle efterretningsenheder (FIU'er), der er udstukket i henhold til artikel 114, med et retligt instrument på grundlag af artikel 87, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Den valgte løsning består af en kobling mellem adgangen til finansielle data ifølge det femte direktiv om bekæmpelse af hvidvaskning af penge⁽¹⁾ og mekanismer for retligt samarbejde mellem medlemsstaterne.

1.3. Forslaget til direktiv er et instrument, der har til formål at styrke kapaciteten til at efterforske og bekæmpe kriminalitet på Den Europæiske Unions område, ved at sikre, at de kompetente myndigheder i medlemsstaterne har mere direkte adgang til finansielle data med henblik på retsforfølgning af lovovertrædelser samt at identificere mønstre for kriminalitet.

1.4. Anvendelsesområdet, som defineres af Kommissionen, vedrører efterforskning af overtrædelser og bekæmpelse af disse i forbindelse med retlige samarbejdsmechanismer og henviser i artikel 2, litra l), til artikel 3, stk. 1, i forordning (EU) 2016/794 om Europol⁽²⁾ med hensyn til definitionen af alvorlige strafbare handlinger. Vedrørende dette punkt finder EØSU det nødvendigt at opstille en mere præcis og restriktiv liste over strafbare handlinger, for hvilke det er tilladt at anvende denne mekanisme.

1.5. I sit forslag til direktiv bør Kommissionen kunne forbedre balancen mellem personers grundlæggende rettigheder, der er fastsat i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og behovet for at sikre en bedre håndhævelse af lovgivningen vedrørende indsatsen imod og bekæmpelsen af kriminalitet for at sikre et klima af sikkerhed og retfærdighed på EU-plan.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/843 af 30. maj 2018 om ændring af direktiv (EU) 2015/849 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme og om ændring af direktiv 2009/138/EF og 2013/36/EU (EUT L 156 af 19.6.2018, s. 43).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/794 af 11. maj 2016 om Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol) og om erstatning og ophævelse af Rådets afgørelse 2009/371/RIA, 2009/934/RIA, 2009/935/RIA, 2009/936/RIA og 2009/968/RIA (EUT L 135 af 24.5.2016, s. 53).

1.6. For at opnå balance mellem adgang til de europæiske borgeres finansielle data og *need-to-know-princippet* må man sørge for, at direktivet udelukkende begrænses til afsløring og retsforfølgning af strafbare handlinger og principielt ikke lade det være rettet mod for overordnede forebyggende foranstaltninger. Man bør derfor gøre brug af *princippet om behørig begrundelse*.

1.7. De centrale registre over bankkonti kunne suppleres med finansielle data om investeringsforvalteres konti til investering på kapitalmarkederne, da sådanne investeringer også indgår i de nuværende former for hvidvaskning af penge og sløring af ulovligt opnåede finansielle produkter. EØSU opfordrer tillige Kommissionen til at vurdere, hvorvidt det er muligt at forbinde de data, der indsamles i henhold til det femte hvidvaskningsdirektiv⁽³⁾, dette forslag til direktiv og det fjerde direktiv om administrativt samarbejde på beskatningsområdet⁽⁴⁾. For sidstnævnte dokumenters vedkommende kun med henblik på dokumentation for alvorlig kriminalitet og konstatering af forskelle mellem de data, der indsamles under undersøgelserne, og den information, der behandles.

1.8. Med hensyn til de reguleringsmæssige tekniske elementer, anbefaler EØSU at supplere artikel 17 med proceduremæssige bestemmelser, der henviser til det europæiske regelsæt om retligt samarbejde og udveksling af finansielle oplysninger med tredjelande.

1.9. EØSU anmoder Kommissionen om at revidere definitionerne i artikel 2, litra f), »retshåndhævelsesoplysninger« og l) »alvorlige strafbare handlinger« for at sikre klarhed, forudsigelighed og proportionalitet for de standarder, der fastlægger mekanismerne for adgang til finansielle data om unionsborgere.

1.10. Desuden opfordrer EØSU Kommissionen til at regulere formålet med adgang til oplysninger i de centrale nationale registre for bankkonti ved — med henblik på forebyggelse — at begrænse anvendelsen til de strafbare handlinger, der truer de europæiske borgeres kollektive eller individuelle sikkerhed, såsom terrorisme, menneskehandel og narkotikasmugling, samtidig med, at muligheden kan udvides til alle former for alvorlig kriminalitet, når det drejer sig om afsløring af visse strafbare handlinger og efterforskning og retsforfølgning af disse, eller for at inddrive aktiver fra lovovertrædelser.

2. Baggrund for udtalelsen

2.1. Kriminelle grupper, herunder terrorister, opererer ikke kun i et enkelt medlemsland. Deres aktiver, herunder deres bankkonti, er sædvanligvis spredt rundt omkring i flere lande både i og uden for EU. De anvender moderne teknologi, der gør det muligt for dem at overføre penge mellem flere bankkonti og mellem forskellige valutaer i løbet af få timer.

2.2. EØSU konstaterer, at Unionens indsats sigter mod at skabe merværdi ved at etablere en harmoniseret tilgang, der kan styrke det nationale og grænseoverskridende samarbejde i forbindelse med finansiel efterforskning af alvorlig kriminalitet og terrorisme. En indsats på EU-plan vil desuden bidrage til at sikre harmoniserede bestemmelser, navnlig om databeskyttelse, hvorimod det kan være sværere at opnå en harmoniseret grad af beskyttelsesniveauet, hvis det overlades til medlemsstaterne at lovgive uafhængigt af hinanden.

2.3. Selv om der gennem det femte hvidvaskningsdirektiv⁽⁵⁾ indføres centrale nationale registre over bankkonti, hvilket øger de finansielle efterretningsenheders behandlingskapacitet og effektivitet, er det nødvendigt for at opnå mere effektiv efterforskning og retsforfølgning, at de kompetente retslige myndigheder sikres hurtigere adgang til de finansielle oplysninger. For at nå dette mål er det nødvendigt at supplere den lovgivningsmæssige ramme for FIU'erne, der er etableret i henhold til artikel 114, gennem et retligt instrument på grundlag af artikel 87, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

2.4. Derved vil de kompetente myndigheder have direkte adgang til centrale nationale registre over bankkonti, hvilket letter arbejdet for de juridiske myndigheder, skattemyndighederne og de myndigheder, der er ansvarlige for bekæmpelsen af korruption, og som råder over undersøgelsesbeføjelser i henhold til national ret. Denne kategori bør også omfatte kontorer for inddrivelse af aktiver, som er ansvarlige for opsporing og identificering af udbyttet fra strafbare forhold med henblik på en eventuel indefrysning og konfiskation heraf for at sikre, at de kriminelle fratages deres indtægt.

2.5. Anvendelsesområdet, som defineres af Kommissionen, vedrører efterforskning af overtrædelser og bekæmpelse af disse i forbindelse med retlige samarbejdsmechanismer og henviser i artikel 2, litra l), til artikel 3, stk. 1, i forordning (EU) 2016/794 om Europol⁽⁶⁾ med hensyn til definitionen af alvorlige strafbare handlinger. Vedrørende dette punkt finder EØSU det nødvendigt at opstille en mere præcis og restriktiv liste over strafbare handlinger, for hvilke det er tilladt at anvende denne mekanisme.

⁽³⁾ Se fodnote 1.

⁽⁴⁾ Rådets direktiv (EU) 2016/881 af 25. maj 2016 om ændring af direktiv 2011/16/EU for så vidt angår obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet EUT L 146 af 3.6.2016, s. 8).

⁽⁵⁾ Se fodnote 1.

⁽⁶⁾ Se fodnote 2.

2.6. I henhold til forordning (EU) 2017/1939⁽⁷⁾ tildeles de europæiske anklagere i øvrigt også adgang til centrale nationale registre over bankkonti, hvilket vil styrke kapaciteten til at efterforske tilfælde af svig, der skader Den Europæiske Unions finansielle interesser.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU anerkender betydningen af mekanismer for samarbejde mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder og glæder sig over Kommissionens initiativ om oprettelse af mekanismer, som giver medlemsstaternes kompetente myndigheder mulighed for hurtigere og mere direkte at få adgang til finansielle data, som befinder sig på andre medlemsstats område.

3.2. Forslaget til direktiv er et instrument, der sigter mod at styrke kapaciteten til at efterforske og bekæmpe kriminalitet i Den Europæiske Union ved at sikre, at de kompetente myndigheder i medlemsstaterne får mere direkte adgang til finansielle data med henblik på at afsløre udbytte fra kriminalitet og kortlægge kriminalitetsmønstre.

3.3. I sit forslag til direktiv bør Kommissionen nå frem til en bedre balance mellem personers grundlæggende rettigheder, der er fastsat i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og behovet for at sikre en mere effektiv håndhævelse af lovgivningen vedrørende indsatsen imod og bekæmpelsen af kriminalitet.

3.4. Retten til respekt for og beskyttelse af privatlivets fred bør kun begrænses, hvis foranstaltningen er rimelig i forhold til offentlighedens interesse i at sikre et klima præget af sikkerhed og retfærdighed i hele Den Europæiske Union.

3.5. For at opnå balance mellem adgangen til de europæiske borgers finansielle data og *need-to-know-princippet* bør direktivet udelukkende begrænses til afsløring og retsforfølgning af strafbare handlinger, og principielt ikke være rettet mod for overordnede forebyggende foranstaltninger. Man bør derfor gøre brug af *princippet om behørig begrundelse*.

3.6. Adgang til finansielle data bør kun gives til kompetente myndigheder med henblik på efterforskning og retsforfølgning af strafbare handlinger samt i behørigt begrundede tilfælde til kontorer for inddrivelse af aktiver for at undgå at skabe metadatasæt, som efterfølgende bliver opbevaret af nationale eller europæiske enheder, der ikke har specifikke kompetencer inden for afsløring og efterforskning.

3.7. De centrale registre over bankkonti kunne suppleres med finansielle data om investeringsforvalteres konti til investering på kapitalmarkederne, da sådanne investeringer også indgår i de nuværende former for hvidvaskning af penge og sløring af ulovligt opnåede finansielle produkter.

3.8. Forslaget til direktiv bør ligeledes suppleres med proceduremæssige bestemmelser, der henviser til anden EU-lovgivning om retligt samarbejde og til udveksling af finansielle oplysninger med tredjelande, så følgende to betingelser overholdes, nemlig at fastlægge generelle retsregler vedrørende retlige procedurer med henblik på en gyldig indsamling af bevismateriale, når andre lovgivningsinstrumenter anvendes som supplement, og i højere grad gennemføre målsætningerne for den offentlige politik, der defineres i direktivforslagets begrundelse og Kommissionens ex post-analyse.

3.9. EØSU noterer sig og glæder sig over, at Kommissionens forslag til direktiv indeholder meget klare bestemmelser om beskyttelse af de grundlæggende rettigheder, men bemærker, at bestemmelserne er begrænset til personoplysninger videregivet gennem den mekanisme, der oprettes, og til adgang til centrale registre over bankkonti, og at de ikke indeholder specifikke regler om beskyttelse af den grundlæggende ret til privatlivets fred og om sikring af proceduremæssige garantier hvad angår begrænsning af disse rettigheder.

4. Særlige bemærkninger og anbefalinger

4.1. For at sikre, at begrænsningen af den grundlæggende ret til respekt for privatlivets fred fortsat er legitim og proportionel under gennemførelsen af de samarbejdsinstrumenter, der er fastsat i dette forslag til direktiv, bør det forebyggende aspekt i definitionen af finansielle oplysninger i artikel 2, litra e), udgå, uden at dette påvirker definitionen i det femte hvidvaskningsdirektiv⁽⁸⁾, som forbliver uændret i overensstemmelse med artikel 1, stk. 2, litra a), i det forslag til direktiv, som denne udtalelse omhandler. Der er således ingen risiko for overtrædelse af de bestemmelser i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som vedrører grundlæggende rettigheder.

⁽⁷⁾ Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed (EPPO) (EUT L 283 af 31.10.2017, s. 1).

⁽⁸⁾ Se fodnote 1.

4.2. Hvis man analyserer definitionen af »alvorlige strafbare handlinger« i artikel 2, litra l), der henviser til bilag I til forordning (EU) 2016/794 om Europol⁽⁹⁾, og tager udgangspunkt i tankegangen bag forslaget til direktiv og i perspektivet om regulering af adgang til data med henblik på at forebygge alvorlig kriminalitet, viser det sig, at den planlagte adgang ikke står i et rimeligt forhold til det overordnede mål. For eksempel kunne der gives adgang til borgernes finansielle data med henblik på at forhindre strafbare handlinger i forbindelse med trafikulykker med dødelig udgang, racisme, fremmedhad og afpresning.

4.3. EØSU anbefaler at ændre definitionen i artikel 2, litra l), som følger: »*alvorlige strafbare handlinger*»: de former for kriminalitet, der knytter sig til terrorisme, organiseret kriminalitet, narkotikahandel, menneskehandel, korruption, hvidvaskning af penge, kriminalitet i forbindelse med nukleare og radioaktive materialer, handel med migranter, ulovlig handel med menneskevæv og -organer, bortførelse, frihedsberøvelse og gidseltagning, røveri og tyveri, ulovlig handel med kunstgenstande, antikviteter og kulturgoder, kriminalitet, der skader Unionens finansielle interesser, insiderhandel og kursmanipulation på finansmarkederne, afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning, efterligninger og fremstilling af piratudgaver af produkter, falskmøntneri, forfalskning af betalingsmidler, ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer, miljøkriminalitet, herunder forurening fra skibe, seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse, herunder materiale, der viser misbrug af børn, og hvervning af børn til seksuelle formål, folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser.

4.4. I samme ånd og med henblik på at præcisere formålet med reglerne og sikre sammenhæng med de erklærede mål for den offentlige politik bør der kun gives adgang til centrale nationale registre over bankkonti, hvis hensigten er at forebygge terrorhandlinger, narkotikahandel og menneskehandel, og når formålet er identificering, efterforskning, retsforfølgning, sanktioner og dækning af skader, såvel for ovennævnte lovovertrædelser som for alle andre, der defineres i forslag til direktiv.

4.5. Artikel 5 i forslaget til direktiv bør suppleres med et nyt stk. 3, som indfører garantier for, at retshåndhævende myndigheders adgang til data, herunder finansielle data vedrørende privatlivet, foregår på et proportionelt og legitimt grundlag. I den forbindelse er det nødvendigt i stk. 3 at indføre en forpligtelse til at behandle ansøgninger om adgang fra sag til sag på grundlag af princippet om behørig begrundelse, således at adgangen til data, såfremt dataene efterfølgende anvendes som juridisk bevismateriale, opfylder kriterierne for lovlighed med hensyn til genoprettelse og anvendelse af bevismateriale, de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, herunder en retfærdig procedure i henhold til praksis i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (ECHR) i Strasbourg, og som på vellykket vis kan anvendes til at sanktionere lovovertrædelser begået af nationale retsinstanser.

4.6. I den forbindelse er det ikke tilstrækkeligt at fastsætte, at adgangen til fysiske personers finansielle data skal være i overensstemmelse med de nationale proceduremæssige garantier, der fremgår af artikel 7 og 8 i forslaget til direktiv, idet sådanne data også er tilgængelige for organer, som i lighed med Europol ikke har egne undersøgelsesbeføjelser som fastlagt i artikel 10.

4.7. Artikel 7, stk. 1 bør bringes på linje med bemærkningerne i punkt 4.1 i denne udtalelse vedrørende artikel 2, litra e), i forslaget til direktiv. Det foreslås således at ændre artikel 7, stk. 1, som følger: »(...) er nødvendige med henblik på forebyggelse af strafbare handlinger vedrørende terrorisme, menneskehandel og narkotikahandel samt afsløring af sådanne lovovertrædelser og alle andre former for alvorlige strafbare handlinger, eller med henblik på efterforskning eller retsforfølgning af alvorlige strafbare handlinger«. Af hensyn til sammenhæng og symmetri foreslås det at ændre artikel 7, stk. 2, tilsvarende.

4.8. EØSU glæder sig over, at Kommissionen i artikel 9, stk. 4, i forslaget til direktiv fastlægger, at de alternative mekanismer til overførsel af oplysninger i tilfælde af tekniske problemer med FIU.net skal overholde samme sikkerhedskriterier som dem, der gælder for FIU.net. Når situationen kræver det, mener EØSU, at de alternative mekanismer til overførsel af finansielle oplysninger også bør være i stand til at udfærdige et dokument på en måde, der gør det muligt at fastslå ægtheden, ligesom det er tilfældet for FIU.net.

4.9. For så vidt angår artikel 10, der definerer Euopols adgang parallelt med adgangen for kompetente myndigheder jf. artikel 3, anmoder EØSU om, at retten til adgang defineres på grundlag af Euopols egne undersøgelsesbeføjelser og omfattes af de fornødne garantier med hensyn til analyse af metadata.

Bruxelles, den 12. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁹⁾ Se fodnote 2.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager

(COM(2018) 225 final — 2018/0108 (COD))

og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager

(COM(2018) 226 final — 2018/0107 (COD))

(2018/C 367/17)

Hovedordfører: **Christian BÄUMLER**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 31.5.2018
Retsgrundlag	Artikel 82, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Præsidiets beslutning	22.5.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	12.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	157/2/0
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU betragter den øgede anvendelse af informationstjenester som en udfordring for de retshåndhævende myndigheder. Der findes i dag ikke noget pålideligt samarbejde med tjenesteudbydere, og der mangler gennemsigtighed og retssikkerhed omkring retternes kompetence i forbindelse med efterforskningsforanstaltninger.

1.2. EØSU glæder sig over, at den foreslåede forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager indfører bindende europæiske instrumenter for sikring af og adgang til data.

1.3. EØSU bifalder, at den europæiske editionskendelse og den europæiske sikringskendelse er efterforskningsforanstaltninger, som kun kan udstedes i strafferetlige efterforskninger eller straffesager i forbindelse med konkrete straffbare handlinger.

1.4. EØSU glæder sig over, at den europæiske editionskendelse kun skal gælde for alvorlige forbrydelser. Udvalget minder om, at dette mål snarere vil kunne nås ved at tage udgangspunkt i en straf på mindst tre måneder end en straf på højst tre år.

1.5. EØSU fremhæver, at forordningen skal respektere de grundlæggende rettigheder og overholde de principper, der er anerkendt i navnlig Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og i medlemsstaternes forfatninger.

1.6. EØSU påpeger, at spørgsmålene om, hvilke betingelser der skal gælde for adgang til data i forbindelse med straffesager, og hvem der skal afgøre dette, ofte besvares forskelligt på nationalt niveau. Udvalget går ind for, at der etableres fælles europæiske standarder for betingelserne for at få adgang til data.

1.7. EØSU glæder sig over, at begge kendelser skal afsiges eller godkendes af en retsmyndighed i en medlemsstat. EØSU finder det dog problematisk, at kendelser om fremlæggelse af abonnent- og adgangsdata også kan udstedes af en anklager, og går ind for, at kravet om en dommerkendelse skal udvides til at gælde for indsamling af alle personoplysninger.

1.8. EØSU anser det ligesom Kommissionen for problematisk, at tredjelande kan indføre forpligtelser for EU-tjenesteudbydere, som ikke er i overensstemmelse med EU's grundlæggende rettigheder. EØSU hilser det velkommen, at forslaget indeholder stærke garantier og udtrykkelige henvisninger til de betingelser og garantier, der allerede er fastsat i gældende EU-ret.

1.9. EØSU går ind for den mulighed, der lægges op til i Kommissionens forslag, for at adressaten kan anfægte lovligheden, nødvendigheden og proportionaliteten af en editionskendelse, og at udstedelsesstaten skal respektere de immuniteter og privilegier, som beskytter de oplysninger, der anmodes om i tjenesteudbyderens medlemsstat.

1.10. EØSU glæder sig over, at Kommissionens forslag gør det obligatorisk for tjenesteudbydere at udpege en retlig repræsentant i Unionen til at modtage, overholde og håndhæve kendelser om indsamling af bevismateriale.

1.11. EØSU mener, at tjenesteudbydere bør have ret til at få godtgjort deres udgifter i alle de tilfælde, hvor dette er fastsat i udstedelsesstatens ret.

2. Baggrund for forslaget

2.1. Mere end halvdelen af alle strafferetlige efterforskninger indeholder i dag en grænseoverskridende anmodning om adgang til elektroniske bevismidler, såsom tekster, e-mails eller messaging apps. Derfor foreslår Kommissionen nye regler, som skal gøre det lettere og hurtigere for politi- og retsmyndigheder at få adgang til det elektroniske bevismateriale, som de anser for nødvendigt for efterforskning med henblik på anholdelse og domfældelse af kriminelle og terrorister.

2.2. Rådet ⁽¹⁾ krævede i 2016 konkrete foranstaltninger på grundlag af et fælles EU-koncept for at gøre den gensidige retshjælp mere effektiv, forbedre samarbejdet mellem medlemsstaternes myndigheder og tjenesteudbydere i tredjelande samt foreslå løsninger i forbindelse med fastlæggelse og håndhævelse af efterforskningskompetencen i cyberspace.

2.3. Europa-Parlamentet ⁽²⁾ fremhævede ligeledes, at de forskellige lovgivningsrammer kan skabe problemer for tjenesteudbydere, når de forsøger at imødekomme anmodninger fra de retshåndhævende myndigheder, og opfordrede til, at der blev etableret en europæisk lovgivningsramme med tilstrækkelige garantier for alle berørte parter rettigheder og friheder.

2.4. Der er blevet indført mekanismer for samarbejde mellem landene for flere årtier siden til håndtering af de situationer, hvor bevismaterialet eller tjenesteudbyderen befinder sig i et andet land. Trods jævnlige reformer er disse samarbejdsmekanismer under stigende pres som følge af det voksende behov for rettidig, grænseoverskridende adgang til elektronisk bevismateriale. En række medlemsstater og tredjelande har i denne forbindelse udvidet deres nationale værktøjer. Den heraf følgende fragmentering skaber efter EØSU's opfattelse retsusikkerhed og modstridende forpligtelser og sår tvivl om beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder og retssikkerhedsgarantier for personer, der er berørt af sådanne anmodninger.

2.5. EØSU mener, at den øgede anvendelse af informationstjenester er en udfordring for de retshåndhævende myndigheder, da de relevante myndigheder ofte er dårligt udrustet til at håndtere onlinebevismateriale. Den langvarige proces med at fremskaffe bevismateriale er også en af de største hindringer. Der findes i dag ikke noget pålideligt samarbejde med tjenesteudbydere, og der mangler gennemsigtighed og retssikkerhed omkring retternes kompetence i forbindelse med efterforskningsforanstaltninger. EØSU går ind for et direkte grænseoverskridende samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder og udbydere af digitale tjenester i forbindelse med strafferetlig efterforskning.

2.6. Den gældende retlige ramme i EU omfatter Unionens samarbejdsinstrumenter i straffesager såsom direktiv 2014/41/EU om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager ⁽³⁾, konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater ⁽⁴⁾, Rådets afgørelse 2002/187/RIA om oprettelse af Eurojust ⁽⁵⁾, forordning (EU) 2016/794 om Europol ⁽⁶⁾, Rådets rammeafgørelse 2002/465/RIA om fælles efterforskningshold ⁽⁷⁾ samt bilaterale aftaler mellem Unionen og tredjelande.

⁽¹⁾ Rådets konklusioner om styrkelse af strafferetten i cyberspace af 9. juni 2016, ST9579/16.

⁽²⁾ P8_TA(2017)0366.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager (EUT L 130 af 1.5.2014, s.1).

⁽⁴⁾ Rådets retsakt af 29. maj 2000 om udarbejdelse i henhold til artikel 34 i traktaten om Den Europæiske Union af konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater.

⁽⁵⁾ Rådets afgørelse 2002/187/RIA af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/794 af 11. maj 2016 om Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol).

⁽⁷⁾ Rådets rammeafgørelse 2002/465/RIA af 13. juni 2002.

3. Editions- og sikringskendelser

3.1. EØSU glæder sig over, at den foreslåede forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager (COM(2018) 225 final) indfører bindende europæiske instrumenter for sikring af og adgang til data. Forordningen henvender sig til udbydere af elektroniske kommunikationstjenester, sociale netværk, online-markedspladser, udbydere af hostingtjenester og udbydere af internetinfrastruktur som registre over IP-adresser og domænenavne.

3.2. Direktiv 2014/41/EU omfatter enhver grænseoverskridende efterforskningsforanstaltning i EU. Det omfatter adgang til elektronisk bevismateriale, men direktivet om den europæiske efterforskningskendelse indeholder ingen specifikke bestemmelser om grænseoverskridende indsamling af elektronisk bevismateriale. EØSU hilser det derfor velkommen, at Kommissionens foreslår nye regler, som giver politi- og retsmyndighederne lettere og hurtigere adgang til de elektroniske bevismaterialer.

3.3. EØSU bifalder, at den europæiske editionskendelse og den europæiske sikringskendelse er efterforskningsforanstaltninger, som kun kan udstedes i strafferetlige efterforskninger eller straffesager i forbindelse med konkrete straffbare handlinger. Tilknytningen til en konkret efterforskning adskiller kendelsen fra forebyggende foranstaltninger eller pligt til opbevaring af data i henhold til lovgivningen og sikrer anvendelsen af de proceduremæssige rettigheder, der finder anvendelse i straffesager.

3.4. EØSU noterer, at kendelser om fremlæggelse af abonnent- og adgangsdata skal udstedes for enhver lovovertrædelse, hvorimod kendelser om fremlæggelse af transaktions- eller indholdsdata kun skal udstedes for lovovertrædelser, der i udstedelsesstaten kan straffes med en frihedsstraf af en maksimal varighed på mindst tre år, eller for specifikke forbrydelser som omhandlet i forslaget, hvor der er en specifik forbindelse til de elektroniske værktøjer og lovovertrædelser, der er omfattet af direktiv (EU) 2017/541 om bekæmpelse af terrorisme. Denne tilknytning til en maksimal straf på tre år skal sikre, at den europæiske editionskendelse kun udstedes i forbindelse med grovere former for kriminalitet i relation til sådanne data. EØSU minder om, at dette mål, som EØSU deler, snarere vil kunne nås ved at tage udgangspunkt i en straf på mindst tre måneder.

3.5. Retsgrundlaget for foranstaltninger på retsområdet er artikel 82, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. I henhold til artikel 82, stk. 1, kan der vedtages foranstaltninger efter den almindelige lovgivningsprocedure til fastlæggelse af regler og procedurer, der sikrer anerkendelsen af alle former for domme og retsafgørelser i hele Unionen.

3.6. De nye instrumenter er baseret på disse principper om gensidig anerkendelse for at lette indsamlingen af elektroniske bevismaterialer på tværs af grænserne. En myndighed i det land, hvor adressaten af kendelsen er bosat eller etableret, behøver ikke at være direkte involveret i forkyndelsen og fuldbyrdelsen af kendelsen. EØSU påpeger, at dette kan få som konsekvens, at en myndighed i en anden EU-medlemsstat får adgang til data om en EU-borger efter den pågældende medlemsstats egne regler.

3.7. EØSU fremhæver, at forordningen skal respektere de grundlæggende rettigheder og overholde de principper, der er anerkendt i navnlig Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og i medlemsstaternes forfatninger. Disse omfatter retten til frihed og sikkerhed, respekten for privatliv og familieliv, beskyttelse af personoplysninger, friheden til at oprette og drive egen virksomhed, ejendomsretten, adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, uskyldsformodningen og retten til forsvar, legalitetsprincippet og princippet om proportionalitet samt retten til ikke at blive retsforfulgt eller straffet to gange for samme lovovertrædelse. EØSU påpeger, at beskyttelsen af disse rettigheder også afhænger af, på hvilke betingelser der kan gøres indgreb i disse rettigheder, og hvem der skal afgøre dette.

3.8. EØSU påpeger, at spørgsmålene om, hvilke betingelser der skal gælde for adgang til data i forbindelse med straffesager, og hvem der skal afgøre dette, ofte besvares forskelligt på nationalt niveau. Politiet, anklagemyndigheden eller en domstol kan være ansvarlige for adgangen til data. Det er også forskelligt, på hvilket stadium i en efterforskning og ved hvilken grad af mistanke det er lovligt at få adgang til data. EØSU anbefaler, at der fastsættes fælles EU-standarder for spørgsmålet om, hvornår der må gives adgang til data.

3.9. EØSU glæder sig over, at begge kendelser skal afsiges eller godkendes af en retsmyndighed i en medlemsstat. Ved udstedelse af en europæisk editions- eller sikringskendelse skal en retsmyndighed altid inddrages enten som udstedelses- eller godkendelsesmyndighed. Kendelser om fremlæggelse af transaktions- eller indholdsdata skal udstedes og godkendes af en dommer eller domstol. Kommissionens forslag vil samlet set højne retsbeskyttelsesniveauet i Europa.

3.10. EØSU finder det imidlertid problematisk, at en editionskendelse i forbindelse med abonnent- eller adgangsdata også kan udstedes af en anklager, eftersom også abonnent- og adgangsdata er personoplysninger, og det er vanskeligt at sikre den efterfølgende retsbeskyttelse i forbindelse med dataadgang fra en anden medlemsstat. EØSU går ind for en udvidelse af domstolsforbeholdet til at omfatte indsamling af alle personoplysninger.

3.11. EØSU er tilhænger af den mulighed, der lægges op til i Kommissionens forslag, for at adressaten kan anfægte en editionskendelses lovlighed, nødvendighed eller proportionalitet. Rettighederne i henhold til lovgivningen i fuldbyrdesstaten respekteres ifølge Kommissionens forslag fuldt ud ved at sikre, at immuniteter og privilegier, som beskytter de oplysninger, der anmodes om i tjenesteudbyderens medlemsstat, skal overholdes i udstedelsesstaten. Dette er ifølge forslaget navnlig tilfældet, når de sikrer en højere beskyttelse end lovgivningen i udstedelsesstaten.

3.12. EØSU påpeger, at kendelsen også berører tjenesteudbydernes rettigheder, navnlig friheden til at oprette og drive egen virksomhed. EØSU bifalder, at forslaget omfatter en ret for tjenesteudbyderen til at rejse visse krav i udstedelsesstaten, f.eks. hvis kendelsen ikke er blevet udstedt eller godkendt af en retsmyndighed. Hvis kendelsen er fremsendt til fuldbyrdelse til fuldbyrdesstaten, kan fuldbyrdesmyndigheden beslutte ikke at anerkende og fuldbyrde kendelsen efter høring af udstedelsesmyndigheden, hvis en af de begrænsede indsigelsesgrunde finder anvendelse.

3.13. Ifølge Kommissionens forslag kan tjenesteudbyderen kræve, at udstedelsesstaten godtgør udbyderens udgifter i overensstemmelse med national lovgivning i udstedelsesstaten, hvis dette er fastsat i national lovgivning i udstedelsesstaten for nationale kendelser i lignende nationale sager. EØSU mener, at tjenesteudbyderne bør have ret til at få godtgjort deres udgifter i alle de tilfælde, hvor dette er fastsat i udstedelsesstatens ret.

4. Modstridende pligter

4.1. EØSU anser det ligesom Kommissionen for problematisk, at tredjelande kan indføre forpligtelser for EU-tjenesteudbydere, som ikke er i overensstemmelse med EU's grundlæggende rettigheder og forpligtelser, herunder det høje databeskyttelsesniveau, der er sikret i gældende EU-ret.

4.2. I forslaget løses dette problem ved at indføre en foranstaltning, der omfatter stærke garantier og udtrykkelige henvisninger til de betingelser og garantier, der allerede er fastsat i gældende EU-ret. EØSU er enig med Kommissionen i, at dette kan tjene som forbillede for tredjelandes lovgivning.

4.3. EØSU støtter desuden forslaget om at inkludere en specifik bestemmelse om modstridende forpligtelser. Denne giver tjenesteudbydere mulighed for at identificere og påpege modstridende forpligtelser med henblik på juridisk prøvelse. Denne bestemmelse skal sikre overholdelsen af to typer love, dels generelt blokerende love (blocking statutes) som f.eks. den amerikanske Electronic Communications Privacy Act (ECPA), der forbyder videregivelse af indholdsdata inden for lovens geografiske anvendelsesområde med få særlige undtagelser, dels love, som ikke forbyder videregivelse generelt, men kan gøre det i enkelte tilfælde.

4.4. EØSU er ligesom Kommissionen af den opfattelse, at internationale aftaler med andre nøglepartnere kan mindske risikoen for modstridende regler yderligere. Dette vil være den bedste måde at undgå konflikter på.

5. Direktiv om udpegning af retlige repræsentanter

5.1. Kommissionens forslag om europæiske editions- og sikringskendelser skal suppleres af et direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager (COM(2018) 226 final). Der findes i øjeblikket forskellige tilgange i medlemsstaterne til de forpligtelser, der pålægges tjenesteudbydere. Denne fragmentering er særligt tydelig i forbindelse med elektroniske bevismaterialer. Denne mangel skaber retsusikkerhed for de involverede og kan bevirke, at tjenesteudbyderne bliver pålagt forskellige og sommetider modstridende forpligtelser og sanktionssystemer i den henseende, afhængigt af om de leverer deres tjenesteydelser nationalt, på tværs af grænser inden for Unionen eller fra tredjelande uden for Unionen.

5.2. Kommissionens direktivforslag gør det obligatorisk for tjenesteudbydere at udpege en retlig repræsentant i Unionen til at modtage, overholde og håndhæve kendelser fra kompetente nationale myndigheder vedrørende indsamling af bevismateriale i straffesager.

5.3. Efter EØSU's opfattelse vil denne ordning sikre et mere velfungerende indre marked på en måde, der er forenelig med udviklingen af et fælles område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Alle tjenesteudbyderes pligt til at udpege en retlig repræsentant, når de driver virksomhed i Unionen, vil sikre, at der altid findes en klar modtager af efterforskningsforanstaltninger. Dette vil igen gøre det lettere for tjenesteudbyderne at efterleve disse kendelser, idet den retlige repræsentant bliver ansvarlig for at modtage, overholde og håndhæve disse kendelser på vegne af tjenesteudbyderen.

Bruxelles, den 12. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om persistente organiske miljøgifte (omarbejdning)

(COM(2018) 144 final — 2018/0070 (COD))

(2018/C 367/18)

Ordfører: **Brian CURTIS**

Rådets anmodning om udtalelse	13.4.2018
Europa-Parlamentets anmodning om udtalelse	16.4.2018
Retsgrundlag	Artikel 192, stk. 1, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Præsidiets beslutning	19.9.2017 (foregribende)
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Land-distrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	26.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	12.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	157/0/4
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) glæder sig over Kommissionens forslag, der har til formål at omarbejde forordningen om persistente organiske miljøgifte (POP) for at sikre en sammenhængende og effektiv gennemførelse af EU's forpligtelser i henhold til Stockholmkonventionen.

1.2. Udvalget påpeger, at markedsføring og anvendelse af de fleste POP allerede er blevet indstillet i EU. På grund af de ekstremt farlige virkninger af POP på mennesker og miljøet bør fremstillingen af sådanne stoffer imidlertid forbydes, og undtagelser bør kun gælde helt bestemte anvendelsesformål. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at indføre strengere kontrolforanstaltninger i overensstemmelse med forsigtighedstilgangen og Rioerklæringen om miljø og udvikling.

1.3. EØSU tilslutter sig forslaget om at overføre visse opgaver fra Kommissionen til ECHA for at skabe mere passende rammer for administrativ, videnskabelig og teknisk gennemførelsesstøtte. Udvalget gør imidlertid opmærksom på, at det er nødvendigt at fastsætte en solid arbejdsmetode, der involverer Kommissionen, ECHA, medlemsstaterne og interessenter.

1.4. EØSU anbefaler, at delegerede retsakter anvendes korrekt og i begrænset omfang med henblik på at opretholde en åben dialog med alle interessenter og med særlig fokus på oplysning af offentligheden og gennemsigtighed.

1.5. EØSU opfordrer EU til at tage den globale tæte i kampen mod POP. EU's indsats bør koncentreres om harmonisering af nationale strategier og lovgivning om overvågning og kontrol af POP. EØSU mener navnlig, at EU bør fremme bæredygtighed og fastholde bestemmelserne om POP i bilaterale og multilaterale handelsaftaler.

1.6. Udvalget støtter forslaget om at tilrettelægge en omfattende oplysningskampagne om POP på EU-plan inden for rammerne af bæredygtig udvikling. EØSU mener, at en åben database om POP kunne være et nyttigt redskab for virksomheder og forbrugere.

1.7. EØSU bemærker, at uddannelseskurser om POP bør være obligatoriske og tilgængelige for alle europæiske arbejdstagere, som direkte eller indirekte arbejder med disse stoffer. EØSU anbefaler navnlig, at uddannelses- og erhvervsuddannelsesinitiativer harmoniseres og betragtes som en del af den samme strategi efter princippet om livslang læring.

2. Indledning

2.1. **Persistente organiske miljøgifte (POP)** er organiske forbindelser, der kan modstå nedbrydning i miljøet gennem kemiske, biologiske og fotolytiske processer. På grund af deres persistens bioakkumuleres POP, hvilket potentielt har negative indvirkninger på menneskets sundhed og miljøet. Mange POP har tidligere været anvendt eller anvendes stadig som pesticider, opløsningsmidler, lægemidler og industrikemikalier. Selv om visse POP forekommer naturligt, f.eks. i vulkaner og forskellige biosyntetiske reaktioner, er de fleste menneskeskabte via totalsyntese.

2.2. Virkningerne af POP på menneskets sundhed og miljøet blev drøftet af det internationale samfund i forbindelse med Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte i 2001 ⁽¹⁾. Stockholmkonventionen, der er ratificeret af 180 parter og baseret på *forsigtighedsprincippet*, er en global traktat, der opstiller en retlig ramme med henblik på at indstille produktion, anvendelse, import og eksport af POP. EU undertegnede i 2005 konventionen, der omfattede en liste over 12 stoffer (herunder DDT).

2.3. EU's forpligtelse bestod i at indføre foranstaltninger til at mindske udslip af POP i miljøet og dermed mindske eksponeringen af mennesker og vilde dyr og planter. EU har været meget aktiv med at udpege nye stoffer under konventionen ⁽²⁾. EU's og medlemsstaternes forpligtelser inden for rammerne af konventionen gennemføres ved **forordning (EF) nr. 850/2004 (eller »POP-forordningen«)**.

2.4. En anden konvention, Århusprotokollen om persistente organiske miljøgifte (senest ændret i 2009), omhandler forurenende stoffers grænseoverskridende luftforurening over store afstande. Protokollen indeholder et direkte forbud mod fremstilling af visse forurenende stoffer. For andre stoffers vedkommende er der i protokollen fastsat en frist for at fjerne dem. På nuværende tidspunkt omfatter listen i protokollen 22 stoffer.

3. Resumé af forslaget

3.1. Formålet med Kommissionens forslag er at omarbejde POP-forordningen. Dette initiativ ændrer ikke den nuværende lovgivning for så vidt angår principper (forsigtighedsprincippet) og mål (beskyttelse af miljøet og menneskets sundhed), men er derimod en reaktion på behovet for en fuldstændig lovgivningsmæssig tilpasning og en forbedret gennemførelse.

3.2. Formålet med forslaget er navnlig at:

- bringe POP-forordningen, som henviser til direktiv 67/548/EØF og direktiv 75/442/EØF, i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1907/2006, forordning (EF) nr. 1272/2008 og direktiv 2008/98/EF. POP-forordningen henviser til et forskriftsudvalg, som ikke længere eksisterer ⁽³⁾, og skal bringes i overensstemmelse med Lissabontraktaten (TEUF). Endelig bør det præciseres, hvilke regler der er omfattet af gennemførelsesretsakter, og hvilke betingelser der gælder for vedtagelse af delegerede retsakter
- overdrage opgaver fra Kommissionen til ECHA ⁽⁴⁾ med henblik på at skabe mere passende rammer for administrativ, videnskabelig og teknisk gennemførelsesstøtte. Det foreslås også at understøtte medlemsstaternes håndhævelse af POP-forordningen ved at tildele det forum for informationsudveksling om håndhævelsesaktiviteter, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH-forordningen) ⁽⁵⁾, en koordinerende rolle
- foretage tekniske ændringer af de dispositive bestemmelser som f.eks. en præcisering af de nuværende definitioner og tilføje en definition af »fremstilling«, »anvendelse« og »mellemprodukt i et lukket system i et afgrænset område« med henblik på at forbedre og forenkle de nuværende procedurer.

3.3. Forslaget har specifikt fokus på gennemsigtighed og offentlig adgang til oplysninger. Gennemførelse af oplysningsprogrammer for offentligheden om POP, især for de mest sårbare grupper, og uddannelse af arbejdstagere, videnskabsfolk, undervisere, teknisk personale og ledere bør fremmes og lettes. Desuden bør offentligheden have mulighed for at deltage i udarbejdelsen, gennemførelsen og ajourføringen af *gennemførelsesplanerne* på nationalt plan.

⁽¹⁾ <http://chm.pops.int/>.

⁽²⁾ I de senere år er yderligere 16 stoffer blevet tilføjet til den oprindelige liste. <http://chm.pops.int/TheConvention/ThePOPs/TheNewPOPs/tabid/2511/Default.aspx>.

⁽³⁾ Siden den 1. juni 2015.

⁽⁴⁾ Forordning (EF) nr. 1907/2006.

⁽⁵⁾ Registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH).

4. Generelle bemærkninger

4.1. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag, der har til formål at omarbejde POP-forordningen for at sikre en sammenhængende og effektiv gennemførelse af EU's forpligtelser i henhold til Stockholmkonventionen. Sådanne foranstaltninger er afgørende for fastsættelsen af fælles retlige rammer, inden for hvilke der kan træffes foranstaltninger til at indstille fremstilling, markedsføring og anvendelse af forsætligt fremstillede POP og til at indføre en årlig kontrol, der foretages af den enkelte medlemsstat, samt udvikle sammenlignelige data for EU.

4.2. Udvalget påpeger, at markedsføring og anvendelse af de fleste POP allerede er blevet indstillet i EU. For at minimere udslippet af POP bør fremstilling af disse stoffer forbydes, og undtagelser begrænses til tilfælde, hvor det drejer sig om en essentiel funktion i en specifik anvendelse. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at indføre strengere kontrolforanstaltninger end dem, der er indført med Stockholmkonventionen, i overensstemmelse med *forsigtighedstilgangen* til miljøbeskyttelse som fastsat i Rioerklæringen om miljø og udvikling ⁽⁶⁾.

4.3. Udvalget er klar over, at Kommissionens beslutning om at undlade at gennemføre en formel høring af interessenterne og medlemsstaterne skyldes en generel konsolideret aftale med alle offentlige og private interessenter om de foranstaltninger, der skal træffes med henblik på at omarbejde POP-forordningen. EØSU anbefaler dog, at Kommissionen anlægger en effektiv og inkluderende tilgang i forbindelse med de kommende gennemførelsesfaser.

4.4. EØSU tilslutter sig forslaget om at overføre visse opgaver fra Kommissionen til ECHA med henblik på at skabe mere passende rammer for administrativ, videnskabelig og teknisk gennemførelsesstøtte. Udvalget gør imidlertid opmærksom på, at det er nødvendigt at fastsætte en solid arbejdsmetode, der involverer Kommissionen, ECHA og medlemsstaterne, med henblik på at sikre et effektivt samarbejde og bedre resultater. En af hjørnestenene i denne nye arbejdsramme bør være høring af interessenterne.

4.5. EØSU mener, at visse aspekter af omarbejdningen udelukkende er af teknisk karakter. Udvalget mener i overensstemmelse med sine tidligere udtalelser ⁽⁷⁾, at POP udgør en alvorlig trussel mod miljøet og folkesundheden. EØSU anbefaler derfor en korrekt og begrænset anvendelse af delegerede retsakter (hvor det er strengt nødvendigt) med henblik på at opretholde en åben dialog med alle interessenter og med specifikt fokus på oplysning af offentligheden og gennemsigtighed.

5. Særlige bemærkninger

5.1. Udvalget opfordrer Kommissionen til at præcisere forslaget om, at medlemsstaterne skal give offentligheden mulighed for at deltage i udarbejdelsen, gennemførelsen og ajourføringen af de nationale *gennemførelsesplaner*. EØSU mener navnlig, at deltagelsesformerne bør være klare og fælles for alle medlemsstater. Udvalget er overbevist om, at det organiserede civilsamfund i endnu højere grad end enkeltpersoner kunne spille en vigtig rolle. Desuden er det uklart, om og hvordan disse initiativer vil modtage finansiel støtte fra Kommissionen, og hvordan denne vigtige mulighed vil blive kommunikeret.

5.2. POP udgør en global trussel. I øjeblikket ligger den største udfordring på internationalt plan i at harmonisere nationale strategier og national lovgivning om overvågning af og kontrol med POP. Derfor støtter EØSU Kommissionens forslag om, at EU skal spille en mere proaktiv rolle i forhold til tredjelande med henblik på at håndtere POP-emissioner.

⁽⁶⁾ Rioerklæringen af 1992. Princip 15: »Landene skal bruge forsigtighedsprincippet for at beskytte miljøet. Hvor der er trusler om alvorlig eller uoprettelig skade, skal videnskabelig usikkerhed ikke bruges til at udskyde konkurrencedygtige metoder til at forhindre miljødelæggelse«.

⁽⁷⁾ EØSU's udtalelse om *Persistente organiske miljøgifte* (EUT C 32 af 5.2.2004, s. 45).

5.3. Udvalget mener dog, at formuleringerne »informationsudveksling«⁽⁸⁾ med tredjelande, der ikke er parter i Stockholmkonventionen, eller »efter anmodning og i overensstemmelse med de disponible ressourcer ... rettidig teknisk bistand«⁽⁹⁾ til gennemførelse af konventionen fortsat er for vage til at få bugt med POP. EØSU mener i særdeleshed, at EU bør fremme bæredygtighed og fastholde POP-bestemmelserne i bilaterale og multilaterale handelsaftaler⁽¹⁰⁾. Selv internationale mæglerorganer som f.eks. Udvalget for gennemførelse og overholdelse, der blev oprettet ved Minamatakonventionen, kan være et vigtigt referencepunkt i den henseende⁽¹¹⁾. EØSU er fuldstændig overbevist om, at EU kan blive førende inden for bæredygtig innovation.

5.4. Udvalget støtter forslaget om at tilrettelægge en omfattende oplysningskampagne om POP på EU-plan. Samtidig bør Europa mere aktivt fremme uddannelse i bæredygtighed og udbrede information om bedste praksis inden for bæredygtighed⁽¹²⁾. EØSU anbefaler navnlig, at der oprettes en åben database om POP, således at virksomheder og forbrugere får adgang til et nyttigt redskab.

5.5. EØSU bemærker, at uddannelseskurser om POP bør være obligatoriske og tilgængelige for alle europæiske arbejdstagere, som direkte eller indirekte arbejder med disse stoffer. EØSU påpeger, at disse aspekter allerede er med i den nuværende lovgivning, men en usikker og svag gennemførelse betyder, at der skal udvikles nye værktøjer med henblik på en mere effektiv gennemførelse. EØSU anbefaler navnlig, at oplysnings-, uddannelses- og erhvervsuddannelsesinitiativer harmoniseres og betragtes som en del af den samme strategi efter princippet om livslang læring.

Bruxelles, den 12. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁸⁾ COM(2018) 144 final, punkt 18.

⁽⁹⁾ COM(2018) 144 final, punkt 21.

⁽¹⁰⁾ EØSU's udtalelse om *Omstillingen til en mere bæredygtig europæisk fremtid* (EUT C 81 af 2.3.2018, s. 44).

⁽¹¹⁾ Minamatakonventionen om kvikksølv er en global traktat, som skal beskytte menneskets sundhed og miljøet mod de negative virkninger af kvikksølv. Man nåede til enighed om konventionen i Genève (Schweiz) den 19. januar 2013, hvorefter den blev vedtaget den 10. oktober 2013 på en diplomatisk konference i Kumamoto (Japan) og trådte i kraft den 16. august 2017. Den afspejler en innovativ og omfattende tilgang, der håndterer kvikksølv i hele dets livscyklus fra minedrift til affaldshåndtering. <http://www.mercurycion.org/>. Artikel 15.

⁽¹²⁾ Se punkt 4.13 i EØSU's udtalelse om *Rio+20: mod en grøn økonomi og bedre styring*, EUT C 376 af 22.12.2011, s. 102.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en overvågningsramme for den cirkulære økonomi

(COM(2018) 29 final)

(2018/C 367/19)

Ordfører: **Cillian LOHAN**

Medordfører: **Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 12.2.2018
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Plenarforsamlingens beslutning	19.9.2017
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Land-distrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	26.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	172/0/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU glæder sig over meddelelsen om en overvågningsramme for den cirkulære økonomi som en vigtig opfølgning på handlingsplanen for den cirkulære økonomi og som anbefalet i NAT/676.

1.2. Meddelelsen er et godt udgangspunkt, men den mangler en række relevante og vigtige indikatorer:

- miljøvenligt design
- udvikling af (nye) forretningsmodeller
- kollaborativ økonomi
- sociale indikatorer
- emissionsdata.

1.3. EØSU bemærker, at udvalget, selvom det er et rådgivende organ for EU's institutioner, ikke blev hørt under høringsprocessen i forbindelse med udarbejdelsen af disse indikatorer.

1.4. Den cirkulære økonomi hænger sammen med lavemissionsøkonomien og målene for bæredygtig udvikling, og derfor bør overvågningsindikatorerne afspejle dette.

1.5. Overvågningen skal bevæge sig væk fra et overdrevent fokus på affald.

1.6. Definitionen af »sektorer for cirkulær økonomi« er snæver og bør videreudvikles, idet den har betydning for flere indikatorer.

1.7. Manglende data på et specifikt område bør ikke være en grund til udelukkelse. Mangler i datamaterialet bør eksplicit nævnes, og der bør findes strategier til at lukke disse huller. Hvis vi fortsætter med at begrænse os til traditionelle gamle data, vil vi ikke foretage en korrekt måling af overgangen til en ny økonomisk model.

1.8. Der er uoverensstemmelser i politikker og lovgivning, som udgør hindringer for overgangen til en model for cirkulær økonomi i erhvervslivet. Disse uoverensstemmelser bør kortlægges som et element i overvågningsrammen.

1.9. Brugen af offentlige midler bør overvåges med egne indikatorer. Investeringer, der specifikt er blevet foretaget i initiativer inden for den cirkulære økonomi, bør have indbyggede data, som kan bruges til udarbejdelse af denne indikator. Det er vigtigt både at overvåge »penge, der er brugt« og »penge, der er investeret«.

1.10. Den europæiske interessentplatform for cirkulær økonomi bør anvendes som et redskab til at sikre inddragelse af aktive interessenter på området, og der bør udarbejdes og iværksættes en kommunikationsstrategi med konkrete målsætninger for at opnå dette.

1.11. Bevidstgørelses- og uddannelsesindsatsen på forbruger- og brugerniveau bør måles for at sikre en øget forståelse af forbrugernes rolle i den cirkulære økonomi og i strømmen af materialer. Infrastruktur støtte, der sætter forbrugerne i stand til at forbedre deres adfærd med hensyn til ressourceeffektivitet, og aktiviteter, der støtter overgangen fra »forbruger« til »bruger«, bør støttes og måles.

2. Generelle bemærkninger

2.1. EØSU glæder sig over Kommissionens meddelelse. Overvågning af fremskridtene med opfyldelsen af målsætningerne i handlingsplanen for den cirkulære økonomi er en vigtig del af processen.

2.2. Høringen i forbindelse med forberedelsen af overvågningsrammen fokuserede på interessenterne. Den burde have omfattet EØSU, idet udvalgets rolle som et rådgivende organ er nedfældet i traktaterne, og dets medlemmer repræsenterer mange af de relevante interessentgrupper.

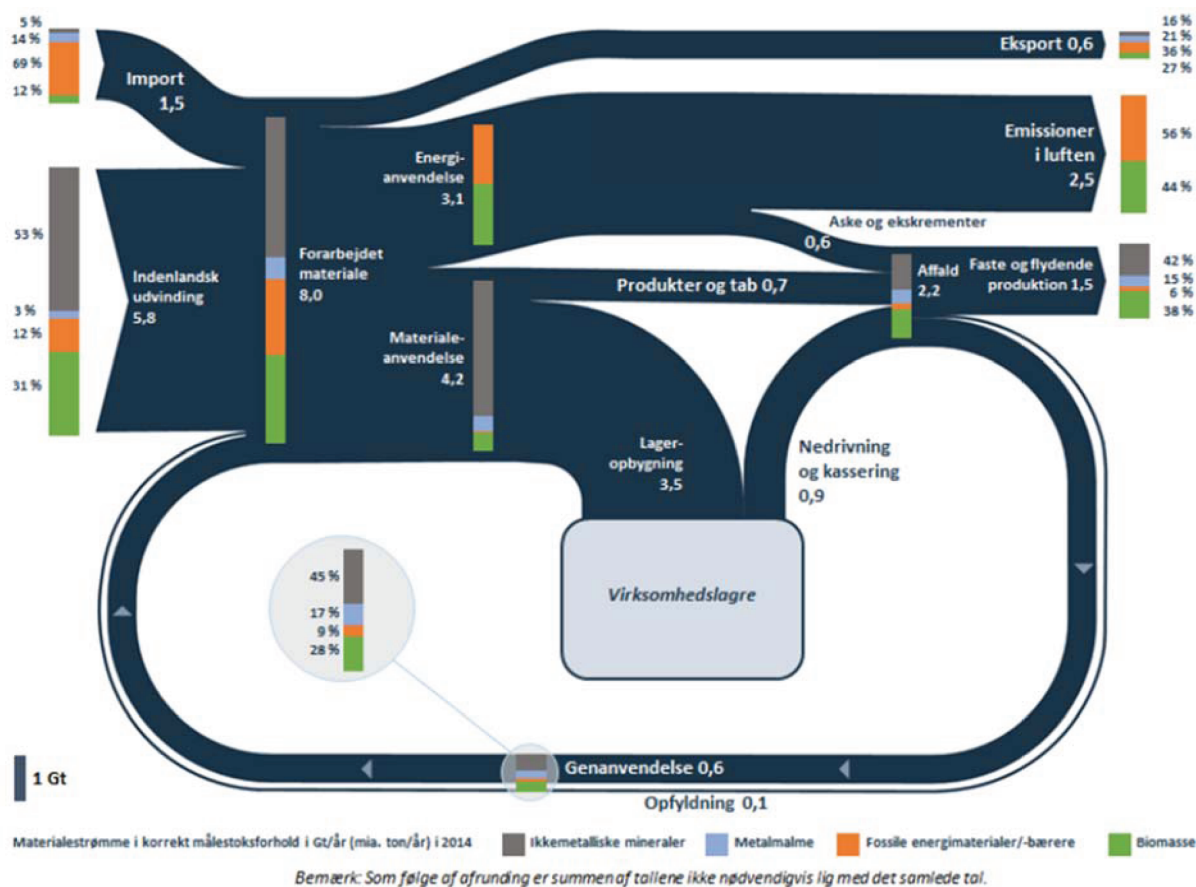
2.3. I alle effektive overvågningssystemer er det vigtigt, at parametrene er baseret på solide data, som er sammenlignelige på tværs af forskellige medlemsstater.

2.4. Det er uden tvivl en stor udfordring at overvåge fremskridtene hen imod en cirkulær økonomi. Det vil være meget vigtigt at måle alle elementer i den cirkulære overgang og sikre, at mangler i datamaterialet er klart identificeret.

2.5. Der bør øremærkes ressourcer til at sikre, at mangler i datamaterialet bliver afhjulpet gennem en hurtig fastlæggelse af kriterier og indsamling af data til beregning af referencetal. Løbende forskning og overvågning af kriterier, målinger og indikatorer anbefales.

2.6. Definitionen af »sektorer for cirkulær økonomi« er temmelig snæver, og det ville være hensigtsmæssigt at arbejde videre med denne. Denne definition har en begrænsende indvirkning på de parametre, der anvendes til at vurdere økonomisk aktivitet, jobskabelse, innovation og andre indikatorer.

Figur 1: Materialestrømme inden for økonomien (EU-28, 2014)

Figur 1: Findes på <http://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/material-flow-diagram>

2.7. De samlede tal for materialestrømme viser, at 8 mia. ton materialer hvert år forarbejdes til energi eller produkter i EU. Heraf eksporteres 0,6 mia. tons efterfølgende, men langt størstedelen forbliver i EU og kontrolleres af aktørerne her. Denne analyse er imidlertid selektiv med hensyn til de materialer, der er omfattet. For eksempel er vigtige materialestrømme som fødevarer og tekstiler undtaget. Der bør tages højde for konsekvenserne af produktion set i forhold til konsekvenserne af forbrug, og vi bør se på, hvordan og hvad vi producerer, eksporterer og importerer.

2.8. Meddelelsen bør tage hensyn til, at forskerne vurderer, at tallene for genanvendelse er optimistiske og sandsynligvis er udtryk for en overrepræsentation af, hvad der rent faktisk sker.

2.9. Det er vigtigt at skabe sammenhæng mellem den cirkulære økonomi og lavemissionsøkonomien. En overvågningsramme bør inddrage dette samspil for at styrke indsatsen og undgå dobbeltarbejde, hvilket vil forbedre effektiviteten i overgangen.

2.10. Meddelelsen fokuserer i høj grad på affald. Dette kan delvis forklares med, at datamaterialet om affald er solidt, sammenhængende og sammenligneligt. Enhver fremtidig overvågning må imidlertid omfatte mere end affald og genanvendelse og fokusere på produktudformning, produktion og forbrug.

2.11. Bevidstgørelses- og uddannelsesindsatsen på forbruger- og brugerniveau bør måles for at sikre, at der er en øget forståelse af forbrugernes rolle i den cirkulære økonomi og i strømmen af materialer. Der bør vælges praktiske løsninger baseret på fakta — inddragelse af civilsamfundet spiller en væsentlig rolle, og en cirkulær kultur baseret på nytænkning af værdier og ændring af de eksisterende forbrugsmønstre har stor betydning.

2.12. Det er nødvendigt at udarbejde en EU-godkendt ordbog over definitioner til den cirkulære økonomi. Den nuværende overvågning af sektorerne i den cirkulære økonomi er pr. definition for snæver til effektivt at tage højde for den type af systemiske ændringer, der indgår i handlingsplanen for den cirkulære økonomi, og som samfundet ønsker. Det er også nødvendigt at omdefinere begrebet »affald«.

3. De ti indikatorer

3.1. De ti indikatorer står opført under overskrifterne produktion og forbrug, affaldshåndtering, sekundære råstoffer, konkurrenceevne og innovation.

3.2. Der er ingen indikatorer til måling af de luftforurenende stoffer, herunder drivhusgasser, der forbindes med den eksisterende lineære model. Dette har afgørende betydning for at skabe sammenhæng mellem den cirkulære økonomi og lavemissionsøkonomien, EU's klima- og energimål og Parisaftalen.

3.3. De ti indikatorer fokuserer i høj grad på affald. Der bør foretages en bredere analyse for at medtage hele værdikæden for produkter og materialer, herunder miljøvenligt design, nye forretningsmodeller, ændringer i erhvervslivet og industriel symbiose samt nye forbrugsmodeller.

3.4. På den ene side bør indikatorerne generelt måle output og fordele ved den cirkulære økonomi, mens de på den anden side bør beskrive ressourcernes cirkulære kredsløb.

3.5. Mens kortere, mindre kredsløb er at foretrække i en cirkulær økonomi, er et fokus på selvforsyning, isoleret fra andre indikatorer, ikke en indikator for cirkularitet. Omfanget af genvinding af råstoffer og anvendelsen af sekundære råstoffer kan øge selvforsyningen. Fokus på selvforsyning som en indikator skaber en risiko for, at selvforsyning bliver et mål i sig selv, hvilket ikke er hensigten. Det kan føre til, at fokus flyttes fra den mest effektive brug af råstoffer og produkter. Der er brug for en systemisk tankegang.

3.6. Det er forståeligt, at tilgængeligheden af data blev taget i betragtning ved udvælgelsen af de ti indikatorer. Imidlertid bør manglerne i datamaterialet identificeres klart og tydeligt. Der bør hurtigst muligt udarbejdes en plan for afhjælpning af disse mangler som en del af overvågningsrammen.

3.7. Den nuværende plan for forbedring af videngrundlaget er stadig meget fokuseret på affald og bør udvides til at omfatte andre aspekter af den cirkulære økonomi.

3.8. Den europæiske interessentplatform for cirkulær økonomi, der er et fælles initiativ iværksat af Kommissionen og EØSU, bør udnyttes som en ressource til at kortlægge mangler i datamaterialet, forstå tendenser blandt interessenterne og bidrage til at identificere hindringer for overgangen.

4. De første resultater

4.1. Produktion og forbrug

4.1.1. Indikatorerne for produktion og forbrug fokuserer i høj grad på affald.

4.1.2. På grund af manglen på relevante oplysninger måles graden af selvforsyning inden for leveringen af råstoffer. Selvforsyning er ikke i sig selv en indikator for en cirkulær økonomi (se punkt 3.4). Opdelingen mellem »nye«, sekundære og tertiære råstoffer bør præciseres. Det ville også være nyttigt at overvåge udviklingen ved hjælp af mere disaggregerede data, f.eks. ved at måle brugen af henholdsvis »fornyelige« og »ikkefornyelige« ressourcer, nyttiggørelse af kritiske ressourcer, såsom sjældne metaller samt virkningerne af produktion, import og eksport (se punkt 2.8).

4.1.3. Grønne offentlige indkøb er en god indikator for anvendelsen af offentlige midler og kan være en drivkraft for cirkularitet. Gennemførelsen af planer for grønne offentlige indkøb i medlemsstaterne kunne fremmes gennem en klar kommunikation og tildeling af ressourcer til uddannelse i sammenhængen mellem grønne offentlige indkøb og cirkularitet, målene for bæredygtig udvikling og Parisaftalens mål for en lavemissionsøkonomi.

4.1.4. I forbindelse med vurderingen af regionale og nationale planer for offentlige grønne indkøb bør uddannelsesprogrammer for indkøbere overvåges, og oplysningerne deles. Den manglende forståelse for de åbenbare modsætninger mellem cirkulære eller grønne indkøb og reglerne for det indre marked skal imødegås.

4.1.5. Det er vigtigt med værktøjer til måling af madspild, der kan bruges til at løse det komplekse spørgsmål om, hvor i fødevareforsyningskæden fødevarer går til spilde. Det er ikke tilstrækkeligt kun at måle madspild hos forbrugerne, når der kræves systemiske ændringer for at løse dette kæmpe problem.

4.1.6. Madspild er dog kun ét aspekt i forbindelse med indførelsen af cirkularitet i landbrugsfødevaresektoren. Der er brug for klare definitioner til kortlægning af en landbrugspraksis, der er cirkulær. Disse definitioner skal hurtigst muligt udarbejdes i samråd med interessenterne (se punkt 2.13). Madspild bør overvåges som led i et overordnet system, så der tages højde for den indbyrdes afhængighed mellem fødevareproduktion, madspild og andre sektorer som energi, mobilitet og vandforvaltning.

4.1.7. Der er centrale aspekter af overgangen til en cirkulær økonomi, som ikke er medtaget her, men som bør være en del af produktion og forbrug i overvågningsrammen. Disse aspekter omfatter miljøvenligt design, nye ejerskabsmodeller, frivillige aftaler, forbrugeroplysning, forbrugeradfærd, understøttende infrastruktur, kortlægning af subsidier, der kan støtte anticirkulære aktiviteter, og forbindelser til lavemissionsøkonomien og målene for bæredygtig udvikling.

4.2. Affaldshåndtering

4.2.1. Omdefinering af affaldshåndtering, omdefinering af affald, fremme af forskning og innovation inden for genanvendelse, nye forretningsmodeller, nye værdikæder og tiltag, der bevæger sig videre end til genanvendelse, er grundlæggende elementer i den cirkulære økonomi. Der bør være tale om at gå fra affaldshåndtering til ressourceforvaltning.

4.2.2. Det vigtigste spørgsmål, når det gælder overvågning af kommunalt affald og genanvendelsesprocenterne, går på, hvor i kæden målingen foretages — inden sorteringen eller efter sorteringen. Dette er omhandlet i arbejdsdokumentet, men nævnes ikke eksplicit i meddelelsen. EØSU har hele tiden haft den holdning, at det er mest korrekt at måle efter sorteringen.

4.2.3. Overvågningen af kommunalt affald bør også omfatte spildevand. Affald fra mennesker er en levedygtig energikilde, når det behandles i anaerobe rådnetanke. Dette kan også bidrage til at reducere emissionerne fra andre energikilder.

4.3. Sekundære råstoffer

4.3.1. Et dynamisk, velfungerende marked for sekundære råstoffer spiller en meget vigtig rolle i den cirkulære økonomi.

4.3.2. I en cirkulær økonomi skal materialestømmene gå videre end genanvendelse og omfatte overvågning af materialestømmene på områderne reparation og genbrug, herunder genfremstillingsaktiviteter. Definitionerne er igen helt afgørende, idet én sektors affald bør være en potentiel ressource for en anden sektor.

4.3.3. Det bør anerkendes, at der kan sondres mellem afslutningen på et produkts levetid (hvorved menes, at produktets funktionsevne ophører) og afslutningen på levetiden for de forskellige komponenter og materialer, der er benyttet til at fremstille produktet.

4.3.4. Strømmen af materialer i den cirkulære økonomi bør også følge ejerskifter i en tjenestebaseret forretningsmodel.

4.3.5. I dette afsnit fokuseres der på håndteringen af det affald, der produceres i øjeblikket, og det understreges, at det er muligt at skabe sekundære råstoffer på dette grundlag. Dette initiativ er velkomment, men det begrænses gennem udelukkelsen af store materialestømme, herunder fødevarer og tekstiler, fra vurderingerne.

4.3.6. Det er vigtigt at overvåge sammensætningen af samfundets aktiver (»societal stock«) for at sikre, at de anvendte råstoffer kan genanvendes, når et specifikt aktiv ikke længere fungerer eller efterspørges. Dette ville mere end fordoble potentialet for forvaltningen af materialestømme. Digitaliseringen kan vise sig at være et nyttigt redskab i denne overvågning.

4.3.7. Meddelelsen kunne forbedre gennemsigtigheden og klarheden om, hvilke materialer der indgår i samfundets aktiver, og hvordan dette måles og overvåges.

4.4. Konkurrenceevne og innovation

4.4.1. Innovation, investering og handel er de vigtigste transaktioner, hvorigennem virksomheder bidrager til fremskridt i retning af en cirkulær økonomi. Eftersom cirkulær økonomi er relevant for alle erhvervssektorer og, endnu vigtigere, kræver samarbejde på tværs af sektorer, er der behov for en bredere tilgang til den cirkulære økonomis sektorer.

4.4.2. Særlige tendenser inden for miljøvenligt design bør overvåges, hvilket også gælder for udviklingen af nye tjenestebaserede forretningsmodeller og fleksible ejerskabsformer. For eksempel bør udarbejdelsen og vedtagelsen af standarder for miljøvenligt design, der er relevante for den cirkulære økonomi, overvåges.

4.4.3. Der findes virksomheder, der bevæger sig ind på markedet for genfremstilling og vinder betydelige markedsandele. De er nødt til at indgå i en overvågningsramme.

4.4.4. Brugen af offentlige midler bør ligeledes overvåges med egne indikatorer. Investeringer, der specifikt er blevet foretaget i initiativer inden for den cirkulære økonomi, bør have indbyggede data, som kan bruges til udarbejdelse af denne indikator, således at det ikke kun måles, hvor mange penge der er brugt, men også hvilke resultater der er opnået.

4.4.5. Private investeringer spiller også en vigtig rolle i overgangen til en cirkulær lavemissionsøkonomi. Investerings-, forsikrings- og banksektorerne har allerede udviklet værktøjer og evalueringsmodeller. Derfor bør både private investeringer og offentlige midler kvantificeres i overvågningssystemet.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig plan for fiskeriet, der udnytter demersale bestande i det vestlige Middelhav

(COM(2018) 115 final — 2018/0050 (COD))

(2018/C 367/20)

Ordfører: **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 15.3.2018 Rådet, 20.3.2018
Retsgrundlag	Artikel 43, stk. 2, artikel 114, stk. 1, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Plenarforsamlingens beslutning	13.2.2018 (foregribende)
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Land-distrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	26.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	165/0/2
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU er enig med Kommissionen i det betimelige i at vedtage en flerårig plan for fiskeriet, der udnytter demersale bestande i det vestlige Middelhav, som omfatter tiltag til afhjælpning af overfiskeriet af hovedparten af de demersale artsbestande, for hvilke der findes data. I denne forbindelse bifalder udvalget anvendelsen af en fiskeriindsatsordning baseret på antallet af fiskedage og pr. forvaltningsenhed for trawlerne, ligesom det bifalder muligheden for at iværksætte et system baseret på samlede tilladte fangstmængder, såfremt fiskeriindsatsordningen slår fejl.

1.2. Udvalget mener, at hensigten med planen bør være at sikre et fiskeri, som er bæredygtigt i tre henseender: miljømæssigt, socialt og økonomisk. Derfor bør de foranstaltninger, der indføres, være forholdsmæssige, således at middelhavsfiskerne kan håndtere de socioøkonomiske følgevirkninger. På denne baggrund vil det i betragtning af tidspunktet for dette forslags vedtagelse og ikrafttræden (tidligst i midten af 2019) være vanskeligt at nå det maksimale bæredygtige udbytte for alle bestande i 2020. Alligevel støtter udvalget EU's internationale engagement for at nå det maksimale bæredygtige udbytte i 2020, hvis betydning for denne flerårige plan er helt central, navnlig for de arter, der er mest overfisket, og som risikerer et biologisk kollaps. Der bør derfor fastsættes mere realistiske og hensigtsmæssige frister for det maksimalt bæredygtige udbytte for alle bestande.

1.3. EØSU anerkender EU-fiskeriets regionale særpræg, men mener, at Middelhavets »særlige« karakter kræver, at der gøres en indsats for at reformere fiskeriet, og anbefaler, at medlovgiverne støtter en passende forvaltningsordning, som sikrer ligevægt mellem Europas maritime regioner, og som gør det muligt for Middelhavsregionen fuldt at realisere den fælles fiskeripolitikks målsætninger.

1.4. Udvalget anerkender, at der i de seneste år er sket en betragtelig reduktion af antallet af fiskerfartøjer, men beklager imidlertid, at denne indsats fra fiskerisektorens side ikke har ført til en reel nedbringelse af fiskeridødeligheden for centrale bestande, navnlig på grund af den strukturelle overkapacitet i visse dele af flåden, især for trawlere, samt en effektivisering af fiskeriet i kraft af moderniseringen af motorer, udstyr og fiskeriteknologier.

1.5. EØSU opfordrer Kommissionen til også at tage hensyn til de andre faktorer og former for menneskelig aktivitet, der har betydning for fiskebestandenes og økosystemernes tilstand i Middelhavsområdet, således som det nævnes i punkt 3.5 i nærværende udtalelse, idet det foreslås, at der træffes passende foranstaltninger for at reducere disses konsekvenser for fiskebestandene.

1.6. I betragtning af at Middelhavet er et delvist lukket havområde, og at hele 22 lande har kyster til Middelhavet, hvoraf størstedelen ikke er EU-lande, anbefaler EØSU, at Kommissionen gør sit yderste for at koordinere tiltagene for forvaltning af de fælles arter med de øvrige lande, navnlig inden for rammerne af Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM).

1.7. EØSU anerkender, at det i betragtning af det omfattende overfiskeri i området er nødvendigt at vedtage foranstaltninger vedrørende områdebegrænsninger for trawlere, der er det primære redskab, der benyttes af det fiskeri, der er omfattet af planen, med henblik på betragteligt at begrænse virkningen af uønsket fangst af demersale arter, navnlig ungfisk, og på fiskenes vigtigste habitater (reproduktions- og yngleområder) og de sårbare habitater (mergel og koraldannende), når der i henhold til de videnskabelige data er behov herfor.

1.8. EØSU opfordrer medlovgiverne til at fjerne forbuddet mod anvendelse af trawl inden for 100 meters dybdekurven fra 1. maj til 31. juli hvert år, med den begrundelse, der gives i punkt 4.3 i nærværende udtalelse.

1.9. Udvalget opfordrer Kommissionen til at inkludere ekstraordinære ledsageforanstaltninger for at kompensere for de tab, som fiskerne vil lide som følge af reduktionen af fiskeriindsatsen og fiskeridødeligheden. I denne henseende bør man øge støtten i tilfælde af midlertidigt ophør og genoverveje støtte i tilfælde af definitivt ophør.

1.10. Endelig opfordrer udvalget Kommissionen til at tage samtlige bemærkninger under »Generelle bemærkninger« og »Særlige bemærkninger« i nærværende udtalelse i betragtning.

2. Resumé af Kommissionens forslag

2.1. Kommissionen har fremlagt et forslag til forordning om en flerårig plan for fiskeriet, der udnytter demersale bestande i det vestlige Middelhav, som vedrører fiskeri af blårod reje, dybvandsrosenreje, rød kæmpereje, kulmule, jomfruhummer og rød mulle, der primært udføres af trawlere fra Italien, Frankrig og Spanien.

2.2. Forslagets overordnede formål er at nå målet om maksimalt bæredygtigt udbytte for de nævnte fiskebestande, anvende en forsigtighedstilgang til økosystemet og lette gennemførelsen af landingsforpligtelsen, alt dette med henblik på at sørge for, at fiskeriaktiviteterne er miljømæssigt bæredygtige på lang sigt og forvaltes på en måde, der udmønter sig i økonomiske, sociale og beskæftigelsesmæssige gevinster.

2.3. At Kommissionen fremlægger forslaget, skyldes, at den ikke mener, at Rådets forordning (EF) nr. 1967/2006 ⁽¹⁾ og de nationale forvaltningsplaner har fungeret tilstrækkelig godt, idet over 80 % af de undersøgte bestande ifølge europæiske og internationale forskere overfiskes i dette subregionale område, og der fiskes langt ud over de målintervaller for fiskeridødelighed, som er forenelige med at nå målet om maksimalt bæredygtigt udbytte.

2.4. Forslaget indeholder blandt andet følgende tiltag: fastlæggelse af målværdier for fiskeridødelighed (FMSY), bevarelsesmæssige referencestørrelser, hasteforanstaltninger og et maksimalt antal fiskeridage med en væsentlig reduktion af fiskeriindsatsen det første år. Skulle disse tiltag ikke virke, foreslås det at indføre samlede tilladte fangstmængder (TAC'er) og — gennem delegerede retsakter — en bred vifte af tekniske bevarelsesforanstaltninger. Derudover foreslås en område- og sæsonlukning i hele forslagens geografiske område med forbud mod anvendelse af trawl inden for 100 meters dybdekurven fra 1. maj til 31. juli hvert år.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU noterer sig de relevante offentliggjorte videnskabelige undersøgelser, erkender, at overfiskeri og den dermed forbundne alvorlige miljøkrise er et stort problem, og er enig i, at det er nødvendigt at indføre supplerende forvaltningstiltag, som kan reducere fiskeriindsatsen og fiskedødeligheden, således at man kan genoprette de vigtigste overfiskede demersale bestande i det vestlige Middelhav.

3.2. Dog mener udvalget, at det skal gøres på proportional vis, uden at man bringer middelhavsfiskernes økonomiske levedygtighed i fare, da de allerede i de senere år har lidt under en betydelig reduktion i antallet af fiskerfartøjer og dermed i beskæftigelsen.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1967/2006 af 21. december 2006 om forvaltningsforanstaltninger til bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne i Middelhavet, om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1626/94 (EUT L 409 af 30.12.2006, s. 11).

3.3. Samtidig mener EØSU, at det i betragtning af bestandenes nuværende situation og tidspunktet for dette forslags vedtagelse og ikrafttræden (tidligst i midten af 2019) vil være vanskeligt at nå det maksimale bæredygtige udbytte for alle bestande i 2020. I den forbindelse ønsker udvalget, at der lægges særligt vægt på de arter, der er mest overfisket, og som risikerer et biologisk kollaps (f.eks. kulmule og rød mulle), så målene herfor bliver opfyldt. Der bør derfor fastsættes mere realistiske og hensigtsmæssige frister for det maksimale bæredygtige udbytte for alle bestande.

3.4. Samtidig forekommer det udvalget, at Kommissionen, nu hvor den analyserer bestandenes tilstand og foreslår midler til at forbedre situationen, synes at glemme at tage hensyn til de andre faktorer og former for menneskelig aktivitet, der indvirker på bestandenes tilstand: klimaforandringer, forsuring, forurening, olie- og gasrelaterede aktiviteter, havtransport, havaffald, dårlig forvaltning af kystaktiviteter osv. På den baggrund mener EØSU ikke, at man kan gøre fiskerisektoren eneansvarlig for fiskebestandenes tilstand, men at man burde anlægge en økosystemtilgang, hvor alle ovennævnte faktorer og aktiviteter tages i betragtning.

3.5. Desuden mener EØSU, at man bør anerkende den betydning, trawlfiskeri har samfundsøkonomisk i Middelhavsområdet. Omkring 75 % af fangsterne af demersale arter kommer fra trawlfiskeri. Det er derfor vigtigt at sikre, at denne form for fiskeri omfattes af en passende lovgivning (rumlige og tidsmæssige foranstaltninger) og gøres mere selektiv. Trawlfiskeri er den eneste fiskeriform til fangst i Middelhavet af større mængder af arter såsom dybvandsrosenreje, blårod reje, jomfruhummer, søknæler, blåhvilling, skægbrosmes, småpletet rødhaj, syvstjernet flyveblæksprutte, europæisk loligo, sepiablæksprutte m.m. Der findes imidlertid mere selektive teknikker, der påvirker visse arter mindre, f.eks. tejner, ruser, bundsatte garn eller toggarn.

3.6. EØSU anerkender betydningen af en effektiv beskyttelse af de funktionelle fiskerizoner og følsomme levesteder på dybe områder, navnlig når de videnskabelige udtalelser viser en koncentration af ungfisk eller gydeområder for demersale arter såsom kulmule, jomfruhummer eller rejer. Disse vigtige områder for genopretning af bestandene bør definitivt eller midlertidigt lukkes for fiskeri i henhold til artikel 8 i forordningen om den fælles fiskeripolitik om etablering af områder, hvor fiskeribestanden kan genoprettes. Udvalget støtter indførelsen af flere områder i denne plan, som i Ebro-deltaet, Lionbugten eller de lavvandede områder i Carloforte.

3.7. Det er udvalgets opfattelse, at Kommissionen endnu en gang lægger op til en overdreven brug af delegerede retsakter. Mange af de tiltag, der foreslås, hører under området for fælles beslutningstagning (artikel 13, 16 og 18).

4. Særlige bemærkninger

4.1. Udvalget noterer sig STECF's holdning (17-02) om, at forvaltningen af fiskeriindsatsordningen er forholdsvis ineffektiv, når det drejer sig om en effektiv nedbringelse af fiskedødeligheden, og at drastiske reduktioner er nødvendige for at genoprette bestandene til et bæredygtigt niveau. Derfor anbefaler EØSU en overgang til en forvaltning gennem fangstbegrænsning (TAC), der respekterer de videnskabelige udtalelser og alene tillader en egentlig kontrol af fiskeridødeligheden.

4.2. EØSU mener, at man i betragtning nr. 5, der vedrører formålet med den fælles fiskeripolitik, burde nævne social og økonomisk bæredygtighed ved siden af miljømæssig bæredygtighed.

4.3. Med hensyn til betragtning nr. 26, som er relateret til artikel 8, foreslår EØSU, at omtalen af forvaltningsforanstaltninger baseret på samlede tilladte fangstmængder bevares med et ønske om på langt sigt at forvalte flerartsfiskeriet i Middelhavet. Det ville være ønskeligt, om STECF kunne rådgive om de vigtigste bestande, der kan komme i betragtning til videnskabelige udtalelser om præventiv TAC for det maksimale bæredygtige udbytte.

4.4. I betragtning nr. 28 og i artikel 11, stk. 1, foreslås det at forbyde anvendelse af trawl inden for 100 meters dybdekurven fra 1. maj til 31. juli hvert år. EØSU vurderer, at denne foranstaltning er uforholdsmæssig og ubegrundet. Reglerne på EU- og nationalt niveau indeholder allerede tilstrækkelige garantier, der forhindrer, at trawl anvendes på sårbar havbund. Desuden er der områder i Middelhavet, hvor bunden er flad og ikke så dyb, og det forbud, der lægges op til, vil gøre fiskeri umuligt for mange trawlere. På den anden side går udvalget ind for, at der etableres specifikke — og videnskabeligt behørigt begrundede — forbudszoner, således som det allerede foreslås af fiskerisektoren selv i flere EU-lande.

4.5. Med hensyn til betragtning nr. 37, som er relateret til artikel 19, der henviser til Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF), og hvor der lægges op til foranstaltninger i tilfælde af midlertidigt ophør, opfordrer EØSU Kommissionen til også at inkludere definitivt ophør som finansieringsberettiget over den nuværende EHFF og den, der træder i kraft fra 2021, da der vil blive krævet en nedbringelse af fiskeriindsatsen og kapaciteten, hvilket vil fordrø kompensationsforanstaltninger for redere og arbejdstagere.

4.6. Som anført i punkt 3.3 mener EØSU, at det realistisk set er vanskeligt at nå det maksimale bæredygtige udbytte for de berørte bestande i 2020, således som der lægges op til i artikel 4, stk. 1, uden socioøkonomiske følgevirkninger, som fiskerflåden ikke vil kunne kapere. De flerårige fiskeriplaner er blevet præsenteret med stor forsinkelse i forhold til ikrafttrædelsestidspunktet for forordning (EU) nr. 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik, af årsager, fiskerisektoren intet har at gøre med, og udvalget mener, at man ikke i dag kan forvente at nå uopnåelige mål.

4.7. Med hensyn til artikel 7, stk. 1, finder EØSU det passende at anvende en fiskeriindsatsordning baseret på antallet af fiskedage for trawlerne. Derimod mener udvalget ikke, at man bør differentiere ud fra længdekategorier, således som der lægges op til i bilag I, og ej heller ud fra indsatsgrupper, afhængigt af de fiskede arter, hvad enten det er blårød reje og rød kæmpereje på dybt vand eller rød mulle, kulmule, dybvandsrosenreje og jomfruhummer på kontinentalsoklen og den øvre skrænt. EØSU finder det mere hensigtsmæssigt, at forvaltningen sker for den samlede trawlerflåde pr. forvaltningsenhed, uden at der differentieres på grundlag af fartøjslængder eller dybder for anvendelsen af fiskeredskaber, da der ville være tale om en kunstig skelnen, eftersom der ikke i praksis findes en sådan forskel. Trawlerne kan nemlig på én og samme fangstrejse foretage fangst både af arter, der befinder sig på kontinentalsoklen, og af arter på dybt vand. Derfor er det vigtigt, at forvaltningen sker uafhængigt for hver forvaltningsenhed med specifikke tiltag for at genoprette artsbestandene for hver forvaltningsenhed uden hensyntagen til situationen for artsbestandene i andre forvaltningsenheder.

4.8. For så vidt angår referenceværdien i artikel 7, stk. 4, mener udvalget, at man for at undgå at komme til et punkt, hvorfra der ingen vej er tilbage med hensyn til virksomhedernes rentabilitet, bør overveje en minimumstærskel for antallet af dage, som ikke bør kunne begrænses yderligere.

4.9. EØSU er enig i, at fiskeriaktiviteter generelt begrænses til højst 12 timer pr. fiskedag fem fiskedage om ugen eller tilsvarende, som det foreslås i artikel 9, stk. 3. Imidlertid anbefaler EØSU, at der kan gøres visse undtagelser i tilfælde af fjerntliggende fiskepladser eller højsøfiskeri i Middelhavet, når det er behørigt begrundet og med særlig tilladelse, således at der åbnes for et større antal timer til transport (ikke til selve fiskeriet), således som det allerede er tilfældet i visse lande.

4.10. EØSU mener, at der i artikel 9, stk. 5, burde åbnes mulighed for at udveksle kapacitet mellem de forskellige forvaltningsområder, såfremt en forbedring af ressourcetilstanden tillader det (i overensstemmelse med de allerede fastsatte kriterier i reglerne vedrørende globale kapacitetslofter).

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kvaliteten af drikkevand (omarbejdet)

(COM(2017) 753 final — 2017/0332 (COD))

(2018/C 367/21)

Ordfører: **Gerardo LARGHI**

Høringsudtalelse	Europa-Parlamentet, 8.2.2018
	Rådet, 28.2.2018
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Plenarforsamlingens beslutning	13.2.2018
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Land-distrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	26.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	12.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	161/1/2
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) bifalder Kommissionens forslag om at ajourføre direktivet om drikkevand og er i vid udstrækning enig i forslaget opbygning, mål og foranstaltninger. Udvalget understreger med tilfredshed, at det er første gang, at et lovgivningsforløb, der er indledt med et europæisk borgerinitiativ, stort set resulterer i, at ønskerne med initiativet opfyldes. Udvalget henviser til, at 99 % af det leverede drikkevand i EU opfylder kravene i det nuværende direktiv 98/83/EF.

1.2. I tråd med sin tidligere udtalelse ⁽¹⁾ beklager EØSU, at forslaget til direktiv ikke udtrykkeligt anerkender den universelle ret til adgang til drikkevand og sanitet, således som der anmodes om i initiativet Right2Water, og hvilket er et af FN's mål for bæredygtig udvikling ⁽²⁾.

1.3. Udvalget mener, at den model, Verdenssundhedsorganisationen (WHO) har foreslået, og som er baseret på en minimumsvandforsyning pr. person om dagen, er en fornuftig løsning. Det er vigtigt at bevare en holistisk tilgang ⁽³⁾ til dette spørgsmål ved at integrere lovgivningen om bæredygtighed og cirkulær økonomi samt de miljømæssige, økonomiske og sociale dimensioner ⁽⁴⁾.

1.4. EØSU mener, at Kommissionen bør tage de parameterværdier, som WHO har foreslået, i betragtning, videreføre den nugældende dispensationsordning og genoverveje den automatik, der er indbygget i artikel 12 i direktivet. Dette forslag sigter mod at garantere de bedste kvalitetsstandarder sammen med fastlæggelse af protokoller, som træder i kraft i tilfælde af en reel faresituation for forbrugerne.

1.5. EØSU går ind for at indføre foranstaltninger for medlemsstaterne for at fremme adgangen til drikkevand for sårbare personer og personer, der bor i isolerede egne, ugunstigt stillede landdistrikter eller udkantsområder. De nærmere bestemmelser om foranstaltningernes gennemførelse bør dog fastlægges i overensstemmelse med medlemsstaterne.

⁽¹⁾ EØSU's udtalelse om Rent vand og sanitet er en menneskeret! (EUT C 12 af 15.1.2015, s. 33), Punkt 1.8.

⁽²⁾ FN's Generalforsamlings resolution af 25. september 2015 »Endring af vores samfund: 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling«. Mål 6 om at »opnå universel og lige adgang til sikkert drikkevand til en overkommelig pris for alle«.

⁽³⁾ EØSU's udtalelse om Det europæiske innovationspartnerskab vedrørende vand (EUT C 44 af 15.2.2013, s. 147), Punkt 1.2.

⁽⁴⁾ EØSU's udtalelse om Integrering af vandpolitikken i de øvrige EU-politikker (EUT C 248 af 25.8.2011, s. 43), Punkt 1.1.

1.6. EØSU noterer sig med tilfredshed, at man har valgt at følge forsigtighedsprincippet og princippet om, at »forureneren betaler«⁽⁵⁾, og bifalder iværksættelsen af informationskampagner for at fremme en mere udbredt og velinformeret brug af offentligt vand. Det anbefales, at alle tilgængelige instrumenter og ikke kun onlinekommunikation tages i brug.

1.7. EØSU anerkender, at direktivet indeholder væsentlige nyskabelser med hensyn til overvågning og oplysningernes gennemsigtighed. For at gøre brugerne mere bevidste om betydningen af at bruge postevand anbefales det dog, at de oplysninger, der udsendes, er klare og forståelige. EØSU peger på SMV'ernes vigtige rolle i vandforsyningen. Rollerne må være forholdsmæssige for at undgå at skabe bureaukrati for SMV'er.

1.8. EØSU anser det for vigtigt at overvåge vandforsyningskilderne i henhold til direktiv 2000/60/EF ved — hvor det er nødvendigt — at oprette vandreserver, der kan anvendes i nødsituationer, undersøge nye former for alternative kilder såsom regnvand, og være opmærksom på at bruge grundvandet på en mere rationel måde for at begrænse vandspild.

1.9. EØSU mener, at vand til husholdningsbrug bør høre med til den cirkulære økonomi, og at det er vigtigt, at direktivet placerer vand i denne sammenhæng og således omfatter nye regler for produktion, genvinding og genanvendelse af spildevand.

1.10. EØSU er bekymret over, at de forventede højere udgifter til kontrol og til de foranstaltninger, der skal modernisere distributionsnettet og bringe det i overensstemmelse med lovgivningen, kan blive væltet over på slutbrugerne alene i stedet for at blive fordelt også mellem de offentlige myndigheder og vandværkerne.

1.11. EØSU ser gerne, at medlemsstaterne indfører nedsatte tariffer for personer med lavere indkomster, eller som lever under fattigdomsgrænsen eller i ugunstigt stillede landdistrikter. Samtidig anbefaler udvalget foranstaltninger for at modvirke et uforholdsmæssigt stort vandforbrug og således tilskynde til en ansvarlig adfærd. Dette bør også gælde for brugen af vand i industrien og landbruget. EØSU påpeger nødvendigheden af effektiv vedligeholdelse af vandforsyningsnettet. Denne foranstaltning bør mindske forskellen mellem pumpet volumen og faktureret volumen med henblik på at bekæmpe spild. For at sikre solidaritet med de lavere indkomstgrupper er det desuden afgørende at fastholde den trinvis sænkning af taksterne for storforbrugere, hvilket kunne bidrage til at sænke de faste takster.

1.12. EØSU mener, at vand er et grundlæggende offentligt gode. Derfor bør grundvand, hydrogeologiske bassiner og store naturlige vandreserver ikke længere privatiseres eller bør i hvert fald fortsat være offentligt tilgængelige. For at sikre adgang til drikkevand for alle kan medlemsstaterne inddrage private virksomheder til distribution af vand til husholdningsbrug og industriel brug. De private virksomheder bør dog have en støttefunktion og ikke være dominerende i forhold til offentligretlige virksomheder.

1.13. EØSU anmoder om, at der for fremtiden skelnes mellem anerkendelsen af retten til vand og retten til beskyttelse af sundheden.

2. Baggrund

2.1. Drikkevand er et grundlæggende gode, der er afgørende for alle menneskers sundhed, velfærd og værdighed. Det enkelte menneskes livskvalitet såvel som de økonomiske aktiviteter og produktionen er i høj grad påvirket af adgangen til vand og af forstyrrelser i den hydrogeologiske cyklus.

2.2. I dag er ca. 40 % af verdens befolkning afhængig af grænseoverskridende vandforsyningsområder, og i 2030 risikerer ca. 2 mia. mennesker at leve i områder, der er ramt af vandmangel.

2.3. Der er ingen tvivl om, at EU er blandt de dygtigste til at forvalte drikkevand, men der er stadig 2 mio. europæiske borgere, som ikke har adgang til sikre og rene vandressourcer til en overkommelig pris. 99 % af det leverede drikkevand opfylder dog kravene i direktiv 98/83/EF.

2.4. Vandkvaliteten indvirker på fødevarekæden, og i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 178/2002 må der derfor sikres adgang til rent vand i alle led i fødevarekæden.

⁽⁵⁾ EØSU's udtalelse om En plan for at beskytte Europas vandressourcer (EUT C 327 af 12.11.2013, s. 93). Punkt 1.5.

2.5. Mange faktorer som f.eks. den globale befolkningstilvækst, det stadig større behov for vand i husholdningerne, industrien og landbruget, forureningen og klimaændringerne er ved at skabe nye udfordringer for vandforsyningen og adgangen til vand samt for forvaltningen og genanvendelsen af vand. Dette ansporer til en ajourføring af den gældende lovgivning, blandt andet direktiv 98/83/EF.

2.6. I 2013 samlede det europæiske borgerinitiativ Right2Water over 1,8 mio. underskrifter netop med det formål at ajourføre den gældende lovgivning i forhold til de nye udfordringer, og her bad man som udgangspunkt om anerkendelse af adgangen til rent vand og sanitet som en menneskeret ⁽⁶⁾.

2.7. Europa-Parlamentet ⁽⁷⁾ og EØSU ⁽⁸⁾ bakkede stærkt op om dette initiativ, som er baseret på FN's 2030-dagsorden ⁽⁹⁾.

2.8. Som følge af Right2Water-initiativet iværksatte Kommissionen en offentlig høring ⁽¹⁰⁾ efterfulgt af en formel høring af alle interessenter, som blandt andet førte til revisionen af direktiv 98/83/EF i forbindelse med REFIT-programmet. Adgangen til drikkevand af høj kvalitet samt en effektiv forvaltning heraf er en af hjørnestenene i den europæiske sociale søjle, den forebyggende sundhedspleje samt i leveringen af sunde fødevarer og vil sammen med genanvendelse af vand kunne indgå i handlingsplanen for en cirkulær økonomi ⁽¹¹⁾.

3. Resumé af Kommissionens forslag

3.1. De søjler, der identificeres i direktivet, er følgende: ajourføring af listen over parametre, indførelse af en risikobaseret tilgang, forbedring af reglerne om gennemsigtighed og forbrugernes adgang til aktuelle oplysninger, øget gennemsigtighed og adgang til data, forbedring af den frie handel med materialer, der er i kontakt med drikkevand, og adgang til drikkevand for alle.

3.2. Forslaget omfatter en forhøjelse af de gældende parametre for drikkevand, som er delvist på linje med WHO's specifikke anbefalinger ⁽¹²⁾, for at sikre rent vand, større kontrol med patogener og Legionella, tilføje nye kemiske parametre og parametre for hormonforstyrrende stoffer og indføre nogle mere restriktive grænser for bly og chrom.

3.3. Medlemsstaterne skal sørge for, at drikkevandsforsyning, -behandling og -distribution underkastes en risikobaseret tilgang bestående af en farevurdering af vandforekomster, som anvendes til indvinding af drikkevand, forsyning og forbrugernes fordelingsnet (for sidstnævntes vedkommende bliver vurderingerne treårige, mens forsyningsrisikovurderingerne vil finde sted hvert sjette år).

3.3.1. Medlemsstaterne har mulighed for at indføre supplerende kontroller af stoffer eller mikroorganismer, der ikke er fastsat parametre for.

3.3.2. Den nye risikobaserede tilgang bygger på princippet om, at »forureneren betaler«.

3.4. Med forslaget indføres der bestemmelser for at reducere de eksisterende forskelle og harmonisere standarderne for materialer i kontakt med vand, som i dag udgør en hindring for den frie handel.

3.5. Medlemsstaterne skal sørge for, at alle har adgang til vand, navnlig sårbare og marginaliserede personer, forbedre tjenestens kvalitet, såfremt den allerede tilbydes, garantere overkommelige priser for vand til husholdningsbrug, iværksætte kampagner for at fremme brugen af drikkevand, informere om drikkevandets kvalitet i deres område og om de vedtagne foranstaltninger til kontrol, opsamling og bortskaffelse af spildevand.

⁽⁶⁾ www.right2water.eu.

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets beslutning af 8. september 2015 om opfølgning på det europæiske borgerinitiativ om retten til vand (»Right2Water«).

⁽⁸⁾ EØSU's udtalelse om Rent vand og sanitet er en menneskeret! (EUT C 12 af 15.1.2015, s. 33).

⁽⁹⁾ FN's Generalforsamlings resolution af 25. september 2015 »Ændring af vores samfund: 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling«. Mål 6 om at »opnå universel og lige adgang til sikkert drikkevand til en overkommelig pris for alle«.

⁽¹⁰⁾ Kommissionen modtog over 5 900 svar, og efterfølgende afholdt den formelle møder for at drøfte gennemsigtigheden og den komparative analyse.

⁽¹¹⁾ COM(2017) 614 final.

⁽¹²⁾ »Drinking Water Parameter Cooperation Project«, der gennemføres af WHO's regionale kontor for Europa: »Support to the revision of Annex I to Council Directive 98/83/EC on the quality of water intended for human consumption (Drinking Water Directive) Recommendation«, 11. september 2017.

3.6. Størstedelen af de nye omkostninger skal oppebæres af vandleverandørerne, mens forbrugerne vil opleve en marginal stigning i deres husholdningsudgifter. Direktivet udelukker under alle omstændigheder risikoen for, at borgerne ikke længere har råd til drikkevand. En husholdnings udgifter vil kunne stige mellem 0,73 % og 0,76 %, dvs. mellem 7,90 og 10,40 EUR om året, men ledningsvandets bedre kvalitet kan måske få forbrugerne til at gå bort fra vand på flaske.

3.7. De eventuelle tab af arbejdspladser skulle kunne kompenseres af en stigning i beskæftigelsen inden for vandforsyning og af besparelser med hensyn til emballage og genbrug af plast. Arbejdspladserne bør først og fremmest skabes dér, hvor forsyningskilderne befinder sig.

3.8. Der forudses en positiv virkning for SMV'erne, navnlig dem, der arbejder med analyse og behandling af vand. De nationale myndigheders administrative omkostninger blev vurderet som værende ubetydelige eller faldende.

4. Generelle bemærkninger

4.1. EØSU har nærstuderet Kommissionens forslag om at ajourføre drikkevandsdirektivet. Udvalget er navnlig tilfreds med, at det er første gang, at et lovgivningsforløb, der er indledt med et europæisk borgerinitiativ, stort set resulterer i, at ønskerne med initiativet opfyldes. Det bemærkes imidlertid, at mere end 99 % af det leverede drikkevand i EU opfylder kravene i direktiv 98/83/EF og er af bedste kvalitet ⁽¹³⁾.

4.2. Udvalget beklager dog, at forslaget til direktiv ikke tydeligt anerkender den universelle ret til adgang til drikkevand og sanitet som anmodet om i borgerinitiativet Right2Water og som nævnt i den resolution, FN's Generalforsamling vedtog den 25. september 2015, Ændring af vores samfund: 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling, og i FN's mål for bæredygtig udvikling (mål 6 om at »opnå universel og lige adgang til sikkert drikkevand til en overkommelig pris for alle«).

4.3. EØSU er enig i Kommissionens valg af direktiv som instrument, da det set i lyset af nærhedsprincippet passer bedre til de specifikke krav og problematikker på nationalt og lokalt plan, når blot man hele tiden fastholder en holistisk tilgang, hvorunder al anden lovgivning om bæredygtig udvikling og cirkulær økonomi tages i betragtning med henblik på at sikre levering af drikkevand af høj kvalitet.

4.4. EØSU foreslår, at medlemsstaterne i tråd med nærhedsprincippet skal kunne træffe specifikke foranstaltninger for at fremme adgangen til drikkevand for sårbare og marginaliserede personer. Udvalget udtrykker dog store betænkeligheder ved, at man på den ene side ophæver den nuværende ordning med dispensationer på nationalt plan og på den anden side indfører automatiske mekanismer i henhold til direktivets artikel 12. Sådanne foranstaltninger tager nemlig ikke i tilstrækkelig grad hensyn til særlige territoriale forhold og vil kunne medføre pludselige afbrydelser af forsyningerne, selv når der ikke er nogen reel fare for menneskers sundhed. På denne baggrund opfordrer udvalget til at lægge større vægt på tendenser i vandets sammensætning i stedet for på enkeltstående sporadiske data.

4.5. Udvalget bifalder iværksættelsen af omfattende informationskampagner for at informere borgerne om de nye bestemmelser til beskyttelse af sundheden og for at fremme en mere udbredt og velinformeret brug af offentligt vand. Disse kampagner bør også gennemføres via andre kanaler end onlinekommunikation, så de når ud til alle dele af befolkningen. Kommissionen bør overveje økonomisk støtte til genanvendelseskampagner og incitamenter til fordel for indkøb af hårde hvidevarer med vandspareprogrammer.

4.6. EØSU støtter forslaget om at harmonisere de eksisterende bestemmelser om materialer, der er i kontakt med drikkevand. Udvalget mener navnlig, at en sådan foranstaltning vil kunne bidrage til betydelige stordriftsfordele på det indre marked og til fremskridt på sundhedsområdet.

5. Særlige bemærkninger

5.1. EØSU betragter erfaringerne med Right2Water-initiativet som et vigtigt casestudie, som Kommissionen bør tage i betragtning med henblik på at styrke det europæiske borgerinitiativinstrument. Udvalget påpeger, at det er det første og eneste initiativ, der er tilendebragt, da instrumentet har vist sig at være alt for komplekst både i fremlæggelses- og underskriftsindsamlingsfasen for det udvalg, der står bag, og i Kommissionens opfølgning ⁽¹⁴⁾, hvilket til dels nu er anerkendt i det nylige forslag til forordning COM(2017) 482.

⁽¹³⁾ COM(2016) 666 final.

⁽¹⁴⁾ EØSU's udtalelse om Det europæiske borgerinitiativ (EUT C 237 af 6.7.2018, s. 74).

5.2. Udvalget mener, at WHO's model, som er baseret på en minimumsvandforsyning pr. person om dagen, kan være en fornuftig løsning ⁽¹⁵⁾. EØSU anser det for meget vigtigt, at EU går i spidsen i kampen mod den globale vandfattigdom.

5.3. I henhold til WHO's retningslinjer er det vigtigt at udforme politikker, der er rettet mod at forbedre adgangen til drikkevand på grundlag af følgende indikatorer:

- sikkert: eventuelle spor af patogene mikroorganismer og kemiske stoffer må ikke overstige tolerancetærsklen eller medføre radiologiske risici
- acceptabelt: vandet skal have en acceptabel farve, lugt og smag
- tilgængeligt: alle har ret til vand og sanitet, der er fysisk tilgængeligt i eller i umiddelbar nærhed af husholdningen, skolen, arbejdspladsen og sundhedsinstitutionen
- prisoverkommeligt: ifølge FN's udviklingsprogram (UNDP) bør prisen på vand ikke overstige 3 % af husholdningernes indkomst.

5.4. EØSU giver udtryk for sin bekymring over risikoen for en stigning i omkostningerne for forbrugerne og gentager sit ønske om, at man anerkender alle borgeres ret til drikkevand til en overkommelig pris. Medlemsstaterne og Kommissionen opfordres derfor til at holde øje med prisudviklingen med henblik på større gennemsigthed.

5.5. EØSU mener, at ajourføringen af direktivet kunne skabe muligheder og nye arbejdspladser for mange SMV'er, navnlig for så vidt angår analyse og kontrol af vand, vedligeholdelse og nye anlæg. Udvalget bemærker dog, at Kommissionen ikke har tilstrækkeligt fokus på, at der skal være et tilstrækkeligt antal arbejdstagere med passende kompetencer, som er i stand til at tage sektorens nye udfordringer op. EØSU understreger SMV'ernes vigtige rolle i vandforsyningen. Rollerne må være forholdsmæssige for at undgå at skabe bureaukrati for SMV'er.

5.6. EØSU advarer mod de risici, som direktivet vil kunne medføre i sektoren for mineralvandsproduktion, med store konsekvenser for beskæftigelsen. Kommissionen kommer ikke tilstrækkeligt ind på denne risiko, hverken når det gælder støtte til virksomheder ved eventuelle produktionsomstillinger eller til arbejdstagere i tilfælde af arbejdsløshed og omskoling med henblik på anden beskæftigelse. EØSU er af den opfattelse, at disse problematikker skal tackles på europæisk plan ved hjælp af alle eksisterende instrumenter, herunder dialogen mellem arbejdsmarkedets parter.

5.7. EØSU anser det for vigtigt at overvåge vandforsyningskilderne i henhold til direktiv 2000/60/EF ved — hvor det er nødvendigt — at oprette vandreserver, der kan anvendes i nødsituationer, undersøge nye former for alternative kilder såsom regnvand og afsaltning og være opmærksom på at bruge grundvandet på en mere rationel måde for at begrænse vandspild.

Bruxelles, den 12. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁵⁾ <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/FactSheet35en.pdf>.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om implementering af topdomænenavnet .eu og dets funktion og om ophævelse af forordning (EF) nr. 733/2002 og Kommissionens forordning (EF) nr. 874/2004

(COM(2018) 231 final — 2018/010 (COD))

(2018/C 367/22)

Ordfører: **Philippe DE BUCK**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 28.5.2018 Rådet, 5.6.2018
Retsgrundlag	Artikel 172, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	28.6.2018
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	133/1/0
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU støtter formålene i forslaget til forordning om implementering af topdomænenavnet .eu og dets funktion og om ophævelse af forordning (EF) nr. 733/2002 og Kommissionens forordning (EF) nr. 874/2004. Målet er dels at ajourføre de utidssvarende bestemmelser og dels at blive i stand til at reagere hurtigere på den fremtidige udvikling.

1.2. EØSU ønsker at understrege, at .eu-domænenavnet må betragtes som en tjenesteydelse af almindelig interesse på grund af den betydning, som en netidentifikator har for EU's borgere, virksomheder og organisationer. Dette er grunden til, at man bør overveje et krav om, at topdomæneadministratoren skal være en nonprofitorganisation, der kun beskæftiger sig med den operationelle forvaltning af domænenavnet, og at et eventuelt overskud skal overføres til EU-budgettet.

1.3. EØSU noterer sig, at topdomæneadministratoren udpeges på baggrund af et offentligt udbud, men understreger, at alt bør sættes ind på at sikre en drift af .eu uden afbrydelser. Et offentligt udbud kan have en negativ indvirkning på det involverede personales stabilitet, på de stabile forbindelser med de mange registratorer og på tilliden til domænenavnet samt dettes omdømme. Alle udvælgelseskriterier bør derfor defineres klart i god tid, især i tilfælde, hvor topdomæneadministratoren må eller ikke må være en kommerciel virksomhed. Under alle omstændigheder kræver dette, at hele processen er fuldstændig gennemsigtig.

1.4. Kommissionen bør fastlægge, om topdomæneadministratoren skal være en nonprofitorganisation eller ej.

1.5. EØSU støtter oprettelsen af et råd for .eu-interessenter og ønsker at være repræsenteret i det.

1.6. EØSU støtter lempelsen af betingelserne for fysiske personers registrering af et .eu-domænenavn. Bopæl i en EU-medlemsstat er ikke længere et krav. Det, at statsborgere i en EU-medlemsstat kan få registreret et .eu-domænenavn, uanset hvilket land de har bopæl i, vil ikke kun profilere EU bedre, men også sende et klart signal om statsborgernes tilhørsforhold til EU.

1.7. Brexit vil få konsekvenser for betingelserne for registrering, når og hvis UK forlader EU, eller når en eventuel overgangsperiode udløber. Alle organer, der beskæftiger sig med forvaltning og drift af .eu-domænenavnet, bør forberede sig på de nye omstændigheder, og de berørte indehavere af .eu-domænenavnet bør i god tid oplyses om, at deres rettigheder inddrages. Der bør fastsættes realistiske tidsfrister.

1.8. EØSU slår til lyd for en smidig overgangsperiode med den nuværende etablerede operatør. Eftersom den nuværende topdomæneadministrator (EURid) kontrakt udløber ved udgangen af oktober 2019, og det ikke er sandsynligt, at den nye forordning og Kommissionens gennemførelsesretsakter vil være trådt i kraft på det tidspunkt, vil en overgangsperiode være nødvendig, hvilket betyder, at kontrakten med EURid enten skal forlænges eller genforhandles. I betragtning af, at kontrakten måske skal ændres, mener EØSU, at sådanne forhandlinger bør indledes så hurtigt som muligt for at undgå afbrydelser i driften af .eu-domænenavnet.

2. Indledning

2.1. Topdomænet .eu er Den Europæiske Unions og dens borgeres domænenavn. Det er tildelt EU og forvaltes af Kommissionen. Topdomænet .eu blev oprettet ved forordning (EF) nr. 733/2002 om implementering af topdomænet .eu og dets funktion. Det er endvidere omfattet af reglerne i forordning (EF) nr. 874/2004 og senere ændringer, som fastsætter generelle retningslinjer for implementeringen af topdomænet .eu og dets funktion samt principperne for registrering. Topdomænet .eu blev tildelt af ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) i marts 2005 og lanceret i april 2006 efter en særlig periode (»sunrise period«) i december 2005.

2.2. Topdomænet .eu blev oprettet for at styrke Den Europæiske Unions og dens borgeres internetidentitet og dermed EU's image i de globale informationsnet samt gøre EU's indre marked mere synligt på internettets virtuelle marked.

2.3. I overensstemmelse med målsætningerne i strategien for et digitalt indre marked giver topdomænet .eu europæiske virksomheder og borgere mulighed for at foretage e-handel og øge deres deltagelse i det digitale indre marked.

2.4. **.eu-topdomæneadministratoren** er en organisation, der vælges af Kommissionen på baggrund af en åben udbudsprocedure og for en periode på fem år. Posten er fra begyndelsen blevet forvaltet af EURid, som er en nonprofitorganisation, der arbejder på kontrakt for Kommissionen. Den nuværende kontrakt med EURid ophører i oktober 2019. Indtil nu er dette domænenavn blevet godt forvaltet. EURid er blevet tildelt en pris for bedste topdomæneadministrator på baggrund af en tilfredshedsundersøgelse blandt registratorerne.

2.5. Domænenavnene i topdomænet .eu kan registreres via et netværk af **»akkrediterede registratorer«**. På nuværende tidspunkt kan domænenavnet .eu kun registreres af en fysisk person, en virksomhed eller organisation (**»indehaver af domænenavn«**), som har bopæl eller er etableret i EU, Island, Liechtenstein eller Norge (**»bopælsbegrænsning«**).

2.6. Visse navne, der henviser til geografiske begreber, er reserveret. Sådanne reserveringer kan foretages af EU's institutioner, medlemsstaterne, EØS-landene og lande, som har indledt EU's tiltrædelsesproces, samt af EURid. Forordning (EF) nr. 1654/2005 indeholder en liste over reserverede navne (f.eks. »republicaportuguesa« og »hvratska«), og det fremgår, at navnene på listen i bilaget til forordningen kun kan reserveres eller registreres som andenordensdomæner direkte under topdomænet .eu.

2.7. Topdomænet .eu er et af de største internationale topdomæner. Ifølge Kommissionens oplysninger er der over 3,8 mio. registreringer. Det er det fjerdestørste topdomæne på europæisk plan efter .de, .uk og .nl. Der er over 700 akkrediterede registratorer i verden. Siden starten har der været en betydelig vækst i antallet af registreringer af .eu, men væksten er fladet ud i de seneste to år. Den gennemsnitlige fornyelsesprocent (80 %) er højere end det overordnede gennemsnit (70-75 %). Endvidere gør brugen af mobilapps, søgemaskiner og sociale medier til at få adgang til onlineindhold domænenavnene mindre synlige, hvilket lægger pres på de traditionelle domænenavne.

2.8. Siden vedtagelsen af forordningerne om .eu-topdomænet har onlinemiljøet og den politiske og lovgivningsmæssige sammenhæng i EU ændret sig betydeligt. Med den hurtige stigning i antallet af nye generiske topdomæner (som f.eks. .top, .trade, .club og .xyz) er konkurrencen om domænenavne skærpet betydeligt. Dette har haft en indvirkning på dynamikken mellem topdomæneadministratorer og registratorer. Sidstnævnte har fået flere beføjelser til at træffe afgørelse om, hvilke topdomæneadministratorer der skal være mest synlige, når de tilbyder deres kunder domænenavne. Samtidig er der sket væsentlige tekniske ændringer i forvaltningen af internettet og det dynamiske økosystem for topdomæner. .eu-topdomæneadministratoren skal kunne opfylde stadig større kvalitetskrav.

2.8.1. Desuden har fremkomsten og udbredelsen af sociale medieplatforme ændret efterspørgslen efter unikke onlineidentifikatorer. Unikke onlineidentifikatorer er alle typer strenge (domæner, brugernavne), som giver mulighed for onlinetilstedeværelse. Enkelt personer og SMV'er råder over billige og bekvemme alternativer til at fastslå deres onlinetilstedeværelse. Dette har en betydelig indflydelse på markedet for domænenavne.

2.9. Ifølge Kommissionen er de primære problemer, der bør løses under den nuværende ramme, som følger:

2.9.1. Topdomænet .eu er reguleret af en utidssvarende og rigid lovramme, som ikke let kan ajourføres. Forordningerne indeholder meget detaljerede bestemmelser, som muligvis ikke længere er relevante, hvilket påvirker den daglige forvaltning af topdomænet .eu. Domænet har ikke den nødvendige fleksibilitet til at kunne følge med domænenavnesystemets (DNS) hurtigt skiftende marked.

2.9.2. Den aktuelle struktur skaber ikke en optimal forvaltningsstruktur med hensyn til kontrol af og ansvarlighed over for topdomæneadministratoren, den tager ikke højde for, at der er mange interessenter involveret i internetforvaltning, og den giver ikke Kommissionen tilstrækkelige tilsynsbeføjelser over for topdomæneadministratoren.

2.9.3. De nuværende regler giver ikke mulighed for, at en .eu-topdomæneadministrator selv kan sælge .eu-domænenavne direkte til kunderne. Dette kan hindre topdomæneadministratoren i at markedsføre sine tjenester effektivt.

3. Resumé af Kommissionens forslag

3.1. Det nye forslag rummer følgende centrale aspekter:

3.1.1. *En retlig ramme, som bør omfatte:*

- principbaserede, fleksible og fremtidssikrede **forordninger**
- udvalgsprocedurer, der begrænser sig til de centrale aspekter af forvaltningen af topdomænet .eu, som f.eks. udvælgelseskriterier for topdomæneadministratoren og reserverede domænenavne
- en kontrakt mellem Kommissionen og topdomæneadministratoren med alle relevante detaljerede principper og procedurer. Dette omfatter politikker og procedurer vedrørende forvaltning af domænenavne som bilag. Der vil således skulle foretages en kontraktrevision af alle tekniske ændringer i fremtiden.

3.1.2. *Bedre styring og forvaltning af topdomænet .eu ved hjælp af følgende:*

- et rådgivningsorgan, **rådet for .eu-interessenter**, som skal bistå og rådgive Kommissionen om korrekt gennemførelse af forordningen og driften af topdomænet .eu
- nye tilsynsbeføjelser for Kommissionen over for topdomæneadministratoren med henblik på at sikre bedre tilsyn med organisationen, forvaltningen og driften af topdomænet .eu samt kontrollere topdomæneadministratorens overholdelse af forordningen. Topdomæneadministratoren vil blive auditeret af en ekstern revisor hvert andet år.

3.1.3. *Lempelse af de gældende betingelser for registrering af .eu-domænenavne:*

- EU-borgere, som har bopæl i tredjelande, vil kunne registrere et .eu-domæne, mens fysiske personer og virksomheder fra tredjelande, der har bopæl eller er etableret i EU, også kan registrere et .eu-domæne.

3.1.4. *Fjernelse af de strenge forbud vedrørende vertikal opdeling:*

- Kommissionen kan udvide topdomæneadministratorens tjenesteudbud (salg af domænenavne til slutbrugere, direkte registrering af domænenavne på topdomæneadministratorens websted), uden at det berører anvendelsen af reglerne om fair konkurrence.

3.2. Kommissionen vil overvåge anvendelsen af forordningen og indgive en rapport om evalueringen senest fem år efter datoen for dens ikrafttrædelse. Endvidere vil status for topdomænet .eu blive overvåget regelmæssigt i form af en rapport om implementeringen og effektiviteten af domænenavnet og dets funktion tre år efter indgivelsen af ovennævnte evalueringsrapport og hvert tredje år derefter.

3.3. Forslaget er i overensstemmelse med målsætningerne i strategien for et digitalt indre marked, som omfatter fremme af europæisk iværksætteri og europæiske opstartsvirksomheder, samtidig med at det styrker sikkerheden i og tilliden til onlinemiljøet. Forordningen bør gennemføres i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder inden for databeskyttelse, privatlivets fred, sikkerhed og flersprogethed. Der bør tages højde for beskyttelse af personoplysninger gennem standardiseret design og databeskyttelse i alle databehandlingssystemer og databaser, der udvikles og/eller vedligeholdes.

4. Generelle bemærkninger

4.1. EØSU støtter formålene i forslaget til forordning om implementering af topdomænenavnet .eu og dets funktion og om ophævelse af forordning (EF) nr. 733/2002 og Kommissionens forordning (EF) nr. 874/2004. Målet er dels at ajourføre de tidssvarende bestemmelser og dels at blive i stand til at reagere hurtigere på den fremtidige udvikling.

4.2. EØSU ønsker at understrege, at .eu-domænenavnet må betragtes som en tjenesteydelse af almindelig interesse på grund af den betydning, som en netidentifikator har for EU's borgere, virksomheder og organisationer. Dette er grunden til, at man bør overveje et krav om, at topdomæneadministratoren skal være en nonprofitorganisation, der kun beskæftiger sig med den operationelle forvaltning af domænenavnet, og at et eventuelt overskud skal overføres til EU-budgettet.

4.3. EØSU noterer sig, at topdomæneadministratoren udpeges på baggrund af et offentligt udbud, men understreger, at alt bør sættes ind på at sikre en drift af .eu uden afbrydelser. Et offentligt udbud kan have en negativ indvirkning på det involverede personales stabilitet, på de stabile forbindelser med de mange registratorer og på tilliden til domænenavnet samt dets omdømme. Alle udvælgelseskriterier bør derfor defineres klart i god tid, især i tilfælde, hvor topdomæneadministratoren må eller ikke må være en kommerciel virksomhed.

4.4. Miljøet og markedet for domænenavne er under forandring med nye interessenter på internettet, stigningen i antallet af generiske domænenavne og den hurtige udvikling inden for internetkommunikation for virksomheder og private brugere.

4.5. EØSU glæder sig over, at den nye forordning er baseret på principper, hvilket betyder, at der kun udstikkes grundlæggende og brede principper i de foreslåede regler. Det betyder, at en række specifikke elementer af lovgivningen, såsom de reserverede domænenavne og kriterierne for udvælgelse af topdomæneadministratoren, vil blive fastlagt nærmere af Kommissionen i gennemførelsesretsakter og i forbindelse med udvalgsproceduren. Der vil blive forhandlet om andre mere detaljerede specifikationer for den valgte topdomæneadministrator, og disse vil blive fastlagt i en kontrakt.

4.6. Selv om EØSU ønsker en mere fleksibel tilgang i forhandlingerne om forordningen og kontrakten, anmoder udvalget om, at hele processen for offentliggørelse af indkaldelsen af tilbud og forhandlingerne om kontrakten bliver fuldstændig gennemsigtig fra start til slut. Kandidaterne bør have et klart billede af forpligtelserne, betingelserne og rettighederne, når de udarbejder deres tilbud og forbereder sig til kontraktforhandlingerne.

4.6.1. I modsætning til den nuværende forordning udelukker den nye forordning ikke vertikal integration, hvilket betyder, at den valgte topdomæneadministrator også kan fungere som registrator og sælge .eu-domænenavnet på markedet. EØSU kan acceptere denne nyskabelse, navnlig i lande og regioner, hvor indehavere af domænenavne har et begrænset udvalg af lokale registratorer. Dette vil sikre større markedsindtrængning for .eu-domænenavnet og navnlig for dets varianter med anvendelse af andre alfabeter.

4.6.2. På samme måde vil det ifølge det nye forslag ikke være obligatorisk, at den valgte topdomæneadministrator er en non-profitorganisation. Hvis Kommissionen bekræfter dette, vil det efter EØSU's mening udgøre en væsentlig ændring, som vil få betydelige konsekvenser. Dette skyldes, at de kommercielle virksomheder vil handle anderledes, fordi de vil skulle tjene på .eu-domænenavnet, og det overskud, som topdomæneadministratoren genererer, vil ikke længere blive overført til EU-budgettet. EØSU ønsker, at Kommissionen afklarer dette så hurtigt som muligt, så lovgivningsprocessen kan gennemføres på grundlag af alle tilgængelige relevante oplysninger.

4.6.3. Som det fremgår af konsekvensanalysen, er det værd at fremhæve, at Den Europæiske Union har nydt godt af den nuværende topdomæneadministratorstruktur, idet den har givet Kommissionen mulighed for at støtte en række projekter og initiativer som f.eks. EuroDIG's og ICANN's møder i Bruxelles.

4.7. En vigtig nyskabelse er oprettelsen af rådet for .eu-interessenter, som ifølge betragtning 20 vil være baseret på en række sammenhængende globale og inklusive internetforvaltningsprincipper. I henhold til artikel 14, stk. 2, skal rådet bestå af repræsentanter fra følgende seks grupper: medlemsstaternes regeringer, den private sektor, civilsamfundet, den akademiske verden, internationale organisationer og tekniske kredse.

4.7.1. EØSU støtter fuldt ud denne tilgang, da disse interessenter vil kunne rådgive EU's institutioner om fælles principper, normer, regler, beslutningsprocedurer og programmer, som former udviklingen og brugen af internettet. Udvalget understreger ikke desto mindre vigtigheden af at præcisere mere tydeligt, at rådet for .eu-interessenter ikke får til opgave at gribe ind i den operationelle forvaltning af .eu. EØSU anmoder derfor Kommissionen om at præcisere et sådant råds rolle og virkefelt. Der skal afsættes tilstrækkelige finansielle midler til dette råd, så det kan fungere hensigtsmæssigt.

4.7.2. Det virker logisk, at udvalget som repræsentant for det organiserede civilsamfund og i betragtning af det vigtige arbejde, som det har udført (herunder om relevante emner som digitalisering af økonomien og udvikling af e-handel), råder over de nødvendige kompetencer til at være repræsenteret i dette råd.

4.8. EØSU glæder sig også over, at tilsynet med overholdelsen af de retlige forpligtelser i alle processer, som varetages af topdomæneadministratoren, vil blive styrket med indførelsen af en ekstern audit hvert andet år. Endvidere vil rådet for .eu-interessenter rådgive om, hvordan og i hvilket omfang auditten skal foregå.

4.9. EØSU støtter lempelsen af betingelserne for fysiske personers registrering af et .eu-domænenavn. Bopæl i en EU-medlemsstat er ikke længere et krav. Det, at statsborgere i en EU-medlemsstat kan få registreret et .eu-domænenavn, uanset hvilket land de har bopæl i, vil ikke kun profilere EU bedre, men også sende et klart signal om statsborgernes tilhørsforhold til EU.

5. Særlige bemærkninger

5.1. Eftersom den nuværende topdomæneadministrators (EURid) kontrakt udløber ved udgangen af oktober 2019, og det ikke er sandsynligt, at den nye forordning og Kommissionens gennemførelsesretsakter vil være trådt i kraft på det tidspunkt, vil en overgangsperiode være nødvendig, hvilket betyder, at kontrakten med EURid enten skal forlænges eller genforhandles. I betragtning af, at kontrakten måske skal ændres, mener EØSU, at sådanne forhandlinger bør indledes så hurtigt som muligt for at undgå afbrydelser i driften af .eu-domænenavnet.

5.2. EØSU glæder sig over, at procedurerne for alternativ tvistbilæggelse suppleres med muligheder for onlinetvistbilæggelse.

5.3. Betragtning 16, artikel 11, litra f), giver de kompetente myndigheder adgang til oplysninger hos topdomæneadministratoren med henblik på forebyggelse, afsløring og retsforfølgelse af kriminelle handlinger. Den nuværende ordlyd antyder, at de retshåndhævende myndigheder kan få uhindret, vilkårlig adgang til registrerede oplysninger. Retlige forpligtelser til samarbejde med de kompetente myndigheder bør også omfatte kontrolforanstaltninger og begrænsninger af sådanne forpligtelser.

5.4. Af artikel 12, stk. 1, fremgår det, at »Topdomæneadministratoren opretter og forvalter en WHOIS-database med henblik på at levere nøjagtige og ajourførte oplysninger om registreringer af domænenavne under topdomænet .eu«. Det er vanskeligt at opnå datanøjagtighed i WHOIS i domænenavnesystemet (DNS), hvor data indlæses af mange forskellige parter, som topdomæneadministratoren kun har beskeden effektiv kontrol over. F.eks. er det typisk registratoren, som har kontrakt med slutbrugeren (indehaver af domænenavn). Selv om nogle topdomæneadministratorer efterfølgende kontrollerer datanøjagtigheden, kan ingen domænenavneadministrator garantere, at data i WHOIS er 100 % nøjagtige eller ajourførte. Der er risiko for, at en sådan bestemmelse fastsætter en urealistisk og uopnåelig grad af nøjagtighed.

5.5. Definitionen af begrebet »topdomæneadministrator« (artikel 2, litra a)) indeholder følgende ordlyd: »... **og formidle topdomænezonefiler**«. Formuleringen er tvetydig og kan fortolkes således, at topdomæneadministratoren forpligtes til at offentliggøre sin zonefil. De fleste landekodetopdomæner offentliggør ikke deres zonefiler af hensyn til privatlivets fred og cybersikkerhed. Det bør klart fremgå af definitionen, at offentliggørelse af zonefiler ikke er påkrævet.

5.6. Brexit vil få konsekvenser for betingelserne for registrering, når og hvis UK forlader EU, eller når en eventuel overgangsperiode udløber. Alle organer, der beskæftiger sig med forvaltning og drift af .eu-domænenavnet, bør forberede sig på de nye omstændigheder, og de berørte indehavere af .eu-domænenavnet bør i god tid oplyses om, at deres rettigheder inddrages. Der bør fastsættes realistiske tidsfrister.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 2006/112/EF og 2008/118/EF for så vidt angår medtagelse af den italienske kommune Campione d'Italia og den italienske del af Luganosøen i Unionens toldområde og i den territoriale anvendelse af direktiv 2008/118/EF

(COM(2018) 261 *final* — 2018/0124 (CNS))

(2018/C 367/23)

Anmodning om udtalelse	Rådet, 29.5.2018
Retsgrundlag	Artikel 113 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	174/0/2
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU går ind for forslaget indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det enstemmigt ikke at afholde en generel debat, men at gå direkte over til afstemning (forretningsordenens artikel 50, stk. 4, og artikel 56, stk. 3).

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 2006/112/EF om det fælles merværdiafgiftssystem for så vidt angår anvendelsesperioden for den fakultative ordning for omvendt betalingspligt ved levering af bestemte varer og tjenesteydelser, som kan være udsat for svig, og for den hurtige reaktionsmekanisme til bekæmpelse af momssvig

(COM(2018) 298 final — 2018/0150 (CNS))

(2018/C 367/24)

Anmodning om udtalelse	Rådet, 11.6.2018
Retsgrundlag	Artikel 113 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	175/1/3
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslaget indhold, og da EØSU allerede har behandlet dette emne i sin tidligere udtalelse om »Momsfritagelse — omvendt betaling« ⁽¹⁾ af 31. maj 2017, besluttede det på sin 536. plenarforsamling den 11.-12. juli 2018, mødet den 11. juli, med 175 stemmer for, 1 imod og 3 hverken for eller imod at afgive en udtalelse, som støtter det fremsatte forslag, og at henvise til den holdning, det gav udtryk for i ovennævnte dokument.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁾ EUT C 288 af 31.8.2017, s. 52.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 110/2008 for så vidt angår nominelle mængder til markedsføring i Unionen af destilleret shochu fremstillet ved pot still og aftappet i Japan

(COM(2018) 199 *final* — 2018/0097 (COD))

(2018/C 367/25)

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 2.5.2018 Rådet, 30.4.2018
Retsgrundlag	Artikel 114, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Land-distrikterne og Miljø
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	170/0/5
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslaget indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 536. plenarforsamling den 11.-12. juli 2018, mødet den 11. juli, med 170 stemmer for, ingen imod og 5 hverken for eller imod at afgive en udtalelse til støtte for det fremsatte forslag.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af Rådets beslutning 2003/17/EF for så vidt angår ligestillingen af markinspektioner, der gennemføres i Brasilien af afgrøder til formering af frø af foderplanter og afgrøder til formering af sædekorn, og ligestillingen af frø af foderplanter og sædekorn, der er produceret i Brasilien, og for så vidt angår ligestillingen af markinspektioner, der gennemføres i Moldova af afgrøder til formering af sædekorn, afgrøder til formering af grøntsagsfrø og afgrøder til formering af frø af olie- og spindplanter, og ligestillingen af sædekorn, grøntsagsfrø og frø af olie- og spindplanter, der er produceret i Moldova

(COM(2017) 643 final — 2017/0297 (COD))

(2018/C 367/26)

Anmodning om udtalelse	Rådet, 18.6.2018
Retsgrundlag	Artikel 43, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget på plenarforsamlingen:	11.7.2018
Plenarforsamling nr.	536
Resultat af afstemningen	166/0/4
(for/imod/hverken for eller imod)	

Den 18. juni 2018 besluttede Rådet at forelægge for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg kompromisteksten 9299/18, der blev godkendt af De Faste Repræsentanternes Komité på mødet den 27. april 2018, efter ændringen af retsgrundlaget for at henvise til artikel 43, stk. 2, i TEUF.

Da EØSU allerede har behandlet det oprindelige forslag i sin udtalelse EESC 2018/00043 (NAT/726), der blev vedtaget den 14. februar 2018 (*), besluttede udvalget på sin 536. plenarforsamling den 11.-12. juli 2018 (mødet den 11. juli 2018) med 166 stemmer for, ingen imod og 4 hverken for eller imod ikke at afgive en ny udtalelse om emnet, men at henvise til den holdning, det gav udtryk for i ovennævnte dokument.

Bruxelles, den 11. juli 2018.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

(*) EUT C 227 af 28.6.2018, s. 76.

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA